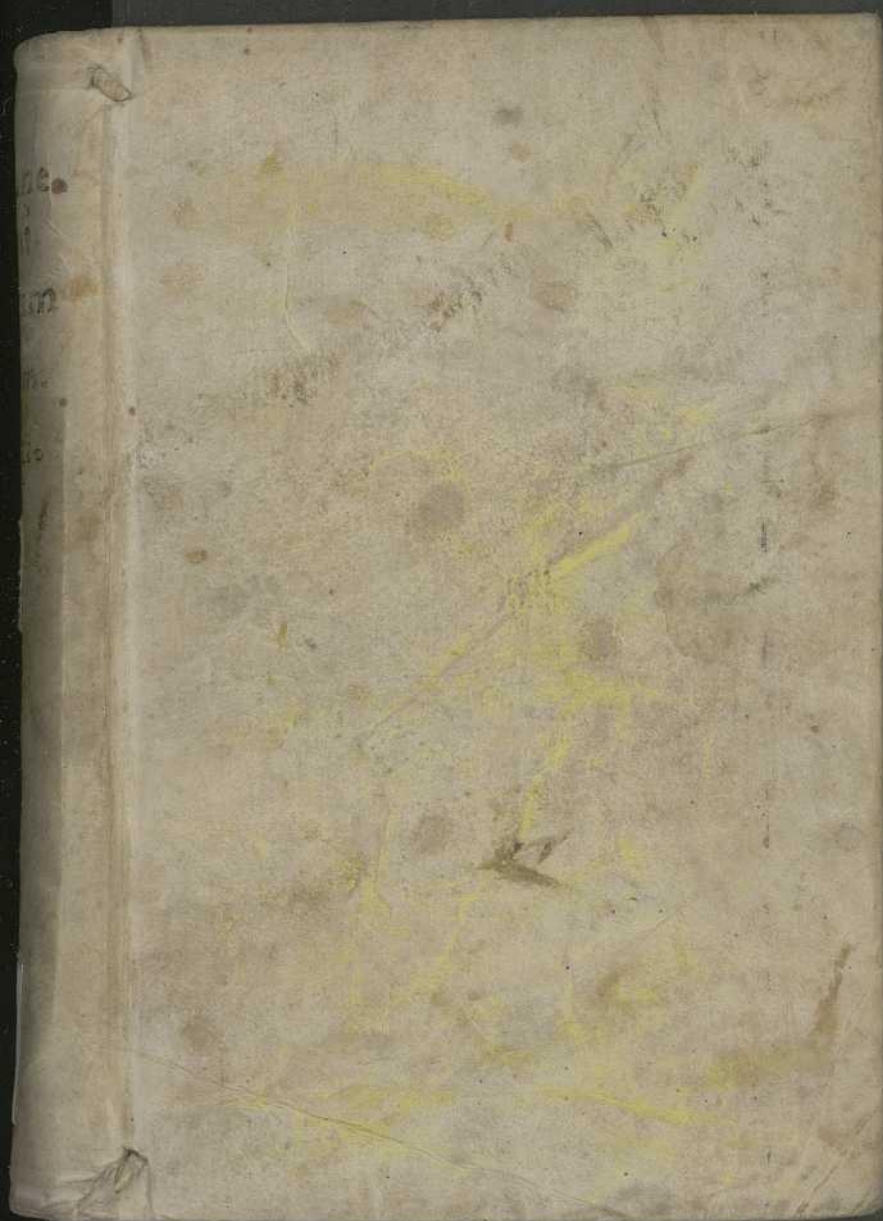

4996

De formatione
humani
corporis, Egidij
Romani.

Fundamentarij doctoris,
Dñi Egidij Romani ar
chiepi Bituricenſis.
R. E. La. or. er. s.
Augusti. tracta-
tus p̄q̄s egre-
gius de formatione hu-
mani corporis in vtero
matris.

NOBILI & egregio uiro, domino Gaspari. q. mathematica/
rum principis, domini Ioānis de Iasone, patritio Ferrariē.

Minimus sacre Theolo. doctor, frater Augu. Mō.
tifalconius, eremita Augustinianus. S.P.D.

INTER cæteras sollicitudines meas, uir egregie, quibus
in dies crucior, illam duxi fore precipuam, ut studiosis
quibuscūq; (quātum a me fieri pōt) prodesse querā. Hinc
est, q; a pluribus annis citra, peritissimorū quorūdā scripta cor/
rigere, atq; ilucē dare obnixē studui. Ex his maxime Egidii
Romani colūne, qui acumine īgeniū, profunditate doctrinæ, ac
copia dicēdi (pace oīum dixerī) cæteris antecellit. Mittito itaq;
mō librū, cui est titulus de humani corporis formatiōe, quē &
si quispiā forte a professione religiosi alienū eē calūniabitur, ex
hoc tamē itelliget Egidii Ro. colūnā, nullū sciārū genus latuisse,
atq; eē, nō solū a religioso uiro alienū nullo pacto eē debe/
re, sed q; maxime necessariū. cū ad phisicas disciplinas & ad
eorū plurima, q; ī tertio sniārū tradūtur, q; professiōis sūt theo/
logicæ, nō mediocriter suffragetur. His tamē obmissis, nihil ti/
meat necesse est, cum & columnēsis sit, & Gasparis egide te/
ctus in mediū prodat. Nullus. n. prior aut dignior occurrit, ob
īgeniū, eruditiōē, integritatē ac singularē erga me beneficētiā,
cui hos meos & egidii labores dicarē. Hoc quoq; pacto te mo/
ueri pōsse existimaui: ut monimēta tua, ac mathematicorū prī/
cipis patris tui, iā emittere īcipias, q; talia sūt, ut uniuersum pe/
ne orbē, iā dudū in admirationē duxerint. Egidium ergo sub
tuo numine nunc primū excussum excipies, munus sane exile
est, gratitudinis tamen ac beniuolentie erit inditium. *Yale*
Venetiis Nonis Nouembris. M. CCCCC. XXII.

Speculum huius operis.

Tractatus de for-

matione humani corporis funda-
mentarij Doctoris dñi Egidij
Ro. Columne Arch. Bitur.
S. R. E. Ord. sancti Augu-
sti. Feliciter Incipit.

Cap. i. In quo ponit rō-
nes medicorum q̄ in spermate
femine est virtus actiua ad for-
mationem fetus.

Cap. ij. Quid in spermate fe-
mine nō sit virtus ad p̄ductionē
fetus vt possit Gal.

Cap. iij. Quid sperma femi-
ne nō est pueniens generationi
nec vt agens nec vt materia.

Cap. iiij. In quo soluiuntur
rōnes superi⁹ ratiōe q̄ sperma
femine sit pueniens gñatiōi tāq̄
habens virtutem actiuam.

Cap. v. In quo soluiuntur
ratiōes q̄ sperma femine se ha-
beat vt materia.

Cap. vi. Quid mlier impre-
gnari p̄t sine emissiōe spermatis.

Cap. viij. Quid quid deserui-
at sperma mulieris et quō ad
generationem sit vtile.

Cap. viij. Quid qd deseruiat
sp̄ma viri in gñone et q̄ solū se-
h̄z vt dans formā: non vt pars
conceptus neq̄ vt materia.

Cap. ix. Quid ad gñationē
animaliū. pcurrit duplex sp̄s n̄ or-
ganic⁹ et organic⁹ quorū vn⁹ exit
cū spermate maris. alijs gene-
rat ex menstruo femine.

Cap. x. Quid sp̄s emis-

sus cum spermate pōt dici qd se-
paratum et quid diuinum.

Cap. xi. In q̄ ostendit quo-
mō ex ea se m̄r vt ex sanguine
mēstruo possint fieri tot diuersi
tates et quō in talib⁹ est circula-
tio sic et i alijs nālibus rebus.

Cap. xij. Quid femina in vte-
ro m̄tis tardius format q̄ ma-
sculus: sed extra vterum citius
perficitur et completur.

Cap. xij. Quid puer siue fetus
triplici pellicula siue triplici mē-
brana inuoluitur: q̄rum vna p̄-
pter custodias. alia prop̄ cu-
stodiendas superfluitates et im-
munditias. itia vt p̄ eā attra-
hat nutrimentum.

Cap. xij. Quid in membrione p̄-
mo formantur mēbra p̄ncipa-
lia. videlz cor. ep̄ar. celi. br̄i. inf̄
que oīno primo formatur cor.

Cap. xv. Quid format fet⁹
humani in vtero: et de tempo-
re formationis eius.

Cap. xvi. In quo agitur in
quo tempore sit hominis par-
tus et q̄re tēp⁹ et terminus parti-
di magis diuersificatur in hoīe
q̄ in animalibus alijs.

Cap. xvij. In quo agitur de
causa pariendi plures filios et
de mō quomodo situatur pu-
er in vtero matris.

Cap. xvij. In quo agitur: q̄
causa sit masculitatis et que fe-
minitatis et vnde est q̄ nō sem-
per agens assimilatur sibi passiv⁹
et q̄ non semper generantur.
masculi.

Cap. xix. In quo agit: q̄re

Capitulum

fit^r aliquādo similatur patri.
aliquando matri. aliqui partiz
alteri: aliquando neutri.

Cap. xx. **E**bi colliguntur q̄
obiecti possent q̄ sanguis men-
struus nō est ppria mā fetus.

Cap. xxi. **I**n quo adducun-
tur noue rōnes q̄ sperma semi-
ne non sit idonea mā fetus.

Cap. xxij. **E**bi soluiuntur ra-
tiones superius collecte q̄ me-
struum non sit ppa mā fetus.

Cap. xxij. **E**bi adducuntur
quedam obiectiones cōtra q̄s-
dam particulas in diuersis ca-
pitulis superius contentas.

Cap. xxij. **I**n quo ponitur
soluciones ad omnes obiectio-
nes prehabitas.

Cap. xxv. **I**n q̄ ē finis op̄is.

Finis Tabula.

Primum.

Cap. i. **I**n quo
ponuntur rōnes me-
dicoz q̄ in spermate
semine ē vtus actiuus
ad formatiōez fetus.

Via exco-
gnitione princi-
pioz in q̄s scien-
tia iuxta phi se. **Textus.**
tentiā in phicis
sumit cognitio

oim alioz q̄ tūc opinamur cogno-
scere vnū qd̄ cū cognoscim^r cas-
eius pmas: et pma pncipia vsq̄
ad ela opz circa pncipia et ēē ela
formadi corpis: pmo insistere vt
scire possimus veritatez questiti.
Uir aut. q. in primordio for-
madi fetus. q. tria pcurrē: videly
sperma semine. marte: et mēstruus:
et vt de quolz istoz consideratio-
nem debita et sufficientē ad pposi-
tuz hfe possimus: est pmiū cap. de
spermate semine. **U**trū in ipso sit
virt^r actiuus: sicut asseruisse dī. **Sa.**
Marrat aut. **Auic.** in. ix. suo de
aialib^r. **Salic.** posuisse i spermate
semine vtutē formatiuā v^r potius
subformatiuā eē. **Mā** eā posuit de-
bilē iunādā p vtutē virilis seminis.
Possimus aut ad pns. vij.
rōes adducere sumptas ex verbis
Sal. vt iponit **Sal.** et vt eē sniaz
Sal. satis **Auic.** inuit. in. ix. lib. de
aialibus. **Ad** virtus informatiua
lz debilis: sit in spmate se. **P**ri-
ma qdē rō sūt ex parte matricis

Capitulum .I.

se. **C**Secda ex parte organoz: q
h3 femina. **T**ertia ex parte ei
q efficit in mīce femie. **Q**uar
ta ex parte morbi: qui multoties
accidit mīci femine. **Q**uinta
ex parte somniorū: q accidit feie.
Sexta ex parte vasoz sperma
tis: que reperiuntur in feia. **S**ep
tia ex parte similitudinis: siue fetus
cuius cā vī eē multoties femina.
Prima via sic p3. Dixit enim.
Gal. vt idē **A**uic. recitat. q sper
ma nō exit a mīce: sed magis at
trahit et retinet ip3. Et q nullius
appetitus est ad id: q3 itēdit rei
cē: vt idē. **G**al. asseruit. Si ergo:
vt ait appetitus mīcis est ad sper
ma: nō reijciat ipm. Sic ergo rō
ne appetitus nālis mīcis: declara
tur v3 eē de hmoi retentiōe: s3 q
dictū est. **D**ecarat ēt exemplo
q vt dī de muliere quaday: q cū
ipregnari nollet: dedit magnos sal
tus: vt eijceret sperma a sua mī
ce: q tñ sic saliens: nō potuit ipm
eijcere. In quo pbatur experimē
to: q matrix: nō solū est amda ad
receptionē spermatis: sed ēt si sit
bene cōplexionata: est valde fortis
ad recipiendū: q ēt sperma ppi
n3 attrahit et retinet mīci: et nō fa
ciat h3 pro nihilo dseruiet tale sp
ma ad gñationē nō mālter tāti:
q h3 facit menstrū ergo dseruit
actiue: et est ibi vīus actiua. Ex h3
sic pōt argui: in mīce est aliq vir
tus actiua: ex quo sic est fortis ad
recipiendū: caderet enī sperma
sni pōderositate: nisi eēt virtus ac
tiua mīcis ipm attrahēs: quare

si in ipsa mīce femine est virtus
actiua: multo magis: et in sperma
te: eius: q illud est: vt vī q3 magis
ad decoctionem venit in femina.
Secda rō ad hoc idem sumitur
ex parte organoz femine. **N**ā ni
hil d3 esse frustra in nā. Lūz ergo
femina: testes hēat: frustra eos ha
beret: nisi ad generationē facerēt.
Cum ergo testes faciāt ad gñatio
nez actiue: erit ēt in spermate feie
virtus actiua. **T**ertia via sumi
tur ex parte eius q3 gñat in mī
ce femine: vī in vasīs spermatis ei3.
inuentū est enim q in hmoi vasīs
gñat humiditas alba viscosa. q
humiditas spermatica filis. q. sper
mati maris: vt idē **A**uic. i de aia
libus ait. Sed cū sperma maris sit
actiū postq3 sperma femine sili
tudine eius imitat: cludit saltez
q hmoi sperma femine sit qd sub
actiū et q hēat aliquā actiua vir
tutē. **Q**uarta rō sumit ex par
te infirmitatis q aliquā accidit ma
trici femine: vñ dicit **G**alie. vt idē
recitat **A**uic. **N**ō vidit mulieres
pacietē suffocationē mīcis pp ab
stinētiā a viro. Lū euacuaret ma
trix delectabat mulier. q. delecta
tiōe viri: et sanata est matrix ex hu
iusmodi euacuatiōe: ergo suffoca
tiō mīcis nō erit nisi quoddā in
spissatū sperma: sed talis inspissa
tiō nō poterit puenire nisi ex ali
q vīte actiua. ergo tē. **Q**uin
ta rō sumit ex pre somnior q acci
dūt femine. **N**am vt **A**uic. reci
tat: feia somniat: et eijcit sperma.
Ex quo volunt h3e medici et dux

Capitulum.

eor. Gal. q in spermate femie sit virtus actiua. Nam cum sic somnias et eijcere sperma cōpetat maribus: q in h femine inurant mares: o3 q sperma eaz iniret sperma maris: est itaq et aliquatū virtus actiua sicut et in spmate maris: h nō tanta. ¶ Sexta rō sumit ex parte vasor spermatis: q reperitur in femina. recitat autē Auiē. dicitū Aristō. viciē q si venter arterie: que sunt in vase spmatis eēt in oībus mēbris: fieret gñatio spmatis in oībus mēbris. Arguit ergo ex h medicis iste. Gal. q cum talis euolutio venarū sit in vasis spermatis mulier: gñabit in muliere vus sperma. Sed nō eēt ibi verus sperma nisi eēt ibi vus actiua: ergo rē. ¶ Septima autē rō sumit ex similitudine fetus: q multoties causatur a muliere: et in hac rōne: vt Auiē. recitat multū gliabat. Gal. volēs ex h arguere vt sibi videbat: q nō eēt posse rīdere: q aliq virtus actiua nō eēt in spmate mulieris. Sicut et pūis: dicebat enī q filius aliqui assimilāt pūi aliqui mīri pūis ē: q assimilatio filij possit eē ex patre et mīse: ergo op3 dare cāz cōez in vtroq. Cum ergo ibi nō sint nisi tria: mēstruū qd sim oēs est mā fetus et spma viri: qd s oēs se h3 vt agēs: et sperma mulieris. Querent ergo de huius spmate vtrū sit agēs: qd si cēdatur h3 interū. Si autē dicat eē nō agēs: qrem: q sit cā q filius aliqui assimilatur pūi aliqui mīri. Si autē dicat huius eāme mēstruū pūis est q nūquā

assimilet pūi: q nō h3 mēstruū. si autē sit h3mōi cā sperma agēs: pūis est q nūq3 assimilēt mīri: cum possit sit sciaz nō h3e agēs: vt ergo possimus saluare cōem similitudinē filij ad pūez vel mīsez op3 ponere i vtroq3 eē spma agēs. Et cū vincit spma viri assimilāt pūi: et cū femie mīri. Et q ista rō Gal. videt statim repugnātiā h3e: q si ex victoria spermatis sit: q filius assimilēt pūi vel mīri: pūis est q temp. assimilēt pūi cū eius sperma sit fortius. Cui obiectiōi rōndēs. Gal. ait: q sperma mulier s3stēat: et cibāt se sanguine mēstruo: ita q pūne vigora: et inualefcit in tū vt possit h3e aliquā victoriā sup spma viri: et per hoc assimilare sibi ferum. ¶ Addit etiā q spma seie supponēs se spermati maris vigora: mulier sicut vigora: s3actm ex fortiori actio. Et ex hac vigoratōe quāuis in se p3sideratū non sit rāte fortitudinis sic sperma viri pūi sic sibi assimilare fetum.

Cap. ij. ¶ Quod i spermate femine nō sit virtus ad pductiōez fetus vt possint Galie.

Philosophus i xv. lib. de animalib3 pertractans hanc mān vtrū in femina sit virtus actiua ad pductiōez fetus. Dicit q in rebus hūnib3 virtutes distinctas et corpora distincta et naturas diuersas: necio diuersificat vus organio: et pacienq: et subdit q si

vir in gñatiōe est sic mouēdo: et ope-
rans: et scia sicut paties: manifestū
est qd spermia scie nō puenit spma
ti viri in gñatiōe: s; si puenit: h est
sicut mā dictum ergo. Galie. dis-
cordat a vitate et a pho. Sed nec
mirū: qd Auic. i l. ix. de alialibus p
tractas hāc mām quō ausis est.
Gal. dicitur pho dicit de ipo. Ga-
lie. qd sicut medicus: s; multū sci-
uerit de ramis ignorās tñ sunt ra-
dices scie. ¶ Patet ergo ex au-
toritate ph: qd mulier in gñatio-
ne nō se h; nisi sic paties et matia.
Si dicit Galie. h est fm Auic.
qd modicus sciuit de radice scie s;
multa sciuerit de ramis. Vex qd nō
sufficit auctoritatē ph allegare ni-
si adducantur rōnes ad ppositū:
volumus adducere. vñ. rōes ostē-
dēt qd in spmate siue in spmate
femine nō sit virtus actiua ad p-
ductionē fetus. ¶ Prima rō sim-
ilis ex parte ipsius scie. ¶ Secūda
ex parte mēstrui ei⁹. ¶ Tertia ex
pte vtriūsq; s. taz maris qd scie.
¶ Quarta ex pte spmatis vtri-
usq;. ¶ Quinta ex eo qd h pō ic-
dit in illū errorē: qd sit potētia ac-
tiua in mā. ¶ Sexta: qd h pō po-
nit datorē formari vel icidit in il-
lum errorē. ¶ Septima sumitur
ex ordine ipor agētū. ¶ Prima
via sic p;: Si enī in spmate femi-
ne eēt vtus actiua: vt visus est sen-
tire. Gal. ad pductionē fer⁹ seq-
ret vt arguit auer. in suo collig-
et: qd scia posset gñare nālī sine
vi viro. Nam si vtriūq; spermia tā
viri qd scie hfer vtutē actiua ad

gñandū: s; forte spma viri habe-
ret hmoi vtutē fortiorē: et efficacio-
rem. Iuxta dcm. Gal. Gramus de
hmoi actiuis vtutib⁹: qd vel vtrū
qd iducit formā vel alterū vt sper-
ma mulier disponet mām et sper-
ma viri inducet formā: qd si vtrū-
q; inducit formā: posset ptingere
qd mulier posset nālī piperet sine
viro. Nam agēs debile in mā bñ
disposita iducit suā formā: vt de-
bilis ignis in mā bñ disposita pos-
set inducē sōis ignis. Si ergo mīr
eēt bñ disposita ad pceptiū: et sā
guis mēstruus eēt bene disposit⁹
ad suscipiendū actionē agētis: ēē
debilis vtus in femineo spermate
posset sufficē facē ad pceptionē
fer⁹ imo manifeste videm⁹ in nā: qd
eadē fōia qd est remissa et debilis ad
agēdū sit itēia et efficax ad operan-
dū: vt eadē albedo remissa et debi-
lis visū disgregās pōt itēdi et fortifi-
cari: et fortis disgregare. si igit in
spmate mulieris est vtus actiua:
s; debilis ad pductionē fer⁹ ad q
poneret spma viri cū eadē vt⁹ de-
bilis et remissa possit fortificari et i-
tēdi et fieri efficax ad operandū.
¶ Scd; hāc itaq; pōez nō solū pos-
set contingē qd mulier piperet sine
virili seie sed ēē frustra et p nihilo
eēt spma viri: h est ergo qd Auic.
dicit in suo coll. qd si eēt vtus ac-
tiua in spmate mulieris: mulier fa-
ceter puer p se ipaz et vir eēt pro
nihilō. ¶ Scd; dicit aliq; qd sic ē
vtus actiua in vtroq; spmate qd nō
vtraq; vtus iducit formā: s; vtus
spmag scie tāq; sub actiua dispo-

Capitulum

nit mām: virtus spiritus viri tanq̃
principalior in agendo induc for-
maz. ¶ Sed nec istud stare p̃t: q̃
nō aliud agens iducit accidentia
disponentia māz aliud inducit for-
maz: s̃ sp̃ magis passio sc̃a abicit a
vā: t̃ oē agens nāle iducens ac-
cidentia disponentia mām inducit
formā. ¶ Quia ergo hoc est nāle
vnū t̃ idē agens prius disponere
mām t̃ postea iducere formā non
attribuimus h̃ alij: t̃ alij agēt q̃
vnū disponat t̃ aliud introducat.
ex parte itaq̃ ipsi⁹ sc̃e: q̃ possēt fa-
cere puez sine viro: si esset virtus ac-
tiua in sp̃mate eius: p̃z falsūz esse.
Gal. decm. ¶ Sc̃da via ad h̃ idēz
sumit ex pte menstrui mulieris.
Itaq̃ s̃z p̃hm in. ix. meth. vbi t̃agit
de mā p̃p̃ia t̃ ex̃ne a siue remota:
dic̃ q̃ mā p̃p̃ia t̃ ē q̃ n̄ idiget nisi
vno motore ad p̃ductionem rei:
mā aut̃ remota q̃ n̄ idiget motori-
bus plib⁹: vt non est p̃p̃ia mā ydo-
li ira s̃z cupiū. ex cupiō. n. sit ydo-
lus p̃r motore vnū: sed vt p̃ facien-
tem ydola. Sed ex ira sit ydolu⁹
p̃ motores plē. i. p̃ motore aliū
ab eo q̃ g̃nāt: vt Lōmē. ibidēz ex-
ponit. G̃nans ergo ydolu⁹ vt arti-
fer a cuius forma in mente siue in
aia sit forma ydoli in mā. Si debe-
at ex ira facē ydolu⁹ idigebit mo-
tore aliq̃: q̃ idigebit corpe celesti
vt Lōmē. ibidēz declarat. Si enim
p̃ artificē vt p̃ faciēre statuas debe-
at fieri ydolu⁹ siue statua ex terra.
¶ Primo virtus celestis altera-
bit venas irē t̃ g̃nabit inde eo vel
sup̃a t̃ postea ex illo cupro faci-

et artifex ydolu⁹. ¶ Ad introducē-
duz ergo formā in p̃p̃ia mā suffic̃
motor vnus vt g̃nans s̃z ad intro-
ducendū in mā ex̃nea t̃ remota re-
grit motor ali⁹ a g̃nante. Euz er-
go p̃p̃ia mā fetus sit mēstruūz fe-
sufficiet ad introductionēz s̃z mo-
tor vnus vt g̃nans: sufficiet ergo
sp̃ma viri vt est virtus g̃natiua.
¶ Ex ipso itaq̃ mēstruo: qd̃ vt p̃p̃
est p̃p̃ia mā fer⁹ p̃z ad h̃mōi g̃na-
tionē nō p̃currē motores duos: si-
ne sp̃mata duo tanq̃ duo agēta
s̃z sufficiet alter sp̃ma vidēz viri.
Et siq̃z p̃uendo dic̃t mēstruūz
nō se h̃re sic mām p̃p̃az fer⁹: S̃z
si ē mām remotiōis est necius ali⁹
motor a g̃nate: t̃ ex h̃ p̃currūt ibi
duo motores ṽz sp̃ma viri: qd̃ dis-
ponit mām p̃p̃az: t̃ iducit formāz
t̃ sp̃ma mlieris qd̃ disponit mate-
riā remota: vt faciem mēstruūz
mlieris facies idē mām p̃p̃am.
¶ Dicem⁹ q̃ h̃ stare nō p̃t: quia
vt vult ille d̃ict⁹. in suo coll. sem-
per nutrimentū h̃z rōnē mē. Si er-
go sanguis mēstru⁹ n̄ ēēt p̃p̃ia mā
fer⁹ s̃z sp̃ma mlieris alteraret h̃mōi
sanguine: vt fieret mā p̃p̃ia p̃n̄ ēēt q̃
sp̃ma semineū ēēt magis mā fetus
q̃ mēstruū: qd̃ plane voluit. Gal.
asserēs q̃ h̃mōi sp̃ma semineū nu-
trit se ex mēstruo: vt fiat idē fer⁹:
attū dato q̃ Gal. nō d̃ict ipsa rō
cogēt sic dic̃t si vellem⁹ h̃s finē p̃-
sitionē p̃dictā. Itā nō posset poni
sp̃ma fete h̃re virtutē actiua sic s̃z
ma viri: vidēz q̃ assimilaret sibi
passūz introducēdo formā rei gen-
te: q̃ tūc singula sp̃ma viri. Sed
si esset

Et eēt necēssz spma scie ad agēduz;
hēet eo mō q̄ ponit. Bal. q̄ ciba-
ret se hmoi spma ex mēstruo z cō-
uertēt ipm ad se: qd faciēdo facēt
de mā remota mām rei p̄pinqūa:
q̄ posito spma mliex eēt magis, p-
pula mēe gñatiōis q̄ mēstruū. qd
p̄s eē falsus qz eadē ē mā nutriti: z
gñatiōis iuxta illd P̄dī. 2. de ge-
neratiōe. ex eisdē nutritur: z si-
mū illd ergo qd ē mā gñatiōis p̄
q̄ agrin⁹ eē est mā nutritiōis: p̄
q̄ p̄seruant in esse: nō differt autē
nisi qz nutritiōē v̄f respicē mās
ptis: vt qz nutritiōē p̄ticulari z diu-
sim ad singula mēbra vñ nutritun-
tur: gnō autē respicit totū. Sed vt
Auer. ait eadē ē mā parū z totū.
Si ergo mā gnōnis p̄pā q̄ respicē
totū eēt spma nō sanguis. nutriti-
mētū. q̄ respicit p̄ticulari mēbra
eēt spma nō sanguis. nutritiōē
ergo mēbra mliex ex spmate non
ex sanguine. q̄ cū falsus sit dicere
vt idēz Cōmē. ait in suo coll. erit
p̄pā mā gñatiōis fer⁹ sanguis: Si
cut ē p̄pā mā nutritiōē mēbroz.
Et qz ad iducēdū formā in mā p-
pā idigē⁹ n̄hmo motore: nō cō-
currēt duplex spma tanq̄ duplex
agēs vel duplex motor ad gñonez
fer⁹: s̄ sufficēt spma viri tñ. q̄ si
poneret hmoi agēs spma femine-
us. cū supposito sit. q̄ sufficiat vn⁹
motor p̄ nihilo esset spma virile.
¶ Tercia via ad h̄ idē sumitur ex
pte vtriusqz. tā viri q̄ scie. Nam
opz q̄ vterqz faciat ad gnōnē. Cū
ergo gñatū p̄stat ex duob⁹. ex for-
ma. s. z mā: z nihil sit aliud gñō qz

introductio forme in mā: p̄ se z v̄
recte nō facēt vtrūqz ad gnōnē ni-
si inq̄tū dant formā v̄f mām: vel
ergo vtrūqz dabit formā z mām
vtrūqz: vel alterā formā z alterūz
mām. Si vtrūqz formā vt p̄s per
p̄dēā alterz sup̄sueret: qz cūz scia
nō iducat nisi in p̄pā mā: cūz ad
talē introductionē sufficiat vn⁹ mo-
torz vt gñans alterūz motorz sup-
fluēt si vīqz daret mās. qz sup̄sue-
ret vir. cū sufficiēt dēt mās scia.
¶ Dicemus ergo sciam z vir. sic
se h̄c. q̄ ne ponamus alterū sup-
fluere: nec vterqz dabit sciam. nec
vterqz mās. ¶ Nō est autē dōm q̄
vir dēt mām z femina sciaz. qz vir-
tus actiua nō igeret in vitro. s̄ i fe-
mina. repugnat ē h̄ sensui: qz tā
modicū quid sicut ē spma viri nō
posset sufficere ad mām fetus: re-
linquit ergo qd vir dēt formā: z fe-
mina mām: p̄pter qd sequit⁹: q̄ in
femina z i his que sunt femine nō
possit esse virtus actiua s̄ passiuā.
¶ Hoc planē p̄s per p̄hm i. ix. de aīa
libus: dicētē qd ex masculo est p̄n-
cipiū motorz: ex scia est mā: hoc
idem dicit Auer. i suo coll. q̄ lo-
quēs de masculo z femina ait qd
vnā eoz est dator materie z aliūz
dator forme: z impossibile ē vt dicat
qd femina dēt formā z masculus
mām. iō cū dicit qd dator nutritiōē
tī est dator materie femina ergo
q̄ est datrix nutritiōē ē datrix ma-
terie masculus vero forme z ad h̄
allegat Ari. nō ergo in femina est
virtus actiua ad gñonem sed so-
lū est datrix nutritiōē z materie.

Capitulum

¶ Quarta via sumit ex pte viri usq; spermatis: diceret forte aliquis vt etiā idē aueroy's arguit qd nullū istoy spmatū facit ad hāc operationē quosq; sunt inmixta adinuicē: sicut p; ex oximelle quo posito vidēt vtriq; hēre virtutē actiua mixtū: separatū aut nullū. **¶** Sed si sic dicimus vt idem aueroy's ait. anib; spmata se hēbunt sicut mā q; nunq; ex duobus adiuicē mixtis sit tertiu nisi illa duo se hēant sicut mā. oportet ergo dare aliqd in cuius virtutē introduceretur h; forma. fm h; ergo nec i spmate vt ri nec mulieris eēt talis virtus actiua. Sed in misce vbi cōiungunt illa spmata optēt dare virtutē talē q; illi mixto daret virtutē generatiua q; nullū de se ad h; esset sufficiens h; eni in aialibus imperfectis nō gñantib; videret sufficē virt^{te} celestis: et putrefactio in his tū que fiunt p; gñonē op; virtutē actiua attribui simili i spē. Si ergo neutrū spma nec viri nec femine p se sufficit ad gñonē actiua et ad hūcā virtutē generatiua qd; se hēbit sicut materiale et qd; est sicut in sufficiens ppter q; oportebit ex aliquo simili in spē aduenire sibi h; sufficiētia et cōplementū hoc aut nō est ex masculino q; h; mixtū ex utroq; femine nunq; habuit esse in masculino oportebit itaq; ex misce femie. vel q;literatq; aliter ex seia aduenire h; pfectionē et cōplementū quo posito femina se haberet sicut principalis agēs in generatione. qd nullus diceret.

¶ Quarta via. sic p; q; h; pō pōntē potētiā actiua i mā. Tū. n. mulier tribuat mām et masculus formaz. Si eēt virtus actiua i eo qd femina tribuit gñationi eēt virtus actiua in mā qd falsū est. q; vt patet i. 2. phico. mā nō coincidit cū aliis causis. op; n. in his corporalib; agēs et paciēs esse distincta loco et sbo. q;remus. n. a sic dicētib; vtrū illa virtus actiua. q; ponitur i spmate femine coopret agentē ad receptionē forme in se ipsa vel ad receptionē forme i aliqua mā. q; si coopat ad introductionē forme in se ipsa in eodē erunt opposita q; idē ē agēs et paciēs: idē ē eēt in potētia et in actu vt. n. recipit formā ē qd paciēs et qd i pō. put at coopatur ad h; receptionem est qd agēs et i actu. qd stare nō pōt. S; diceret aliquis qd virtus actiua siue i formatiua. q; ē i spmate femine nō coopatur ad introductionē forme i se ipso s; in mā alia vt in mēstruo. diceret ergo s; h; q; i femina sunt duo humores. vn^o q; emittit sine impulsu et sine delectatione vt sanguis menstrualis et alius q; emittit cū impulsu et delectatione. vt humiditas qdā q; nō ē verū spma s; al simulat spmatū. femina. n. aliqd habet sile spmati emittēs illud cum impulsu et delectatione. et q; vt videt h; humiditas feminea sic emissā magis h; de decoctione. p;is ē vt videt q; magis habeat de actualitate. iō h; i spma. q; actualius mēstruo disponit nō se ipm. s; mēstruū ad susceptionē forme. vt ibi

diuersa sint agēs et patiēs. Sz h̄ ē i
 ueniēs dicere. q̄ vbiūq; si duo
 quorū vnū se h̄t vt patiēs ad susce
 ptionē forme. aliud aut vt agēs:
 pōt ide fieri gñatio. si ergo i ipsa
 femina sunt duo humores videlz
 sanguis mēstruus q̄ se h̄t vt pa
 tiēs et sp̄ma qd agit i mēstruū ad
 susceptionē forme vir eēt ibi p ni
 hilo. qz posset femia p se puerū fa
 cere vbiūq; at: non sunt duo cor
 pa distincta agētis et patiētis. tunc
 vnū sufficit ad gñationē: sicut vñ i se
 minib⁹. vt puta in grano frumētī.
 vbi vnū solū granū pōt sufficere
 ad gñationē vt fiat inde gñatio et
 gñent ex vno grāo multa grana.
 ¶ In grano .n. frumētī nō sunt
 p se distincta corpora actiui et passi
 ui. sz in eodez grano vna pars vt
 cuspis se h̄t vt aliqd actiuum. et
 id qd ē in medio se h̄t vt qd pas
 siuū. et inde ē q̄ formice ex nālī isti
 ctu ex granis frumētī q̄ subter ter
 rā recōdūt āputāt cuspidēs. et el
 ciunt eas ne illa gñā germinēt. Si
 ergo h̄ eēt i se. q̄ eēt ibi duo hu
 mores deseruiētes gñationi. vnus
 vt agēs alius vt patiēs. p se ipm
 gñaret. et mas eēt ibi p nihilo. q̄
 ē valde icōueniēs dicere. vñ et ph̄s
 sicut sup̄ diximus. i. xv. de aīalib⁹
 in hūrib⁹ nās distinctas et corpe
 distincta. mas dat formā et femina
 māz. Quicqd ergo exptib⁹ femia
 ad gñationē se h̄t vt mā. q̄re si
 in aliquo eēt virtus actiua. eēt pō
 actiua i mā qd ē valde icōueniēs.
 ¶ Sexta via. sic pz. qz si aliqs oī
 no ppteriret dicēs ad gñationē

no eēt tres humores necessaries.
 sp̄ma maris sp̄ma femine. et men
 struū. q̄ tria sic habēt. qz mēstruū
 se h̄t vt mā. Sp̄ma femine vt dis
 ponēs eā. Sperma maris. vt idu
 cēs formā dicem⁹ qd h̄ posito icidi
 m⁹ ipositionēz. qd sit ponere ad da
 tores formaz. vñ q̄ vnū mām di
 sponat et altus sit dator forme et i
 ducēs formaz. Illud. n. idēz agēs
 q̄ disponi mām iducit et formā ex
 cepta aīa intellectiua d̄ q̄ dicit ph̄s
 i. xvi. de aīalib⁹ q̄ solus intellect⁹
 ē ab extra. illud. n. q̄ senserunt po
 nētes datores formaz de oīb⁹ for
 mis. q̄ agētia p̄pria disponebant
 mām et agēs superius. q̄ dator for
 me inducebat formā. fm quē mo
 dū oēs forme erāt. q̄ ab eē. qz nō
 educebant de pōa materie. cū nō
 inducerent a disponēte mām. qd
 d̄ ē. de sola aīa intellectiua ad cui⁹
 inductionē agēs particule solū di
 sponit mām. deus aut ipse. inducit
 h̄i formā. Cū ergo agf de gñatio
 ne maris et femine. aut loquimur
 de hoīb⁹. aut de alijs aīalib⁹. Si de
 aīalib⁹ alijs tunc aīe alioz aīalū
 erūt ab eē. Si ē ibi dare tria. s. mē
 struū qd. Se h̄at vt mā. Sp̄ma
 feie. q̄ se h̄t vt disponens eā. et sp̄
 ma maris q̄ se h̄t vt dās formaz.
 ¶ Quotiēscūq; .n. in nālīb⁹ vnū
 agēs disponit mām et aliud iducit
 formā. illa pōt dici esse ab eē qz
 nō ē a disponēte māz. forme. n. hoc
 mō dñr nō eēt ab extra sz educunt
 de pōa materie. qz agēs disponit
 mām et disponēdo mām iducit for
 maz. Idē. n. ē actus. agēs et pa

Capitulum.

eiū. sicut idē est motus mobilis et mouētis: motus. n. ē actus mouētis tāq̃ eius aquo ē et ē actus mobilis tāq̃ eius in q̃ ē. sic et forma ē actus agētis tāq̃ ei⁹ a q̃ ē. et ē actus passī tāq̃ ei⁹ q̃ p̃ficat in q̃ ē. forma ergo ē i pō agētis q̃ pōt disponē mān vt inde educat forma et est i pōa materie q̃ pōt disponi mā vt inde educat forma. ¶ Ecce ergo formas a disponēte māz nō est eē ab eē. S; ab intra. q̃ hmoi agēs disponit māz vt inde educat. et mā disponitur vt inde educatur forma s; si disponēs māz nō posset inducere formā p̃ns esset qd extrinseco expectaret hmoi forma et nō educeret d pō materie: igit aīe alioz aīa liū dicerent esse ab eē si essent ibi duo agentia. vñū disponens et aliud iducēs. Incidit ergo h pō. cū ponētib⁹ datores formas et euz dī cētibus formas esse ab eē. S; si loquamur i hoib⁹ tūc disponēs māz est ip̃z sp̃ma maris. nō ergo indigem⁹ ad h sp̃mate scie qd vñū disponat et aliud itro ducat. q̃ solus dē⁹ hēt iducē hmoi formā. vt sola hmoi forma sit ab eē. ¶ Bulte ergo rōnes sunt scē ad p̃positū q̃rū aliq̃ excludūt oēs intellectū. q̃ i hūmore quotūq; femineo sit pō actiua vel virtus iformatiua ad gñonē. alique vero obuiāt vno mō vt puta si mā: hmoi humor cooperef agētū mouēdo se ip̃z ad susceptiōnē forme. aliq̃ vero si cooperef agētī nō disponendo se s; disponendo aliā vt ibi p. aliud agēs disponat. mā et p aliud itroducatur forma.

oēs tñ rōnes facte sunt ad p̃positū. q̃: vel simpliciter cōcludunt intrētū vel particulariter excludūt itellē ctū p̃uū et opīniones falsas. ¶ Sep̃e et vltia via finit. ex parte ordinis agētū. q̃ si p̃currit ibi duplex sp̃ma. vtrū. s. q. actiū. et femie. q. sabactiū. o; qd sic ordo p se et cēntial iter hmoi agētia. Cuz ergo mas et femina dīant s; dīas māles: non aut fm dīas essentiales et formales vt p̃z. ex. x. meth. esse poterit. Sicut et est. qd i gñone vñū se hēat vt formale. aliud vt māle. S; qd tā mas. q̃ seia se hēt vt fōzale et q̃ sit ibi ordo essentialis fm formas et qd i gñone qd maxie est opus nāe et forme vñū se hēt vt formale. aliud vt sub formale. vel vñū vt actiū. aliud vt sub actiū. et qd sit ibi ordo cēntialis fm actū et formam iter marē et feminā in dīa formalis et specifica non permittit.

Ca. 3. qd sp̃ma femine nō est cōueniēs gñoni nec vt agēs nec vt mā.

¶ Est ergo pō galie. tres hūores ad gñonē aīalū p̃fcoz p̃currēt: v; sanguinem menstruu. sp̃ma femie. sp̃ma maris q̃s tres hūores gñationis alinz p̃fectoz posuit eē p̃ncipia: q̃s ē tres hūores siue tria p̃ncipia sic differre ponebat: q̃ sp̃ma maris fm eū est p se faciēs et p se formās p̃pter multū sp̃m: q̃ est in ip̃o. Sperma aut mulieris est agēs et formās

hic organū motū et excitatū a spermate maris. id huiusmodi spūma nō dicebat hīc vīz formatiua: qz hī cōpetit spūmati masculino. Sed vīm i formatiua. id est est i brute alteri formatiua. **¶** Tertiū autē humorem posuit sanguinē mēstruum se habentē solū vt mām. Scd̄s hī ergo spūma viri se hēt vt mouens et formās tñ sanguis aut mēstruus vt qd motū: et quid formatū sperma aut feie s; hī cōplectit vt rūs qz se h; vt mouens et motus et vt formās et sōiatū. huiusmodi. n. spūma ē mouens et formans **¶** ubi sanguis mēstru: s; est qd motū. et formatū respectu spūmatis masculini. spūma ergo masculinū fm hī se hēbit vt agēs. mēstru⁹ at sanguis vt mā. S; spūma feie cōplectit vt rūs. Cum ergo sit sufficiēter p hīra dēclaratū qd spūma feie in gñatione nō se h; vt agēs et vt iducens vel disponēs ad formā. volum⁹ ondē qd nō se h; vt mā insciptēs formā. s; p qd hī fiat adducemus rōnes p quas aliqui ponant onidēre huiusmodi sperma esse generationi cōueniēs. et si nō tanq; agens saltem tanq; mā. **¶** Possumus autē eorū dicta ad. 4. adducē. vt pma rō sumat ex cōformitate huius spūmatis ad mēbra. **¶** Scda ex restaurōne mēbrozū. **¶** Tertia ex alteratiōe. q; adipteim⁹ i sāguieo mēstruo. **¶** Quarta ex differētia q; hēt huiusmodi spūma ad sanguinē mēstruū. **¶** Prima via sic p; mā cū mēbra aīal ponant ossa nerui et vene. Si mā horū mēbrozū poneret aliqd fluidus

tñ nō viscosus. cuiusmodi ē sanguis mēstru⁹ nllaz pueniētia hēt talē mā ad huiusmodi mēbra. cum enim actus actiuorū sint ipaciētē dispositio p pzia forma nō nisi i pueniētē māy iducat. cū. n. ossa et nerui et vene nō sint qd fluidū. Sed qd stās et qd bñ terminatū: mā horū nō p; ēē mā fluida cui⁹ ē sanguis mēstru⁹: s; vī scosa. cuiusmodi ē spūma: nō masculinū: qz id se hēt vt agēs s; femiū nū qz se hēt vt mā. et vt patiēs: p; stabit ergo mlier i gñatiōe duplice māy v; sperma et mēstruū: q; s; finā pueniētia deseruiēt ad formationē mēbrozū: qz spūma tāq; qd vī scosū: et bñ terminabile deseruiet: vt ide fiat ossa: nerui: et vene: tāq; bñ terminata et duriora: et sanguis mēstru⁹ deseruiet vt inde fiat caro tāq; qd molle: et leue ad replēdū vacuitates iter neruorū: et venarū: et ossa: vt ex vno istorū humorū. s; ex spūmate fiat magis illa q; dñr esse fm formā et q; stāt cuiusmodi sunt ossa: et nerui: et vene: ex alio vero: vt ex sanguie mēstruo fiat q; sunt magis s; mām: q; fluūt et refluūt cuiusmodi sunt caro et adeps. ipā ergo pueniētia spūmatis p p sui vī scositatem ad venas: neruos et ossa arguit qd in gñatione se habet saltē. q. horū mēbrozū materia. **¶** Scda via ad hoc idē sumit ex restauratiōe mēbrozū: ga s; medi corū sniaz: ea mēbra que geuerant ex sanguie restaurātur: et ide ē q; caro qz gñat ex sanguie restauratur. Si ergo oīa mēbra generantur ex sanguine: oīa mēbra ab;

Capitulum

ista possent restaurari: ossa igitur
nerui et vene post abscisiones restau-
rarentur: ideo igitur talia non fieri ex san-
guine. Et quod se. dat matrem: sic mas
videtur cum in femina non videamus ni-
si menstruum et sperma sed mater horum non
est esse menstruum femine: ideo quod sit ei
sperma: ex ipsa itaque restauratioe
membrorum: quod aliqua membra sunt re-
staurabilia alique irreparabilia: ideo
dare multiplicem materem: versus menstruum
sanguineum: qui est mater membrorum re-
staurabilium et sperma se. quod est mater irre-
staurabilium. ¶ Ex hac autem restau-
ratioe videtur concludi: quod sperma femine
sit magis mater fetus: quam menstruum
eius: quod ossa nerui et vene: que habent
viam sunt in spermate femine sunt ma-
gis de compositione corporis animalis: quam
caro et adeps siue pinguedo. Nam
ossa nerui et vene sunt proprie: per se
et primo: ex quo videtur esse animal sed quic-
quid: caro autem et adeps videtur esse mater
corporis animalis. quod ex consequenti ad
supponendum. scilicet vacuitates inter ner-
uos venas et ossa. ¶ Tertia via ad
hoc idem sumitur ex alteratione quam
aspicimus in sanguine menstruo. Nam
sanguis menstruus non fit mater fetus
nisi alteratur et dealbatur. ymagina-
tur. nam medici quod nimis est mo-
dica quantitas spermatis maris et se.
videtur ex his duobus spermatis forma-
retur tanta quantitas corporis quantum
regit embryonem. id est fit attractio. ut
dicitur sanguis menstrui: quasi dealba-
tur ad similitudinem spermatis. ut in me-
brorum materem perverti possit. Si ergo
sanguis menstruus fit mater corporis
animalis: pus. scilicet dealbat ad similitu-
-

dem spermatis vel puerulatus. ut videtur
re quod ipsum sperma magis sit huius mater
quam sanguis. Sed si sperma est propria
mater fetus magis proprie diceretur sic
esse mater sperma femine: quam maris: quod
femina est illud quod proprie in generatione
dat materem non materem. ¶ Quarta autem via
sumitur ex dictis: quod habet huiusmodi sper-
ma ad sanguinem menstruum: et videtur esse
duplex dictum. quod femina emittit sper-
ma: cum delectatione et in pulsu sicut
et mas: menstruum autem non emittit nec
cum delectatione nec cum in pulsu. Cum
ergo sperma in femina quantum ad de-
lectationem et impulsus differat a men-
struo et pocius cum spermate maris
possumus sic arguere: quod cum sper-
ma maris principaliter faciat ad ge-
nerationem illud proprie in femina ad
generationem faciet quod magis puerile
cum spermate maris huius autem est sper-
ma femine non menstruum: magis er-
go ad generationem facit sperma femine.
quam menstruum: sed cum femina non det
formam sed materem si sperma femine ma-
gnificat ad generationem quam menstruum
sequitur quod mater fetus magis sit femi-
ne sperma: quam menstruum. ¶ Ex his
autem rationibus concluditur quod si sperma
femine non facit ad generationem quod det for-
mam: facit tamen ad generationem: quod exhibet
se tamquam propria mater: nos autem neutrum
horum videtur esse dicimus quod huiusmodi sper-
ma nec dat formam nec se exhibet
ut mater. ¶ In superiori autem capitulo pro-
bauimus: quod sperma femine non dat for-
mam: id habet autem capitulo probamus quod huiusmodi
sperma non se habet tamquam mater videtur quod
non arguere non est soluere: id in
sequentibus soluemus capitulo rationes

superius factis quod ad spermam feminine pertinere aliquantulum disponere magis videtur fore maiorem quam est rationes adductas quod homini sperma se habeat tamquam in presenti tamen capulo solum intendimus ad arguendum et facere rationes in oppositum: quod spermam feminine non se habeat ut masculina. Et ut eque rationibus procedamus aduersarios adducemus.

4. rationes: quod spermam feminine non se habeat ut masculina sicut et ipsi quatuor rationibus post conabatur asserere sicut est et fecimus: quod cum ipsi. vii. rationibus conarentur probare: quod in spermate se. est vir eius actiua. vii. et rationibus homini oppositum probabamus.

Prima ergo via quod spermam feminine non se habeat ut masculina fetus sumit per compositionem ad virtutem aequam sit actio in propria et de nudata masculina.

Secunda per compositionem ad passivam ad quam essentialiter se habeat masculina.

Tertia per compositionem ad nutrimentum cum qualiter provenit masculina.

Quarta per homini sperma feminine nec est propria spermam nec menstruum propter quod nec propria se habeat ut agens nec est ut masculina.

Quinta via sic patet. Nam ponere quod spermam femininum in generatione animalium se habeat ut masculina est ponere quod in homini spermate est virtus actiua: quo posito sequetur quod homini spermam non se habeat ut masculina imo hoc ponere opposita implicat et incidit in positionem primam: propter quod negantes quod spermam feminine non habeat in se virtutem actiuam: sed solum se habeat ut masculina incidit in hoc quod negantes: propter quod sit in eo virtus actiua et quod non solum se habeat ut masculina et per consequens implicat opposita: propter quod homini spermam sit masculina et non masculina habeat virtutem actiuam

et non habeat ponendo ergo utrumque negat utrumque et de eodem ex utraque parte opposita procedunt.

Queremus. nam ponentibus quod spermam feminine se habeat in generatione sicut masculina quod sit magis propria masculina an spermam an homini menstruum si dicat quod menstruum tunc frustra poneret homini spermam esse magis cum sit valde quod modicum cum enim femina possit sufficienter ministrare menstruum ad constitutionem fetus frustra ordinasset nam quod homini spermam ingrederetur fetus tamquam masculina quod sufficienter sit ibidem masculina propria. sed de menstruo frustra adderet ibi spermam: quod ponit masculina non ita propria.

Aduertendum ergo quod in primordio ante quam sit ibi alia membrorum distinctio sicut in indi distincta sunt membra fieda: ita quod indistincta sit masculina: illud ergo quod attrahit in primordio de sanguine menstruo: si est sicut cum masculina cum spermate: oportet tam spermam quam illud habere quoddam uniformitatem vel ergo spermam fiet sicut menstruum vel e converso: quod si spermam fiet sicut menstruum frustra nam hoc faceret puerum quod spermam se. in menstruum ad constituendum fetus: cum sufficienter habeat de ipso menstruo non ergo poterit aliter poni quod tam menstruum quam spermam se habeat ut masculina et maxime ut masculina indistincta cuiusmodi est in primordio nisi quod menstruum in primordio puerum ad similitudinem spermatis: ut sed per spermam feminine magis sit propria masculina quam menstruum.

Queremus ergo a quod sit talis puerio: utrum a spermate femine vel a spermate viri: quod si a spermate femine habemus iterum vii. quod virtus actiua est in homini spermate. Et quod hoc re-

Capitulum

pugnat mae qd heat virtute actiua
ponetes hmoi spma no hie virtute
actiua icidit i id qd negat qd he-
at virtute actiua: t p psequens incl-
dit qd neget qd affirmet: v3 qd n se
heat vt ma vtriqz ergo coguntur
fil ponē opposita vt qd sit idē agēs
t mā tā. s. ponetes qd sperma femi-
neū hēt virtute actiua: t sic ēt mān
qd possit Gal. qd ēt ponetes qd hō
spma nō heat virtute actiua. S3 so-
lū sit mā qd possint qdam mo-
derni doctores t magnific. n. Ba-
lie. vt recitat Auic. ix. d. aialib: qd
spma femine cibet se ex sanguine
mēstruo: vt mēstruū inualeat sp-
ma viri pp qd h3 ēt: idē ēēt agēs t
mā. In h3 ēt icidit t alii volentes
qd spma femine sit magis propria
mā qd mēstruū asserētes ēt qd vir-
tute hui⁹ spmas mēstruū i pmo-
dio valbet hēt ergo hmoi spma
postquā alterat t dispōit mēstru-
um ad susceptiōē forme virtutez
actiua t n solū se h3 in mā. ¶ Re-
deamus ergo ad ppositū t dica-
mus qd si mēstruū in pmozdio sit
pforme spermati se. vt totū posset
fieri vniformis mā fet⁹ sic t in p-
cipio nō ē ibi dissimilitas. vtrū ta-
lis alteratio t tal⁹ pformitas fiat p
spma se. vel maris. ¶ Ad si p sp-
ma se. pcludit dictū icōueniēs qd
i hmoi spmate sit virtus actiua: t
p pns qd nō se heat vt mā. Si aut
sit h3 a spermate maris t nihil ad
h3 pformitatē t alterationē coopat
spma seie: frustra ponit qd hmoi
spma sit p se neciuz ad gñōē qd
possi qd se. tū ē t mēstruo qd sus-

ficat p mā et in spmate maris est
virtus actiua ad alterādū t agēdū
i hmoi mā tāqz n p se neciuz gñā-
tiōi dimittēdū est spma femie: t ē
simplr asserēdū mēstruū esse sus-
ficiētē māz t spma maris hie virtutē
ad iducēdū formā. ¶ Ex istatqz
virtute: actiua aqua d3 h3 qd hmoi
denudata ē mā pducē possum⁹ qd
spma femie nō se hēt in gñōne sic
mā vel si se hēt seq⁹ oppositū et⁹
qd d3. v3 qd in eo sit virtus actiua:
a quo d3 denudata esse mā. Et vt
mel⁹ itelligam⁹ qd d3: dicem⁹ qd de-
ceptio sic loquētiū ex hōz. Māz
qz viderūt qd mēstruū qd attrahi-
tur i pncipio ad pstitutionē fetus
valbat: qz embriū in pzo ē. q. lac.
t ē qd albū: qz i h3 hēt qndaz pzo-
mitatē cū spmate femine credide-
rūt qd sp se. ēēt ppa mā fet⁹: men-
struū at n ēēt hmoi mā nisi dalba-
tū t alterat h3 n valet si rubēū qd
ē mel sit dīct qd rubēū qd ē fel: sit
dulce: nec v3. Si mēstruū i pmo-
dio pceptiōis attratū sit qd albū
t ē mā qd spma femie: qz est qd
albū ē ēt mā sicut nō v3 ex pte viri
qd qz semē ē qd viscosū t albus:
iō hēt virtute actiua ad gñandū: qd
muscillagies: qd sunt hmoi: qd sunt
albe t viscosē hēant virtutē ad gene-
rādū. Dicem⁹ g^o qd albedinē hāc
quā h3 seie spma h3 a se. vñ t sine
viro sōmādo vel alr pte seia edu-
cere vel emittē hmoi sperma albe-
dine at quā hēt mēstruū in pmo-
dio nō hēt ex virtute qd sit in semia
nec in spmate femie h3 ex virtute qd
in spermate maris. Et qz se. nō se
habet.

III.

h3 in gñatione: vt agēs s3 solus vt mā3 exhibēs : iō dealbatio q̄ est in spmate. qz nō est ab eo qd in gñatione se h3: vt agēs iō huius spma dealbatū nō est sufficiens ad suscipiendū formā agentī tāq̄ mā: qz nō est hmoi mā sic dealbata ab eo qd est aptū natū iducē formā s3 menstruū i p̄mordio dealbatū se hēbit vt mā ad suscepiōez forme: qz illā dealbatiōez t alteratiōez sortiebatur vna se. nec a spmate se. q̄ n̄ se hñt vt agētia: nec vt iductiue forme: s3 a spmate maris qd est aptū natū iducē formā. Cōcludam⁹ ergo ex ipsa v̄tute actiua a q̄ d3 esse denudata mā: qz spma se. nō se h3 vt mā: qz si sic esset n̄ posset rōalr alit ponr: nisi qz hmoi spma puerit̄ ad se menstruū t fiēt vna mā cū illo hēt g° v̄tutes actiua: pp qz sequeret̄ qd n̄ eēt mā. ¶ Ad gñationez itaqz fetus n̄ pcurrit p se tria necia. v3 menstruū: spma se. t spma v̄i. s3 solū duo v3 mar3: qd sufficiens ē ad agēdū t ad alterādū menstruū ad suscipiendū formā: t ip3 menstruū: qd est sufficiens quantitatē t p̄t sufficit alterari t disponi p spma mar3. vt suscipiat v̄taz. ¶ Scda via ad h id sumit̄ ex pō passiva ad quā cēntialr se h3 mā. Bā vt dic̄ Cōm. inde sba orbi cēntiale est māle esse i pō qd esse itel ligendū est ex pōa passiva. ¶ Videam⁹ ergo qd est terminus agēti t passi. ¶ Dicemus qz est forma idēz enī itendit agens t patiens: licet nō eo mō: vt si q̄rat̄ qd itendit agens dicem⁹: qz itendit idu-

cē formā t qd patiens recipē formā alit tñ t alit: qz agens h̄ itēdit iquātū vult assimilare sibi passus t vult inā speciez dilatare t multiplicare: passus vō h̄ itēdit iquātū vult ab agente p̄fici. ¶ Ergo est agentī posse agē h̄ est passi posse recipē mā igit̄: t i re passū h̄ requirit̄ qz sit bñ passiva ad suscepiōem forme sic in agente: qd sit bñ actiua ad iductiōez. h̄ āt magis h3 menstruū: qz spma se. ¶ Dicem⁹. n. qz sanguis menstrū vñ formā fetus est illud qd est i p̄pissima dispōne. vt idē fiat mēbra. vñ t p̄s in xii. de ai alib⁹. ait qz sanguis est vltim⁹ cib⁹ aialis hñt sanguinē. aial āt carens sanguie s3 ip3 cibatur p id qd puenit euz sanguines. Sanguis ergo qz est vltim⁹ cibus membrorū t est illd qz puerit̄ i membra h3 proximā dispōnez vt ex eo fiat oia membra: t qz talis d3 esse propria mā fetus: qd est habile vt inde foment membra iō hmoi mā est sanguis se. nō ei⁹ spma. vñ enī quātū ad aliqd: eo mō se h̄t sanguis in femia/ q̄tū ad receptionē foie/ sic se h3 spma viri quātū ad iductiōez. ¶ Circa enī vnū/ t idēz temp⁹. q. icipit esse spma in viris t menstruū in mlierib⁹/ vt tpe pubertat̄. adhuc in eadez etate/ vt in senectute deficit menstruū in mlierib⁹/ t debilitat̄ virtus gñatiua/ in spmate viroz: ex qb⁹ p̄t colligi. qz p̄portionat̄ talis sup̄fluitas/ sit spma in corporib⁹ viroz q̄le est menstruū in corporib⁹ se. vt sit sup̄fluitas. 4. digestiōis. vt s3 vnū modus

Capitulum

distinguendi digestiones/ sit prima di-
 gestio in stomacho et supfluates: q
 sunt feces mittant p vasa emissio-
 ria. ¶ Secda sit in epate: et supflu-
 us dirigit ad renes/ et ad vesicam.
 ¶ Tertia digestio fit i corde/ et su-
 pflua q sunt colera/ et melicolia/ di-
 rigunt ad vesicā et ad splenē. Ne-
 ma at hz Auer. i suo coll. est san-
 guis i digestio. ¶ Quarta at digō
 fit i extremitatib⁹ venar. vt nō sit
 nisi qd ad trāsformandū ide mē-
 bra. ¶ In viro ergo ab ista quar-
 ta digestioe/ supflūū sunt spma ha-
 bēs virtutē actiuā: in fe. mēstruū
 hūs virtutē passiuā. ¶ Nō sufficit
 ergo i viro sanguis ad gñonē. sed
 oz q fiat spma in femia ergo suffi-
 cit sanguis nec oz/ q fiat sperma.
 Immo si fieret spma: et impedimētū
 iuuamētū gñatiōis. qd facit fe. san-
 guis. n. quātū ē de se hz virtutē pas-
 siuā. vt ex eo fiant mēbra qz est ci-
 bus membror et est illud qd ē ha-
 bile pueri i mēbra iō sanguis nō
 est pūciens iuuamēto gñonē viri.
 qz vir i gñone actiue et nō passiuē
 iuuat. iō hmoi sanguis in viris tra-
 ctus ad vasa seminaria dealbat ibi
 et suscipit vi actiuā. iō viri est hie
 spma. qz eius est agere. sed iuuā-
 mentus femie i gñone est sanguis
 qz ē pari cū enī sanguis sit illō q
 est valde primū vt ide formetur
 membrumulier cuius est prestare
 mām iuuat ad gñat oēs exhibēdo
 sanguinē. Querem⁹ g⁹ a pluribus
 q spma femineū ē recte iuuamē-
 tū gñationis. verū hmoi spma sic
 dealbatū hēat aliqz virtutē actiuā

vl' p illā dealbario nihil actibilitatē
 suscipit hz solū passibilitatis q posi-
 to tē testes femineū q pñr eē pñr i
 feia gñatiōis spmat nō eēt nisi sic
 māmille. Mā lac i māmillis n est
 nisi mēstruū dealbatū. qz idē ē mā
 et nutrimentū. vt mēstruū q ē mā
 pueri blati ad māmillas et ibi de-
 albat fit cib⁹ et nutrimentū ponere
 ergo q spma femineū est tale qd
 est ponē ipm eē vel posse eē nutri-
 mētū ppū mēbroz. q flm est. qz
 q mēbra n nutriunt tali spmate.
 Sed sanguine q si nō sic est sed
 ipsi spmati ēr aquirē aliq virtutē
 actia. qz q est bñ actiuū est male
 passiuū. ex hz pstatib⁹ impedimētū ad
 gñationē. q tale spma sit i mā vl'
 q passiuū cōponit ad actiuū. sp-
 ma ergo femineū nō pñr facere ad
 gñationē tanqz agens pp rōnes
 supius tactas: v3 ē tāqz patēs. qz
 hmoi passiuū qz est in prima dis-
 positione. q mā fiat mēbra. ē san-
 guis nō spma. ¶ Tertia via ad h
 idē sumit p cōpationē ad nutri-
 mētū. ē q nāl puenit mā. Mā fm
 Auer. idē est mā totius et ptis. id
 ergo q est nutrimentū mēbroz pp
 qd nutrimentū ptes. illō ē ē mā to-
 tius de q gñat fetus. illud at ē san-
 guis nō spma mēbra autē vt iam
 plies diximus nō nutriunt spma
 te. hz sāguine. Sic ē tāqz ex mā se-
 t⁹ n gñat ex spmate. hz ex sāguine.
 ¶ Quarta via ad h idē sumit.
 put hmoi spma femineū. cōpa-
 rat ad spma viri et ad sāguinē.
 Mā qz hōi spma nec est ppe sp-
 ma sic est spma viri imo est equo

III.

ce spma. vt pz p Auic. de de aiali-
bus. iō nō est pueniēs gñatiōi tā
q̃ hñs vtutē actiua. z q̃ et nō est
p̃p̃e mēstruū nō est pueniēs gñati-
ōi. tanq̃ hñs vtutē passiua. vñ
p̃p̃y. i. xv. de aialib⁹. ait. māz est
q̃ spma feie nō est cōueniēs gñati-
ōi. z s̃b̃dit de hñmōi spmate. q̃
si fuerit spma nō eēt mēstruū. z si
ñ eēt spma. q. d. q̃ nō ē spma nec
est mēstruū. iō nec actiue faciēdo
epa spmat. vt i dūcēdo fōiam nē
passiue supplēdo vicē mēstrui exhi-
bēdo se vt māz ē pueniēs gñatiōi.
Cap. iiii. in q̃ solūunt rōes sup̃i⁹
tate. q̃ spma fe. sit pueniēs gñati-
ōi. tāq̃ hñs virtutē actiuam.

Enimemus in
perius dicta di-
centes q̃ māz
cura fuit nāe d
aialib⁹ z potissi-
me de pfectis.
q̃ nutrimentū

voluit eē depuratus. dimissa ergo
digestione stomaci vbi supfluita-
tes sunt feces. z digōne epatis vbi
supfluitas ē vñ. q̃ vt dīc Auer.
i suo Coll. renes sunt mēbra def-
uētia epati. q̃ trahūt aq̃sitates q̃
est i sanguine gñato p vtutēz epa-
tis. z vesica fuit ordinata ad attra-
hēdū supfluitatēz aq̃siaz a renib⁹
dimissa ergo digestione epas cui⁹
supfluitas est aq̃sa tēdēs ad renes
z vesicā: q̃ cōi noīe dī vñ. q̃ a re-
nib⁹ deriuat. loquamur de digestio-
ne cōdis. dicem⁹ at cū Auer. i suo
Coll. q̃ postremū nutrimentū est
i corde. z i ipso est pma vtus nu-

tritiua. Tre didit at Gal. q̃ epar
esset princeps nutrimenti vt idem
Auer. recitat. qd nō est vñ. Sed
hñmōi pnceps est cor qd sic declar.
q̃ hñ Auer. Sanguis q̃ est in te-
nis est pfectus. z fm eūdes nō est
vehiculū sps nisi sanguis arteria-
lis cor ergo est pnceps vtus nu-
tritiue. q̃ nō est i corpe aliqd mē-
brū. ad qd nō vñat arterie cōdis.
Deseruit ergo epar cordi sp̃as
do sibi nutrimentū. sic stomachus
desuit epati. Sic ergo i nutrime-
to pncipalius est epar q̃ stomach⁹.
sic pncipali⁹ est cor q̃ epar. z sic
q̃ dat stomachus nō est purū. S̃
d̃purat vtute epas. z supfluitatēz
emittunt ad renes z vesicā. sic qd
dat epar nō eēt purū nisi depura-
ret virtute cordis z supfluitatēz
mitteret ad vesicā fellis z splenē.
vt illo mō se hēat sanguis depura-
tus vtute cordis ad sanguinē de-
puratū vtute epas sic se hñ vñū
ad meatū. vt si ex musto deat fie-
ri vñū. opz ibi duas supfluitates
dare. vñ. spumā. q̃ mittit p os do-
lij. z feces q̃ residēt in fundo do-
lij. sic q̃ sanguis vtute epas est i
pfect⁹ z ipurns si deat vtute cor-
dis depurari. erūt ibi due supflui-
tates vñ. q̃. spuma q̃ dī colera. q̃
trāsmittit ad vesicā fellis. q̃. ad
receptaculū ei⁹. z alia q̃ se hñ. q̃.
fex. z ē mella. z trāsmittit ad sple-
nē. q̃. ad domiciliū ei⁹. Splē ergo
z bursa fellis. dñr defuētia epati.
z ē cordi. epati q̃dez. q̃ sanguis
psiderat⁹ solū hñ dispōnē epas est
imp̃fect⁹ z ipur⁹. z est. q̃. mustū.

Capitulum.

supfluitates vadūt ad vesicā fell.
 z ad splenē. Cordi vō iōrū vī-
 te cordis sit tal' digō z ide dictū ē.
 q i corde sit vltimū nutrimentū. qz
 tē est vltimū nutrimentū. qñ dē mo-
 re si ide oēs supfluitates. nō solū
 feride q mittuntur p vasa emissō-
 ria. nec solū aquose. que mittunt
 ad renes z vesicā sed etiam melā-
 conice z colerice q mittūt ad sple-
 nē z vesicā fellis. Jō dic' Auer. in
 suo Coll. q splenē fecit ad ar-
 trahēdū supfluitates mīscas z bur-
 sa fell' ordinata est ad attrahēdū
 supfluitates colericas. iō iste due
 supfluitates nō pūt eē nutrimentū
 mēbroz. fleuma tñ aliq' mō p. qz
 n̄ est nisi sanguis idigest'. vt vult
 Auer. i suo Coll. h̄ ergo sanguis
 ē i epate. vñ ab epate dicat' eē nu-
 trimentū mēbroz attrū. h̄mōi san-
 guis epas nō est actu nutrimentū
 nisi ab eo sepeñt supfluitates q sī
 fleuma z melācoma. qd sit vture
 cordis. h̄ ergo oz accipe fundamē-
 tū q h̄mōi sanguis est cib' mēbro-
 rū. ex h̄mōi sanguine fit mēstruū
 i seīs. ex h̄mōi sanguine fuit sp̄ma
 i viris. cui sanguini si pter digōez
 stomaci z epas z cordis dabimus
 digōez. Quarta iuentis. illa modi-
 ca est h̄z Auer. z vt de digestiōib'.
 loq'mur clari' dicam'. q ptermis-
 sa digōne oris: vbi est aliq' mō di-
 gestio vt Auer. 2°. sui Col. i cap.
 de iuuamētis oris. dic'. distinguē po-
 stea tres digōnes z. iij. z dī tres. z
 dī qtuor. dic'. n. Auer. ij. sui Col.
 in cap. de iuuamētis epas z splenis
 rep'hēdēs Gal. q Gal. putantis.

q epar eēt penit' pnceps i nutriti-
 ua vture. Sz vt dic' ipse vscitur.
 q postremū nutrimentū ē i corde.
 fm h̄ g' erūt tres digōes. ē pter
 digōes oris/ z dētū. vna i stoma-
 co. c' supfluitates sī feces. alia in
 epate cuius supfluitas est vīna.
 Tertia i corde cui' supfluitates sī
 colera z melēconia. fleuma āt nō
 simplr reputat supfluitas. Sz est
 idē q sanguis deficiēs ab eo h̄z co-
 ctione z digōez. qz ē sanguis idige-
 stus. h̄ ipse idē Auer. q i cap. pas
 signato ponit. postremū nutrime-
 tū z vltimā digōnē i corde. i eo-
 dē. ij. sui Col. i cap. de iuuamētis
 vesice. distinguit aliter. iij. digōes.
 vna i stomaco. alia in epate. z ter-
 tiā i oib' mēbris. z sic duplex dicit'
 descripte sunt tres digōes sic z du-
 pliciter describi possūt qtuor ē pter
 digōnē oris. vt sit vn' modus su-
 pi'. tradit'. v3. q p' digestio i sto-
 maco. ij. i epate. iij. i corde. iij. in
 extremitatib' venaz possūt ēt alio
 mō assignari hoc. iij. digōes. v3. vt
 tres sunt. stomaci. epas. in cordis.
 Quarta sit i oib' mēbris. z vt ad
 istā ad p'cordiā reducant. dicem'
 q digestio i extremitatib' venaz/ z
 i mēbris vel p' cōputari vna/ z ea
 dē. qz modicus dēt h̄ ab illa. vel ēt
 pōt nō nūari. qz valde modica est
 talis digestio. qz modicus est in de
 supfluitatē est enī ibi forte p sup-
 fluitate sūdor/ vñ aliqd tale/ modi-
 cū vel leue. loquēdo de supfluita-
 te simpliciter. Mas z si sperma est
 quid supfluum/ talis digestiois
 nō est superflūū simpliciter qz t si

III.

est superfluum id inuiduo non est superfluum. spiritus sic et digestio cordis potest accipi per eadem cum digestionem epistole. Nam huiusmodi digestio cordis dupliciter potest poni. vel quod in ipso corde fiat digestio tamquam in proprio loco. et tunc superfluitates talis digestionis. quod est colera cum melenconia remittentur ad epas. quod spiritus ubi est receptaculum melancolie non habet nisi duos meatus. unus est coniunctus epati. et alius cum epate stomacho. ut dicit Auer. in. fo. sui. coll. ca. de inuamēis spiritus talis ergo superfluitas si ibi a corde ad spiritum ibi per epas. Sicut et fel ubi est bursa colere epati adheret. Erit ergo huiusmodi cordis in epas aliquid modum una digestio dato quod talis digestio fiat in corde tamquam in proprio loco. quod in superfluitates huiusmodi digestionis ad epas reuertentur ut tendant in aliam fellis et in splenem. Alio modo potest distinguere digestio cordis et epas. ut quod nulla fiat digestio in corde subiectine et maliter. non solum virtualiter. sed tunc dicemus. quod digestio epas est. quod duplex una ex quo eijcit superfluitas urine alia vero finis tamquam superfluitas est colera cum melancolia. **P**rima quidem digestionem agit magis epas ut eparem. Secunda vero magis ut est organum cordis et in virtute cordis. ut ex huiusmodi digestio saltem virtualiter in corde fieri censetur. Quodlibet autem dicatur potest aliquid modum dici una et aliquid modum diuersa sed et illa digestio cum unitatibus et diuersitatibus habeant adinuicem. itaque si digestio in extremitatibus venarum et in membris per rationes practicas non

nunaretur esset tres digones scilicet epistole et cordis. Si vero cordis et epas computetur una: venarum et membrorum una: erunt et tres. stomachi epas ubi includitur digestio cordis et membrorum ubi includitur digestio scilicet in extremitatibus venarum. Si vero epas et cordis. computentur due digones. venarum autem et membrorum propter modicam distantiam computetur una: erant. iij. digones ita quod. iij. digestio denotari poterit et a nervis et a membris. ut sunt tres digones. stomachi. epas. et cordis. et. iij. dicatur esse in extremitatibus venarum et in membris. **P**ossunt autem et aliter assignare tres digones etiam distinguendo digestionem epas a digone cordis. ut dicatur. quod est ex digone. loquendo de digestionibus communibus. viz. stomachi. epas et cordis. Nam digestio quodam est communis. quodam propria digestio quodam est in omnibus membris. vel quod per venas transit ad membra est propria cuiuslibet membro. per quod tria sunt simpliciter facienda ad digonem communem. stomachus. epas. et cor. Istis ergo modo sunt tres digones. scilicet communes et huiusmodi digestio postrema est in corde. ut in primo. sit scilicet in. ij. epas. et ita cordis. **P**otest et ite verificari. quod postrema digestio sit in corde. ut ibi postremum idem sonet quod principale. quod primaria et principalis causa. primo aduenit et ultimo recedit ut declarari habet in libro de causis influentia. n. primarie et principalis esse primo attingit ad effectum quam influentia caput sedat. et est ultimo modo de recedat. ut sic causa sua habet care post primam ita in cando de existit ante primam. ut et prima causa anterioritatem habet in attingendo et posterioritatem

Capitulum

re resistendo. Sic g^o anterioritas attribuit eē pncipali sic z posterioritas mō q^o dūm^o: pncipalitate eē est ēr attribuēda. vt z h mō dicat i corde esse nutritiētū postremū. qz i ipso residet pncipalitas nutritiēti. Et istū vltimū exponēdi nō dū multū vidēt sonare verba ipi^o *Aluer. in. ij. fuit coll. in. ca. de luna mētis epas z splenis vbi dicit. qd postremū nutrimentū est i corde. cuius cām assignans subdit. qd in eo est pma vtns nutritiua z ipse est pnceps. vt ex h dicat eē postremū nutritiētū. qz ipse est pnceps i nutriendo. Sed cui de re pstat nō est cāndū de verbis.* ¶ Dicam^o in quā qd q^olrcūqz distinguēt digōnes. supfluitas sanguis. q est vltimus membrorū cibus est mā spermatū i maribus z menstrui i feis. *Iste g^o hōi sanguis alr z alr pñsideratus est solū passiu^o. est actiu^o formalr. z est actiuus virtualiter.* ¶ Prima. n. facie distinguūt res i passiuū z actiuū. Ipsi aut actiuū distinguūt i id qd est tale formalr z i id q est tale vtrualr. Cū. n. hōi sanguis manet sō forma sanguis. est qd passiuū. z est mā tñ vel mā partū cū inde nutriunt mēbra: v^o mā totū cū inde gñat fetus vt idē sit mā partū z totū. Si vero hōi sanguis sit iā puerfns i mēbra tūc ex hōi cōuersione hēt viz actiuam formaliter. vt possit sibi assimilare passūz formalr. qz qñ iā puerfsum est i mēbrū. hēt opōnē mēb: i n̄ possit sibi assimilare passūz. iō dī hēre vtrūqz actiua formalr. qz formalr

assimulat sibi passūm puerfēdo alī mētū i se ipz. Si aut ex hōi sanguine fiat spma tē hēt viz actiua vtrualr. caro. n. puerit nutritiētū i carne z est ibi gñō formalr spma at nō puerit mēstruū i spma. s; i fetū. z est ibi gñō vtrualis. ¶ Dicemus ergo qd ille idēs sanguis qui ē pñm^o vt puerat i mēbrū z puerfns i mēbra hēt viz mēbroz. j q^o a mēbrū accipit vī mēbroz formalr: ita ille idē p vasa gēitalia puerfns i spma/ h; vī mēbroz vtrualr. vt agēs in virtute aīe possit in sanguine mēstruo/ orgāizare oīa mēbra. z sic disponē ipsūz mēstruū ad suscepiōez aīe. Sanguis ergo/ vt est vltim^o cib^o. h; rōnē ad oīa mēbra fieri z vt sit oīa mēbra facē. illd. n. idē q est mā/ z q ē tale qd fieri. illud idē accipies formā/ z virtutez aliquā est postea tale qd facere. vt illd idem. qd est mā ignis. z q est ignē fieri. illd idē accipies formāz ignis: h; q sit ignē facē. Sanguis g^o h; se/ ē oīa mēbra siue puerfns at i mēbra/ ē oīa mēbra facē formalr pñfns i spma/ ē oīa mēbra facē vtrualr feia g^o i gñatione/ nō dat oīa mēbra facē/ nec formalr/ nec vtrualr. sed solū dat oīa mēbra fieri. iō nec illd. qz iā puerfns est in mēbra mulierū exhibet p feiaz in gñatiōe. vt feia det. qz ē oīa mēbra facē formalr. nec ēr sanguinez puerfns i spma/ pbet feia i gñatione. vt feia/ det illd. qz oīa mēbra facē vtrualr. solū at sanguinez dat feia in gñatione. qz solū dat. qz est oīa mēbra fieri. h; n. feia testes z vena/ z arterias: a g^o

bus sit alius humor effluat medi-
 q̄si iter aquar/ et sp̄ma. inutilis n̄
 ḡnatiōi nec actiue nec passiue/ sic/
 et a vasis seminarijs hoīs/ multo-
 tiens effluit qdā humor medius.
 q̄si iter aquar/ et sp̄ma q nō ē ppe
 sp̄ma/ nec p se ḡnatiōi vtilis. vt sit
 in eo v̄tus ḡnatiua actiua nec etiā
 vt se exhibeat i ḡnatiōe/ tāq̄ mā
 sanguinis g° i seia est. passiu° dī/ et
 actiu°. vno mō i masculino/ est acti-
 uus dī et passiu°. vno mō est. n. hōi
 sanguis in femina/ passiuus dicit.
C P̄mo v̄s/ vt est mā partium.
 put ide nutriunt partes et mēbra
 ip̄i mulier/. **C** Et put est mā to-
 tius/ put ide ḡnat fetus. actiuus
 aut est vno mō/ put tā pueris in
 mēbra/ h̄s oppositionem mēbroz.
 In masculino dō/ h̄mōi sanguis/ est
 passiuus. vno mō/ put est mā par-
 tiū. put. s. pōt pueri i pres corpis
 s. i mēbra. S; nō est passiuus. hōi
 sanguis. q possit esse mā totius. et
 q ide possit ḡnari fet°. et h̄ h̄mōi
 sanguis sit i hoīe/ passiu° vno mō. ē
 tñ actiu° duplr. put. s. cūsus i mē-
 bra/ h̄s vim/ actiua formalr et put
 pueris i sp̄ma h̄s vim actiua vir-
 tualr. Sic g° icōueniēs eēt ponē.
 q sagui i hoīe/ posset eē duplr pas-
 siu°. vno mō tāq̄ mā p̄tiū q pos-
 sit ide nutriui mēbra. talio mō tā-
 q̄ mā totius. q possit inde ḡnari
 fetus; qz tūc supflueret seia/ sic in
 cōueniēs est ponē q hōi sanguis
 i se. sit duplr actiu°. vno mō. tāq̄
 pueris in mēbra q hēat vim acti-
 uaz formalr. Et alio mō tanq̄ cō-
 uersus in sp̄ma q hēat v̄s actiua

virtualr. qz tūc supflueret mascu-
 lus si enī masculus h̄ret mēstru-
 um supflueret seia/ et si seia: h̄ret
 sperma supflueret masculus. nec
 enī de sanguine viri cedit in men-
 struū. q possit idē ḡnari nec aliqd
 de sanguine seie pueritur in sper-
 ma. q hēat v̄s actiua ad ḡnatiōem
 emittit. n. aliqūe humorē femina.
 q̄tūctiqz cū ipulsi et dlectatiōe.
 q nec ē mēstruū nec sp̄ma. s; ē me-
 dius: iter aqua et sp̄ma/ vt p se sit
 ḡnatiōi in vtilis. sicut et in vasis vi-
 ri multotiēs talis humor emittit.
C Sed si dicatur. q a viro nō e-
 mittit talis humor cū ipulsi ideo
 est ḡnatiōi inuili a seia autē emittit
 cū ipulsi. iō pōt eē ad ḡnatiōē qd
 vtile. dicemus cū p̄ho. xv. d aia
 lib°. q nā feminaz est d̄bilis et mī-
 noris caloris maribus. iō non pōt
 ad h̄ deuenire q fiat ibi sp̄ma ve-
 re. iō ad h̄ deuenit. q sit ibi. qdaz
 humor marib°. **C** Argumēta at
 in opposituz nō est difficile soluē.
 Nam cūz dī. q nulli° appetitus
 est ad id q itendit reicē. et qz ap-
 petitus m̄ficiis est ad sp̄ma. iō rē.
 Dicemus q principāl̄ appetitus
 m̄ficiis nō est ppe ad sp̄ma suū.
 sed ad sp̄ma viri. An̄ Auer. in. ij.
 fin. Coll. dicit q m̄fix vomit sper-
 ma suū. et attrahit sp̄ma viri. dato
 tūz q h̄ret appetitū ad sp̄ma suū
 nō seq̄ret ex h̄ q nō eūceret ip̄m.
 qz multa appetunt aliq̄ pp aliq̄
 vtilitatē q pacta eūcūt illa. sic in
 ix. de aialib°. Auiē. posuit exēplū
 de mēbris attrahentib° medicina
 ad retificadū suā cōplexionem.

Capitulum

ad dissoluendū mām. Quo pacto eijcit mēbrū hmōi mām medicinalē. Sic etiā fm eūdē Auiē. ibidē. epar. z vene attrahūt aliq̃ aquositates ad pficiendū suā cōplexiones q̃ epar eijcit. cū nō vlerit indiguerit ea. Immo mris nō solū p̃p̃as sperma s̃z etiā sp̃ma ṽri reicit. pacta vtilitate. vt postq̃ p̃sumata ē p̃ceptio fer^o q̃ facto totū reicit. Si ergo fiat vis in h̃ ṽbo: qz nihil appetit id q̃ postea vult reicere. p̃z q̃ peccat rō in mā qz recipit falsa. q̃ si fiat vis in h̃ q̃ in m̃rice est ṽtus actiua. qz appetit z retinet p̃ t̃ps aliqd. z si est in m̃rice se. ṽtus actiua/m̃to magis est in ei^o sp̃mate. dicem^o q̃ in m̃rice/nō est ṽtus actiua. q̃ sit for̃matua mēbroz. s̃z talis ṽtus cōtinet sp̃mati masculi. Sed in iuamentū m̃rice est. vt sit loc^o generatiōis. sp̃mati at̃ se. nō hor̃ da bim^o. qz nec est iuamentū g̃ionis tanq̃ loc^o nec tanq̃ for̃matuū mēbroz. cū non sit ṽx sp̃ma. ¶ Qz ṽo sc̃do dicebat ex pte organo:ū femine. qz se. h̃z testes. dicem^o. vt Auer. dicit in suo Coll. q̃ sic et masculī h̃z māmillas. z tñ ad generōnes. nō defuiūt. q̃ h̃z in seīs defuiūt. h̃nt tñ hmōi māmille masculī aliqd iuamentū de q̃ iuamento nō est nūc tractādū. sic testes in seia/nō defuiūt directe ad g̃iones s̃z in masculo deferviant. H̃nt tñ hmōi testes in seia/ aliqd iuamentū de q̃ infra aliqd tangi poterit. cū tangit de sp̃mate seie/ ad qd possit esse ṽtile/ si nō ē ṽti-

le g̃ioni nec tanq̃ h̃is ṽtutē actiua/ nec tanq̃ mā. ¶ Qz aut̃ obijciebat. tertio z. iij. q̃ aliqui ex sp̃mate se. g̃iat in m̃rice humiditas illa viscosa z q̃ hmōi m̃fix aliquādo patit̃ suffocationes. z sanat. ex euacuatiōe. q̃ nō esset/ nisi eēt ibi sp̃ma ispissatus. dicem^o q̃ pōt ibi aliq̃ mā inspissata fieri. ex caliditate m̃rice vel ex aliq̃ alio accidēte. s̃z nūq̃ in illa mā fiet formatio mēbroz. vel organizatio m̃ae sine sp̃mate ṽri. nos aut̃ de tali ṽtute actiua loq̃mur/ q̃ sit for̃matua mēbroz z dispositua ad iductiones aie. qz si alr̃ ṽlem^o loq̃ de ṽtute actiua dicerem^o. q̃ sic mā/nūq̃ est sic oīno nuda sic nūq̃ est aliqua res ṽl pars rei. q̃ sit oīno ṽtute destituta in passō enī nō est ṽtus actiua ad id q̃ patit̃. h̃z possit i eo esse ṽtus actiua ad aliqd aliud. ¶ Qz ṽo addebat. v. ex pte somnoz dicem^o q̃ q̃r̃tūq̃ sp̃ma i se m̃ina sic effundat cū ipulsi z delectatiōe. rōne cui^o p̃r seie in sōnis accidē delectatiōe. tñ p̃p̃ debilitatē caloris in seia. q̃r̃tū ad decoctionē seīs nūq̃ ad h̃ duenit id q̃ eijcit seia. q̃ sit ṽm sp̃ma. ¶ Qz ṽo. vj. dicebat ex pte vasoz sp̃matis. q̃ in seia sunt euolutiōes venaz/ z arterie. q̃si vas sp̃matis h̃z eandē difficultatē cum rōne. iij. vt qz in seia sunt testes. dicem^o ergo q̃ ille euolutiōes venaz z arterie/ vsq̃ ad h̃ poterūt se extēdē. q̃ faciunt humorē mediū in aquā z sp̃ma. nō aut̃ q̃ faciāt verum sp̃ma. nec q̃ sit ibi ṽtus aliq̃ formatua mēbroz.

mēbroy. ¶ Q^uantē. vij. dicebat
de similitudine fer^o. q^{uod} aliqui assimila
tur p^{ri}mo/ aliqui m^ulti. dicem^{us}. h^{oc} nō ēē
sic ima ginabatur. Bal. q^{uod} p^{er}currat
ibi duplex sp^{iritu}ma/ tā mar^{is} q^{uam} seie. q^{uod}
rū vtrūq^{ue} est actiuus. sed q^{uod} ex p^{ar}te
femⁱⁿe p^{er}currat mēstruū/ q^{uod} se h^{ab}et vt
mā. et ex p^{ar}te viri sp^{iritu}ma. q^{uod} se h^{ab}et tā
quā disponēs ad formā. Et q^{uod} mā
aliqui resistit agenti/ vt ipm agēs/
nō possit oīno trahē ad suas p^{ro}di
tiones. aliqui v^o agens oīno h^{ab}et do
minū s^{ed} mā. inde est q^{uod} fili^{us} aliqui
assimilat p^{ri}mo ex d^{omi}no sp^{iritu}mat^{is} sup
mēstruū. aliqui m^ulti. ex resistentia
menstrui ad sp^{iritu}ma. Aliquⁱ neutri
ex aliquo forte alio accedente.

Cap. v. ¶ In q^{uod} soluitur rōnes
q^{uod} sp^{iritu}ma se. i. g^{er}mine se h^{ab}eat vt mā.

Olutus rōnibus
p^{ro}bantib^{us}/ q^{uod} sp^{iritu}
ma se. h^{ab}et v^{er}itutes
actiuā/ et facit ad
inductionē forme
volum^{inis} soluc^{ion}e rō
nes. q^{uod} h^{ab}em^{us} sp^{iritu}

ma se h^{ab}et/ tanquā p^{ro} passiuā. et ex
hibet se loco m^{at}er. Sciendū ergo
q^{uod} agēs nāle disponit māz et dispo
nendo mām iducit formāz. ita q^{uod}
illd q^{uod} dicit Auer. in de s^{ub}stantiis
de dimensiōib^{us} et terminat^{is} et inde
terminat^{is} q^{uod} dimensiōes idēmi
nate p^{re}cedūt inductionē forme inmi
nate sequūt. dicit p^{ro}ter oib^{us} acci
dentib^{us}. videlz q^{uod} accidentia inco
pleta/ p^{re}cedūt formā s^{ub}stantialem in mā:
cōpleta sequunt^{ur}. ¶ Ad hoc ergo or
dine agēs/ inducit formā. q^{uod} p^{ri}mo
disponit mām iducendo acci^{dentia}. p^{ri}

p^{ri}ma expoliādo eā ab accidentibus
alijs. In illo ergo istāti/ in q^{uod} rāta
facta est alteratio. et sic expoliata
est mā ab accidentib^{us} cōuenienti
bus forme pass^{iv}e/ et iducta est ab ac
cidentib^{us} forme agētis: h^{ab}em^{us} mā
expoliat^{am} forma pass^{iv}e: et accidentib^{us}
p^{ro}tratis forme agētis et induitur
forma agent^{is}/ et accidentib^{us} p^{ro}ueni
entib^{us} illi forme. ¶ Que duo v^{er}
inductio forme s^{ub}stantialem/ et accidentiū fm
illā formā. h^{ab}et sint s^{im}il^{iter} t^{em}p^{or}e. n^{on} t^{em}p^{or}e sunt
s^{im}il^{iter} nā. Immo p^{ri}us itell^{igitur}. q^{uod} mā in
ducat formā s^{ub}stantialem. q^{uod} inducat
accidentia p^{re}scā fm illā formāz. h^{ab}et
enī aer p^{ri}us calefiat incōplete/ q^{uod}
fiat ignis/ s^{im}il^{iter} in t^{em}p^{or}e/ s^{im}il^{iter} ignis/ et cō
plete calidus: nā tamē p^{ri}us intel
ligitur eē ignis/ q^{uod} cōplete calidus.

¶ Cū ergo p^{ro} h^{ab}em^{us} acci^{dentia} fiat
inductio s^{ub}stantialem forme. vt aer. ex eo
q^{uod} calefit fit ignis. Max q^{uod} idē agēs
dat acci^{dentia} et formā p^{ri}us ē q^{uod} idē
agens disponit māz et inducit for
mā s^{ub}stantialem nisi forte eēt talis forma
q^{uod} nō nisi p^{er} creationē h^{ab}eret eē. et de
p^{ro} m^{at}er duci nō p^{oss}et q^{uod} posito nō
eēt incōueniēs q^{uod} vniū agens dispo
neret mām et aliud iducēt formā
sic p^{ri}us in corpe h^umano. q^{uod} disponit
et organizatur p^{ro} v^{er}itutes existent^{es}
in semine viri perficit t^{em}p^{or}e p^{er} aīaz
creatā a deo p^{ro}pter q^{uod} quotiescūq^{ue}
duo talia agētia p^{er}currūt / quoz
vniū dispōit alterū iducit formāz.
vniū illoz agētū ē increatū: q^{uod}
formā nō eductā de p^{ro} materie: s^{ed}
p^{er} creationē h^{ab}itē eē solus d^{eu}s p^{oss}it p^{ro}
ducere. ¶ Sic soli^{us} est p^{oss}se crea
re. Hūc ergo duo agētia creatā

Capitulum

sic se habuit. q. vnu disponat mas:
 & aliud iducat forma loquendo de di-
 sposicione ppiqua & pria. h. g. sup-
 ponendu est ex parte agentis. ¶ Ex
 parte at mas suppone possumus: q.
 sufficiens ma oius mebroz: et ppi-
 qua sit sanguis. ¶ Ma h. p. h. i. i. j.
 de gñone. ex eisde nutrimur & su-
 mus h. eni eundē ibidē oia qdem
 nutriuntur eisdē/ex q. b. sunt. Luz
 ergo generatio sit via i eē/si ex ea-
 dez mā aial nutrit & est: ex eadez
 mā gñabit & nutrit. Cū g. vlti-
 m. cib. sit sāgu/ vt p. p. h. i. xij.
 de aialib: in plurib. locis: ppiqua
 mā gñonis aialis est sanguis. Et
 q. oia mebra nutriunt ex sāguie:
 oia mebra erūt ex tali mā. Quie-
 scāt ergo ponētes spma femineuz
 eē p se cās. vel mālez vel actiua i ge-
 neratione: cū hēam. sufficiēte mās
 sanguinez mēstruū & sufficiēs agēs
 spma masculinū. ¶ Denūtes er-
 go a vitate i hac mā. vel h. fuit q.
 nō crediderūt sanguine eē sufficiē-
 tē mām oium mebroz. iō ponebāt
 et spma eē mās mebroz aliorū.
 S. cū dictū sit oia mebra nutrirī
 ex sanguie frustra dubitat. q. san-
 guis nō possit eē oius mebroz mās
 v. l. dūauerūt. q. crediderūt: q. du-
 plex agēs ē creatū regret ad gñā-
 tiōez. quoz vnus disponēt mām &
 aliū eē iducēs formā. ¶ Ad quaz
 sniaz trahi possent vba Gal. cū di-
 cit spma femineū cibāt se sanguie
 mēstruo & h. nō se supponit actiōi
 spma masculini. q. idē est/ ac si
 spma femineū disponēt mēstruū
 vt mēstruū sic dispositū possēt su-

scipe actiōez spma viri. h. quēz
 modū spma femineū ad gñonē sil-
 eēt agens/ & mā: h. huic snie obuia-
 tur p dictū p. h. in. ix. meth. superi-
 us assignatū. q. ppinā mā/ nō idi-
 get nisi vno motore. mā at remo-
 ta/ idiget plurib. motorib. vt pa-
 tuit i cupro & terra & rōne statue.
 Cū ergo sanguis sit valde ppin-
 qua mā factiōis mebroz: q. vlti-
 mus cib. eoz/ nō idigebit/ nisi vno
 motore: nihil ergo ad gñonēz mā-
 liter vel effectiue opabit spma fe-
 mineū. mālr qdez nō. q. ppiqua
 hmōi mā non est spma h. sanguis.
 Sic & mebra nō cibant spmate. h.
 sanguie aut nō: q. ppiqua mā nō
 idiget/ nisi vno motore. ex quo est
 ibi spma mar/ supfluit ois aliis
 motor. Immo cū se. sufficient det
 mās masculus p snū spma sufficiē-
 ter dabit tōmā. vt nō idigeamus
 alio motore/ loquendo de motorib.
 creat. ¶ Aduertendū tñ/ q. cū di-
 ctimus ppiquā mās idigē nisi vno
 motore. h. vnitas nō excludit or-
 dinez motor. vt si motor particu-
 laris agat i virtute celi/ totū com-
 putabit vn. motor vs motor parti-
 cular/ & celū pnt in vtrute ei. agit
 particularis motor vt fm h. sol/ &
 hō gñet hoies. vt dī i fo phys. Si
 q. rerec ergo quō ex alimēto sit fe-
 tus. vt puta quō herba sit itellē.
 dicem. q. h. talis ē mā remota pro-
 pter q. idiget motorib. plurib. iō
 regret hmōi herbā digerī i stoma-
 co. & q. est ibi purū transmitti ad
 epar. Et actōe epar & cordis pner-
 ti in sanguinē. Ex quo sanguie p-

terit gñari intellectus. S; si qñat
quò ex sanguie gñat itellec^o dice
mus q; sanguis est m^a ppinq; fe
ctio nò idiget nisi vno motore.
vs spermate maris. In generatiõe
itraq; aialius pfectior vna est m^a.
vt sanguis mēstru^o fe. t vii^o motor
vt spma maris. spma aut fe. nò ē
gñoni pueniēs. ¶ Opposita autē
his: nò est difficile soluē. Cū ergo
in pcedēti cap^o solute sint rōnes
hmoi ponentes spma femine esse
pueniens gñoni tāq; agens. volu
mus in h^o cap^o soluē rōnes asseren
tes hmoi spma esse gñoni pueni
ens tāq; m^ale principium. ¶ Q
ergo pmo dicebat. q; n̄ sufficit san
guis/tāq; m^a corpis aialis ppter
icōueniētiā/quā h; ad mēbra: q; h;
sanguis pueniat cū carne t adipe.
q; vtraq; molle t leue. nò tñ pue
nit cū neruis/venis/t ossib^o. S; sp
ma rōne q; viscosus. t filiosus di/sic
puenire/vt viscositas. q; reddit ip
sum terminabilē ppuo terio fac
ipsus puenire cū ossib^o q; sunt du
ra t bñ terminabilia terminio ppo:
filositas vero facit ipsus puenire cū
neruis/venis. q; sunt. qñ. qdā fila
p totū corp^o extēsa. dicemus at ad
satisfaciēduz huic rōni q; in. ix. de
aialib^o Auic. dat multiplicē mām
respōdēdi. ¶ Pmo qdē dat dñā
iter mās artificialiū t naturalis.
siue iter agētia h; t illa: nā agēs ar
tificiale h; ipsus/sic iducit figuraz
t lineamēta/q; nò dat cōplexionē
nāles. S; agēs nāle sic inducit for
maz. q; ē dat pplexiōez nāles t in
ducit accidentia cōpetētia forme.

licet ergo sanguis mēstru^o/te se nò
hēat duritiē quas regrūt ossa. nec
philositate quā regrūt nerui t ve
ne sit tñ h; virtute spmas maris:
dñā est eni. iter nās t artē h; tñ mē
stru. vt recitat omē. i. xij. q; ars agē
i extremitatib^o tñ: nā h; agit i cor
pore toto. pfindat ergo se/t itrat
nālis actio: vbi actio ars foris stat
actio ergo spmas pfindat se i mē
struo: vt possit i ipsam iducē duri
ties: philositate t cetera q; regunt
tur ad organizatiōez/vt possit for
mare/t organizare corpus. qd sit
aptū stomaci p aiaz. rōne igit hāc
Ba. soluit Auic. dissiguēdo iter
artē t nās. Soluit ēt hāc eadē rō
nez Auic. istādo: istat at quadru
plicat. ¶ Pmo qdēz. qā h; ada
ptatio nò est pueniens oib^o mem
bris. Scdo qā est i differens oib^o
aialib^o. tertio qā est pueniens oib^o
hūiditatib^o alijs. ¶ Quarto qā o
scordat a membror actiōibus. In
stātia ergo pma est ex insufficiētia.
Nā si sic volum^o adaptare. q; ca
ro t adeps sūt ex sanguie: q; vtrū
q; leue t molle. nerui t vene ex sp
mate. q; h; t illa sunt viscosa t phi
losa fm Auicē. nò poterim^o affig
re vñ hāt ossa. Quod si rñdēt q;
rōne viscositas sūt ossa vt sup^o rā
gebatur. dici poss. t: q; valde est h;
adaptatio a remosi: os qdēz dare
nò qd viscosus/s; qd durū/vñ ossa
fiāt. nā t si est aliq; durities i sper
mate rōne viscositas. illa qñ nulla
ē rōne durities ossū. nō meli^o ē d^o ē
vt supra dicebat: q; spma m^a rōne
cui^o est vñ iducē vel ossificā ad aiaz.

Capitulum.

est e complexione mās et iducē duri-
ties phisitates et alia q̄ i mā reg-
rit aia cū actio spmā sit nātis cui⁹
ē nō solū iducē formā s; complexiō-
re mās. ¶ Scda istātia Auiē. 3 rō-
nē Gal. est exindia ad oia aialia.
Mā loquēdo de aialib⁹ pfecti q̄ ge-
nerant ex spmate/oiuz talū aiali-
um spma ē filiosus et viscosus g⁹ si
h adaptatio sufficēt ad gñonē mē-
broz. tūc ex quolz spmate/possent
fieri gliber nerui. q̄libz venēz q̄li-
ber ossa. eēt itaq; pfusio in genere
aialū. q̄ nullus sane mēt diceret.
mel⁹ est g⁹/nō attribue h idonet-
tati/vel pūctie mē. s; magis vir-
tuti et actiōi forme. ¶ Et dicam⁹/
q̄ spma mar⁹ agit i virtute aie. iō
sic disponit pplexiōat. et organizat
mēstruū/s; q̄ regrit aia i cui⁹ vtu-
te agit. S; fm pme. in pūo de aia.
mēbra leōis/et mēbra cerui/nō dis-
ferūt nisi q̄ aie differūt mēbra eni
sunt. q. organa aie p q̄ aia suas o-
peratiōes exercet/sicut instrumēta
sunt organa artū/sicut g⁹ diuerse
artes regūt diuerfa instrumēta:sic
diuerse aie diuerfa mēbra. Spma
g⁹/q̄ agit i v̄tute aie cerui. Sic or-
ganizat mēstruū vñ gñat/ceru⁹ sic
regrit aia cerui. et spma eq̄ vt reg-
rit aia eq̄ et sic de aialib⁹ alijs. vt g⁹
nō pfundam⁹ gñonē aialū/nō at-
tribuam⁹ h tali ydoneitati mē s;
quam. q. oia aialia pueniūt s; vir-
tuti spmat agent i v̄tute aie/ fm
quam aialia differūt. ¶ Tertia q̄
dem istantia Auiē est ex eo qd̄ h
ydoneitas pūct hūiditatib⁹ alijs.
Mā si rō phisitas et viscositas sic

ret nerui et venes nō ex sanguie s; ex
spmate. tūc cū musciloago et fleūa
viscosus hēant phisitatē/et visco-
sitate/possēt ex eis fieri nerui et ve-
ne. mel⁹ est g⁹ attribue māle pñm
nō spman/s; sanguini/vt q̄ est nu-
trimētus oīum mēbroz. vt ex h bz
ydoneitatem. q̄ ex ipso possint oia
mēbra fieri v̄tute aut actiōe/attri-
bue nō spmati se. s; mar⁹. vt vñm⁹
māe/sit vnus motor/et maxime cū
sanguis sit cib⁹ vltim⁹/et p pñs sit
mā ppinq̄/nō idigēs nisi vno mo-
tore/loq̄ndo de motorib⁹ creat. ar-
guīt g⁹ Auiē. ab ipsa veritate co-
actus. q̄ sufficiat sanguis ad mām
fer⁹. q̄uis ipse/nō simp⁹ h sentiat.
¶ Quarta qdē istātia Auiē. est.
q̄ h discordat/vel deuit a mēbro-
rū actionib⁹. si enī spma feie/eēt
mā fetus. eo mō q̄ possit Gal. re-
curremus ad radicale pñm. v; ad
venas/et arterias feias/ex qb⁹ for-
mat hōi spma. et ē h istātia/valde
efficax ad plus q̄ fuit opinatus
Auiē. vt p hāc nō solū 3. Gal. S;
ē 3 oēs ponētes. q̄ spma semineū
p se/et p⁹ neōi gñoni regrit ob-
ulat possum⁹. dicem⁹. n. q̄ duplex
est opatio mēbroz. vna q̄ Auiē.
vocat opationē fortiorē/ s; q̄ mē-
bra aliqd puerūt ad se. ¶ Alia
qdē est opatio. q̄ qdā vocāt p oc-
casionē/fm q̄ mēbra supfluitates
reiciūt/s; quē modū. epar i v̄tute
cordis gñat colerā/et melēconias.
gñando. n. sāguiez p se/et p opatio-
nē fortiorē gñat colerā et melēco-
niā tāq; purgamēta sanguinis:sic
fortitudo vtri gñat spmā et feces

tāq; purgamenta virt. Si g^o arterie et vene in muliere gñant sperma vel gñant p operationē fortiorē. et tē pueritē spma ad se. et cibarent spmate qd est flui. vel gñaret ipm p occasiōes. et eijcerēt ipaz tāq; in pfluatē reijciēda et inutilē gñoni qñq; generent in muliē spma erit inutile gñoni. Sed hāc rñ debet. qz similt arguet de spmate hoīs. iō redibim⁹ ad id qd sup⁹ dixim⁹. vñ qd i muliē. vel est oia fieri vel oia facē vtuāl^r. nō est in ea oia facere vtuāl^r. qz tē supfluet vir. iō solū eā actionē dabim⁹ mulieri qd dam⁹ cōiter mēbz. vñ qd qd pueritū. vñ pueritū tāq; i aliqd qd nutritū. vñ tāq; i aliqd qd reijciūt tāq; supfluit. qd nō ē vtile gñoni. Quicqd g^o dat mulier in gñone dat tanq; aliqd qd pōt nutriri mēbra. qz dat sanguinē tñ. h cū illo sanguine trahant multe impuritates in viles ad nutrimentū et ad gñonē. Si g^o aliqd aliud vltra sanguinē in seia puenit ad gñonē illd ē supfluitas aliq reijciēda n p se ad gñonē faciēs nec actiue nec passiue. in viro at vbi est dare oia facē vtuāl^r. dabim⁹ alimētationis mōm pter gñare. qd pūtibit ad se et pter supfluitates reijcē. vt si qrat quō sit spma in viro. ¶ Dicem⁹ qd vrus gñatiua pncipāl^r est i corde. vt dicē Auer. i. ij. sut Col. h hūc vrtuti pncipali defuit testes sic et vrus sensitiva pncipāl^r est in corde cui deseruit cerebrū. et vrus et nutritiva pncipāl^r in corde. cui defuit epar. Ex hac aut ad

mistratiōe qdā pōtē sensū cōez pncipāl^r in cerebro et nutritiū pncipāl^r attribuit epari. vt Auer. imposuit Gal. et vtrū gñandi attribuerunt testibus. vt vñ sentire Auer. in. ix. de aialib⁹ attū oia ista pncipāl^r sunt attribuenda cordi. ¶ Sanguis g^o sic ab oib⁹ mēbz accipit qd fiat oia mēbra formal^r. Sic cōuersum in spma ab eo in qd est vrus gñatiua. accipit qd sit oia mēbra facē vtuāl^r. vt possit p vrtutē suā organizare oia mēbra. pter g^o supfluitates reijcē et aliqd i se pūtere et facē tale aliqd vtuāl^r est dare actionē i mēculo qd sit tale qd vtuāl^r. eiusest spma qd h dicat supfluit alimēti siue supfluit nutritiū nō tñ est simpl^r supfluit qz et si est supfluit indiuiduū. qd fm qd hōi nō pōt eē pars idiuidui nec sū est actioni. qd aliqd puerit i mēbrum et assimilāt ei vtuāl^r. n est tñ supfluit spē. qz sū est actioni. qd sit aliqd tale vtuāl^r vt possit vrtute sua aliud gñare. et sic ad puationē spē facē. ¶ Spma tñ seie. qz n ē i se. actio qd aliqd fiat tale vtuāl^r se hz tāq; supfluitas reijciēda. et ē oio qd supfluit indiuiduū et etiā spē. ¶ Alex at et si n p cāz p se et di recte salte p occasiōes faciat ad gñationem hōi spma infra dicet. ¶ Rōne istaq; Gal. de in sufficiētia mē. Et qd sanguis nō possit eē sufficiēs mē pueri nisi pcurrat ibi spma soluit Auer. distinguēdo et istātiāz multiplices iferēdo. soluit et. ij. assignādo cāz dicēs qd nisi in pma gñone esset iste sanguis mē

Capitulum

Struus mā creature: nō ēēt postea
 iste sanguis cib⁹ eiusdē postq̃ na-
 tus est. vult g⁹ Auiē. ab ipā veri-
 tate coactus. q̃ id q̃ est cib⁹ pue-
 ri postq̃ natus est t̃ illd̃ sile sit p⁹
 mā eius. vt ex eodez nutrit̃ t̃ sit.
 ¶ Et qz nutrit̃ mēbroz pue-
 ri nati nō est sp̃ma s̃ sanguis. est
 t̃ p⁹ mā ei⁹ n̄ sp̃ma s̃ sanguis. Et
 vt h̄ adaptem⁹ ad seiaz. dicem⁹ q̃
 idē sanguis mēstruus attractus t̃
 imissus ad m̃fices sit mā pueri. q̃
 attractus vel immissus ad māmil-
 las dealbat t̃ sic lac t̃ sic nutrit̃.
 t̃ pueri. ita q̃ nō est aliud lac q̃
 sanguis mēstruus in māmillis de-
 albus est. n. caro māmillarū sp̃o
 glosa t̃ alba vt possit recipere san-
 guinē mēstruū ac ēt vt ibi dealbet.
 ¶ Tū h̄i māmille ad m̃fices q̃-
 dā colligatiuā h̄nt. t̃ idē est q̃ q̃n̄
 mēstrua/pp̃ aliq̃ cās/ n̄ veniūt ad
 m̃ficē. currit ad māmillas. sic t̃ i
 mulierib⁹ lactātib⁹. q̃ nō h̄nt mē-
 strua. vel si h̄nt parū h̄nt. iō m̃fice
 mulieres/nūq̃ impregnānt dū la-
 ctāt. qz sanguis mēstruus attract⁹
 a māmillis/nō currit ad m̃ficē/pp̃
 q̃ deficit ibi g̃nōis mā. q̃ oīa pa-
 tere p̃nt p̃ Auer. ex. ij. fin. Coll.
 i ca. d̃ iuamēz mēbroz g̃natiuoz.
 ¶ Dicam⁹ g⁹/ q̃ sic sanguis/ ē suf-
 ficiēs ad nutrit̃ pueri. t̃ nō sp̃-
 ma. qz nūq̃ ad māmillas attrahi-
 tur sp̃ma. Sed sanguis/ sic est h̄i
 sufficiēs mā sanguis pueri. vt nū-
 q̃ sp̃ma seie/ sit h̄i mā. Sed t̃n̄
 sanguis. ¶ Qz āt arguit. ij. de re-
 stauratiōe/ t̃ in restauratiōe. q̃
 omnia mēbra possūt restaurari.

Si oīa ēēnt g̃nata ex sanguinē/ sic
 restaurant/ adeps/ t̃ caro/ ex san-
 guine. q̃ fl̃s est. qz nerui/ vene/ t̃ os
 sa/ nō restaurant. ¶ Dicem⁹ q̃ rōe
 duricie/ ista nō restaurant vt vere
 ad p̃tinuitatē/ nō redeāt. Nam/ t̃
 aliq̃ vene/ t̃ nerui capis post absci-
 sionē ponunt a multis pp̃ sui mol-
 licē posse ad p̃tinuitatē redire. nō
 g⁹ rōe q̃ nerui t̃ vene. Sed rōe q̃
 molles t̃ dure p̃nt h̄ pati. vel non
 pati. Et qz vt dcm̄ est sp̃ma p̃r cō-
 plexionare mēstruū sanguinē. t̃
 dare ei p̃philositatē t̃ duriciez s̃ q̃
 requirit organizatio corp̃is: restau-
 ratio vel nō restauratio poterit cō-
 tingē ex eadē mā. put diuersimo-
 de est cōplexionata t̃ organizata
 p̃ ētutē agētis. ¶ Qz aut. iij. dice-
 bat. q̃ sanguis mēstru⁹ nō sit mā
 fetus nisi dealbet. q̃ cōpetit sp̃ma
 ei. dicem⁹. q̃ in suo p̃mordio fer⁹/
 ponit eē s̃ iō lactis. t̃ postea s̃
 forma sanguinis t̃ sic deinceps. nō
 t̃n̄ q̃l̃ dealbatio arguit māz fetus.
 s̃ dealbatio illa. q̃ sit in mēstruo a
 sp̃mate viri. nō aut dealbatio illa
 q̃ sit in sp̃mate seie a neruis t̃ ar-
 terijs ei⁹/ vel a testib⁹ ei⁹. Immo ta-
 lis dealbatio nec actiue ad g̃nōē
 facit nec passiue vt ē p̃ h̄ta māse-
 stū. ¶ Qz āt r. iij. addebat q̃ sp̃-
 ma se. ē illd̃ q̃ magis assimilāt sp̃-
 mati maris q̃ mēstruū. Si aliqd̃
 valeret argumētū h̄ pcluderet q̃
 h̄i sp̃ma ēēt magis qd̃ actiuz q̃
 mēstruū. Et qz si q̃ ē t̃ magis qd̃
 actiuz est min⁹ qd̃ passiū sp̃. n. q̃
 est plus actiū est minus passiū.
 vt ignis est m̃ltū actiuz t̃ est mod⁹

cuz passiuū. et qd nō est bñ passiuū
nō est bñ pueniēs mē pz qd nō pōt
esse pueniēs mā hōt sp̄ma. sicut
mēstruū. neutro tñ mō est ad gñō
nez vñle tale sp̄ma nec actiue nec
passiue vt pz per hīta.

Ca. vi. qd mulier ipregnari potest
sine emissione spermatis.

Robat autem
Auer. in. ij. sui
coll. vij. rōnibus
qd mulier ipre-
gnari pōt absqz
sp̄matizatione.

¶ Prima rō si-
mit ex experimēto. ¶ Scda ex at-
tractōe m̄ficiis. ¶ Tertia ex vom-
itu ei⁹. ¶ Quarta ex necitate viri.
¶ Quinta ex p̄ncipalitate cordis.
¶ Sexta ex nutrimento mēbroz.
¶ Septia et vltia. ex eo qd sp̄ma
femīcū de se qdā sup̄fluitas ēē hz.
¶ Prima via sic pz. multoties q
dē expertū est qd aliqz nō valēs vio-
lare v̄ginē fecūdat eā qd h mō cō-
tingit sp̄ma sūfuz ex m̄ficē calidi-
tate m̄ficē attractū fecūdauit eā.
Rōpertū est. n. qd aliqz incorrupta
carne p sp̄ma viri cōcepit. vt nos
īpsi a fide dignis pcepimus. sz an
qd parēt. sic p̄cipiēs viro se suppo-
nit ne in ptu piclitatef. Recitat
īdez Auer. de qdā m̄fona fide di-
gna vicia ei⁹ de ei⁹ sacro vt ait mul-
tū bñ p̄fide poterat. q iurauit sibi
ī aia sua. qd ipregnata fuerat sibi-
ro in quodā balneo aque calide ī
q sp̄matizauerāt mali hōies q bal-
neati fuerāt ībidez. nō est g° necia
emissio sp̄ma ī se. sz sufficit sp̄ma

maris tāqz agēs. et mēstruū attra-
ctū virtute h° sp̄maī tāqz actionē
recipiens. et loco māe/se exhibens.
¶ Scda via ad hī idēz sumit ex at-
tractione m̄ficiis dicit. n. Auer.
ībidez. et recitat auctoritatē anec-
datis in. li. quē fecit de sp̄mate. qd
matrix hz attrahere sp̄ma p p̄paz
v̄rutes qd hz a forma specifica si-
ne a tota specie. attractio g° sp̄-
maī ad m̄fices nō est solū ad dele-
ctationē coitus. sz etiā a v̄rute p
p̄ia ipsius m̄ficiis qd nālī hz. Si
g° sine emissionē sp̄maī p̄pe pōt
m̄fix sp̄ma viri attrahē cū et attra-
ctione huius sp̄maī possit fieri cō-
mixtio actiui et passiuī. s. sp̄maī vi-
ri et mēstruī. qz actionē p̄iūctā pas-
siuo h agit illd patiē. vt vult p̄ho
in. ix. meth. cū exactione agentis et
passione patientis habeat p̄duci ef-
fect⁹ cū h possit esse sine emissionē
sp̄maī seie. nō est neciū hōi sp̄ma.
poterit tñ facē emissio tal sp̄maī
ad p̄oneitātē v̄l p̄gruitate gñonī.
nō aut ad inenitabilitatē. qd nō pos-
set alī fieri gñatio. ¶ Tertia rō.
ad hī idēz lz Auer. q. vltimo po-
nat eā pōt sine ex vomitu m̄ficiis
sine ex reiectiōe ei⁹. dicit. n. Auer.
qd m̄fix m̄lier/ vomit sp̄ma p̄p̄tū
a se. vt attrahat sp̄ma viri ad se si
g° sp̄ma seie/ p se/ et neciō/ facēt ad
gñonē/ nō euomēt īp̄z m̄fix. sic. n.
tpe ipregnationis/ retinet sp̄ma
viri. qd dat formas. et mēstruū. qd
se exhibz tāqz mā sic retineret sp̄-
ma p̄p̄z/ si esset ad gñonē neciū
et nō euomeret īp̄z vt attrahēt sp̄-
ma viri. ¶ Arguat g° sic p̄ ponē

Capitulum

tes dñi. vt si spma feie/ est neciū
ad gñonē. vel h̄ est tāq̄ retentiū a
mifice vel tāq̄ aliqd neciū ad at-
tractionē spmāq̄ maris. non pmo
mō cū politus sic q̄ infir euomiat
ip̄s vt attrahat spma viri: nec scdo
mō cū h̄ ppetat mifici a p̄p̄a vtu-
te q̄ h̄ a sua forma specifica t q̄
attrahat spma viri dñt tñ aliq̄ ex-
p̄ti t magni in hac mā quoz di-
ctū nō est oīo abijciendū. q̄ cū ori-
ficiū mificis senserit. p̄p̄us spma fe
stinat ad suggendū ip̄m t cū ip̄o
suggit spma maris. pp̄ q̄ vident̄
istī velle spma fe. neciū eē vt ma-
trix valeat suggē spma maris. s̄ h̄
necitas/nō ē simplr: s̄ h̄ ydoneita-
tē/ t aptitudinē q̄ndā nō. n. h̄ ē. vt
nullo alio mō fieri possit. s̄ vt ma-
gis mō ydoneo/ t cōpetentiori mō
fiat. Hā t p̄h̄o i. ix. de aialib⁹ vult
q̄ qñ spmata ambo nō pueniunt
fīl. non fit ipregnatio. vñ ait. q̄ si
vir/elecerit spma cito t mlier tar-
de phibebit ipregnatioēz t Quic.
i. ix. d̄ aialib⁹ ait. q̄ ipregnatio est.
qñ duo seia pcurrunt simul/ t sub-
dit q̄ qñ vnū anteriorat/ aut po-
steriorat/ nō accidit ipregnatio. t
ait q̄ mares/ emittētes spma tar-
de/ magis sunt gñatiui. qz mulier
en̄ sit frigide cplexionis tarde eū-
cit spma iō mares spma tarde eū-
ciētes cōter loq̄ndo/ magis h̄ hñt
ecelis parib⁹. q̄ eoz spma pueniat
simul/ cū spmate feie. iō nisi aliud
ip̄ediat tales/ s̄ q̄ h̄i/ magis sine
apti ad gñandū. oīa at h̄i dicta i
relligēda sunt/ s̄ ydoneitate/ vt di-
cat/ q̄ oī duo spmata pcurrē ad

gñonē. qz magis facili: t magis ap-
to mō s̄ talē pcursum h̄ fieri gñio
nō q̄ oīno sit ip̄ose alr eē. t q̄ oī-
no sit neciū ad gñonēz talis pcur-
sus. Hā illi idēz q̄ dñt/ q̄ matricē
p̄p̄us spma suggit vt cū illo attra-
hat spma viri. dñt/ q̄ mulieres ex-
p̄te in pceptu/ t coitu: assērit/ q̄
multoties ipregnat mulier sine de-
lectatione tpe coitus. Sic ēt ipre-
gnat qñ hñt in coitu delectationē.
Cū g° emissio spmāq̄ i mliere/ ha-
beat delectationē anexā/ si mulier
ipregnat sine delectatione coitus
ipregnat sine emissioē spmāq̄. Im-
mo p̄p̄tū est/ mulierē renitentes
nec delectationēz hñtez/ nec spma
emittentes pceptionēz suscepisse.
nec valet si quis diceret post se cō-
tingere spma fe. exhibē iā decoctū
p̄fectū i illo genere / iuxta cornua
mificis. q̄ motū p virile semē atq̄
pmittū. cū eo/ ad gñationēz facit.
Hā t h̄ sine delectatione nō fieret
t tñ dictū/ est p̄p̄tū esse seiaz sine
delectatione sic euz delectatione i-
pregnationēz suscipe. Imipregnat
g° mulier sine delectatione sicut
cū delectatione/ vt qdaz aiunt. qz
vtroq̄z mō pōt fieri imp̄: gnatio.
aptius tñ/ t vt plurimū fit cū de-
ctatione illi etiaz dicunt/ q̄ si ma-
trix esset attractiua spmāq̄ maris
sine spmate p̄p̄io nō eēt necesse
mulieres i gñone emittere spma
tñ dñt h̄ esse falsū. s̄ vt p̄i p̄ p̄di-
cta simplr loquēdo. q̄ possit ma-
trix attrahē spma viri/ nō h̄ h̄ a
p̄p̄o spmate s̄ a forma specifica/
siue a tota sp̄e. sit aut p̄modi⁹ t fa-
cilius. q̄

ali⁹. q^o cū p^o s^omate/attrahat
s^oma viri/nō tñ est impossibile attra
here sperma/ sine s^omate p^oprio.
¶ S^o sic o^odo falsificare vidēmur
p^o dictū Auef. dicēti q^o m^ofix euo
mit p^opuz s^oma vt attrahat sper
ma viri. cū ad faciliorem/et magis
ydoneū tractū s^omas viri faciat
attractio p^oprij s^omas. ¶ Dicem⁹
g^o. q^o vt plimū ē. q^o vir p^ous emit
rit s^oma q^o feia. pōt tñ p^otingē. q^o
feia p^ous emittat q^o vir. q^o fco/m^ofix
rōne delectatiōis attrahit s^oma p^o
p^oum/ p^o q^o sic aliqñ p^otingit q^o ex
aliq^o accidēte mlier s^ol abortit/et cō
cipit. vt ēt p^ohs dicit. i. x. de a^oalib⁹.
Ita q^o muller p^o abortifis/eficit vnū
s^oma forte rōne alicui⁹ corruptio
nis ibi existētis/et recipit aliud sic
pōt p^otingere q^o euomat p^oprium
s^oma/ q^o p^ou⁹ attrahit et euomēdo
attrahat aliud p^op^o q^o satis oūdis
p^opriū s^oma nō ēē neciūz ad g^oio
nē tāq^o mā p^opa nec q^olitercūq^o ar
guat cū possit p^otingē. q^o in g^oione si
at vnū⁹ huius s^omas p^op^o q^o per
se loquēdo sine tali s^omate ēē ge
neratio. ¶ Quarta via simit ex
necitate viri. Si eni mlier nō pos
set p^ocipe sine emissioe s^omas vel
h^omōi s^oma faceret ad g^oionez per
se/vel ad g^oionē p^oaccūs si p^o accūs.
p^otingeret nō ēē. si p^o se. h^o eni intēdi
mus p^obare/ q^o s^oma femie p^o se ad
g^oionē nō faciat. nā cū h^o s^oma sit
aliq^od distinctū a mēstruo/et a sper
mate viri/et sine tali s^omate nullo
mō possit ēē g^oatio. videret per se
ad g^oionē facē. h^o nō esset sic mā
tū. q^o h^omōi mā est mēstruū. q^o sic

vl^otm⁹ cū⁹ est sanguis/vt i multis
locis p^ohs inde a^oalibus narrat. sic
p^opria mā g^oionis est sanguis i h^ori
tib⁹ sanguinē. Si g^o s^oma se. p^o se
facēt ad g^oionē et nō possit sine tali
s^omate fieri p^oceptio. q^o nō p^ot se h^ore
vt nā h^ore se vt agens/et h^ore aliquā
vis actiua et sup^oflueret masculus:
vt in s^ono Coll. narrat Auef. ne
ergo sup^ofluat masculus: nō est
oīno neciūz tale s^oma. ¶ Quin
ta via simit ex p^oncipalitate cor
dis: et h^o via cū q^orra facit rōnē cō
pletā. Si eni h^omōi s^oma ēē p^o se
ordinatū ad g^oiationē et sine sper
mate nō ēē g^oio. vel h^o ēē: q^o da
ret formā et tūc sup^oflueret mascu
lus. vel q^o se exhiberet vt mā: q^o
posito dici nō possit h^omōi sperma
sic ēē mām q^o oīa mēbra formaren
tur ex eo: q^o tūc vl formaret ex mē
struo. q^o nullus possit. Eēt ergo
fm hac p^opothesiz: q^o aliq^o membra
formarent ex mēstruo aliqua ex
h^omōi s^omate sic et Gal. posuit: s^o
fm Auef. in. 2. s^oni Coll. nō est di
cēdū q^o s^oma mulieris aliq^o mem
bra faciat. Quis mēbra sint mltas:
q^o illa sunt vnū in vno p^oncipio. q^o
est Cor. n. vt ait est dator oīuz mē
broz in p^oo. dicem⁹ ergo q^o sicut
s^oma viri accipit a corde: put i eo
dē est v^otruo g^oiativa actiue p^oncipa
lit q^o sit oīa mēbra facē quāuis in
hac opatiōe ei d^ofuāt testes. sic mē
struū i mliere accipit a corde: put
i eo p^oncipalr ē ē^o nutritiua. q^o sit
oīa mēbra fieri q^ouis i hac opatio
ne ei d^ofuāt epar. i corde g^o p^onci
palr ē v^otruo g^oiativa. et i hac opatiōe

Capitulum

in marib⁹ deseruiunt cordi testes.
C Sic et in corde principalis e⁹ ut⁹
 nutritiva et ad hanc operationem cor-
 di deservit epa⁹ ita q⁹ epa⁹ est orga-
 num cordis in nutriendo: testes in
 gñando. cerebrū i⁹ sentiēdo et spā
 lū q⁹ tū ad sensū cōez. Sicut ergo
 spma maris a corde h⁹ principalit⁹,
 q⁹ sit oīa mēbra facere sic mēstruū
 se. h⁹ principalit⁹ a corde q⁹ sit oīa
 mēbra fieri. rōne ergo vnius pñci-
 palis pñcipij. videlz cordis. tā in
 marib⁹. q⁹ in se. dabimus vñ ali-
 quid. q⁹ p⁹ se deseruit gñoni. ita q⁹
 sic in vno homie siue mari/siue fe-
 mia/nō est nisi vñ cor. q⁹ pñcipi-
 at gñonē ita/nō est ibi nisi vñ⁹ hu-
 mor⁹ q⁹ deseruit gñoni. Et q⁹ in se.
 h⁹moi humor/est mēstruū. nō igit⁹
 erit spma. dicam⁹ ergo q⁹ in mari-
 bus. est vñ aliqd q⁹ est oīa facere
 vt spma. et in se. vñ aliqd q⁹ est
 oīa fieri. vt mēstruum. nō ergo sp-
 ma femineū ē pueniēis gñoni. nec
 sicut agēs: q⁹ nō est. pprie spma.
 nec sicut mā: q⁹ nō ē pprie mēstru-
 um. Et q⁹ nō est p⁹ se pueniēis gñi-
 tiōi / poterit sine tali spmate fieri
 generatio. **C** Sexta via sumit ex
 nutrimento mēbroz. dicit. n. Auer.
 in. ij. sñ coll. q⁹ dator nutrimenti de-
 necitate d⁹ eē dator materie. illud
 ergo q⁹ est nutrimentū mēbroz est
 et mā. vt dic⁹ idē Auer. ibides. ipol-
 ubile est mē. 2a nutriti spmate q⁹
 si esset possibile / sufficēti⁹ eēt san-
 guis ad nutriendū q⁹ spma. Si g⁹
 sine spmat⁹ emissioe nō possit mulier
 ipregnari et si h⁹moi spma p⁹ se face-
 ret ad gñonē h⁹ eēt q⁹ i h⁹ gñone

p⁹ se se hēt sicut mā. q⁹ falsū ē. q⁹
 tūc p⁹ se se hēt sic nutrimentū et nu-
 trirēt mēbra ex spmate. et q⁹ p⁹ se
 nō facit ad gñonē potēit sine tali sp-
 mate fieri ipregnatio. Auer. tñ cō-
 cludit hanc cōuersaz vs q⁹ h⁹moi sp-
 ma se. nō sit mā embriōis: q⁹ pōt
 fieri ipregnatio sine tali spmate.
 vñ ait q⁹ ē h⁹ testificat q⁹ sperma
 mulieris nō est mā embriōis. q⁹ mul-
 te mulieres ipregnant absq⁹ spma-
 tizatiōe. **C** Alia aut⁹ pcludim⁹ puer-
 sam. videlicet q⁹ tale spma nō est
 embriōis mā. iō sine eo pōt fieri
 pceptio. nā nō est incōueniēs. aliq⁹
 duo sic se hēre. q⁹ vñ i ferat aliud
 et cōuerso. **C** Alia via ad h⁹ idēz
 sumit. ex eo q⁹ spma femineū se h⁹
 sic supfluitas q⁹ dā. vñ Auer. in. ij.
 sñ coll. dicit manifestū ē q⁹ spma
 feiēti sit sic hūiditas aq⁹sa simili su-
 pfluitati vine. et idēz ibides ait q⁹
 spma mulieris est supfluitas q⁹ dā di-
 scurrēs ppter delectationēz sicut
 discurrat salua ex ore. et q⁹ sine eo
 q⁹ se h⁹ sic supfluitas si se sperma-
 ti vine pōt fieri gñatio pñs est q⁹
 sine emissioe spmat⁹ mulier possit i-
 pregnari. q⁹ declarare volebamus.
 Cap. vij. **C** Ad quid deseruiat
 sperma mulieris et quomodo ad ge-
 nationēz sit vtile.

Si edebat i pre-
 cedentib⁹ caplis
 q⁹ spma se. nō fa-
 cit ad gñonēz tā
 quā hñs virtutē
 actiuam nec tā-
 quam mā. et q⁹
 plus est. q⁹ etiā sine emissioe talis

spmas p̄t mlier ipregnari. iō meri
to dī qd facit ad gñonez tale sp-
ma z q̄ iuuamētū hēat. Quo de-
clarato patebūt vba p̄hī z ēr alio-
rū dictū debere duplex spma cō-
currē ad gñonez. q̄ intelligendūz
est vt dixim⁹ nō h̄z nēcitatē. qd nul-
lo mō posset aliter eē s̄ fm ydonei-
tatez qz facili⁹ z magis mō ydoneo
h̄z. sic esse gñatio. ¶ Possū⁹ at
assignare triplex iuuamētū. qz hōi
spma ad gñonē faciat. ¶ Prīmū
similē ex tēperamēto spmaris viri.
¶ Scdm ex actiōe hmōi spmas.
¶ Tertiū ex delectatiōe mulieris.
¶ Prīa via. sic p̄z. dīc enī Auiē.
in. ij. sūt canōis seu. xx. q̄ duorum
spmaris cōmixtio nēcīaria ē. qz cū
spma virile sit. grossū z calide
cōplexiōis femineū v̄ro spma sit
tenue frigide qz cōplexiōis hmōi
spma. s. femineū p̄p̄at grossitiez
z calorē spmas marī. Corripit enī
multoties q̄ mlier nō p̄t ipregna-
ri. aut abortit euz ipregnat. p̄pter
mīfice. qz calefacit hmōi spma z de-
siccat ip̄s. vt Auiē. ait in. ix. de
aiālīb⁹ matrix ergo est calida z sp-
ma viri calidū z viscosus ad p̄tem
p̄radūz ergo hmōi calorē nō solū
spmas viri. vt vult Auiē. in. ij. sūt
canōis. s̄ ēr aliqñ p̄pter caliditatē
mīfice vt fm eūdez in. x. de aiālī-
bus facit ad gñonē spma femineū.
s̄ ex tali iuuamēto h̄i nō simplr q̄
nō possit fieri gñatio sine semio
spmate. qz p̄t p̄ingē mīficez hēre
calorē p̄p̄ratū z spma viri hēre
tale cōtēperamētū calorē. ita q̄ si-
ne se. spermate possit fieri gñatio.

Itā nō solū mīfice p̄ingit aliqñ eē
tēperatā vt requirē gñatio. s̄ ēr cō-
rigit aliqñ ip̄as eē plus frigidā q̄
gñatio regrat. sic ēr p̄rigit de sper-
mate marī. ¶ Scdm iuuamētū ad
h̄i idē simit ex actiōe spmas marī.
Itā cū spma maris positū sit esse
tere calidū. z viscosus cōmixtū sp-
mati femie. lenificat vt leu⁹ vel fa-
cili⁹ attrahat a mīfice. viscosus enī
nō limitū diffici⁹ attrahit. limitus
vero facili⁹. s̄ h̄ iuuamētū h̄ possit
facē ad facilitatē. nō tñ inducit oī-
modā nēcitatē. qz nō est tāte visco-
sitas spma maris. q̄ nullo mō pos-
sit attrahi a mīfice sine spermate
se. ip̄m enī sperma maris nō semp
est eiusdez p̄ditōis. de se enī aliq̄
spma pōt hēre aliquā lenitones
vt facili⁹ attrahat. ¶ Est etiā in
hoīe duplex humor. vn⁹ spmaticus
q̄ emittit cū magna delectatiōe z
magno ip̄ulsu vt auctores tradūt
ali⁹ aut nō spmaticus q̄ emittit si-
ne ip̄ulsu z sine delectatione. vel
euz modica delectatiōe. z vt pluri-
mū iste humor medi⁹ p̄cedit hūo-
rem spmatū poterit ergo sperma
p̄ hmōi humores p̄u⁹ emissus aliq̄
mō limitū. vt facili⁹ attrahat a ma-
trice. vt sic attractū ipregnari pos-
sit femina sine emissione p̄p̄riū
spermaris dicam⁹ ergo q̄ sperma
femineus est sup̄fluitas q̄das non
faciēs p̄ se ad gñationē nec actiue
nec passiue. nec sic dans sōtas nec
sic māz. Et si attrahit a mīfice hōi
spma. h̄ est sic aq̄sitas q̄dā attra-
hitur ab epate z ventis p̄p̄ utilitatē
aliq̄. q̄ pacta expellit hōi aq̄sitas.

Capitulum.

Sic et spuma feieſi attrahit a miſi-
ce feie cū ſit ſupſuitas qdā ppi
utilitate aliqua/ v3 vt facili⁹ attra-
hat ſpuma maris. vel pp utilitates
aliq3 aliā. Qua pacta ſp per ſe lo-
quēdo reſciet hōi ſpma. Si aut
nō reſcit h ē p acciſ vt qz pōr re-
ceptionez ſpmaſ viri/ itra claudif
mfix vt nllm acūmē corpis poſſet
ibi itrare. vt dic. Aluic. iij. ſin. caſi.
ſeu. xxi. Sic g⁹ dicem⁹ de hōi ſper-
mate feieo. pacta hōi utilitate: ſi-
cut dicimus eē de ſupſuo mēſtrui
in mſice. Hā a tpe motus embrio
nis/ d3 lac in māmullis incipe ſue-
re. Quo poſito ſm Aluic. in. ix. de
aialib⁹. Sanguis mēſtruus diui-
ditur i. iij. partes. Ex vna qdē par-
te. vt ex ſbrillori nutrit pueri vte-
ro. alia pars tendit ad māmullas.
Tertia qdē pars eſt ſupſuitas
qdā. q geſat in vtero vſq3 ad tps
partus. qd totuz accidit ex pſtri-
ctione mſicis. q claudit ſe/ ex de-
ſiderio/ qd h3 retinēdi ſpma viri-
le. Illud g⁹ idē iudiciū q eſt de
ſupſuitate mēſtrui. qd ſp reſciet
rur a mſice/ niſi pſtrictio mſicis ob-
ſiſteret p rē de ſpmate feie attra-
cto cū ſpmate viri: qd pacta utili-
tate reſciet nūi cōſtrictio mſicis
obſiſteret. et aliqū vt ſupius tan-
gebat reſcit. vt ſi ptingat ſeminā
prius maſculo ſpmatizare. pacta
qdem utilitate. vt lenificata mſi-
ce. et aliq3 p rē exrata p ſpma feie-
um/ q eſt aliq mō humor medius
iter aquā/ et ſpma ptingit mſices
euomere ſpma ppiūm. vt attra-
hat ſperma viri. vt ſup oſtēdimus

auctoritate Aluer. in. ij. ſat Coll.
Tertiu iuuamētuz ſpmaſ feie.
ſmū p r ex delectatiōe feie nā hōi
ſpma cū h q humectat mſice: q
faciēdo facit ad gñonē/ h3 et de-
lectatiōē inducere. Dicemus. n. cū
Aluic. q in pncipio impregnatio-
nis/ mfix d3 eē humida. h poſt im-
pregnatiōez/ d3 eē ſicca. qz iuuat
ipregnatio p ſiccitate g⁹ ſpma ſe-
mineū tpe coitus ipregnatiōē qz
humectat mſice iuuat. et qz de-
lectat. h3. n. ſe i mſice rōne ſpmatiz
viri. ſic ſe h3 ſalua hōis/ rōe cibi.
Sicut g⁹ ſaliua/ eſt aliquod iua-
mētū ad gñū/ vt i cibo magis de-
lectet lingua ſi ſit debito mō mo-
derata p ſaliuā ſic in recipiēdo ſp-
ma maris/ magis delectat feia. Si
ſit mō obito moderata et limita ex
mſis p ſpma ppiuz. Et qz qto de-
lectabili⁹ matrix recipit ſpma ma-
ris/ dū tñ aliqd aliud nō obſiſtat
magis videt p rōpta ad papiēdū
iō h mōi delectatio iuuamētū ad
pceptionē pſtat. Hā ex delectatio-
ne videt pcedē q poſt receptionē
ſpmaſ maris/ matrix papiēdo ſic
ſe pſtringit. Hā et Aluic. h mōi re-
ceptionē attribuit amori et deſide-
rio mſicis ad ſpma. vt p r ex. ij. ſat
canonis ſeu. xx. Ex q arguē poſſu-
mus. q ſi matrix delectabil⁹ recti-
plat ceteris partib⁹ facili⁹ ſit ipre-
gnatio. S3 h mōi iuuamētū ſi fa-
cit ad facilitatē et ydoneitatē ipre-
gnationis/ nō tñ arguit oimodaz
neceſitatē. vt qz penitus ſit ipoſſibi-
le/ ſine tali delectatione pceptionē
fieri cū ſ auctitate doctor ſirmat⁹.

fuerit aliqui mulieres sine delecta-
 tione percipere. Assignata sunt ergo tria
 inuamēta spiritus feie ad generationē
 videlicet temperamētū mīscis/linitiō-
 nē et humiditatem eius/et delectatio-
 nes. Sic delectat linguam saluam in
 gustando cibū. vñ et Auiē. in. ix. de
 animalibus dicit quod mīscis tpe coitus
 dicitur esse humida tēpare. et ei⁹ humi-
 ditas est de genere humiditatis su-
 dor aut lachrymarum oculi quā respi-
 ciunt solē. aut sic salua hōis est de-
 lectat in cibo. Et quia ista hūi-
 ditas vñ dicitur esse tpe coitus nō possit.
 quod ipregnatio inuat per siccitatem. quā
 magis appetit vñ eē quod superius dice-
 bat. vs/ quod matrix peracta vilitate
 quam fortis ex proprio spmate effice-
 ret ipsum nisi eius restrictio obfiste-
 ret/ cū dictū sit quod ipregnatio inua-
 tur per siccitatem. ¶ Aduertendū autē
 quod hāc tertia cā/ quā dicta est de delecta-
 tione duplī inuat ad generationem.
 ¶ Primo quidem quoniam ad ap-
 petitū nāle. ¶ Et ad hāc facit quod ma-
 trix nālī se restringat proprio nāle desi-
 derius quod hāc ad spma maris. sine
 qua restrictione/ nō hāc eē ipregna-
 tio. Scdō hōi delectatio inuat ad
 generationē nō solū proprio appetitū aīale.
 quia facit quod feia appetat masculū
 nisi. n. nā tāta delectationē constituit
 fer incōstructione maris et fe. forte
 periret generatio. quia pauci vel nulli vel-
 lēt se coniungere. cū frequens pū-
 ctio nō solū in maribus sed et in feis
 senectutē acceleret. vñ per philosophum.
 ix. de animalibus. ¶ Aduertendū et quod
 hāc assignate sunt tres cāe inuamen-
 ti spiritus feminei/ pōt tñ assigna-

ri et cā. iij. videlicet impletio mīscis.
 Dicit. n. Auiē. iij. sui canonis seu.
 xx. quod propter pēpationes/ est aliud
 inuamētū spiritus feie. quia spma viri-
 le. eo quod recte ferat ad cornua mī-
 scis nō puenit nec totū dilatat. id
 neciū est spma feieus. vñ ait. vñ im-
 pleatur loca mīscis ad quā virile sp-
 ma non accessit. ¶ Auiē. autē hāc in-
 uamētū ad hāc ordinat. vñ ex hūi-
 spmate fiat cooperimētū fer⁹. vñ
 de ait. quod pūnuat se sperma virile
 cū feio. vñ ex eis simul operimen-
 tū fiat quo inuoluat fetus. vñ. n.
 quod ex talib⁹ facit in mīscis cooperi-
 mētū fetus generatur. quemadmo-
 dū fit ex pasta si supponat cooper-
 culum calidū. quia cito crustula fit.
 ¶ Quod dictū calūritā habet tñ
 quia spma feie est oīno quāda singulū-
 tas. ex quā nec operimētū fetus nec
 mēbra eius nec aliqd aliud ide ef-
 ficat. sed hāc ad generationē inuamēta pre-
 dicta. tñ ē. quia cooperimētū fetus et
 pellicula/embrione inuolues/nō ge-
 nerat ex caliditate mīscis sic gē-
 tur panis in furno. Sed ex virtute sp-
 mas. matrix. n. cooperat ad gē-
 nē pueri/ sic locus ad gēnē loca-
 ti vñ vult Auer. in. ij. sint coll. sed
 virtus spmas que facit ad gēnē
 mēbrorū facit ad gēnē pellicule/ quā
 circūdat fetus. vñ nō euaporet/ quod
 ibi pūnet. ¶ Ideo ex ista impletio-
 ne mīscis/ ad quā cooperat spma fe-
 minē possumus aliud inuamētū
 accipere/ vñ dicamus cū Arist. i. ix.
 de animalibus quod quāda mulieres/ nō i-
 pregnant nisi raro et cū ipregnan-
 tur eijciunt sperma. quod quāda doctores

Capitulum

res exponētes dñt/ q nō ipregna-
ri feiaꝝ aliqui ptingit ex debilitate
mificis. aliqui ex nimio motu in de-
lectatiōe viri. aliqui ex aliquo hu-
more corrupto iſuſo mifici. Sedꝫ
autē Aulē. i. ix. de aialib⁹. mulieres
poſſunt mouē ſpma in mifice de lo-
co ad locū pp delectationē. iſe g⁹
nimius motus. vt cū matrix mo-
uet ſpma/ nunc ad vnū locū nunc
ad aliū facit q euaporet ōtus ſp-
maſ. vt ex h̄ ipediatur ipregnatio
actratio igit ſpmaſ ſe. vt replean-
tur loca ad q nō attingit ſpma ma-
ris. aliquo mō pſtat ipedimētū ne
fiat. talis motus i mifice igit ſi h̄t
motus ipedit impregnationē id
p qd̄ cauēſ tal motus ad ipregnā-
dū facit attractio itaqꝫ ſpmaſ ſe.
replēs mificē. t ipediens ne ſpma
maris. de loco ad locū moueat. ad
ipregnationē inuamentū preſtat.
pōt g⁹ mulier ſine emiſſione ſper-
maſ ꝑcipere attū vt pꝫ emiſſio ſp-
maſ ſeu facit. vt magis apro mō
t magis faciliꝫ ꝑcipiat. pp q̄ttuoꝝ
inuamēta ad gñonē/ q dicim⁹ h̄ſe
ſpma ſemineū. verba igit p̄bi ide
aialibus. q oz vtrūqꝫ ſpma ꝑcur-
rē ad gñationē. t verba alioꝝ au-
ctoꝝ hoc dicentū exponēda ſunt/
ſꝫ ydoneitate/ t facilitatem. t vt
in plurib⁹. vt qꝫ faciliꝫ ſit ꝑceptio
illo mō/ ēt caro ſit alr nō aut expo-
nēda ſunt ſm̄ neceſitates/ q nō poſ-
ſit aliter fieri.

Cap. viij. ¶ Ad qd̄ deſuiat ſper-
ma viri in gñatione. t q ſolus ſe-
pꝫ vt oans ſormā nō vt pars con-
ceptus nec vt materia.

Aicenna in. iij.
ſm̄ cano. ſeu. xx.
t ēt in ſmo li. de
aialibus. tā ſp-
ma ſe. q̄ ēt ſper-
ma maris vide-
tur attribuiere

māe. q vtrūqꝫ in māꝫ cedat aliter
m̄/ t alr qꝫ ſpma ſe/ cedit i māꝫ/
carēs actiua ōtute. Spma qdem
viri in māꝫ icedit/ h̄nſ h̄t virtutē.

¶ Sedꝫ iſꝫ qd̄ vtrūqꝫ ſpma ad
gñationē ꝑcurrit. t vtrūqꝫ ſpma
cedit in ſbam fetus p ōtutes acti-
uas/ q̄ ēt in ſpmate maris vñ. iij.
ſm̄ canonis loco ſuperi⁹ assignato.
dicit q ſpma maris ꝑtinuat ſe ſp-
mati ſe. vt ex eis ſimul operimētū
fiat. q fetus inuolnat. t h̄ p calidi-
tatē mificis. quemadmodū ſit cru-
ſtula ſi ſup ponat operimētū cali-
dū. videt g⁹ velle q ſicut ex paſta
ſit panis ſi ponat in loco calido/ in
q̄ pane prius gñatur cruſtula ex
calore loci ſiue furni in q̄ ēt poſi-
ta. ſic ex ꝑmixtione duoz ſpmaꝫ
ſe. vñ t maris. ſic ex quadā paſta
ſit fet⁹/ vbi pꝫ ex caliditate mifi-
cis. gñatur quedā pellis. q. cruſtu-
la/ vbi inuoluit fetus. ſic ex paſta/ t
ex calore furni. gñatur quedā cru-
ſta/ a in qua inuoluit panis. ſed vt
dixim⁹ h̄ dictū. falſū ēſt. qꝫ ponit
ſpma ſe/ ēſſe māꝫ fetus cū ſit ſo-
lū qdā ſupſuitas nō ꝑueniēs gñ-
ationi/ nec rāqꝫ mā/ nec rāqꝫ agēs/
falſū ēſt ēt qꝫ ponit ſpma viri. Se-
hēre vt māꝫ t trāſire in ſbz fetus.
¶ Habet ſm̄ dictū tertiū falſita-
tē. qꝫ vt dicebam⁹. ꝑt ex calore mā

stricto giffari illa pellicula. in q̄ inuol
uit fer^o. sicut ex calore furni gūat
crustula in qua inuoluit panis s; si
p hūc modū gūaret hūmōi pellis.
sicut iducit cortex ex caloz. tūc sto
macus tepar q p calozes agūt in
massaz cibi hūidas vt cōter ipro
bat t bñ. in supiori parte cibi debe
rēt iducē pellē aut corticē durū. q̄
manifeste pbat falsūz eē s; vt imp
tinctia dimittam^o. t vt loquamur
ad ppositū de sp̄mate maris. q̄
nō in gñe dī māz fer^o. ¶ Dicemus
¶ Aliū. simplr h̄ sensisse. vt p̄m. ix.
d̄ aialib^o. at q̄ putauerit hōies q̄
Arist. putauerit. q̄ sp̄ma viri nō
esset pars pueri n; imixtū euz mā
pueri. s; dicit h̄ nō fuisse snā sente
tiā nec snū cōsiliū vbi plane innuit
sp̄ma viri fieri partē pueri t p̄tine
re ad māz eius. videmus. n. duo i
puero formādo. videlz spūs t mē
bra. s; h̄ vñ Aliū. velle q̄ māstrū
niliē sit magis substētamentū mē
broz. sp̄ma at viri substētamentūz
spūs cū idēz in eodē. xix. de aialib
bus dicat. q̄ ē sp̄ma viri. mā spūs
i creatura quia est multūz sibile t
habile vt trāseat i sp̄m. S; cū mas
t femia hēant corpa distincta t nās
distinctas. dignū ē vt sint cā t p̄nci
pia mō distincto. itaq; feia solū sit
patēs. t nō agēs nec dās formā. t
mas solū sit agēs t nō patēs/nec
se hñs vt mā. Si enī sp̄ma maris
aliq̄ mō igre deret fetū. t fieret ps
et aliq̄ mō se hēret sic mā. t puen
ret cū femia. t nō oīno eē distinctū
p̄m^o ab ea. t h̄ vñ esse snā p̄bi in.
xx. de aialib^o dicē q̄ i reb^o p̄ntib^o

virtutes distinctas t corpa distincta.
t nās diuersas/necio diuersificat
virt^o opant^o/t patient. Et q̄ mas
t fe. sunt hūmōi. iō pcludit ibides
q̄ in gñone vir se h; sicut mouēs
t op̄as t femina sicut patēs. Et
subdit q̄ sp̄ma fe. i. mēstruū n̄ cō
uenit cū gñone sp̄mas viri. pue
niet at si sp̄ma viri fieret ps pue
ri. ¶ Postūm^o at. v. vñs simp
ex diuersis partib^o i libro de aialib^o
b^o q̄ p̄bi dclarauc q̄ sp̄ma viri n̄ i
greditur fetū. s; solū se h; sic ope
rans. ¶ Pr̄ia via sumit ex gñall
rōne actiuoz t passiuoz cū gbus
puenit mas t femina. ¶ Secda
sumit ex his gbus in gñone ass̄
mulant mas t fe. ¶ Tertia via ex
mō cāndi t p̄ncipiandi quē hēnt
mas t fe. ¶ 4^a ex distinctione quā
hñt adiūcē mas. t fe. ¶ 5^a ex eo
q̄ i gñone mas dat t ex eo q̄ dat
fe. Et Quis oēs iste. v. rōnes. q̄ ex
vna radice cōsurgāt; bñ tñ se h;
eas singlr p̄seq. de oib^o p̄bi. p̄bi. i
d̄ aialib^o sp̄alr eregē. ¶ Pr̄ia via
sic p̄z. h̄ qdē est rō actiui t passiui.
q̄ rōne eiusdē n̄ p̄t idē eē actiui t
passiui q̄ qdē ē actiui s; q̄ h̄i ē i
actu. qdē ē passiui ē i pō. Et g^o idē
rōne eiusdē actu t pōa. t p̄ cñs sil
eēt t nō eēt. q̄ q̄ ē actu ē tale. vel
virtualr vel formalr. ¶ Qz at est
in pōa nō est. loquēdo enī de potē
tia passiuā. q̄ est sic in pōa non est
tale i actu nec formalr nec virtua
liter. ¶ Ponere ergo idem rōne
eiusdē eē actiui t passiui est spli
care opposita t est ponē idē esse t
nō eē. Et idē est q̄ pbat in. h̄. p̄bi.

Capitulum

ma n̄ coincidit cū alijs cāis. qz alie
cause dūt qd in actu. mā aut qd i
pōa. t pōssime nō coincidit cū effi
ciēte cū illa sit p̄scriptū vñ mor⁹. t
sit vt agēs h̄ at sit qd in pōa. t vt
patiens. Si ergo sp̄ma viri se h̄ vt
opras nō se hēbit vt mā nec vt p̄
fer⁹. vñ t p̄hs. xv. de aialib⁹ postq̄
dixerat qz vir se h̄ vt mouēs t ope
rās ait qz p̄is est iquirē t p̄sidera
re in dispōne sp̄mas quō sp̄ma est
cā ḡionis aut sic p̄s corpis/ qñ p̄
fundat in mā qz iū n̄ in se. aut n̄
h̄ cōicationē corpe aut nō dat ni
si v̄tutē t motū vbi si bñ p̄siderat
mēs ei⁹ apparet. qz sp̄ma viri se h̄
vt opans/ nō efficit pars corpis. h̄
solū est dāns v̄tutes/ t opationē t
motionē. ¶ Scda via sūt/ ex h̄is/
qb⁹ i ḡione assimilant/ mas/ t se.
Mā sic fit fetus/ ex mare/ t feia/ si
cut fit scāni ex carpētario/ t ligno
vel sic fit fetus/ ex mascalio in feia.
sic fit sanitas in iſirmo/ ex scia me
dicinali/ vt p̄z p̄ p̄hm in. xv. eodē.
Tū g⁹ in p̄stitutione scāni lignū
se h̄ vt mā carpentarius aut / vt
opans t dās sciaz. Sicut carpēta
rius/ nō est pars scāni/ nec igredi
tur i b̄as scāni. t sicut figulus/ n̄ fit
pars lutī. sic nec sp̄ma maris/ fit
pars corpis. sic et nec sciaz in aia/
fit pars rei artificialis. h̄ est g⁹/ qz
ait p̄hs. in. xv. qz sp̄ma viri/ nō fit
pars p̄cepti. sic n̄z d̄z qz carpenta
rius/ fit pars mās ligni qñ est fi
gurator illius mās/ p̄ eius motū.
¶ Illud g⁹ qz figurat rē nō efficit
pars rei. qz g⁹ sp̄ma maris h̄z fi
gurare/ t iōiare p̄ceptū nō efficit

pars p̄cepti. ¶ Sistr t i scia q̄ est
i aia/ se h̄z p̄ quā efficit pars opis.
¶ Aduertēdū aut/ qz p̄hs assimi
lat sp̄ma maris carpētario/ siue si
gulo t scie i aia. Sic et posset assi
mulari ferre t organo nā si p̄sidera
rat ip̄z sp̄ma i se sic assimilatur fer
re t organo qz sic ferra agēs i v̄tu
te artis inducit formā artis. Sic
sp̄ma maris agēs in v̄tute aie in
ducit aiaz. Sp̄ma g⁹ h̄z se se h̄z vt
ferra rōne artis. t vt instrū rōne
aie. S̄ si p̄sideret p̄ in cui⁹ v̄tute
agit. vt qz sp̄ma se h̄z. qñ p̄z t sup
plet vicē p̄is sic assimilatur carpē
tario. vt sic carpētarius format li
gnū sic sp̄ma in v̄tute p̄is format
mēstruū. S̄ si p̄siderat put agit
in v̄tute intelligētie mouēris celū
sic assimilabit scientie in aia. qz h̄z
Cōmē. in. xij. natura non agit nisi
rememorata ex superioribus cau
sis. que dicūtur intelligētie. que
oia perueniunt ex vna arte princi
pali q̄ est ipsius dei/ sub qua sunt
m̄lre artes deus ergo se h̄z sic ars
p̄ncipalis in cui⁹ v̄tute agunt oia.
iō d̄z in lib. Sap. de deo. qz oīum
est enī artifex/ oēm h̄ns virtutē. in
telligētie at mouēres orbē se h̄nt
sic artes q̄ sunt s̄b arte p̄ncipali.
videlz s̄b arte diuina. nā aut non
agit nisi rememorata ab istis cāis.
qz nō agit nisi in v̄tute dei t intel
ligētiar mouētū orbes s̄m hunc
itaqz modum put v̄tus in sp̄ma
re agit nō solū in v̄tute p̄is. Sed
intelligētiar/ t dei. assimilatur virtu
ti artis/ t d̄z forma inducta in mē
struo scie in v̄tute sp̄maris maris
sicut

si ē iducā sanitas in infirmo i vir-
tute medicinalis artis. h̄ at rō val-
de angit/ q̄ sperma maris nō fiat
pars fetus. q̄ nō se h̄z q̄rcūq̄/ vt
agēs. Sz op^o ei^o v̄f assimilari op̄i
artis. Cū g^o ars nullo mō fiat p̄
artificiati. non fiet h̄i sp̄ma pars
fetus. ¶ Est. n. diligēter aduertē-
dū q̄ sp̄mas v̄tus/ nō p̄p̄e assimi-
lat ei q̄ agit formāl̄r. s̄ ei q̄ agit
virtuāl̄r. vt ex h̄ dicat h̄e quādā
excellētiore rōne agētis. vel vt t̄ h̄
dicat agere/ vt organū/ fm quem
moduz agēdi/ ē corpalia agūt in
virtute intelligētīe/ t̄ dei. q̄ sunt
organa eor̄. St. n. cōsiderent̄ q̄ t̄
q̄tra t̄ q̄t diuersitates offiuz/ ner-
uoz/ t̄ alioz/ q̄ sunt i corpe aialis/
q̄s opat v̄tus īfōiatua in semine
maris/ obstupescet aius dubitās/
vt creatura posset h̄ facē. vñ p̄h̄s.
i. xvj. de aialib^o/ assimilāt h̄ac vir-
tutē v̄tuti diuine. Et Bas. vt reci-
tat Cōmē. in. vij. meth. dubitauit
an h̄ virtus ēēt creator/ vel nō. vñ
cōmē. loquēs de hac v̄tute in. vij.
meth. ait. q̄. h̄. n. virtus ḡiatiua/
q̄ vocamus v̄tutes fōiatuā dēt a
v̄tutib^o nālīb^o q̄ sunt in corpib^o aia-
liū q̄ v̄tutes nālēs/ agūt p̄ pp̄ia
mēbra. h̄ aut assimilāt īlectui.
q̄ p̄h̄s attribuit p̄ncipijs diuinis.
v̄f. n. agē mō separato a corpe. vñ
t̄ p̄h̄s. in. xvj. de aialib^o. dīc q̄ cor-
pus sp̄mas/ cū q̄ exit sp̄s/ q̄ est vir-
tus p̄ncipiū aīe/ est separata a cor-
pore/ t̄ est res dīna. q̄ oīa sicut ītel-
ligēda. q̄ q̄ talia facit ista v̄tus q̄
nō v̄f facere corp^o. īō necesse est/
q̄ agat in v̄tute alicui^o p̄ncipiū se-

paratū t̄ ex h̄ mereat dīci res dīn^o
na. modus itaq̄ agēdi/ istus v̄tu-
tis. qui sic agit mō alto/ sufficiēt̄
arguit/ q̄ nullo mō/ fiat pars fet^o/
nec se h̄et vt mā. ¶ Tertia via ad
h̄ idēz/ sumit̄ ex mō cāndi/ tā ma-
ris/ q̄ seie. dīc. n. p̄h̄s. in. xv. de aia-
lib^o circa prin^m. q̄ mas/ t̄ se. sunt
p̄ncipia ḡionis. t̄ subdit/ q̄ nō dē
mas/ nisi q̄ ḡiat i alio. nō dē feia
nisi q̄ ḡiat in se. h̄ mō/ g^o mas ge-
nerat. q̄ est p̄n^m ḡiatiōis/ q̄ fiat
fōia in alio. feia aut q̄ fiat fōia in
se. q̄ nō est intelligēdū/ de īpa feia
fm se. q̄ ex ea/ nō fit fōia s̄ se/ nec
in ea fit aia/ cū tā fit fōiata/ t̄ aia-
ta. Sz intelligēdū est/ de eo/ q̄ pre-
bet feia in ḡione/ vt de sanguine
mēstruo/ feia g^o est p̄n^m ḡionis/ q̄
fiat ḡiatio t̄ fōia in se. q̄ illud q̄
dat feia/ sic se h̄z/ vt īncipiat fōiaz
t̄ ḡionē in se. illd aut/ q̄ dat mas/
sic est p̄n^m. q̄ facit fōiaz t̄ ḡiones
in alio t̄ q̄ q̄ īncipit fōiaz t̄ ḡio-
nē in se/ se h̄z solū vt mā. q̄ facit h̄
nō in se. Sed in alio/ tñ nō se h̄z
vt mā s̄ solū vt agēs. sperma q̄
dat mas nō se h̄bit/ vt mā nec fiet
pars fetus. s̄ solū se h̄bit vt agēs
t̄ vt op̄rās resp̄cū ei^o. ¶ Quarta
via sumit̄ ex dīstōne q̄ h̄nt adin-
uicē mas t̄ feia. vñ t̄ p̄h̄s. in. xv. de
aialib^o. dīc q̄ mas t̄ feia diuersi-
ficant̄ s̄ mēbra. q̄ in feia est mīx
in mare sunt testes diuersificatur
eor̄ aspectus. q̄ feia lenis. mas.
īrsutus. diuersificatur t̄ voces q̄
feia h̄z vocē acutā/ mas grauē que
ex p̄ncipijs ḡionū vident̄ p̄cedē.
Mā fiat alteratio i h̄mōi p̄ncipijs

Capitulum

ut si aliqui castrantur fiet alteratio
multa; quia alterabitur aspectus. quia non
habetur barba. multiplicabitur autem illa
alteratio quia habet vocem exilē et acu-
tā. ita ut putetur quod sit scia castrati.
in voce et aspectu videntur scie. Cum
ergo diversitas principiorum generationis in
mare et scia tanta diversitate indu-
cat in toto corpore / sufficienter arguere
possumus quod oio diversitas modum
principiandi et cāndi in generatione habeat
mas et scia. Si ergo scia prebet in generatio-
ne mas. quod prebebit mas non pote-
rit esse pars fetus nec habere se po-
terit ut mas. ¶ Quia via ad hoc idē
sumit. ex eo quod in generatione mas dat. et
ex eo quod dat scia. ait. n. pphs i. xvj.
de aialib⁹. quia ista est oia iter mas
et se. quia se. necio dat corpus mas
autem non facit h. et subdit quod corpus
quod non est nisi ex scia. aia autem ex ma-
re. Si ergo scia dat materiam et mas for-
ma. quia forma / nec est elementum / nec
ex elementis / ut probatur circa fines se-
ptimi. pphs est / quod h / quod dat mas non
se habet ut elementum et materiam imo quia
corpus ut dictum est non est nisi ex se-
mina. quod dat mas / non est corpus. neque
pars corporis. h est duas formas tantum.
Cum ergo fetus ex duobus ostenditur ex ma-
te. et forma. cum forma habeat a parte materis
a matre. duo erant generationis principia
mas et semina. quorum unum est actus
nullo modo se habet ut mater alio est passi-
vum non volens inducere formam h solū ē
exhibens materiam. Sed si sic dicemus quod
credimus bene dicimus. solvenda ē Quia.
difficultas volens sperma maris fieri
ut parte pueri. quia sit mater spermatis. Et cum
puer possit ex matris et ex spiritibus

quod sunt in arteriis et venis. in quorum
virtute membra agunt materiam membrorum
h spermata exhibet scia spiritus mas. ut h
h soluetur ppe dictum quod filius / est ex
sua patre / et ex matris. quia quatuor ad
membra / ex sua matris. Quatuor ad spiritum
ex sua patris. ratio autem quod movere po-
tuit Quia. h potissime ut potuit ef-
fe. Nam cum sperma sit spiritus / mul-
tum est ibi de spiritu. ita quod formaliter est
ibi sua spiritus / non autem est ibi forma-
liter sua membrorum. Quia est ergo ibi for-
maliter / stabit formaliter. quod autem virtu-
aliter / facit h ex materia. Sperma ergo ma-
ris quia est virtualiter membra / non poterit
ex se facere membra. h ea faciet ex materia
sanguis menstrualis. h cum i se habeat for-
maliter spiritus / non oportet quod ibi generetur non
spiritus. Sed sufficit / quod ille quod est sic cum
spermate / cibeat ex eo / quod est subtilius
in menstrualis. et sic se ipsum augumētet
vni et Quia. in. ix. de aialib⁹ vult non
esse remotum a ratione. quod illud / quod est
fortius est mater spermatis. et quod est debilius
et sciale membrorum mater. vult. n. fortius
est mater spiritus / quia sperma viri h est
fit huiusmodi mater vel quod est fortius / fit
forma spiritus. quia et in ipso menstrualis
quod est fortius fit cibum spermatis maris
quod oia sunt secundum adaptationem dicta.
¶ Secundum virtutem autem / est aliter facien-
dum. cum. n. ab uno membro. ut a cor-
de in quod est principaliter virtus generationis
habeat sperma vni-gendi. ut vult
Auer. i. ij. in coll. opz quod vno modo
habeat agere. ut quod solū virtualiter sit sper-
ma illud quod est fetus / nihil autem for-
maliter est. ¶ Et si dicatur / quod ibi est spiritus
formaliter. dicemus quod non ille spiritus. quod
est pars fetus. vel quod cedit in materiam

fecit. Sic. n. mas se hz vt agēs sic
spūs q pcedit ex mare/ nō sic pars
fetus/ s; solū se hz vt agēs i fetu. qz
feia se hz vt pacēs t vt dās mās.
illud q de mēstruo resoluit i spz
poterit eē pars fetus/ t se hēre vt
mā. Sic. n. debemus saluare gñō-
nē ex mare t feia. q nō pfundam⁹
hui⁹ gñōnis pncipia. sed h q est
materie attribuiamus feie mari at
q solū est agens t operans. imo
cū hmōi vrus spmatis/ q est agēs
t opxās sit. q. diuina vt superius
tāgebāt. q fiat materia vl q fiat
pars fet⁹ ē valde dissonū. ratiōi.
Qz aut cōit dī. filius eē de sba pa-
tris nō pōt hēre hūc itellectuz q
aliqud ptnēs ad sbaz pūs fiat sba
fili/ qz nec h mō fili⁹ ē d sba mīto
nihil eni ptnēs ad sbam mīto sit
sba fili/ illud eni de quo fit gñatio
nō est aliqd ptnēs ad sbam mēbrū
qz nō est aliqd iā cōuersū in mē-
bra/ s; est supflūū alimēti. mulier
ergo nō gñat filiū de sba sba. s; de
supfluo alimēti. hz multoties tale
supflūū / ad actuz gñōnis pcurrat
vñ fuisse mēbra refocillata/ t ces-
sisset in sbam mēbrū. ppter q ex h
pūngit hoies debilitari/ t macillen-
tiores fieri/ t ex nimio vsu cit⁹ se-
nescē t celerē ad mortē ire. ¶ Re-
deam⁹ ergo ad ppositū t dicam⁹
q fili⁹ eē dī de sba pūs t de sba ma-
tris/ qz est filius sbe cū pte t matre.
t qz illā siles sbam hz a pte t mfe
idē eni q est filius sbe cū aliq. t hz
silem sbaz ab illo pōt dici eē de sba
ei⁹ hz quē modū loquēdi fili⁹ ma-
gis hz sbaz a pte/ qz a mfe. Mā a

mfe hz mās a pte sōimā. a mfe coz-
pus a pte aīaz. vel fm educationes
de pōa mē vel saltē hz dispositionē.
bruta eni aīalia a pte hnt aīaz. fm
educationes. qz aīa/ brutoz educit
de pōa materie. fili/ at huius a pte
hnt aīam nō hz educationes qz aīa
rōnalis nō est ex dūce nec educit
de pōa materie. s; hnt hmōi aīam
a pte fm dispositionē. qz virtus in
semie pūs sufficēter disponit mās
ad hmōi aīe inscepiōes. Cū ergo
sba dicat de mā sōia ex pposito/ vt
p ex scōo d aīa t cū sba ppositi sit
ex sba mē. t ex sba sōie. a qbuscū-
qz res cōposita hz mās t formā ab
illis hz totā suā sbam. fili⁹ carnal⁹
qz hz mās a mfe/ formā a pte/ totā
suā sbaz dī hēre a pte t mfe. Et qz
forma/ magis est sba qz mā. s; hūc
modū loquēdi vt dicamus/ filius
magis hz sbam a pte/ qz a matre.
¶ Cap. ix. Qz ad gñōnē aīa-
liū pcurrit duplex spūs nō orgāic⁹
t orgāic⁹. qz vn⁹ exit cū spmate
maris. ali⁹ gñat ex mēstruo feie.

Redidit quidez
hui⁹. q ille spūs
q est in semie fie-
ret pars pueri.
ita q spma viri-
le fiet mā spūs.
sed h vt appare-

bit stare nō pōt. qz spūs q ptnet ad
puerum est spūs orgāic⁹ agēs per
instrumētū corpale t determinās
sibi ppuū mēbrū. Spūs at q est
in spmate/ pōt dici. q. spūs nō or-
gāicus qz nō determinat sibi in fe-
tu aliqd determinatū mēbrū. s; spūs

Capitulum

us est fabricare et formare quodcumque
membrum. Et ut magis appareat quod
diximus accipiemus definitionem spiritus
data a costabeluce in libro de divina
spiritus et anime. ubi diffinitio spiritus dicitur.
quod spiritus est quoddam corpus subtilius quod in
humano corpore oritur ex corde et fertur
in ventis pulsus ad vivificationem corporis
hanelitus operatur. quod vita hanelitus
atque pulsus. Et subditur quod sic spiritus
oritur in cerebro in nervis. et operatur
sensui atque motui. Si autem dicere possumus
quod spiritus oritur ex epate in ventis
et operatur nutrimentum membrorum secundum illud
modum distinguendum. quod spiritus naturalis
sive nutritivus est in epate.
vitalis in corde. animalis sive sensibili
lis in cerebro. non quoniam omnia ista princi-
palia sunt in corde. sunt enim in cor-
de duo ventriculi. ut in libro de divina spiritus
et anime dicitur. in quorum utroque continetur spiritus
et sanguis sed in dextro plus est de san-
guine. quam de spiritu. In sinistro plus est
spiritus quam sanguis. ut ibidem dicitur. pos-
set autem in corde et potissimum in animalibus
magis distingui ventriculus tertius.
Sed de hoc de presens non fit nobis cu-
re nec est fit nobis cure utrum in dex-
tro ventriculo cordis sit plus de san-
guine et in sinistro plus de spiritu. Sed
sufficiat nunc inferre ex dictis quod cor est
origo et fons cuiuscunque spiritus sive
sit spiritus naturalis qui deseruit nutritio-
ni. sive pulsant. qui deseruit vite. sive
animalis qui deseruit sensui. radix enim
et origo omnium istorum est cor in quo princi-
paliter est virtus vitalis. nutritiva et sen-
sibilis. attamen quod virtute nutritiva
coiccat cor epati. ita quod in nutrien-
do epas deseruit cordi sensitivam

coiccat cerebro ita quod cerebrum sicut
dicendo subseruit cordi. pulsantem autem
virtute quod dicitur esse vitalis retinuit cor
sibi idem dicitur est. quod spiritus vitalis est in
corde. naturalis sive nutritivus in e-
pate. animalis sive sensibilis in cere-
bro. hoc est ergo quod ait Averroes in libro
sui collecti. quod cor non dat epati virtutes
pulsantes. quod vane epas ut ait non
sunt pulsantes. idem subdit quod virtutes
pulsantes sunt proprie in corde. et
ista virtus est sua duratio cor ergo est
radix et origo spiritus qui dicitur organizari
et qui determinat sibi speciale membrum
in cuius virtute agit. ut cor qui spiritus or-
ganizat agens in virtute cordis di-
vidit in spiritum naturalem vitalem et anima-
lem. vel quod idem est dividit in spiritum nu-
tritivum vitalem et sensitivum. Et Spe-
cialiter tamen vitalis appropriat cordi
quod virtus pulsant est cordi propria. per
tamen hunc spiritum organicum sic tri-
partitus in generatione animalium. oportet dare
spiritum non organicum. Nam huiusmodi spiritus
organicus non potest agere nisi in virtute cor-
dis. Et idem dicitur organizari. quod est orga-
nizans cordis et determinat sibi speciale
membrum. scilicet cor. quod in actione presump-
ponit. sed spiritus qui emittitur cum spumate
maris cum illud precedat formatio-
nem cordis in sua actione non presump-
ponit cor. Nam priusquam formetur cor
in embryone. hoc est huiusmodi spiritus qui emit-
titur cum spumate maris cuius est cor et ce-
tera membra formare. idem minus sapien-
ter a quibusdam dictum est. quod prius generatur
spiritus et postea generatur cor quod sit vas
et locus embryonis vas enim et locus naturalis
precedit id cuius est vas et locus non autem est.
ut si vas et locus embryonis est matrix

statu eēt dicē q nā pus fac ēbri-
 nez t postea facit mīrice q sit vas t
 loc^o embriōis. Sic ēt si vinū tanq
 locū ppus dremiat sibi vētrē viū.
 t corpa mineralia siue metalla ve-
 nas terre. statū eēt dicē q nā pus
 fac vinū q viū. vl corpa mīralia
 q vne tre. Certū ē. n. ppus ē sps
 qz iōiatio cordis s nō ille sps q tā
 qz ppiū mēbrū t tāq vas deter-
 mināt sibi cor. ¶ In ēbriōe g^o est
 duplex spūs. vn^o q format mēbra.
 Et ali^o cui^o nō est pncipalr mēbra
 formare s elius est mēbris forma-
 tis propria opōnes hēre. Et istoz
 duoz spūz vn^o emittit cū spmate
 pīs. alius gīat ex mēstruo maris
 vn^o format mēbra t nō cedit i māz
 pueri. nec fuit pars pueri. Alius
 format in mēbris t remanet pars
 pueri. eo nō q spūs est i aiali est
 pars aialis. spūs ergo in spmate
 nullū sibi mēbrū determinat. Sed
 ex puriori mēstruo embriōne cau-
 sat. t ipmz perforādo in eo oīa mē-
 bra format vbi pus format t figu-
 rat cor tāq pmiū mēbrū. hz enī ēē
 cor i aiali sicut fundamentū in do-
 mo. t sicut lignū totū in navi: vt
 sicut in factiōe dom^o pus fuit fun-
 damētū. t postea alie partes dom^o
 fundamēto coadterminatur. t si-
 cut pus i navi pstituit qdā lignū
 tortuosū t recuruatū q ē. q. fun-
 damētus navis. t postea illi ligno/
 alia ppaginant. Sic pmiū mēbrū/
 q format i aiali est cor vl aliqd lo-
 co cordis et postea pter h mēbrū
 fōiaret alia mēbra. Juxta illd phi.
 i. xv. de aialib^o. Cor g^o ē pmiū mē

brū i aialib^o pntib^o sanguinē i alijs
 ē pueniēs et. i. in aialib^o carētib^o san-
 guine: p^m mēbrū gīatus: est aliqd
 pueniēs cordi siue aliqd loco cor-
 dis. spūs itaqz exiēs cū spmate ma-
 ris/ facit cor t venas/ t alia. t d^o fa-
 ciēdo/ facit i eis spm hz/ q requi-
 rūt hī mēbra. Cor g^o q fōiaret sps
 spmat/ nō ē vas ei^o nec clausura ei^o
 vt Aluic. sentit ide aialib^o. qz si sic
 ēē. tunc hī spūs/ ageret i vtute
 cordis/ t actio sua psupponeret v-
 tutē cordis/ q est ptradiciē sentit.
 cū nlla cā psupponat effectū suū.
 si. n. ipi^o spūs emissus cū spmate/ ē
 oīa mēbra formare/ c^o nō ē agē i v-
 tute alic^o mēbrū. nec ipi^o clausura ē
 aliqd mēbrū. s hī sps sic emissus
 format mēbra in qb^o agīat san-
 guinē t spūs. t qciqz requiūt hī
 mēbra. Spūs g^o hui^o mēbris ag-
 gīatus vel agīatus in corde est
 ille cui^o vas est receptaculū t clau-
 sura est cor. t est ille q agit in vtu-
 te cordis. t hui^o sps sic agīatus
 dicēz organizat^o. qz dremminat sibi
 ppiū mēbrū vt cor cui^o p^r dici or-
 ganū. ipm. n. cor est organū aie t
 ipse sps agīat^o i corde p^r dici or-
 ganū cordis. Sz ante hūc spm sic
 organicū agīatū i corde est va-
 re spūs gīantē cor. q sps emittit
 cū spmate. q p^r dici nō organū. qz
 nō determinat sibi aliū mēbrū. s
 ei^o est fōiare oīa mēbra nisi forte
 dicēz hī sps emissus cū spmate a-
 gē i vtute qz agit i vtute cōdis pīs
 i q pncipale erat vt^o gīatiua. hz illi
 vtuti defuiāt testes adeo vt Aluic.
 dicat q p^r infōiatiua t gīatiua

Capitulum

adplect in testib⁹. nō qd talis virtus
nō sit pncipalr in corde. Sz dicit
cōpleri i testib⁹. qz in h testēs cor-
di defuist. ¶ Redeam⁹ g^o z dica-
mus qd hōi spm̄ emissuz cū spma-
te nō reducem⁹ ad aliqd mēbruz
gñatuz in embriōne nec dicemus
aliqd tale mēbrū eē clausērā hui⁹
sp̄s sic expresse sentit Almc. in de
aialib⁹. Sz si reducem⁹ talē spm̄
i aliqd mēbrū reducem⁹ sp̄s in cor
p̄is z in aīas p̄is. in cuius v̄tute
agit. nō in cor pueri. vel in aīa pue-
ri. qd hz cāre z efficc. qualrcūq; ea
causer siue formādo hz quem mo-
dū cāt cor siue saltē mām dispōnē
do fm̄ quem modū. cāt ē rōnālē
aīam. Cōmēdam⁹. n. z laudamus
dcīm auicēne in de aialib⁹. qd in for-
matōe embriōnis siue pueri. p^m
qd gñat est tela siue pellicula qd cir-
cūdat. sic circūdat i nouoyt sit re-
tinēs z vt sit custodia partiū sp-
matis ne separētur. z vt claudat
intra hōi telāz calor caloris nālis
z missus cū spmate intra quā telā
v̄tus spmatis maris atrahēs qd
est parius in mēstruo scie format
inde fetum qd p^o est. q. lac. postea
sanguis postea. q. coagulum. z fit.
q. caro. vbi p^o fōzāt cor epar z ce-
rebrū vne z arterie. in qb⁹ v̄tute
sp̄s existēs i spmate gñat sp̄s. vī-
tatis nālis z aīalis fm̄ qd regrūt
h⁹ mēbra. qd sp̄s gñat ex eodē ex qd
genita si hōi mēbra. Iste g^o sp̄s sic
aggñatus i hōi mēbris a spū emī-
so cū spmate. q̄tū ad p̄is spectat
i trib⁹ oīr. v̄z q̄tū ad mās q̄tū ad
fēz. z q̄tū ad opōnē. ¶ Quātū

ad mās qdē. qd hōi sp̄s efficit d sb-
tūl mā mēstrui. hz. n. eādē mās cū
mēbris. Sic g^o ex mēstruo gñant
mēbra. Sic ex eodem mēstruo fit
sp̄s qd gñat in mēbris. pp qd nullū
in pueniēs si sp̄s sit gñat⁹ i mēbris
p̄tinet ad mās z dē eē ps pueri. qd
efficit ex eo qd dat mīser ad qd spe-
ctat administrare mām. Sz spūs
emissus cuz spmate nō hz pro mā
mēstruū nec illud qd dat feia. sz ac-
cipit p mā supflūū alimēti in ma-
re. put est digestū in valis semina-
rīs maris. ¶ Scdo dīnt huius
sp̄s q̄tū ad fēz. qd sp̄s aggñat⁹ ex
mēstruo qd p̄tinet ad mām pueri.
determinat sibi p̄pūū vas z p̄pūū
mēbrū in puero i cui⁹ v̄tute agit.
vz cor. pp qd cor pueri dē eē ar-
cha locus z clausera. z ēi sbz hui⁹
sp̄s aggñat in ipso. sz sp̄s emissus
cū spmate. i embriōne. vel in pue-
ro nullū determinat sibi spāle mē-
brū in cui⁹ v̄tute agit sz ip̄e pe-
netrat fōzaz embriōis fōzando ibi
mēbra venas z arterias masculos
neruos zc. qd sunt i fōzanda. hōi g^o
sp̄s dīatur toti mae z non deter-
minat sibi ppe aliqz partes mae.
sz est in ipso spmate maris tāqz in
sbo siue tanqz in suo vase z rece-
ptaculo: i ip̄is mēbris nō in obo.
¶ Tercia dīa ē q̄tū ad opationē
qd vt dicebat sp̄s emissus cū sp-
mate v̄z fōzare mēbra. sed pōr ag-
gñatus in mēbris fōzatis p̄pūas
opōnē exercere nō organizans illa
mēbra. sz magis h̄ agit exīs orga-
nū illoz mēbroz. est g^o sp̄s p̄cedēs
mēbra. z est sp̄s sequēs fōzationēz

mēbroꝝ vt sp̄s emissus a mare p̄-
cedit foꝛationē mēbroꝝ ⁊ n̄ efficit
pars gñati. sp̄s at̄ aggnat⁹ i mēbr̄
p̄supponit foꝛationē mēbroꝝ saltē
foꝛationē cordis ⁊ efficit pars gñati.
Nā ⁊ si tpe fil' foꝛiat cor ⁊ sp̄s in
eo/nā tñ foꝛatio cōdis p̄cedet foꝛ-
mationē h' sp̄s. ¶ Hinc. at̄ nō aū-
tēs hāc dūā iter hūc sp̄m ⁊ illū. se-
credēs q' sp̄s emissus cū sp̄mate
maris efficeret pars pueri nō p̄si-
derās q' agēs nō coincidit in mā.
dic' hūc ordinē eē in gñatione em-
brionis. q' p' gñat sp̄s ⁊ q' de illo
sp̄u aggnato multus est cure nāe.
ingenitauit nāe p' gñonē h' sp̄s fa-
cere cor. q' eēt vas ⁊ clausura illi⁹
sp̄s in q' possit talis sp̄s p̄seruari af-
signās duplicē cās hōi ordinis. le-
nitatē ⁊ neccitatē. s̄t. n. in opib⁹
nāe t̄ce due regule. ⁊. q. gñales q'
nā incipit a leuioꝛib⁹ ⁊ neccitatib⁹ q'
p̄us facit ea q' sunt leuioꝛa ⁊ q' sūt
magis neccia nisi aliqd aliud absi-
stat ⁊ ipediat q' si aliqd obsistēt ⁊
ipeditet ⁊ n̄ possēt ita p̄grue p̄us
fieri magis neccia. opozitē. q' p̄us
fieret minus neccia ⁊ postea p' h' p̄-
uenire ad alia. vtroq' aūt mō p̄-
bat i de aialib⁹. q' gñatio sp̄s p̄ce-
dat gñonē cordis. q' vt ait gñatio
sp̄s. tanq' alicui⁹ cōpacti est lenioꝛ
gñone mēbr̄. q' est qdē magis cō-
pactū. p̄us g' gñat sp̄s in embrio-
ne q' gñet cor. s̄m ipsū q' est qd
sic cōpactū. in p̄uitate itaq' gñon-
is sp̄s p̄currūt lenitas. q' lenitas
vt ait est ip̄s gñare. p̄currit ⁊ necc-
tas. q' neccē est sp̄s gñare vt cre-
scar' s' oēs p̄t vt s' hui⁹ cremētū

hēat esse vis ⁊ vigor. ⁊ ista neccitas
gñonis sp̄s/ vt ait est maior neccita-
te gñonis mēbroꝝ. saltē p̄plector.
¶ Prius g' sp̄s gñat q' gene-
rent mēbra cōpleta q' sūt recepta-
cula ei⁹. S' in his rōnib⁹ est mul-
tus de apparētia ⁊ partū de exiitā.
Nā illd cui⁹ vigore mēbra crescūt
dilatant ⁊ foꝛiant est p̄ncipalr sp̄s
foꝛians ⁊ gñans mēbra emissus cū
sp̄mate maris nō sp̄s foꝛiatus ⁊
gñatus i mēbris. ex eodē mēstruo
ex q' gñant mēbra. talē aūt sp̄m
foꝛiantes mēbra oꝝ p̄cedē oīa mē-
bra. s' sp̄m foꝛiatū in mēbris ⁊ agē-
tē i v̄tute mēbroꝝ p̄supponit gñonē
ipsoꝝ i q' v̄tute agit. in q' v̄tē-
q' in p̄p̄is v̄asib⁹. ⁊ receptaculis
recipit. Sp̄s itaq' emissus cū sp̄-
mate est magis neccius ad foꝛatio-
nē mēbroꝝ q' ip̄a mēbra. q' ab h'
sp̄u depēdet mēbra ⁊ ab h' sp̄u for-
mant mēbra. s' sp̄s foꝛiatus i mē-
bris nō est magis neccius. s̄m hūc
modū q' ip̄a mēbra. Nā q' hui⁹
sp̄s agit i v̄tute mēbroꝝ. ⁊ q' qd
agit agit p' mēbra p̄ns est. q' sunt
magis neccia ip̄a mēbra q' sit hui⁹
sp̄s. ¶ Q' aūt dicebat. ij. de leu-
tate sic rñdebimus de huius sp̄u
foꝛiato i mēbris resp̄cū mēbroꝝ sic
rñderem⁹ d' partete. resp̄cū funda-
mētī. vt siqd argueret. q' lenius ē
facē partete q' fundamētū. q' le-
uioꝛes lapides ponunt in partete
q' in fundamēto. dicerem⁹ q' cū
p̄ies p̄supponat fundamētū ⁊ disti-
ctas fundamētī p̄suppōat a p̄tete
ita q' institutio partetis/ sil' cū dif-
ficultate fundamētī supaddit d'

Capitulum

facilitate ppar. vt h̄ mō difficilius
sit p̄stitue parietē sic qz spūs for-
matus in mēbris p̄supponit mē-
bra: gñō hui⁹ spūs supra gñōnē
mēbroz supaddit difficultates p-
prias: vt fm̄ hūc modū h̄ sit diffi-
cilius illo. si g⁹ querať qd̄ horum
sit p̄us: aut spūs/ aut mēbra. dice-
mus qz est spūs p̄cedēs mēbra/ et
spūs sequēs. spūs enī emissus cū
sp̄mate p̄cedit formationē mem-
broz. s; spūs a gñat⁹ in mēbris ex
mēstruo seq̄t formationē mēbroz
et p̄supponit h⁹ mēbra. Cor ergo
in embzione vť aliquid loco cordis
et si nō tpe saltē nā p̄cedit gñōnē
spūs: nō spūs existētis in sperma-
te sed aggnatus in ipso. Dicemus
enī qz ē in aialib⁹ p̄fectis cū fořat⁹
in mīrice cor p̄us h; ē īp̄fectus
et postea p̄fectū qz modus iste est
p̄cedere de īp̄fecto ad p̄fectū. vt
loquēdo de vno et eodē: qz proce-
dit h̄ modo de pō ad actū. et sicut
cor p̄us h; ē īp̄fectū. et postea p̄-
fectus. Sic si ibi aggenerat⁹ spūs
prius aggenerabat⁹ īp̄fect⁹. et po-
stea p̄fectus. ita qz īp̄fectus cor p̄-
cedit et est ante īp̄fectū spūm et p̄-
fectus cor ante p̄fectū spūz. patet
igif. qz duplicē spūz opz ēē in gñe
aialis vñū formantē mēbra. aliud
formatū in mēbris. vñū emissum
cuz sp̄mate maris: aliuz aggene-
rat⁹ ex mēstruo seie. vñū nō orga-
nicū: aliud organicū: vt dicat⁹ spī-
ritus emissus cuz sp̄mate maris
nō organicus nō qz nō sit corpus
nec vť ī corpore: qz vt dicim⁹. noie
spūs hic ītelligim⁹ aliquid corpus/

stibile actiū et vtriusqz. s; dē talis
spūs nō organicus. qz nō determi-
nat sibi ī embzīōe aliquid spāle or-
ganū nec aliquid spāle mēbrū ī cu-
ius v̄tute agit. sed p totā embzī-
onis mām tanqz agens et operās
pforādo et penetrando fert hinc
inde formādo mēbra et q̄cūqz alia
put requirit aia ī c⁹ v̄tute agit. vt si
h̄mōi spūs sit emissus cū sp̄mate
cerui. si nō īpedit ab opatiōe sua
sicut formabit embzīōnē et taliter
disponit ip̄m fm̄ qz requirit anima
cerui. Itaqz h; spūs tanqz aliquid le-
ue hēat fieri sensūz tñ vt organūz
et vt īstrum aie sic fert et sic ope-
rat⁹ fm̄ qz requirit aia ī cui⁹ vir-
tute agit poterit igif. huiusmodi
spūs dici nō organicus. put ē per-
habita manifestū. S; spūs fořat⁹
in mēbris poterit fieri spūs orga-
nicus vt est p̄ habita declaratus.
Cap. x. ¶ Qz spūs emissus cū
spermate potest dici quid separa-
tum et quid diuinum.

¶ Mētrator lo q̄ns
de v̄tute ī forma-
tiue in. viij. meth.
dicit qz Aristot. in
lib. de aialib⁹ vult
h̄mōi v̄tutes assimilari ītellectui
in h̄ qz arguūt p̄ īstīm corpale et
s̄dit qz ī h̄ v̄tute īstē v̄tutes gñan-
tez q̄s medici vocāt formatiuas
a v̄tatib⁹ nālibus q̄ sūt in corpo-
rib⁹ aliqui qz h̄mōi v̄tutes nāles
agūt p̄ īstīra terminata et mēbra
ppria v̄tus aut īformatiua non
agit p̄ mēbrū propriū. Et ait de
h̄mōi v̄tute īformatiua. qz Ari-
magnificauit

magnificauit hanc virtutem et attribuit
 et eam principijs diuinis non naturalibus.
 quod etiam Comentariorum inuenitur ver-
 bis Philosophi in. xvj. de animalibus dicitur.
 quod cum corpore spiritus exit spiritus quod
 est virtus principij anime est quod sepa-
 ratum a corpore et est res diuina.
 tam ergo habet philosophum quod habet Comenta.
 spiritus qui exit cum spermate maris
 in quo est virtus informatiua ad aliquid
 separatum pertinet. sed cum homini spiritus
 sit corpus non est facile videre. quomodo agat
 homini spiritus ac si esset intellectus. et
 quomodo dicat quod separatum. Si enim
 consideremus actionem eius quod tanta di-
 stinctione facit in membris. et sic ea
 ligat et ordinat magis videtur agere per
 intellectum quam aliter. Assignabimus autem. vj.
 rationes siue sex vias per quas declara-
 bitur / quod virtus informatiua siue
 spiritus in quo est homini virtus. quid
 diuinum et quod separatum dici debeat. Prima
 huius spiritus potest ad. vj. comparari
 finem et. vj. rationes et. vj. vias ad per-
 positum. Superius enim tetigimus
 quod virtus generatiua nutritiua / et vi-
 talis. et cetera huius virtutes princi-
 paliter sunt in corde virtus ergo genera-
 tiua quod est in seipso siue in spermate
 maris a corde a quo traxit princi-
 paliter originem habet quod operetur et agat.
 id dicebatur supra quod si spiritus emis-
 sus cum spermate. agit in virtute alicuius
 membrum non est habet in virtute membri
 embryonis quam format. sed in virtute
 membri maris a quo exiit ut in vir-
 tute cordis a quo videtur formatiua
 siue generatiua accepit. Et quod
 cordis est agere per spiritum quod signat
 quod in utroque ventriculo cordis est san-

guis est spiritus poterit homini spiritus
 tuus emissus cum spermate comparari
 ad cor a quo virtutes accepit. Ad
 spiritum qui est in homini corde. Ad
 modum agendi sui ad actionem ipsam.
 Ad reze acta et ad alias potestates in
 cuius virtute agit. habet quod. vj. opera-
 tiones sumunt vel sumi possunt. vj.
 rationes. Prima. quodammodo ratio et prima
 via sic patet. Habet homini spiritus in
 finem cum spermate vim formatiuam
 quam habet a corde masculini cum eius sper-
 mate est emissus. Cum igitur agat
 ut organum et sit quid separatum ab
 huius corpore cuius dicitur esse organum quod est
 separatum a corde maris id potest
 dici agere ut quid separatum. habet enim
 videtur esse de ratione organi quod si agit spiritus
 agat ut agitur et motum a principa-
 li agente. homini itaque spiritus. quod agit
 ut separatum a corpore. id est a corde
 cuius est organum. id videtur in hoc esse quodammodo
 res mirabilis et quodammodo res diuina ut
 videtur de eo proferat Philosophus / quod sit
 quid separatum et quod sit res diuina.
 Videmus. n. quod omnia membra corpo-
 ris sic agunt in virtute cordis quod secundum
 Auerrotem. in. ij. finem Coll. quodammodo
 ad omnia membra homini contigunt arte-
 rie cordis ut secundum hoc. omnia sunt commun-
 ta cordi. Et si hoc est naturale quod tale co-
 stitutione habeant ad cor ut possint in
 virtute cordis agere spiritus emissus
 cum spermate quod agit in virtute cordis
 potest omnia separatim ab homini cor-
 de videtur in hoc quodammodo habet super
 naturalitatem ut ex hoc quod est quod separatum vi-
 deatur esse res quodammodo mirabilis et di-
 uina. Secunda via ad hoc idem finem
 prout huius spiritus emissus cum sper-

Capitulum

mate cōparat ad spūs p' quē agit
cor. vel etiā ad membra agentia
in vīte cordis. Nam spūs p' quē
agit cor. nō pōt h'ē oēs actiones
suas nisi diuidat. i. nisi fiat vita-
lis/nālis/et aialis. Nam in eo q' ē
vitalis v' ē p'p'ius cordi. in eo
q' est nālis faciens ad nutrimentū
cōicat epatt. In eo q' aialis cere-
bro. h'z ergo hui' spūs trahēs ori-
ginē ex corde actionē suā. nō ma-
nens vnit' s'z magis diuisus. et q.
tripartit'. sed spūs exiēs cui' sper-
mate vnitus manēs. i. nō diuisus
p' nālē/vitalē/et aialē opōnēs sibi
debitā fortit'. vñ Auic. in. ix. de aia
lib' a veritate coact' dicit. q' spi-
ritus vitalis/aialis/et nālis/nō sūt
segregati in spmate. q' spma est
hōgēz et fil' in suis partibus. et vt
subdit. nō est modus diuidēdi spi-
ritus in corpe cōsili. voluit ergo
Auic. q' in spmate isti spūs non
sunt segregati nec h'ntes se i sper-
mate mō diuisino/s'z vnitino. Et i
h' ver' dicit. verūm q' credidit q'
huius spūs exiēs cum spermate/
fieret mā illius spūs qui format
in corde. q' postea tripartit' et pōt
suo mō dici pars pueri. Valde a
veritate deuiauit nō discernēs vt
dixim' iter agens et māz. ¶ Acci-
pientes igit' ex v'bis Auic. q' veri-
tatis est ibi. et put ad p'positū spe-
ctat dicim'. q' magis agit vniti-
ne spūs qui exit cuni spmate. q'z
spūs q' est in corde. Et q' h' ē age-
re mō diuino: agē mō vnitino. Et
h' mō ē agē q'ū iūpra corp'. ideo
hui' spūs ē qd separatuz/et quid

diuinū attribuere possum'. Sic
enī imaginamur. q' oīa q' sunt i
deo sunt vnū. q'z sunt ipsa diuina
eēntia verūm q' deus h'z vno mō:
contuens omnem virtutē: h' h'nt.
inferiores e s'ē diuisim h'ntes vtu-
tes/nō ita v'les nec vnitas corpa
vero h'nt v'utes oīo participatas
s'z q' eē/et for: mā particularā h'nt.
itaq' agere vnitiue/ est quodā mō
trāscēdē corpus. et est qdā mō acce-
dere ad diuinū modū et q' h' p'p'it
spūi q' est i spmate. iō aliqd parti-
cipat de rebus sepat'. vt ex h' possit
dici qdā mō res dia. nec obstat/q'
h'mōi spūs est corpus. q' et corpa
alig possunt participare. s' mō for-
maz sepataz. ¶ Eūdem. n. q' cor-
pora nō solū multiplicāt formas
suas realr/ vt s'z h' sint p'n' essen-
di. S'z et multiplicāt eas itētiona-
liter. vt s'z h' sint p'n' cognoscēdi
s'z q'z mltiplicatiōes aliqd partici-
pāt de p'ditione reruz i mālin. Mā
forma itētionalr/ aliq' mō dē esse/
forma siue mā. et inde ē/ q' q' oīs
sensus formas itētionalr rectpit
iō dē i. h. de aia/ q' cōe est oī sensui
q' sit susceptiuus sp'ruz/ sine mā
forma. n. itētional' dē aliqd parti-
cipare de p'ditionib' i mālin q'z et
īpe i māles s'be/ h'nt apud se itētio-
nales formas/representatiuas re-
rū. nō est g' incōueniēs/res corpo-
rales et māles aliqd participare
de p'ditionibus sbarū sepataz. et de
mō diuino/ p'p' q' spūs i spmate h'nt
i se v'utes i formatiuas. q' vniti-
ue/ p'tinet spūm nālē. vitalē et aia-
lē. q'z īpe nō diuerlificat' nec tripl-

istius format i mēbris spūs; sic tri
pitiū: aliqd participat d mō sepa
roy r de mō dīno. q tāq cā vni
ue pīnet/ q h īferius sua creata dī
utīz r spīm hīit. r q dīctū est de
h mōi spū formāte mēbra respectu
spūs formati i mēbris. veritatē hz
ēt de īplīs mēbris. Nā cū virtute
h mōi spūs emīssī cūz spmate for
ment oīa mēbra pīs est q h mōi
spūs tāq cā hēat vniue q men
bra. q. sua cāta dīstīctū r dīuīstīz
hīit. vt īn h. q. dīnū modū partici
pet. Tertia via ad h īdez sūmīf
pīout h mōi spūs. pparat ad sūz
modū agēdi nā sū modū agēdi nī
est formalr s; magis vtuālī. sicut
alr calefacit sol alr īgnīs. Nā īgnīs
calefacit formalr q; ē formalr ca
lidus. Sol vīro calefacit vtuālī
q; nō est calidus formalr/ s; vtu
ālīter. effēt. n. de nā īgnīs/ si effēt for
malr calidus. Cū. n. īgnīs sit pmo
formalr calidus. qēqd est sic cali
dū est calidū p nās īgnīs/ partīct
pabīt aliq mō nās īgnīs. qz q; ē p
mo tale. ē cā oīz alīoz/ q sūnt post.
vt declarari hz īn. īj. mēth. r sic alī
ter calefacit īgnīs alr calefacit sol:
sic alr mēbra iay formata puerit
sanguīnē ad se r nutriunt īde. alr
spma maris agit ī sanguīnē r sūit
īde mēbra ita. q; ex sanguīne/ sūit
mēbra actīone mēbroz cū nutri
tur animal. r ex sanguīne sūit mē
bra actīone spmatis cū gīat aīal.
vt eadez sit mā nutritīōis r gīa
tīōis aīalis. Sanguīs. n. puerit
ī mēbra vīute spmatis cū aīal gīa
tur: q actīōes sic dīfferūt q; puer

sio sanguīnis i mēbra vīute mem
broz est actīō formalis qz mem
brū puerit. Sanguīnē ī mēbrū. ē.
īn se īp; r assimīlat sibi passūz for
malr. Cōuersīō aut sanguīnis ī
mēbra/ vīute spmatis nō ē actīō for
malis. s; vītualis. ībī. n. spma nō
pīit sanguīnē s; ī mēbra. ī spma.
Cū g° spma nō sit mēbra s; mēbr
s; vītualr. actīō spmatis pueritens
sanguīnē ī mēbra/ est actīō vītua
lis nō ppe formalr/ sic sol/ qz nō ē
calidus formalr s; vītualr actīō so
lis calefacīens est actīō vītualis nō
ppe formalis. vt h de formalī lo
quimur. Ex q; apparet/ nō sapere
phīaz sanā dīctū dīcētū. q; spma
cībat se sanguīne mēstruo. qz cūz
cībuz puerat ī cībatuz sanguīs
mēstruus puereret ī spma. q; san
guīs sic puerit nūq; possēt esse
gīōis mā sic nec spma pōt esse
gīōis mā qz nō pōt ēē nutrīmē
tuz genitī. q; nō est gīōis mā est
postea nutrīmētū genitī. qz ex eo
dē gīamur r nutrīmur. sic g° nu
trīmētū mēbroz est sanguīs. sic est
r mā gīōis īpsōz. Et si dicat/ q;
dealbat sanguīs q est gīōis mā
dicem° q; sanguīs mēstru°/ q est sic
mā nī dealbat. q; fiat spma/ r q; sit
agēs. s; q; fiat mā r q; sit paciēs.
Sic. n. nō esse rubēū est ppter gū
stū. cū r fel sit rubēū. Sic nō esse
albū est ppe gīōis mā. oz. n. sē
per h dīstīnguē īter actīuū r pas
sīuū. vt spma maris sit actīuū. il
lud autē. q; pīstat mulier nūq; puer
tat ī h mōi spma/ r nūq; fiat actī
uū s; alīerat. r sit mā/ tāq; qd pas

Capitulum

fluit. Reuertantur g^o ad ppositū
 et dicam⁹. q^o actio mēbroꝝ sanguis
 in mēbra est actio formalis. q^o ibi
 agēs assimilat sibi passus formalis
 actio autē spmā⁹ puerēs sanguinē
 i mēbra est actio v^oual. ibi. n. agēs
 assimilat sibi passū nō ppe forma
 lis/s⁹ v^oualr. Cū g^o agē v^oualr/
 s⁹ q^o h^omōi ceteris parib⁹ sit alt⁹ et
 excellēt⁹ q^o agē formalis sic alt⁹ et
 excellēt⁹ mō/ calefac sol q^o
 ignis. ¶ Actio spmā⁹ puerēs sā
 guinē i mēbra aliq^o modū excel
 lētie supra actionē mēbroꝝ puerē
 tiū sanguinē in seipsa rōe cui⁹ excel
 lētie. v^orus in spmate qd sepatū et
 qd dīnū dici pōt. si. n. ferra i ducit
 formā artis nō hūc in se similitudinē
 forme i nullo/ tal actio h^o excellē
 tiā sup actionē artis. q^o nihil agit
 fra/ vbi nisi mora ab arte. s⁹ cū sp
 ma/ tā sit sepatū a mēbris p^ois: q^o
 rū aliq^o mō p^o dici organū/ postq^o
 agit v^oualr puerēs sanguinē i mē
 bra. q^o mēbra agunt soālr puerē
 tiā sanguinē i se ipsa aliq^o excellen
 tiā h^o sup actiōes mēbroꝝ et i quā
 tū excedit actionē mēbroꝝ q^o sunt
 corpa excedit actionē corporum.
 Quicqd aut excedit actionē q^o rū
 cūq^o corporū s⁹ q^o h^o aliq^o mō ap
 propinquit ad modū separator
 sic non pōt q^o sic modicū recedē
 a terio aq^o q^o aliq^o mō tendat et ap
 p^oinquet ad terius ad quē. totū
 .n. ens est iter mām et deum ita q^o
 nihil pōt eē supra deum q^o ē actus
 purus et nihil infra mās q^o est pōa
 pura. ens aut q^o est iter istas duos
 terminos diuidit i duo corpa et in

sbas sepatas ita q^o sbe separe sūt
 medie iter deus et corpalia. corpa
 qdē sunt media iter sbas sepatas
 et mās. Et h^o et ibi sunt gradus vt i
 corpalib⁹ q^onto accipit excellētius
 corpus tāto magis ascēdit versū
 sbas sepatas. q^onto minus excellē
 tia tanto magis descendit versū
 mās. sic et i sbātij sepat⁹. q^onto ma
 gis accipit excellens sba. tāto ma
 gis ascēdit v^ois deū. q^onto min⁹ ex
 cellēs tāto magis descendit versū
 corpa. ¶ 2° g^o corpus excellat cor
 pus h^o est ascēdē versū sbas se
 patas. ¶ 3° aut corp⁹ deficiat a cor
 pore. h^o est descēdē versū mās. Si
 g^o actio spmā⁹ excellit actionē mē
 broꝝ et in h^o est s mēbra. p^ois est. q^o
 ei⁹ v^orus s⁹ q^o h^omōi accedit ad mo
 dū separator. put excellit modū ta
 lū corporū. vt rōne isti⁹ excellētie/
 dicat v^orus spūs exītis i seie hēre
 aliqd de mō sepatō et eē qd dīnū.
 ¶ Quarta via ad h^o idē sumit p^o
 ut h^omōi spūs p^oat ad ipas suam
 actionē. actio. n. h^omōi virtut⁹ siue
 huius spūs assimilat artificiato. et.
 q. potest dici actio artis et actio i
 tellectus. vt Cōmē. dic. i. 2. meth.
 q loq^ons de h^omōi v^otrib⁹ g^ontatūis
 q^o sunt i semitib⁹ ait q^o sunt v^otrēs
 dīne g^ontantes filia. iuxta q^o artes
 g^ontant sua artificiato et allegat ad
 h^o auctoritatē Arist. i lib⁹ de aīali
 b⁹ dicētis q^o tales v^otrēs sunt siles
 itellectus. q^o agūt sic agit itellect⁹.
 videt. n. actio simplex nālis i h^o dis
 ferre ab actione itellect⁹. q^o actio
 nālis ex vna mā vnū facit. et si fa
 cit idē diuersa si pure sit nāl actio

h̄ ē ex diuersitate māe vt idē sol i-
durat lutū ⁊ liq̄ facit ceram. actio
tū arctis ⁊ intellect⁹ ex vna ⁊ eadez
mā facit q̄cūq; diūsa. vt idē artifex
ex eodē ligno facit colū/equus/
⁊ ydoliū hoīs ⁊ multa alia varia/ ⁊
diuerſa sic spūs emissus cū spma-
te siue ōtus cū semie maris. v̄ in
hoc h̄ere modū ar̄ ⁊ modū itelle-
ctus. qz ex eodē mēstruo facit ossa.
nervos. ⁊ carnes ⁊ tot diuersitates
ossū. ⁊ tot varietates nervorū. v̄
est qz in toto openāe refulget op⁹
intelligētie. Cū ergo tota nā i si-
nem tēdat. oꝝ qz ab aliquo itelli-
gere dirigat cū ipsa nā de se nō itel-
ligat. Sicut si sagitta directe in si-
gnū tēdit cū nō h̄z signi cognitio-
nē. oꝝ qz a cognoscēte dirigat. Sed
p̄ter hūc gūalē modū qz op⁹ tot⁹
nāe est opus intelligētie. ⁊ est qua-
si op⁹ artis qz est op⁹ dei/ totā nāz
dirigē. qz est oīum artifex. oēs h̄z
virtutē/ oīa p̄spiciēs spālter reful-
get op⁹ ar̄ i virtutib⁹ qz sunt in semi-
nib⁹ ⁊ maxie in gūone aializ vbi
sunt tot diuersitates ⁊ tot varia. ⁊
qz op⁹ intelligētie ⁊ op⁹ ar̄ est qd
separatū ⁊ accedit ad qd diuinū.
iō spūs/ qz est sic cū spmate ⁊ virt⁹
qz est i h̄mōi semie. qd separatū ⁊ qd
diuinū dici poterit. q̄liter at huius
ōtus i seie ex vna mā p̄ tot diuer-
sitates facere ista patebit. ¶ Qui
ta via ad h̄ idē finem ex ipsa re acti-
ua. Mā maius est ex sanguie/ mem-
bra nō formata formare. qz ex san-
guie mēbra formata nutrire. h̄ enī
facit actio cordis/ ⁊ mēbroz iā for-
maroz. qz ex sanguie se cibāt ⁊ ex s̄a

guine se nutriunt. ita qz h̄mōi mē-
bra iā formata in se ipsa/ sanguinē
cōuertāt. h̄ facit virtus in seie.
qz mēbra nō dū formata/ ex sangui-
ne format/ vbi ōtus semis excedit
virtutē mēbroz. Cū ergo semē sit
.q. istm ⁊ organū p̄is qz in virtu-
te aie p̄is format fetū ⁊ ibi iducit
aiaz/ vel saltē disponit ipm ad aiaz
videt qz hic organū agit sup̄ virtu-
tē p̄ncipalis agētis. iō p̄hi ad h̄ac
veritatē tenuerūt. q̄niz eā nō per-
fecte p̄pexerūt. qz h̄ac virtutē in se-
mine noluerūt attribuē virtutibus
nālibus h̄z p̄ncipijs diuinis. vt sup̄ te-
tigit⁹. qz iō v̄ est qz nā aialis nō
potuisset h̄ dare suo semini qz agē
vltra ipsaz/ agēs enī posset dare in-
strumēto qz agat vltra formā instru-
mēti h̄z n̄ qz agat vltra formā agen-
tis. vt p̄t dare ar̄ ferre/ vt agat vl-
tra formā ar̄. Cū g⁹ ipsa nā aialis
⁊ ipsa mēbra ei⁹ nō possint ex san-
guie noua mēbra p̄stituire. h̄z pos-
sit mēbra iaz p̄stituta nutrire. Qz
ergo ipsa nā aial nō p̄t non potuit
suo semini tribuere. vt qz posset se-
mē ex sanguie noua mēbra forma-
re. oportuit itaqz qz n̄ potuit nā de-
se h̄ h̄eret a sup̄iori agēte vt a deo.
qz tūc factū fuit cū dixit de⁹ Gen.
.j. pducāt aq̄ aiam viuētē in spēs
suas. Et omne volatile sim genus
suum. ⁊ cui⁹ dixit aiantibus oībus
crescite ⁊ multi. ⁊ re. ter. tūc vī ge-
nerariū largitus est eis. tunc i di-
dit rebus rōnes seminales p̄ quas
rōnes semiales oīa h̄ nālia in eē p̄-
deūt/ p̄ q̄s rōnes semiales/ nā aia-
lis p̄ suū semē p̄t noua mēbra p̄st

Capitulum

matre/ q̄ p se ipsam nō p̄t. s; solum
p̄t iā p̄stituta nutrire. Et ergo dī
q̄ nō p̄t dare agēs orgāo qd̄ agat
vltra formā agēis. s; solū q̄ agat
vltra formā orgāi sūi de leui solut
tur. v; q̄ nō p̄t h̄ agēs p se. s; bene
pōt h̄ eē. vt est organū alteri⁹. Si
enī pōt agēs dare orgāo. q̄ a
gat vltra formā orgāi. ita p̄t agēs
vt est. i. vt organū alteri⁹ dare suo
orgāo vt agat vltra formā ipsius
agēis sic. n. p̄t ip̄a terra i virtute ar
tis facē vltra terrā. sic p̄t mā in vir
tute dei facē vltra seipsā. h̄ g⁹ nā
aialis s; se nō posset dare suo semī
ni. q̄ ex sanguīe noua mēbra cōsti
tueret q̄a h̄ nec ipsa nā s; se p̄t p̄t
iā h̄ talis nā i virtute dei. Et iō opor
tuit ad h̄ q̄ nā h̄ posset q̄ deus da
ret ei vi gūandi. Et q̄ nāe a deo
eē seminales idite. merito g⁹ p̄h̄
virtutē semini noluerūt attribuē
vtrūb⁹ nālīb⁹ s; p̄ncipī dīnis. q̄a h̄
nō posset nā dare semī s; se : s; hoc
dat ei. put h̄mōt nā est organū dei
vt. put a deo est ei h̄ in dictū. Ex h̄
p̄z clare q̄ dicebat. q̄re spūs extēs
cū sp̄mate t̄ q̄re v̄tus in semine dī
qd̄ separatiū t̄ qd̄ diuinū. q̄a sp̄a
liter ibi relucet v̄tus sepata t̄ vir
tus diua. p̄h̄i ergo duenerūt vsq̄
ad h̄ ga talia noluerūt attribuere
vtrūb⁹ nālīb⁹. S; theolo. t̄ potissi
me Augusti. p̄i n̄f. dux t̄ p̄nceps
reducēs h̄mōi actiōes i diua p̄nci
pia op̄ti⁹ reducē nouit q̄n̄ affig
it iōnes seminales a deo iditras re
bus. t̄ res h̄ere nō posse gūatua
virtutē nisi sp̄a de⁹ eā fuisset ipar
tūto reb⁹. ¶ Sexta t̄ vltima via

ad h̄ idē simit. put h̄mōi spūs cō
pat ad aīas p̄is i cui⁹ v̄tute agit.
v; enī aīa p̄is. put agit p̄ h̄mōi se
mē assimilari itelligenti⁹ put a
gūt p̄ orbē celestē ita q̄ sic intelli
gentie mediante celo cānt h̄ iferi
us formas. Sic aīa p̄is mediante
semī disponit mēstruū ad susce
ptionē. vñ cōmētator i. vñ. meth.
assimulat i h̄mōi opatiōe aīam mo
toribus celi. d. q̄ h̄mōi virtus in
formatiua siue aīa p̄ h̄mōi v̄tutes
nō agit nisi p̄ calore q̄ est i semīe.
nō ita q̄ sit forma in eis/ sic aīa est
in corpe nālī. s; q̄ sit i eis sicut aīa
est in corpib⁹ celestibus aīa enim in
corpib⁹ celestib⁹ nō ē p̄iuncta p̄ esse
tiā/ q̄ fiat vñū s; eē ex corpe celesti
t̄ ei⁹ aīa. s; est cōiuncta p̄ v̄tutē. vt
fiat vñū s; operationē. q̄ corp⁹ ce
leste ē organū itelligentie. ita q̄ q̄
qd̄ agit h̄i corp⁹ itelligentie d; ar
tribui. Sic aīa p̄is dī eē p̄iuncta se
mini fm̄ v̄tutes q̄ semē agit in vir
tute aīe p̄is t̄ est organū eius : vt
oī opatio hui⁹ semis aīe p̄is possit
attribui. Et h̄ m̄f h̄eat aīas / t̄ cor
pus/ tñ q̄ administrat m̄f totū est
corpale vt n̄ dicat fer⁹ h̄e a m̄f n̄
si corp⁹. sic ē h̄ p̄ h̄eat corp⁹ t̄ ani
mā/ tñ q̄ dat ferui totū ē aīale/ vt
nō dicat ferui h̄e a p̄e nisi aīas.
vel effectine/ vt in aīalib⁹ vñū/ quo
rū aīe educiūtur de p̄a m̄ae vel dī
sp̄o s̄itiōe/ vt in aīa rōnali. q̄ p̄ virtu
tem seminis de p̄a m̄ae nō educit
s; p̄ h̄mōi v̄tutē embrio/ ad susce
ptionē hui⁹ forme sufficiēter dispo
nit/ a corpe ergo matris est corpus
filij. t̄ ab aīa p̄is mediatē semine

modo quo dictū est: est afa filij. ita
q̄ h̄mōi aia p̄us agēs p̄ semē non
p̄iungit ei essentiali/ sicut p̄iungitur
suo corpi nālī. s̄ p̄iungit ei s̄m vir
tutē vt in h̄ s̄z Cōmē. imitēf moto
res celi. q̄ s̄z cōmē. sic p̄iunguntur
sup̄ celestib⁹ corpi⁹. S̄p̄s ergo q̄ ē
in semie dī ēē qd̄ separatū t̄ qd̄ di
uinū. qz nō agit nisi vt innitit aie.
Et sic agēs p̄t dici nō innitit aie/ vt ē
forma nālī. s̄ magis vt puenit cū
motorib⁹ celi/ vt est p̄ expressus p̄
habita. Et qz motores celi possunt
dicti. qd̄ separatū. t̄ qd̄ diuinū poterit
t̄ h̄mōi spūs in semine. propter ea
que dicta sunt sic nominari.

Cap. xj. ¶ In quo oñdicitur q̄
modo ex eadez mā vt ex sanguine
mēstruo possunt fieri tot diuersita
tes t̄ qmō in talib⁹ est circulario si
cut t̄ in alijs nālībus rebus.

¶ Erit qd̄ forte
posset aliq̄s dubi
tare / quō ex ea
dē mā. vt ex san
guine mēstruo/
possunt tot diuer
sitates fieri. cui⁹

difficultas: qd̄a conati sunt redde
re rōnē: ex diuersitate mēe volētes
oīa h̄ tria ēē māz fer⁹: v3 mēstruū.
sp̄ma femineū t̄ sp̄ma maris: s̄z sp̄
ma maris qz totū sit mā spūs. sp̄
ma femie sit mā vna3 t̄ neruoz t̄
salin⁹ q̄ nō restaurant. mēstruū
qd̄em sit materia carnis t̄ adipis
siue pinguedinis t̄ salin⁹ q̄ restau
rari p̄nt. ¶ In ip̄o ēē sp̄mate ma
ris distingūt diuersas sbas pp̄ q̄
vt aiūt. q̄ sb̄tilius est ibi trāsire in

spūs. q̄ aiūt grossius in membra.
¶ Sed h̄i dēni p̄ter h̄ q̄ est val
de irrōnale. qz vt diximus nō di
stinguit inter agēs t̄ māz. s̄z ponit
q̄ sp̄ma maris q̄ se h̄z vt agēs fi
at mā t̄ ponit q̄ sp̄ma feie q̄ p̄ se
vt patuit nō est ḡioni cōuenies p̄
se ad ḡionē ordinēf. Est ēē nihilo
minus irrōnale. qz nūq̄ in huius
reb⁹ possemus tātā diuersitatē sal
uare q̄ ide possent fieri mēbra/ of
sa q̄ sūt sic pura. t̄ caro t̄ adeps q̄
sūt sic mollia t̄ nerui t̄ vne. t̄ qz
oīa ista tātā diuersitates h̄nt: t̄ rō
hui⁹ diuersitatē pōt reduci i māz:
nō t̄i eo modo quo isti reducūt.

¶ Possumus g⁹ dicē q̄ ad ḡio
nē aialis p̄currūt. it̄. q̄tū ad p̄is
spectat. Ex qb⁹ oib⁹ p̄nt sumi rōes
quō in corpe embryonis/ tāta mē
broz diūsitās fieri possit. Locur
rit. n. ad h̄i ḡiationē v̄tus ḡia
tiua q̄ est in seie vel in spū emissō
cū seie t̄ mēstruū qz est hui⁹ ḡio
nis mā/ t̄ aia p̄is/ qz in cui⁹ v̄tute
agit h̄i ḡiatiua/ v̄tus t̄ ip̄e spūs
emissus cū seie/ q̄ ē s̄z talis v̄tus.

¶ Primo g⁹ ad ḡionē aialis cō
currūt v̄tus ḡiatiua. Si g⁹ q̄reref
quō in corpe aialis/ aliqd̄ p̄uertit
in ossa t̄ in neruos. t̄ venas. in car
nē. t̄ adipē. diceremus/ q̄ vltim⁹
cib⁹ aialis/ est sanguis i h̄itib⁹/ san
guinē. vel aliqd̄ loco sanguis in ca
rētib⁹ sanguie. fit g⁹ trāsmissio alē
mēti ad oīa mēbra. t̄ q̄ q̄ls mēbz
p̄uertit alimentū ad se trāsmissus
in sbas mā vt os p̄uertit alimentū
ad se trāsmissus in os. caro in car
nē. t̄ sic de alijs t̄ l3. posset in h̄ aliq̄

Capitulum

ydoneitas assignari. vt si ex eodē sanguine sūt tā diuersa. vt ex eo/ q̄ est ibi bullus/ fiat vñ. ex alio aliud. attñ ex tali ydoneitate/ nūq̄ sufficēter possemus hīc. q̄ idē possent gñari/ ossa z carnes. z tālīa pp̄ q̄ hī diuersitatē pncipālī reducemus in ipsa mēbra/ vt sic idē aer/ puerit in ignē. qñ in ipm agit ignis. z i aquā qñ in ip̄s agit aq̄. Sic idē sanguis. pur est alimē tñ talitū mēbroz z pur i ip̄s agūt talia mēbra puerit i hui⁹ mēbra z pur in ipm agūt alia mēbra cōnertit in alia mēbra forte qdem q̄tū ad humores. vel q̄tū ad aliquas humilitates. possemus sufficēter talē diuersitatē assignare ex parte mē. vt si diceremus. q̄ i frute epatis gñant gñqz sbe. v3. vrina. colera. melēconia. sanguis. z fleuma. vt dicerem⁹ q̄ supfluitas aq̄sa vadit in vrinā. s. p. renes. in vesicā. qd ē ibi spumofum. trāsfit in colerā z vadit ad cistā fellis. z qd grossius i melēconia z vadit ad splenē. De eo autē q̄ est purius fit sanguis z fleuma ita tñ q̄ i eo q̄ est purius est assignare magis z minus purū. vel est ibi assignare aliqd q̄ suscipit actionē agētis magis z aliqd q̄ suscipit minus. Illud g⁹ q̄ est pur⁹. Et q̄ est apur⁹ natū suscipe actionē agētis magis puerit i sanguinē. Qz autē est minus pur⁹ z q̄ nō est sic apur⁹ natū suscipe actionē agētis fit fleuma. vt nihil sit aliū fleuma s3 Auer. i suo Coll. q̄ sanguis idigestus. Et inde est q̄ idē Auer. ibidē dīc. q̄

ex flemate possint nutriri mēbra. nō autē ex melēcolia et colera. talē g⁹ diuersitatē possemus assignare ex ydoneitate mē. s3 q̄ ex sanguine fiat. ossa z carnes z hī reducat sufficēter in ydoneitate mē q̄tū ad diuersitatē reptā in mē. vt q̄ est in sanguinē grossius z durius sit sufficēs cā q̄ inde gñent ossa z reliquū q̄ inde gñent carnes s3 tñ. n. excessus s3 duricies z mollicie q̄tus est inter carnes z ossa sufficēter in diuersitate partitū sanguinis reduci nō pōt s3 reducemus talē diuersitatē. in ipsa mēbra vt ex alimēto dicim⁹ gñari carnes z ossa. vt. s. alimētū applicatū ad os actionē ossis puerit in os. applicatū ad carnē actionē carnis in carnē. z forte idēz qdā mō dicemus de alimēto respectu ossiū z carniū. q̄diu sit gñatio ipsoz. q̄ dicit phs. m. x. meth. de spmate seie. i. de menstruo respectu maris z seie. vbi vult. q̄ idē menstrui passus alia z alia passiōe fit mas/ z fe. vt passus passiōe magis calida. fit mas. minus autē calida vel frigida fit fe. sic idē alimētū passum/ ab hī mēbroz/ puerit in hī mēbroz/ ab illo in illud. Et q̄ dicimus de alimēto respectu membror. dicemus de menstruo/ respectu virtutis gñatiue. Dicemus. n. a corde pncipālī z a testib⁹ iustalī in q̄tū testes in hī deseruiūt cordi virtus gñatiua in seie/ hī virtualī/ q̄ oia mēbra foialī. oia. n. mēbra s3 oia mēbra foialī/ z cōuertūt sanguinē/ siue alimētū ad se trāsmisum in

hinc in se ipsa/ vt inducat foras oia
 mebroz/ sic vtus in se a corde/ r
 a restib^o hz q^o sit oia mebra vtua-
 liter. vt q^o possit p^o vtute q^o hz oia
 mebra forare. possumus aut aliq^o
 ydoneitate assignare/ ex pte mae:
 sz sufficenter diue/ sitate in gñone
 mebroz/ assignabim^o ex parte vir-
 tuti in semine. q^o semē est oia me-
 bra virtualr. sic in nutritione me-
 broz/ assignabimus hui^o sufficenter
 diuersitate ex parte ipoz mebroz
 q^o sūt talia foralr. Si g^o qrit quō
 in nutritione ex eodē alimēto p^o
 fieri puerio in tā diuersa mebra.
 dicem^o q^o h^o est ex parte ipoz me-
 brozū q^o sunt sic diuersa foralr. sic
 si in gñone mebrozū/ qrat cā quō
 ex eodez mēstruo/ pñt fieri tot di-
 uersa mebra. dicem^o q^o est p^o vtu-
 tē ipsius seminis maris. q^o semen
 est oia mebra vtualr. nec fiat vis
 in h^o vbo. qz dicimus mebra esse
 diuersa foralr. qz hz oia mebra vt
 sunt sba p^o ficiant ab eadez aia/ tñ
 vt hñt alias/ r alias actiones/ r vt
 sunt organa diuersarū actionū:
 qsdā diuersitate foralē viriū r po-
 tētiarū in ipsis ponere possumus/
 vt ex eis foralr/ sumant diuersa in-
 uamēta/ r aliud inuamētū sumat
 ex osse/ aliud ex carne/ aliud ex h^o osse
 r aliud ex illo. vt q^o sunt ibi ossa/
 tot sunt ibi inuamēta: vt q^o dictū
 est de carnib^o/ r ossib^o/ intelligēduz
 est de neruis/ r vnīs/ r de oibus ex
 gbus p se cōponit cor^o p^o aialis vt
 nihil sit ibi q^o hñ hēat p se r p^o p^o
 inuamētū. pp q^o p^o p^o inuamēta/
 vtus foratiua/ oia mebra sic forat/

vt possint sua funamenta sostēri.
C Scō ad gñonē aialū pcurris
 mēstruū. q^o est hui^o gñonis mā. dī
 cemus g^o q^o huius mēstruū ex q^o
 gñat fetus/ est sanguis. r est aliq^o
 mō vltimus cibus. iō nō solū ex
 parte agētis. vt qz semē maris est
 oia mebra virtualr. sz et ex parte
 mēstrui: q^o est oia mebra mālr/
 possumus huius rōnez assignare.
 Mā vltimus cibus/ est oia mebra
 mālr. qz actione oīz mebroz pōt
 in oia mebra pueri. sic ex sangui-
 ne/ ex q^o forat fetus. qz qdāmō hz
 rōnez vltimi cibi actione seminis/
 q^o est oia mebra virtualr poterūt
 oia mebra forari: ita q^o ex sangui-
 ne sūt oia mebra actiōe oīz me-
 broz/ q^o sunt talia foralr cum aial
 nutrit/ r ex sanguine sūt oia me-
 bra vtute seminis. q^o est omnia
 mebra vtualr cūz aial gñat. q^o si
 nō. dābī quomodo sanguis pos-
 sit oia mebra nutrire: nō est dubi-
 tandum quō ex sanguine possint
 oia mebra gñari. nec obstat. si
 obiceret q^o sanguis non est vlti-
 mus cib^o mebroz. qzuis h^o videā-
 tur sonare vba. p^o hñ in multis
 locis inde aialibus. q^o sanguis al-
 terat r fit sicut cibus. dicem^o enī
 q^o nūquā mā transmittit in aliqd
 nisi alterata. qz agens r paciens
 sp in pñ^o sunt aliq^o mō p^o rta. in fi-
 ne aut sūt similia. sanguis g^o vel
 subfora rois. vel q^o ltercūqz trans-
 missus ad oia mebra actiōe mem-
 broz oīz trāsmittit in oia mem-
 bra. sic ex sanguine mēstruo: actio-
 ne seminis q^o est oia mebra vir

Capitulum

qualr oia mēbra sūt. Illud enim idē q̄ agit ex aliquo q̄ est tale formalr: pōt agere vel facē ex eodē q̄ est tale vtuallr pōt. vt si ex frigido sit calidū ab igne q̄ est calidus foialr. ex frigido poterit fieri calidū a sole q̄ est calidus vtuallr. Et si sanguis transmittitur in oia mēbra actiōe oīus mēbroz que sunt talia formalr: poterunt ex sanguine gñari oia mēbra/actiōe seīs maris. q̄ est oia mēbra vtuallr. vbi enī damus oia fieri z oia facere siue illud oia facere sit tale foialr siue vtuallr poterunt oia sic pstitui. Sanguis itaq; qui est oia mēbra fieri actiōe oīus mēbroz q̄ sūt talia formalr poterit in oia membra transmutari. paritē rōne ex sanguine actiōe seīs q̄ est oia membra fieri vtualliter poterūt in embriōe oia membra fieri. ¶ Tertio ad gñationem dē operari aia pīs in cuius v̄tute sit gñatio. nūquā enī forma sbalis est immediatū p̄mū actiōis/ s; semper agit mediāte aliq̄ accidentalī foia. vt ignis mediāte calore. at tamē illa accidentalī forma est organū forme sbalis/ vt sit hōi accidēs organū sbe z ppi sbaz/ siue ppter sbalez formā. vt sic fiat actio p h̄mōi accūs sic regrit sbal forma/ vt si ignis agit mediante calore/ sic fiet talis actio vt requirit forma ignis/ z q̄a forma ignis requirit māz calidā: rarā: z sicca: iō si ex humido: frigido z spisso bz fieri ignis p huius calorē: non soluz mā calefiet s; ēt disiccabit;

z rarefiet z omnia inducētia ibi que requirit forma ignis. Et hoc per calorē nū vt agit in v̄tute forme ignis. sic v̄tus gñatiua i seie/ q̄a agit in virtute aie: inducet in mā embriōis oia illa q̄ regrit aia z q̄a aia est actus cor: pīs organ/cis requirit vt diuersa mēbra. iō h̄mōi v̄tus gñatiua faciet i eadē mā embriōis diuersa membra. ¶ Ideo si queratur q̄uo ex sanguine q̄ est mā vna. p v̄tutez que est in seie: que est v̄tus vna: p̄t tā diuersitas fieri. dicim⁹ q̄ z si sanguis est mā vna: est tñ talis materia vna. q̄ est oia mēbra fieri mālit. qz pōt esse cū oīum mēbroz. Et posito q̄ v̄tus in seie sit v̄tus vna. est tñ talis virt⁹ vna. q̄ a corde z a testib⁹ bz q̄ sit oia mēbra facē vtuallr. ¶ Ter⁹ qz h̄ v̄tus in seie agit i v̄tute aie q̄ regrit cor: p̄ organ/cū z q̄ regrit oia mēbra iō oib⁹ istis pcurrētib⁹ poterūt ex sanguine oia mēbra fieri. sp̄ma g⁹ nec maris nec se. p̄t eē mā mēbroz s; sanguis. cū nō nutriat mēbra sp̄mate: s; ex sanguine. Sanguis ergo quē administrat se. ē oia mēbra fieri. sp̄ma q̄ emittit masculus est oia membra facē. sp̄ma at seie p se nō est gñoni pueniēs. poterit tñ ad gñones h̄se iunamenta illa q̄ s̄ tetigimus. ¶ Quarto ad gñonē embriōis cōcurrit sp̄s: in q̄ sic in sbo est gñatiua virtus. est enī semen qd sp̄mosus z sp̄giosus in quo cōcludit multum de sp̄u sic i sp̄ogia muliū de aere. est enī sp̄s. q. corpus aereum ē

Stile in quo spū hēt potissime ēē
virtus gēnatiua, ex quo spū possu-
mus assumere rōnes ad ppolitū.
dicem⁹ enī q̄ hui⁹ spūs est orga-
nū aīe. oē aut organū h̄y aliqd vt
qdā res est aliqd aut vt organū
est. vt calor in corpe nālī. q̄ h̄ vt
qdā res est habeat p̄simē. tū vt
est organū aīe h̄y consumere vsqz
ad debitā digestionē. sic est spūs
in corpore iaz formato vt quedā
res est: nō h̄y nisi ferri sursus. ga-
leus et calidi est sursus ferri. tū vt
est organū aīe fert in omne diffe-
rentias pōis. iō mā menstrui ex qua
format fer⁹. sedz oēm p̄te p̄forat.
Sed qz vt dictū est organū aīe sic
p̄forat in oēs p̄te hui⁹ māz h̄y qz re-
quirīt aīa. Et qz aīa requirit qz ibi
formetur diuersa mēbra. iō sic p̄-
forat et sic format mēbra vt exigit
aīa. iō bñdctū est qz dīc Lōmē. in
j. de anima. qz mēbra leonis et mē-
bra cerui nō dīnt nisi qz aīe diffe-
rūt. h̄mōi enī spūs emissus cum
spermate cerui sic perforat mām
fetus et sic format ibi mēbra h̄y qz
requirit ibi aīa cerui. Sili se h̄y i
aīalib⁹ alijs. ¶ Cōdicem⁹ g⁹ qz h̄y
spūs sūa sūtilitate h̄y penetrare et
p̄forare. sūa caliditate h̄y altera-
re. Sicut ergo est organū aīe ipe
netrādo et p̄forando: et sic p̄forat
vt exigit aīa q̄ est in embriōe itro-
ducēda: sic etiā est organū aīe in
alterādo qz sic alterat vt exigit
aīa. vbi ergo d̄y mām indurare et
facere ibi ossa: indurat et facit ibi
ossa. vbi extēdē ad modū filoz et
facit ibi nervos et venas extendit

et h̄ ibi facit: vbi mollescit et facit ibi
carnē et adipē mollescit. Et h̄ ibi
agit vt sic de se h̄mōi spūs nō fe-
rētur nisi in vnam p̄te vt tū orga-
nū aīe fert in oēs: h̄y qz requirit aīa
sic et si de se nō nisi vno mō altera-
re: tū vt organū aīe alterat oīmo-
do quo requirit aīa. p̄p̄ qz eūdem
sanguinē p̄t indurare faciēdo os-
sa: extēdē ad modū filoz faciēdo
venas: et nervos: coagulare faciē-
do carnē. et adipē tē. hui⁹ faceret
qz h̄ oīa requirit et exigit anima.
¶ Habito quō ex eodē mēstruo
p̄nt oīa mēbra fieri nō obstāte qz
sit quodā mō vnitas ex p̄te mae
volum⁹ oīdere quō in talib⁹ est
circulatio: sicut in alijs nālīb⁹ re-
bus. dicem⁹ enī qz duplex est spūs
organic⁹ format⁹ in mēbris et for-
mans mēbra. Spūs quidē forma-
tus in mēbris d̄y spūs aggnatus i
corde. In cuius virtute mēbra vt
uūt/nutritur/et sentiūt. h̄y in nu-
triendo defuiat epar cordi. i senti-
tendo cerebrū. vitā aut dare mē-
bris videt ēē p̄p̄tū cordi qz non
facit h̄y nec p̄ cerebrū/nec p̄ epar
nec p̄ aliqd mēbrū spāle. Sed qz
venas pulsátiles/q̄ appropriātur
cordi vt vult Auer. in. ij. sūi coll.
hui⁹ at spūs sic aggnat⁹ in corde
pōt dici spūs organic⁹ qz agit in
v̄tute spāl organi/sine spāl men-
bri videt cordis. Spūs aut for-
mans mē: rūt: est spūs emissus cui
spermate/q̄ p̄t dici nō organic⁹:
qz nō agit in v̄tute alicui⁹ spālī
mēbri/nec alicuius spālī organi.
sed ei⁹ est totū corp⁹ organizare/

Capitulum

oia organa facē/ formare oia mē-
bra. nō g^o reducem⁹ talē spū ad
aliq^d spāle mēbrū in quo sit: in
cuius virtute agat s; si vallemus
ipm reducē ad aliq^d mēbrū. re-
ducemus ipm nō ad mēbrū in q^o
sit. sed ad membrū a q^o est. vt ad
cor pūis a q^o hūit vīrūtē agēdi. Est
g^o h^o ordo. q^o a spū foīato in mē-
bris ē spīritus formans membra.
Et ab hui⁹ spū formāte est spūs
formatus. ita q^o est ibi circulatio/
vt a spīritu formato sit spūs for-
matus. Nam sicut a terra dēplota
fit vapor/ z nubes. Quib⁹ facti/ fit
pluvia: q^o fētā sit terra dēplota. ita
q^o ex terra dēplota fit terra dēplo-
ta. sic ē in pposito. Nā a spū for-
mato/ g^o est in corde/ fit spūs q^o est
in semine. ab h^o autē spū foīante fit
spūs foīatus. Et sic est ibi circula-
tio/ ex parte spūs formātis sic est
ibi circulo ex pte spūs foīati. Nā
a spū emisso cū spermate fit spūs
foīatus in corde pueri. Crescente
autē puero/ z veniēte ad annos pu-
beres ab illo spū gñato i corde fit
spūs foīat⁹ emissus cū spmate/ pp
q^o pūs est/ q^o ē ex hac pte/ fit circu-
latio. vt a spū foīante/ fit spūs for-
mās. vt sp possit cōtinuari gñatio.
q^o tādū cōtinuabit q^o dū creator
placebit. q^o ecū erit cōplet⁹ mune-
rus eloy. Cap. xij. ¶ Q^o se. i vte-
ro ma. tardius foīat. q^o mas. s; ex
vterum cicius pficitur z cōplet.

I cōsiderent vba
phi i. ix. de atalib⁹/
z ē vba Auit. in
eodē. ix. p^o mascu-

lū i vtero cicius formari q^o seīay.
Sed ex vterū/ seīa masculo cicius
pficit/ z cōplet. Exprimēto qdē
videmus. q^o ex vterū. corpus se.
cicius pficit. z est in vtero experi-
mēto vīnū. q^o si fiat abortus ma-
sculi z fiat in aq^o frigida/ q^o frigidū
est pstringē i q^o dragesimo die po-
terit aparē mas figurat⁹. s; se. ad
sui figurōnez/ mltū magis requit
ips. vt dic⁹ phs. i. ix. de atalib⁹. s; de
tpe/ q^o requit masculus/ z se. Q^o tū
ad sui foīationē/ z de mae foīatio-
nis pueri in sequētib⁹ dicemus.
¶ Nūc autē volumus cās redde-
re. q^o seīa masculo in vtero tar-
dius foīat/ z ex vterū/ celerius cō-
plet. dicemus. n. q^o in foīatione fe-
tus/ quātum ad pūs spectat. est
q^o tuor p^oli derare vī. locū. i. mīscē.
i q^o foīat. agēs. i. calozē emissū cū
spmate. i. c^o vīrūtē foīat. māy. i. mē-
struū de q^o foīat. quā māy dup⁹ p^oli
derare possumus. z q^o tū ad q^o lita-
tē. q^o illa mā vī foīat seīa/ est hu-
midior/ z labilior. z q^o tū ad quāti-
tatez in puritatē q^o plus h^oz/ de ad-
mixtione in puri. Ex oib⁹ autē h^oz
q^o tuor vī. rōne loci. rōne agētis. rō-
ne q^o lita⁹. i. humiditatē z fluxibilitatē
māe. z rōne quātitatē s; impu-
ritatē. q^o plus est ibi de impuro z
minus de puro/ q^o sit in mā vīde
foīat mas. poterim⁹ assignare rōes.
q^o tardius in vtero foīat seīa q^o
mas. ¶ Rōne qdē loci poterit
h^o mōi rō assignari. q^o i sinistra pte
vt plimū foīat seīa. In dextra autē
parte vt plimū masculus. vī vt
plimū pringit q^o in foīatione mē-

sculi fit motus lactis ad mamillā
dextrā, in solatioe seie ad sinistra.
Quis aliqui cōtingat ecōuerso. qz
masculus formā in sinistra parte
mīctis/ et seia in dextra. cui⁹ cā in-
fra rāget/ vt plimuz tñ sinistra pō
mīctis cōpetit seie dextra mascu-
lo. cū g⁹ dextra pars sit calidior.
qz calidi est dirigere et maturare.
cui⁹ mā digesta: et maturata facili⁹
suscipit impressionē agētis cicius
solabit in vtero masculus qz seia:
imo cū hui⁹ actio fiat p calore vbi
sup habūdat caliduz fortificabit
actio et accelerabit effect⁹. Qz āt
masculo cōpetit pars dextra/ et seie
sinistra/ p p p m in. ix. de aialib⁹.
dicētes qz si fiat impregnatio ma-
sculi apparebit motus lactis i mā
nulla dextra. s; si seie apparebit in
nistra. h; huius signū nō sit oīo ne-
cessariū. qz vt p hō. ibidē s; dicit. qz
sepe in mīctis est seia et motus fit i
mamilla dextra et sepe in mīctis est
mas et motus in sinistra. et Aliū.
in. ix. de aialib⁹ dicit. qz dexter vētri-
culus mīctis habilior est ad faciē-
dū masculū qz sinister. qz magis
calidus. et sinister vētricus habi-
lior ad faciēdū feminā. ptingit
aliqui vt idem dicit. qz in sinistra
parte fit magis masculus et in dex-
tra fit femina. vnde cum pregnā-
tes sentiunt motum creature in
parte dextra signum est qz habet
in ventre masculū: si in sinistra fe-
minā. vt idē Aliū. ibidē dicit: ipe
itaqz locus i qz vt plimū solat ma-
sculus. qz calidior sufficienter dat
intelligere qz in vtero cicius solat

mas qz se. ¶ Secūdo h; idē p nō so-
lū ex parte loci i qz gñat masculus
s; ex pte agētis. vt ex parte spma-
tis/ cui⁹ virtute gñat mas. vñ Aliū.
in. ix. de aialib⁹/ cāz assignās qre et
cicus cōpletur mas qz seia dicit h;
pp debilitatez virtutis infōrtiue p
quā gñat seia. qz vt dicit. si fortē eēt
mascularef. Si. n. spma enūsum
sit calidū et forte h; gñare mascu-
lū: si debile et in calore remissus h;
gñare se. Et qz agens forte cicius
pficit sinā actionez qz debile. iō nō
soluz ex parte loci. qz in calidiori
parte mīctis gñat mas. sed etia;
ex parte agētis. qz calidiori spma-
te masculus gñat possum⁹ argue-
re qz cicius formā mas. qz seia.
¶ Tertia via ad h; idē/ sumit ex
parte caliditatis mae. qz menstruū
vñ gñat seia magis humidū et flu-
xibile est. Et qz mā humida et flu-
xibilis nō sic p retinere solas et im-
pressionē/ sic mā nō fluxibilis. iō ce-
teris parib⁹ dato qz eā calidū eēt
spma cui⁹ virtute gñat se. et eā cali-
dus locus. rōne tñ mae. qz fit de
mā magis humida et fluxibilis. nō
ita posset retinere solationē et im-
pressionē. agētis mā de q fit seia sic
mā de q fit mas. vñ p hō. ix. de aia-
lib⁹ dicit. qz spma s;tile in q nō est
philositas. gñat se. et sic diximus
ex parte spermatis. sic possumus
dicē ex parte mēstrui. qz menstruū
humidū et fluidū est magis mā se.
magis aut spissum et magis stās/
est mā masculorū. ¶ Quarta via
ad h; idē sumit ex pūxtiōe mae.
Mā vbi dē in. ix. de aialib⁹. mulie-

dis se. v3 modica sollicitudine nãe.
 vt qz circa talia cito se expedit z ha
 bñdãtia mãe rone cur⁹ possunt ta
 lia cito pfici imo sicut dicim⁹ cū h
 q est ibi mãe habñdãtia. est. et ibi
 obediẽtia. qz hñdũ e magis passi
 uuz qz siccũ. Et q est magis passi
 uuz magis est agẽti obediẽs. Est et
 ibi z tertio minor sollicitudo agẽ
 siue nãe vt se expediat. ¶ Quar
 ta via ad h idẽ finit ex accelera
 tiõe senectus vñ phs i. ix. de aialib⁹.
 dicit q seie post partũ crescũt ci
 to z fm h. efficiunt verule. post par
 tũ eni se. i. postq sunt extra vterũ
 cit⁹ crescũt qz mascul/ z cit⁹ sene
 scũt. cui⁹ cã eẽ pñ. qz hñdũ i eis ci
 tius frigesce/z efficit fleumaticũ/z
 tũc canescũt/z accipiũt seniles ru
 gas z dispositiões p̄ceteris tñ citi
 us senescũt/ q multo vñnt coitu/
 vt dñ in. ix. de aialib⁹. hñdũ ergo i
 q magis habũdat femia/qz mas/z
 facit mãs magis obediẽtes agẽti. qz
 nũn⁹ resistit calori dilatãti caro la
 xa z mollis qz hñt femie/qz sicca z
 dura qz hñt masculi/ z et facit hñi
 hñdũ qz citi⁹ ifrigidẽt mulieres/z
 z fiãt fleumatice z senescãt. arguit
 g⁹ sic ex h. qz citi⁹ venit ad seminũ
 citi⁹ venit ad cõplemẽtũ. Cũ enim
 semũ sit. q. vltima etas qñ illa ac
 celerat/p̄cedẽtes etiã etates acce
 lerant. femie g⁹ q citi⁹ senescũt/qz
 masculi. citi⁹ veniũt ad aũcos puber
 tas/z citi⁹ pficiunt fm corp⁹. qz ma
 sculi. ¶ Aduertẽdũ at qz pp eas
 tactas femie extra vter/z citi⁹ pficiũ
 tur/qz masculi. Et et h est qz ipedi
 mẽta i vtero pp q tardi⁹ formabã

tur qz masculi/sunt qdãmodo am
 mora/ cū sunt extra vterũ. qz non
 sunt i calidoz parte ex vter mascul
 li qz se. sic sunt cū sunt i vtero / et i
 fluxibilitas mãe. vt ñ recipiat solas
 agẽtis/z caliditate sp̄mas z ceteras
 hmõs ex vter nõ sic hñt locũ/sicut
 in vtero. ¶ Aduertẽdũ et qz cū vi
 cebat de ipura mã/ non ita cito fie
 ri effectũ/sicut de pura itelligẽdũ
 est quantũ ad formationẽ fet⁹/cul
 formatiõis ipuritas mãe obstat. cñ
 nõ formet/nisi de mã puriori. non
 at oz h itelligi quantũ ad purgatio
 nẽ femine. qz forte ppter molliciã
 mãe/z labilitatẽ citius purgat m̄
 pariens se. qz masculum.

¶ La. xij. Qz pñsine fet⁹ triplici
 pellicla siue triplici mēbrana inuol
 uis. Quor vna e p̄custodiã a⁹ p̄
 custodiẽdas in p̄fluitates z inuolũ
 as itia vt p eã attrahat nutrimentũ.

Sferit at Alu.
 n. ix. de aialibz
 qz nat⁹ circun
 dat triplici mē
 brana/ qz dictus
 vt intelligamus
 sciẽdũ qz pñũ
 qz efficit in gñone pñeri e qdã tela
 tenuis ad modũ tele q adheret te
 ste oui. Et tã a nã fit ne exalet vtus
 siue spūs enũsus cuz sp̄mate mar
 ris z ne diuidãtur adiũct partes
 ipsi⁹ sp̄mas. s. itra tales telã hmõs
 sp̄ma pelusum z vnitũ sit forti⁹ ad
 agẽdũ qz vtus vnita fortior est se
 ipsa disp̄sa. ibi eni ifra illaz telam
 virtute sp̄mas maris fit attractiõ
 purioris m̄strui. vñ format fetus.

Capitulum

Q^{uod} aut oporteat tales telas dare circ^odatu feru^o p^{er} p^{er} h^{oc} in. ix. de aia-
libus dicetur q^{uod} si fer^o masculi in die.
xi. p^{er} abortu ceciderit sup^{er} terra dis-
soluet^{ur} & corrumpet^{ur}. & si ceciderit in
aqua frigida. inuenit^{ur} h^{oc} s^{ed} in te-
la. Et si scidat illa tela inuenit^{ur} em-
br^o h^{oc} magnitudines valde par-
uas. Simil^{iter} & se. itra telas format^{ur}
h^{oc} in maiori tempore. ¶ Q^{uod} aut h^{oc} m^oi
tela sit. q^{uod} ad modu ou^{is} p^{er} p^{er} eun-
de. p^{er} h^{oc} g^o circa finem. ix. de aialibus
vult q^{uod} si ceciderit sp^{iritu} ante q^{uod} fi-
gure^o est sile h^{oc} didati ou^{is} p^{er}exti
tela. Tela ergo p^{er}exti pueri assimi-
lat^{ur} tele p^{er}exti vnu g^o iuuamen-
tu ist^{ud} tele / e cantela^o custodia sp^{iritu}.
ma^o ne disp^{er}gat^{ur} & ne exalet^{ur} ei^{us} vir-
tus. h^{oc} est alia iuuameta h^{oc} m^oi tela.
vt in pcededo patebit. Sed p^{er}ter
h^{oc} telas q^{uod} est. prima puero oz da-
re alia telas sup^{er}fluitates recipi^{er}et.
Ma^o pueri nutriunt^{ur} h^{oc} m^o. q^{uod} p^{er} vmbelicu^o
ei^{us} q^{uod} est aptus t^{ra}smittit^{ur} h^{oc}
iuuametu^o ad epar vbi depurat^{ur} vt
vadat in nutrimetu^o m^obroz. in q^{uod}
depuratione aliq^{uod} aq^{uod}sitas q^{uod}si aquo-
sitas recipet^{ur} ista illa telas q^{uod} est p^{ri}-
ma puero q^{uod} h^{oc} aquositas est acu-
ta & vr^os puer ledet^{ur}. Ingenianit^{ur}
g^o na^o cau^oes l^osi^oi pueri p^{er}ter illam
telas tenuet^{ur}. in qua puer format^{ur} est
q^{uod}nd^o alia telas i qua h^{oc} m^oi sup^{er}flui-
tates recipi^{er}et^{ur} nec oz h^{oc} m^oi telas
circundare totu pueru^o. h^{oc} cu^o puer
in vtero stet curnat^{ur} vt ait p^{er} h^{oc} i. ix.
de aialib^{us}: sufficit h^{oc} m^oi telas q^{uod}sdas
partes inferiores circundare. q^{uod}s cir-
cundans h^{oc} m^oi sup^{er}fluitates recipi^{er}et^{ur}

re. vñ et Aui^o. p^oit iuuametu^o h^{oc} m^oi
pellicle ne p^{er} h^{oc}. vrina exurat^{ur} puer.
In hac ergo tela recipit^{ur} vrina. in
dor. & cetera acuta q^{uod} resoluunt^{ur} a fe-
tu ne p^{er} talia acuta ledat^{ur}. h^{oc} forte
h^{oc}rela alios meat^{us} vñ se purgat vt
ml^o p^{er}gnas p^{er} illos meat^{us} fil^o cu^o vri-
na & aquositate p^{ro}p^{ri}a emittat^{ur} aq^{uod}
sitas illas. Si at^{ur} q^{uod}rat h^{oc} m^oi aq^{uod}s-
itas resoluta a puero est q^{uod}. q^{uod} via vñ
emittat^{ur} a puero. dicit Aui^o. ix. de
aialib^{us}. q^{uod} emittit^{ur} p^{er} vmbelicu^o. vo-
lens q^{uod} h^{oc} vrine emissio fiat p^{er} vmbelicu^o
& n^o ex ignie. q^{uod} t^uc meat^{us}
inguinis vt ait sunt valde agusti.
Dicem^{us} g^o q^{uod} sicut in nobis p^{er} os in-
trat alim^{en}tu^o & ab ore exit salua. q^{uod}
est sup^{er}fluitas aliq^{uod} in nobis resolu-
ta. sic & puer in vtero p^{er} vmbelicu^o
suggit sanguine & suscipit nutrim^{en}-
tu^o. & p^{er} vmbelicu^o q^{uod} est ibi aquo-
sum & sup^{er}fluu^o reicit^{ur} ad telas illam
q^{uod} est susceptiua sup^{er}fluitatu^o. S^{ed} p^{er}-
ter has duas telas quaz vna custo-
dit totu circundans pueru^o. alia su-
p^{er}fluitates reicit^{ur} p^{er}es inferiores in-
uolu^oes: est dare telas tertias p^{er} quas
puer nutrim^{en}tu^o suscipit. q^{uod} tela ter-
tia d^{icitur} serina. Et p^{er} p^{ro}p^{ri}et^{ur} p^{er} h^{oc}.
circa finem. ix. de animalibus. Di-
cimus enim q^{uod} sicut fructus co^oiu-
guntur arboribus & inde suscipiunt
nutrim^{en}tu^o p^{er} succu^o quaz trahunt
ex arbore: sit puer plungit^{ur} m^oficu^o
du^o est in vtero & ex m^ostruo m^oficis
quasi ex succo arboris suscipit al^{im}-
mentu^o. Oportet g^o dare aliqua liga-
meta pueri ad m^ofic^o sic ligatura
fruct^{us} cu^o arbore. Que ligameta.
p^{er} h^{oc}. in. ix. de aialib^{us} / vocat^{ur} coxib^{us}
dones

hita manifestū. Nam sic cortex pōit/
dōes. hōi at ligamēta nō pūī me-
diare pūiari ad puer. qz tūc eēt
puer valde prim^o mīci c^o duricie
ledet. ¶ Ingeminavit g^o nā facē
ītiā telā/ q totū inuoluit z q ē ma-
iorib⁹ q telā Alui. noiat scōdina.
¶ In qua scōdina fm Aluicē. sunt
due tele fibriles. itaqz pposita est
scōdina ex duab⁹ subalib⁹ relis iter
quas vene cōtēte p quas suggit
sanguis a mīce. Ista g^o secundi-
na circundās puer/ z alias duas
telas/ hz ligamēta ad mīcesz sicut
fruct⁹ ad arboresz/ p que ligamēta
suggit sanguis/ ē pgit p venas il-
las ptextas. q vene sanguinē defe-
rētes ptingūt vsqz ad vmbilicū
pueri. hmoi sanguis p vmbilicū p-
git vsqz ad epar pueri/ vbi dige-
rit. z q puz est vadit in nutrime-
tū mēbroz. ¶ Qz aut aquosū z
q. vrina hz ēt meatū p vmbilicū p
quē meatū. q. qdā reiciēda super-
fluitas trāsmittit ad telā illā/ q su-
perfluitatū est receptiua. fracti g^o
ligamētis/ z cochilidombus. q fit
in exitu pueri ex vtero puer nasci-
tur vbilico aperto. quez oī ligare
qz vt. phs. circa p finē. x. de aialib⁹
vmbilicu/ pueri debet ligari quia
si nō ligaret/ exiret sanguis z mo-
reret fetua. ¶ His qdē enarraſ
possumus cuilibet tele iuuamēta
narrare. q tela. n. illa q i mediate
attingit ferū pōt dici armatura si
ne custodia. q qz ad p̄sens spe-
ctat. hz triplex iuuamētū hz q tri-
plē custodit. Nam in sui p̄mordio p
mo custodit sp̄ma ne dissoluat/ z

ne exalet ex eo. dīna. hz vt vntū z
pclusūz fortiores actionē habeat.
¶ Scōm iuuamētū est/ q qū vir-
tute sp̄matis attracta est mā men-
stru/ iter talē. z iā format⁹ est fet⁹
z icipit hēre aliqz superfluitates
acutas z vrētes. Ista tela q dicit
armatura/ inter telam illam/ que
est susceptiua supfluitatū z puer.
vbi supfluitates ille vrētes puer
vrere nō valeāt. ¶ Tertiū aut iu-
uamētū est. qz cū tela susceptiua
supfluitatū nō circūdet totū pue-
rū. hz solū circōuoluat ipz/ qzrū
ad partes inferiores nū esset ista
armatura circundans puer/ puer
saltē ex parte superiori i mediate
adheret scōdine. q qdā duritiā etiā
hz vnde ledereſ puer. z ēt eēt nī
mis p̄p̄inquus mīci aqua p̄pter
suā duriciē ledereſ. vnde z Aluicē.
ix. de aialib⁹ ait/ sic de hmoi tela. q
facta est vt puer. elōget a sup̄ficie
mīcis/ z ne ledat a mēbrana dura
h itaqz armatura custodit sp̄ma/
ne exalet. custodit puer/ ne curat
a supfluitatib⁹ acutis. custodit ipz
ne ledat/ a mēbrana dura z a mī-
ce. ¶ Iuuamēta aut aliar telarū
patēt. qz iuuamētū tale supfluita-
tē recipiētis est ne ledat fet⁹/ z ne
ledat scōdina. Nam si nō eēt huius
tela/ ille supfluitates vrētes/ vel re-
cipiēt intra tenuē z tūc ledereſ
puer/ vel itra scōdinā. z tūc ledereſ
scōdina/ vbi eēt mātus periculū. qz
ibi sunt vene p̄tēte/ hntes pūctio-
nē ad vmbilicū/ p qz attrahat ali-
mētū ad puerū. qb⁹ lesio ledereſ
z puer. Iuuamētū ēt itte tele/ ē p

Capitulum

h3 ligamētū ad ramū. vt inde at-
trahat nutrimentū ab arbore ad
pomū. sic ex secūda h3 cochili-
liones/ siue ligamēta ad mīficez/
qb^o mō q^o dcm est attrahit nutri-
mentū ad puerū. Et sic qñ pomū/
est iā cōpletū/ t non indiget plus
humore arboris/ dissoluūt ligamē-
tū/ siue dirūpūt t tūc cadit pomū/
ex arbore. sic qñ cōpletus est fet^o :
t nō plus indiget humore mīris.
tūc rūpūt huius cochilidones/
t ligamēta/ t puer fm Aluic. q. eg-
rat sup plātas suas t scindit telā.
ex q^o scissura/ humores qdā egre-
diunt/ leuificātes mēbra feiea vt
possit facilius exire fetus q^o scō ca-
dit fetus ab vtero mīfis sic pomū
ab arbore. ¶ Dubitat. f. a. in hac
materia. vñ oriāt huius ligamē-
ta t huius cochilidones. ¶ Ad
q^o dixerūt alig q^o oriūt a mīfice:
attēdētes/ q^o ligamēta pomor ori-
unt ab arbore. Sed nō est sile de
arbore/ t mīfice. qz nō sunt sic pfe-
cte distincte p masculinū t femi-
ninū arboris/ sic sunt distincta aia-
lia/ t potissime pfecta. vñ i ipso ar-
bore est vñ i fōiatina/ vñ tute cui^o.
ex sinco arboris/ sūt folia coope-
rimēta fructus/ t sūt cochilide. si-
ue ligamēta/ p q^o fructus plungit
arborib^o t trahit alimētū ad ipz
fructū/ vñ nutria t pificat. sed in
aialib^o hūib^o nās distinctas/ t cor-
pora distincta vt pz p phm. in. xv.
distinctus est ibi actiū t passiū.
qz q^o dat mas est actiū tñ. q^o vñ
dat fe. ē qd passiū t h3 se vt mā.
pp q^o spma mar solū se h3 vt ac-

tiū. t vt oia faciēs. mēstruū feies
solū se h3/ vt passiū t vt oia fieri.
Sic g^o p succū arboris. q^o est oia
fieri mediāte vñ tute in iōiatina in
arbore/ q^o est oia facē siue folia/ q^o
sunt cooperimēta fructū t liga-
mēta t sumit ide mā t nutrimentū
fructus. sic in vñ tute seie vel spma-
tis mar/ vbi sūt spūs vñ dīqz pfo-
rātes t toti mīe dñantes ex mē-
struo feie sūt tele q^o sunt coope-
rimēta fetus t cochilidones q^o siue
ligamēta. t ex tali mēstruo nutri-
tur t maturatur fetus.

Cap. xiiij. ¶ Qz in embrione.
p^o formant mēbra pncipalia. vs.
cor. epar t cerebrū. inter q^o oīno
primo formatur cor.

Philosophus in
xvi. de aialib^o im-
probat opiones
democriti dñs.
q^o mēbra itero-
ra fieri pñt exte-
riora volebat. n.
Demo. q^o pus nā facēt mēbra exte-
riora. s3 h3 ph3 demo. sic loqbat de
aiali vñ sic loqret de aiali ligneo
aut lapideo. q^o est equoce animal
t q^o nō h3 oīno pñ^o motus ex se-
cū g^o aial verū hēat pñ^o motus ex
se. o3 q^o in huius aiali pus fiat il-
lud mēbrū a q^o est pñ^o motus p cu-
ius motū hñt oia alia mēbra q^o
moneant cuiusmodi est cor. Dicit-
mus. n. q^o li aial est. q. qdāz vñ-
uersū. vt sic in toto vñuerso/ fm
hñc ordinē quē videmus est dare
aliquid q^o nūq^o a motu cessat p cu-
ius motū sit motus in reb^o alijs.

sic laiali est dare cor. qd sp monet
fm dialtolē. i. s. dilactationē t cō-
strictionē. fm pulsum t tractus. p
cui⁹ motū hz eē motus i oib⁹ alijs
mēbris. iō cor est p^m qd foziat i en-
brione. cor. n. vt dī. in. xvj. de aia-
lib⁹. est qd p^o foziat t p^o viuūt t vl-
timo morit. s. cū mēbra pncipalia
sunt. ēt epar. t cerebrū. hz ista aliq⁹
mō pncipient a corde. o3 foziatio-
nis cordis eē annexā foziationē epa-
tis t cerebrū. qd tria dñr mēbra pnci-
palia pp triplicē spm dñantē in
corpe aialis vitalē. s. nālez t aialē.
nec sic itelligim⁹ qd cor soluz pnci-
palr hēat spm vitales t nō nālez t
aialē. imo oia h pncipalr hz s. qz
vt diximus. vitalē hz ppriū sibi qz
vene pulsatiles sunt. pprie cordi.
nālez aut cōicat epari. vel in h sibi
seruit epar. aialez cōicat cerebro.
vel i h sibi defuit cerebrū. iō spūs
vitalis appropriatus est cordi. nālis
epari. aialis cerebro. ¶ Qd si h
hnt epar t cerebrū a corde dignū
est vt cor sit p^m mēbrum. t subse-
quentia sint epar t cerebrum.
¶ Sed dicet aliq⁹ qd affigbit. itij.
pncipale mēbrū. qz est dare qrtuz
spm. s. foziatū. q. s. pncipalr cōpent
cordi. Et in hac actione deseruiūt
cordi testes. sic in nutriendo epar t
in sentiēdo cerebrū. ¶ Ad qd dicit
poterit. qd sic semē est supflūū ali-
mēti nō supflūū simplr. qz nō eē
supflūū spēi. s. iditudo. sic vru a
foziatua in q seruiunt testes cordi
data est aialib⁹ ad pseruatōez spēi
magis qd pp indigētā indiuui.
Et qz ea q sunt ad nos poza sunt

his q sunt ad alteruz. qz vt dī in
Ethy. ea q sunt ad alterū simūt
originē ab his q sunt ad nos ipos
dicere possumus. qd si testes sunt
mēbrū pncipale pp pseruationē
spēi nō o3 qd pns foziēt vel qd sint
de pms foziat. s. p^o o3 foziari cor-
epar. t cerebrū qd pmo nēcio in-
diger aial t q facta sunt pp indi-
gētā idiuui. postea o3 foziari te-
stes. q sunt ad supplēdā indigētā
spēi vt pseruet spēs. vt possumus
dicē statz cū incipiūt foziari mēbra i
diger fet⁹ corde/epare/ t cerebro.
corde qdē i diger. qz illd est pms
mēbrū/ t sine eo nō pnt hie opa-
tiones suas/ t alia mēbra. Est enī
p^m in aiali/ qd monet motū iō nū
qz cessat a moto/ sicut t celū/ qd in
vniuerso est. vñ mouēo motū/ nū
qz cessat a motu. pp qd sic motus
celi ē cōiūz alioz motū. ita qd si
ille mor⁹ cessaret. cessarēt oēs alijs
motus. ita in aialib⁹ hntib⁹ sangui-
nē siue hntib⁹ cor. i. p est cor in pti-
nuo motu/ vt motus t opatio cor-
dis sit cā opationū oīuz alioz mē-
brorum. t si ad horā cessaret cor a
suo motu t a sua opatione/ statim
deficeret aial. o3 g^o p^o foziari cor.
o3 ēt qd de pms foziat/ sit epar. qz
statim cū incipiūt foziari mēbra/ in-
diger fet⁹ nutrimento q potissi-
me sit p epar. Et nisi eēt qd epar/
nō pt hie opationē suā/ sine opa-
tione cordis. qz pncipalins est vir-
tus nutritiua i corde qz in epare.
vel aliq⁹ eēt rationalis opinio. d.
qd h posito nō eēt primū mēbrū
foziatū cor. s. potius epar/ cū h sit

Capitulum

p^m/ q^m indiget fer^o. l. nutrimentū. s^z
tū merito p^m mēbrū foiatū ē cor.
q^z in hac p^m opatione. q^m est nutri
re. pncipalitatē h^z cor. t epar sub
seruit sibi. ¶ Et possumus dicē/ t
mel^o. q^m cū distinguūt triplex sps
ingeniat^o a nā/ pp neccitatē indi
vidui. v^z. nālis. aīalis. t vitalis t
q^zrtus spūs ponat ingeniat^o a nā.
q^m dē foiatuone. q^m emittit cū semi
ne t q^m radicaliter est in corde/ cō
summatue est i testib^o/ q^z i spū foia
tuo deseruiūt testes cordi. dē pos
sumus/ q^m respectu illius triplicis
spūs ingeniat^o a nā/ pp indigētiā
individiui. spūs vitalis pncipalita
tē h^z vñ t hui^o actus/ q^m dē vivere/
q^m expūit p vnas pulsatile/ ma
gis est primus q^m q^zcūq^z alius ac
tus/ t p cūis magis p^mus t pnci
palis. An Auer. dicē. i. ij. sui Coll.
in h^z consistere directionem cordis.
¶ Dupl^o g^o cor/ est foiatū. p^o/ q^z
epar. tū q^z spūs vitalis/ est pncipa
lior i aīali/ q^z nutritiuus/ siue nāl/
tū ē q^z in ipso actu nutriendi/ cor
pncipalitatē h^z respectu epar/ erit
itaq^z vt p^zus diximus p^mo foiatū
cor. Epar aut nō est p^mo foiatū.
s^z est de p^mis foiatis. q^z iter p^ma
opa cōputat ipa nutritio. sic ē ce
rebrū est de p^mis foiatis. q^z cere
bro ap. ppriat terti^o pncipal sps.
v^z aīalis/ siue sensibilis. ita q^m ista
tria mēbra/ erūt primo foiatā. v^z.
cor. epar. t cerebrū. q^z ap. p^zopriā
tur illi tres spūs pncipales/ inter
q^z p^o foiatā/ cor pncipalitatē h^z vt
dicat cor p^o foiatū. Reliq^z vō sue
g^zionis pncipia i corde sumūt/ q^m

sic Auer. in. ix. de aīalib^o declarat. vo
lens/ q^m oīa ista tria mēbra foient^o
ex sanguine. s^z in sanguine est va
re q^z tria. v^z aliqd/ q^m est subtile.
aliqd/ q^m est. q. grossus/ t accēsum.
aliqd/ q^m est. q. fleumaticū t frigi
dū. Itā fleuma a sanguine/ nō dē
s^z Auer. l. 2°. sui Coll. nisi q^z est
indigestus sanguis. ¶ Formabit^o
g^o cor/ ex eo q^m est ibi sibile. epar.
ex eo/ q^m est grossus t accēsum. cere
brum/ ex eo q^m est. q. fleumaticū t
frigidū pp q^m epar. t cerebr^z sunt.
.q. quedā supfluitates nutriment
cordis t g^zionis eius/ q^z sanguis
grossus/ t accēsum/ t humor fleu
maticus t frigidus/ ex q^z g^ziat
epar. t cerebrū. sunt. q. supfluita
tes sanguinis subtilis t puri/ ex q^z
g^ziat cor. Et q^z supfluitates dñr
derivari ex eo cuius est supfluitas
epar t cerebrū dñr derivari a cor
de/ t dñr inde sumere sue g^zionis
p^m. ¶ Nec obstat si q^z obiceret
sic se hñtibus reb^o. i. possibile ē ē q^m
cerebrū sit in supiori parte cū hu
more grosso flematico t. q. frigi
do. locus infimus cōperat. nō sup
premus. dicemus. n. vt supius di
cebat. q^m aliqd cōperit organo vt
qdā res est aliqd/ vt istū est. sps
.n. infoiatinus/ siue spūs in q^m est
v^zus infoiatina/ emissus cui sper
mate maris est organū ipsius aīe
maris/ agēs in v^zure ei^o. organizās
mēstruū fm q^m ipa requit. eius āt
spūs. vt qdā res est/ nō h^z q^m ferat
nisi sursum. q^z est qd sibile/ vel cali
dū. s^z vt est organū aīe / vbi ferē i
oi parte. sursum qdē. t deorsum. si.

nistrosus, dextrosus, antrosus, et
 retrosus/ fm qd vbiqz regit or-
 ganizatio. ¶ Fert 9° hui⁹ spūs du-
 plex sursum, v.3. vt qdā res est, qz ē
 qd subtile et calidius, et vt organū
 aīe est, qz etia in supiori parte est
 ebriōis regit aīa/ qd fiat organiza-
 tio. In alias āt partes nō fert nisi
 vt organū tū. multo 9° velxmet⁹
 hmoi spūs, fert sursum vbi fert vt
 organū/ et vt res qz in ptes alias/
 vbi solay fert vt organū. Et qz sic
 velxmet⁹ fert sursum pp hōi velx-
 metiā/ humorē illū quātūcūqz flu-
 maticū/ et frigidū, ex quo cōstituit⁹
 cerebrū/ poterit sursum impellere
 nisi ibi sup⁹/ ex hmoi hūore gñef
 cerebrū/ et vt ibi ēt sūnef. vñ et aut.
 loquēs de hmoi mēbris/ et d sangui-
 ne, ex q sūnt, dicit, qd id/ qd est mul-
 tū subtile/ est, q. cor epar āt vt di-
 cit est, q. ex supfluitate nutrimenti
 cordis iō vt ait, cor est pñ^m gñōis
 epar. Et sūdit/ qd medulla hys gñō-
 nē/ nō ex sanguie sūtili et bono, sed
 ex eo/ qd est, q. flēūa, et tūc vt ait ve-
 nūt ad plemētū cor/ medulla, i.
 cerebrū et epar. Et idē i eodē dic qd
 ista tria idigēt certo situ, et qd crea-
 tor posuit illa in loco ppetēti, et put
 fuit neciūm/ qd spūs exiret aut se
 cōpetēti. Nam ista tria dñr eē va-
 sa triū spūū vt cor sit vas spirit⁹
 vital, epar nālis, cerebrū aīalis.
 ideo cordi dāf locus medius, vt
 possit cōpetenti⁹ in oīa mēbra vī-
 tā īfluere. Epari locus dexter, vt
 in calidiori loco exīs possit ope-
 ra nutritōis q attribuit spiritū
 nālī efficac⁹ exercere cerebro aut

locus supior/ vt sensus ab eo de-
 riuari possint, et a remotis rerum
 hīe noticiā. h aut tria mēbra, vt
 idēz Aluīc. inuit in, ix. de aīalibus
 sic gñant qz epar in sui primor-
 dio respectu alior duor mēbroz
 videlz cordis et cerebri inuenitur
 multū magnū qz illo tpe multū
 indiget seruis opōne eparis cum
 ad ipm spectet sanguinē segrega-
 re, distribuē et ad nutrimentū mē-
 broz opari mā aut cerebri inue-
 nit tūc tps valde parua, qd mul-
 tū nō idiget tunc embrio sensu
 et motu, mā aut cordis inuenitur
 eē prima et magis pīās vt in ipsa
 pīneaf et restauit spūs cui⁹ vir-
 tute tota machina corpis guber-
 nat. Est itaqz cor pñū mēbrū for-
 mān et faciet ad gñōnē oīus alio-
 rū mēbroz sicut pñū facit ad eē-
 oīum alior. Spūs igit exīs cum
 scie pīs in quo est vrus informa-
 tiua est medius inter cor pīs ge-
 nerātis et cor pueri geniti. Nam
 a corde pīs gñantis efficit et cau-
 sat, sed a corde pueri geniti nō ef-
 ficat nec catur. hz magis ipm cāt
 et efficit pp qd hui⁹ spūs et est or-
 ganū cordis pīs in quātū in vir-
 tute ei⁹ hys qd agat, et est pncipale
 agens respectu cordis pueri ge-
 niti in quātū format hui⁹ cor per
 qd tanqz p suū īstfm aliq modo
 iuuat ad formatōnē alior mem-
 broz. Nam postqz hui⁹ spūs for-
 mauit cor ex puro sanguine, iuuat
 tur ex h vt formet epar et cerebrū
 ex supfluitate nutrimenti cordis.
 Nam hui⁹ supfluitates modo q

Capitulum

deris est: vel dictum⁹. sunt mā epa-
tis: et cerebri. aliq⁹ ergo mō dūiā
tur a corde epar et cerebri cū sint
supfluitates nutritiēti ei⁹. Et in-
quātū deriuāf ab eo h⁹ cor aliq⁹
rōnem pncipij: respectu eor⁹: aliq⁹
mō s⁹eruit virtuti in formatiue
ad formationez talū membroz.
Et q⁹ dcm est de epe: et cerebro re-
spectu cordis. vritatez h⁹ de oib⁹
alijs mēbris: q⁹ nō solū cor habet
rōnez pncipij: respectu epis: et ce-
rebri s⁹ et respectu oīum mēbro-
rum. s⁹ in h⁹ s⁹eruiat spūg. exie
cū sefe marie: in q⁹ est vrus infor-
matiuat: q⁹ ille ē q⁹ penetrat et pfo-
rat: ille est q⁹ format cor. epar et
cerebrū: ille est q⁹ formato epa-
te penetrat: et pforat mēbz ante ipz
vt faciat vī venap: ille est q⁹ sōia-
to cerebro facit vias neruoz mo-
tiuoz et sensibiliū/ q⁹ a cerebro de-
riuant ille est q⁹ pncipalr oīa mā
bra organizat/ et sōimat h⁹ ordine
q⁹ dā/ s⁹ q⁹ regrit nāe op⁹. Erunt
itaq⁹. cor. epar et cerebrū. Prio
formata inter q⁹ pmo format cor.
¶ Pulmo aut nō o⁹ q⁹ cōpute⁹
inter pmo sōiata. vt dicit Auic.
in. ix. de aīalib⁹. q⁹ pueri nō respi-
rāt. ex q⁹ vō respiratiōe Auic. as-
signat cāz caloris pulmonis i sua
creatiōe. volēs q⁹ hui⁹ plmo cū-
bat se sanguine rubeo/ s⁹ bali/ et est
valde rube⁹ in sui p⁹. s⁹ cū puer
incipit respirare tē q⁹ miscet aer
em pulmone atraci⁹ p ipz exil-
la in mistiōe aeris/ plmo q⁹ est. q.
spongia aeris/ receptiua. dealbat
p hui⁹ susceptionē aeris. Si ergo

pulmo sui p⁹ mordio/ nō h⁹ s⁹uante
opōnē. et puer nō idiget in sui p⁹
mordio opōnē pulmonis. indi-
get aut corde. epe: et cerebro. iō
nō cōputat pulmo iter pmo sōia-
ta: s⁹ h⁹ tria dicētur sōiata. primo:
q⁹ vt p⁹. puer in sui p⁹ mordio nō
idiget opone testiu. iō testes inter
p⁹ sōiata cōputari nō dnt. ¶ S⁹
dicet aliquis/ q⁹ puer i sui p⁹ mor-
dio/ nō idiget cerebro: q⁹ nō indi-
get: vt v⁹ sensu et motu/ pp q⁹ vt
v⁹ nō erāt ibi duo mēbra p⁹ sōia-
ta. s. cor et epar. ¶ Dicemus g⁹/
q⁹ puer in sui p⁹ mordio/ idiget nu-
tritiōe: et cū icipit sōiari cor: indi-
get nutritiōe n⁹ q⁹ s⁹ nutritiōe
q⁹ nutrit al. Cū cor sit p⁹ m⁹/ nō cu-
iulz/ corpis aīal/ s⁹ corpis aīal. nec
ēt oīa aīalia hnt cor. s⁹ oīa hēant
cor: v⁹ aliqd loco cordis. Nō aut
sūt embryo pueri vīc vīa aīalis:
sine his trib⁹ mēbris corde. epe.
et cerebro: quia aīalis vīa regrit
spūz vitalē. nālē. et aīalē nō g⁹ pos-
set epar nutrire nutritiōe q⁹ nu-
tritur aīal: sine cerebro: vbi viget
spūz sensibilis. cū aīal sit aīal pp
sensu. nutritiōe g⁹ q⁹ nutrit aīal
nō est sine cerebro. s⁹ vt p⁹/ nō est
sic de pulmōe indiget itaq⁹ fetus
in sui p⁹ mordio cerebro/ vt nutria-
tur nutritiōe/ q⁹ nutrit aīal. non
āt sic idiget pulmōe: pp q⁹ meri-
to p⁹ sūmī cā. s⁹ et aliq⁹ alie cā pos-
sent assignari: q⁹re illa tria mēbra
aī oīa mēbra/ dnt esse sōiata. Cō-
cludit qdē rō scā/ q⁹ in p⁹ mā ce-
rebrū: sit valde parua: q⁹ nō mīstrū
tūc idiget puer sensu et motu: sed

ut pcludit qd sit nulla. tñ qz foia-
tur cerebrũ: de supfluo nutriti-
cordis: sic: t epar h epar fiat de su-
pfluitate. q. adusta cerebrũ vero
de supfluitate flemmatica t frigi-
da. attñ. qz sit de supfluitate: cor-
dis: sic t epar: numerat iter pmo
foiata: sic t epar: tñ et: qz in cere-
bro vigz spũs aialis: t sensibĩl pp
q si aial regit: q sit qd sensibile
stanz ad foimatiõẽ cordis: t epi-
q nõ sũt organa nisi aialis. o3 an-
nexaz eẽ foiatões cerebrũ. aduer-
sũdũ tñ vt Augu. inuit. i. ix. de aia-
lib. q. h mĩ cerebrũ in sui pmo-
dio: sit parua: tñ cũ icipiũt foia-
mẽbra alia: iuenit caput magnus
valde respectu altorũ mẽbroz q
hui caput vt aĩt: necĩz est: vt ex
eo post nascant mĩtra alia mẽbra.
Rõne enĩ organoz: sensiuuz: t
neruoz motioz facit cerebrũ ad
gñõẽ multoz alioz mẽbrozum.
Cap. xv. ¶ Qũo foimat fer⁹
humans in vtero t de tempore
foimatiõis eius.

Quantũ autẽ ad
modũ foiatõ-
is fer⁹ huma-
ni i vtero: satis
doctores cõue-
niũt. q pmo h⁹
fer⁹ sit alb⁹. q.
lac vltutiz: postea sit rube⁹ qua-
si sanguis. postea sit cõpactus. q.
caro. vltimo at ibi mẽbra foimã-
tur. s3 de tpe hãz foiatõis: ma-
gna discordia iuenit: t potissime
quãtũ ad foimatiõẽ mẽbroz
vult enĩ Augu. 83. q. q. 54. q an

xl. dieb⁹ sit puer totaĩt format⁹
t organizat⁹. d. q hui⁹ fer⁹ foimã-
tus: pmo. vi. dieb⁹ h3. q. silitudi-
ne lactis. sequẽtib⁹. ix. dieb⁹ puer
zĩt sanguinẽ. x. dieb⁹. con-
solidat. q. caro. xviij. reliqs dieb⁹
format: vsqz ad pf. a ligamenta
oium mẽbroz: q oĩa sil iũcta faci-
unt. xlv. vt in rãto tpe h3 Augu.
format puer. ¶ Phus aut i. ix.
de aialibus dic. q si fer⁹ mas. xl.
die p aborsuz ceciderit sup terrã
dissoluet. t corruptẽ. t si cecide-
rit sup aquã frigidã: iueniet hñs
sbaz inolutã in tela. q scissa vide-
bit hñs oĩa mẽbra eius creata et
disticta. pp q vñ velle. phs. q. in
xl. diebus foimet puer masculus.
licet plus temporis requirat fo-
matio femine. Que dã at gl. sup
lenitici. xij. vbi habetur q muliere
pariẽs masculũ inũda erat. xl. di-
bus pariẽs aut feminã. 80. dieb⁹ q
masculi foimati rãto tẽpore. s. in. xl.
dieb⁹ femia at in duplo tẽpore vs i
80. dieb⁹. phs at in. ix. de aialib⁹ fo-
matioi femie superaddit. x. dies po-
nẽs foimatiõẽ ei⁹. s. i. 90. dieb⁹. q
est tẽp⁹ triũ mĩsiũ t et vltra volẽs
q parti⁹ femine⁹ debeat aliqd rãgẽ
de. uij. mĩse/ad h q possit appere
foimatus. In qdaz at libro medi-
cor: q ititulat de spmate dẽ q mas
foimat in. xxx. dieb⁹ femia in. xl. nõ
dãs foimatiõẽ se. vltra foimatiõ-
nẽ masculĩ nisi. x. dies. ¶ Que oĩa
vt appareãt. dicant⁹ cũ Augu. i. ix.
de aialib⁹. q ista. v. vel isti. v. modũ
se hñt p ordinẽ. ¶ Prĩm⁹ modus
est: q fer⁹ se h3 i pĩcipio. q. butĩ.

Capitulum

C Scōs modus q̄ assimilāt sanguini. **E** Tertius modus q̄ coagulatione fit. q. res masticata z. q. caro. **Q**uartus modus q̄ sūt p̄cipalia mēbra. q̄ sūt vasa spūs. cor. s. epar. z. cerebrū. **Q**uintus at̄ modus. q̄ vltimo sūt extremitates: pedes/ z. manus/ q̄ oīa quātū ad tēpus s̄ eūde; **A**utē. ibidē h̄ ordine sūt q̄ p. vi. dies / appet̄ ibi. q. lac spūmōius. postea post tres dies. i. post. ix. diē / appet̄ ibi gurte rubee i sanguie z. fila rubea sanguiea. sed nōdū appet̄ tor⁹ sanguis. S; postea post. vii. alios dies. q̄ ē. xv. die. apparebit. q. sanguis coagulatus. sed nōdū apparebit sic caro. dicit̄ tñ **A**ut. q̄ p̄ma operatio qñ. ix. die apparēt gurte rubee / z. fila rubea aliqñ an̄riorat / aliqñ posteriorat p̄ vnū diē. **S**cōda aut̄ opatio qñ. xv. die apparēt sanguis coagulat⁹ aliqñ an̄riorat / aliqñ posteriorat p̄ duos dies / z. s̄dit̄ idēz **A**utē. q̄ post. xij. di. i. i. xxviij. die ille sanguis coagulat⁹ apparēt. q. caro z. cognoscunt̄ ibi tria mēbra/ cor/ epar z. cerebrū z. nucha q̄ ē medulla descēdēs p̄ collū z. p̄ spōdilia. hñs vn̄tēs ad cerebrū z. q̄ s; ip̄s tā sc̄ipit̄ extrēdit̄ at̄ **A**utē. q̄ h̄ ē aliqñ an̄riorat aliqñ retardat p. iij. dies vsq; huc g⁹ s̄at p̄cordat̄ h̄ dicta cū **A**ug. q̄ p. vii. dies est lac. p. nonēz sanguis. ita q̄ nō est p̄plete sanguis vsq; ad xv. di. q̄ post sex dies qñ est. q. lac vt fiat p̄plete sanguis sup̄ addit̄ ip̄s **A**ug. ix. dies. Incipiūt tñ in. ix. die an̄q; fiat p̄plete sanguis/ apparet̄ q̄dā gurte rubee z. q̄dāz filā ru-

bea. p. xij. at̄ dies post. xv. p̄fatos dies. q̄ ē in. xxviij. die. p̄solidat̄ vt caro. z. ex tñc incipiūt apparere p̄cipalia mēbra. Quātū itaq; ad p̄portionē lactis sanguis z. carnis. satis ē p̄cordia. s; qñtū ad formatiōnem membrorū ceterorū/ magna v̄t ē discordia. **H**ā **A**ug. foziatiōi mēbroz v̄t dare. xxviij. di. ita q̄ fm̄ eū tor⁹ fetus p̄pletur i. xlv. dieb⁹. q̄ si. xix. addant̄ ad. xxviij. faciūt. xlv. **A**utē. at̄ foziatiōi mēbroz. dat̄ ix. di. vel. xij. ad plus. Et qñ formatur mēbra i. i. dieb⁹ fetus in. xxxviij. dieb⁹ foziat̄. **N**ñ in. xij. fit format⁹ i. xl. d. vñ dicit̄ **A**utē. q̄ postq̄. xxviij. di. apparēt caro z. apparent p̄ncipalia mēbra. post dies. ix. diuiditur caput a spatulis / z. cognoscunt̄ ibi extremitates laterz / z. cognoscunt̄ ibi v̄ter / z. sic foziat̄ fer⁹ i. xxxviij. dieb⁹. **S**z o; h̄ itelligi. q̄ h̄ aliqñ an̄riorat p̄ vnū diē. ita q̄. nō ponunt̄ ibi. viij. dies. ad h̄ faciēdū. addit̄ at̄ **A**utē. q̄ in aliqbus fetib⁹ h̄ latet. q̄ n̄ apparēt ibi diffictio p̄fecta vsq; post. 4. di. q̄ si addātur ad. ix. faciūt. xij. q̄ addit̄ ad. xxviij. faciūt. xl. vñ p̄cludit̄ **A**utē. q̄ foziatio fer⁹. ad min⁹ est in. xxx. dieb⁹. ad plus i. xl. medio at̄ mō in. xxxiij. vel ē in. xxxv. **P**retermittā itaq; apparet̄ lactē q̄ est in. viij. dieb⁹ dicem⁹ q̄ i. ix. diē. vel i. iij. die post illos. viij. dies apparēt gurte z. vene sanguis. Et q̄ h̄ p̄t an̄riorari vel posteriorari p̄ vnū diē/ poterūt tales vene: z. gurte apparē i. viij. diē. vel in. x. postea post. viij. dies. tor⁹ fit sanguis. Et q̄ nō p̄t an̄riorari vel posteriorari

rari p duos dies iō post illos. ix. di-
es. in qbus icipiūt apparere gutte
z vene sanguis: hmoi tactio sangui-
nis aliqñ pfecta pplet i. iij. dieb⁹.
aliqñ i. vj. aliqñ i. viij. ¶ Rursus
psolidat postea i carne i. xij. di. Et
qz vt Auiē. dicit h pñriorari xl
posteriorari per. ij. dies. iō psolida-
tio carnis aliqñ fit in. x. dieb⁹ aliqñ
in. xij. aliqñ in. xij. formatio vero
mēbroz/ q aliqñ fit. in. ix. dieb⁹. ali-
qñ sō tracto vno in. viij. aliqñ sup-
addit. iij. in. xij. iō s3 hāc antero-
rationē/ z posterioratiōē possum⁹
oēs diuersitates saluare. vt si acci-
pian^t semp minores nūi. tota sōia-
tio ē in. xxx. dieb⁹. Nā i. viij. dieb⁹
aspebūt fila rubea/ z gutte rubee
in. iij. dieb⁹. S3 tot⁹ sanguis in. x.
dieb⁹ psolidabit in carne. In. viij.
dieb⁹ formabūtur mēbra. q oia sil
sumpra faciūt. xxx. Si vō accipiat
medi⁹ nūi/ s3 sōiationē lieaz rubea-
rū sanguis z carnis. z maior nūis
fm sōiationē mēbroz/ tota sōiatio
pplet in. xl. dieb⁹. Nā medi⁹ nūis
sōiatiōis lineaz rubeaz sunt. ix. di-
es. sōiatiōis sanguis. vj. sōiatio-
nis carnis. xij. q sunt. xxvj. qb⁹ ad-
dit. xij. q ē maior nūis sōiatiōis
mēbroz. faciūt. xl. Cū g^o diē. Aui.
q ad min⁹ format fet⁹ in. xxx. die-
bus. itelligēdū est illud minus fm
oēm sōiatiōē. qz si cuiuslibet sōi-
atiōis tā venaz rubeaz q sanguis
nis z alioz accipiat minor nūis erit
.xxx. dies. Sed qñ dicit q ad plus
format in. xl. nō est itelligēdū illud
plus s3 sōiatiōē oīum. s3 solū s3
sōiatiōē mēbroz. vt accepto sōi-

matiōis medio nūo lineaz rubeaz
z sanguis z carnis q sunt. xxvj. di.
z addito maiori nūo sōiatiōis
mēbroz. q fm Aui ē. sunt. xij. di. a-
scendet nūis dierū ad. xl. d. es. h g^o
mō verificat. q ad plus format pu-
er in. xl. dieb⁹. S3 si accipiat maior
nūis s3 oēs sōiatiōes: sic verifica-
bit dictū Aug. vj. q sōiatio pue-
ri fit in. xlv. dieb⁹. Nā cū medius
nūis sōiatiōis venaz rubeaz san-
guinis z carnis sit. xxvj. dierū. cū
h possit posteriorari p. v. dies. qz ali-
qñ sōiatio venaz rubeaz postero-
rat p vniū diē. Sanguis p. ij. z car-
nis p. ij. Si addant. v. ad. xxvj. in
qbus. v. possunt posteriorari/ ille
tres sōiatiōes venarū rubeaz/
sanguinis/ z carnis/ z postea addā-
tur. xij. q fm Auiē. ē lōgiōr sōiati-
tio mēbroz. xxvj. f. v. z. xij. faciunt
.xlv. nūm ab Augu. datū. In h g^o
diē dictus Augu. a dicto Auiē. qz
istos. v. dies supaddit. Augu. ad
xij. di. f. qb⁹. xij. dieb⁹. pōit Auiē.
sōiar. mēbrū. Nā Aug. h pōit in
.xviij. Auiē. vero illos. v. dies ar-
tribuit posteriori sōiatiōi mem-
broz/ venaz/ rubeaz/ sanguis/ z car-
nis. ¶ Qz vō dicebat de se. q po-
steriorat sōiatio ei⁹ p. x. dies. vt
si mas ad min⁹ format i. xxx. dieb⁹.
se. ad min⁹ sōiabit in. xl. Et si mas
ad plus sōiat i. xlv. di. vel in. xl. s3
al. i/ z aliā pputationē. se. ad plus
formabit in. xl. diebus. vel in. l. Qz
dictū vī repugnare dicto pbi q in
de aialib⁹ vī velle/ q nō format se.
ante. lxxx. dies. Immo s3 eū si fiat
aboritus se. z nō attigerit aliqd de

Capitulum

quarto mēse/ ut apparebit forma-
 ra ¶ Quid dictū sic possum? cū alio
 dicto p̄cordare/ q̄ qdā sunt ita la-
 bilia q̄ nō tenēt formā ip̄ressāz, nisi
 ad p̄sentia ip̄rimētis. sicut si pona-
 tur sigillū in aqua suscipiet aq̄ for-
 mā sigilli. s̄ nō i retinebit eā nisi p̄-
 sente sigillo. pp q̄ in p̄posito dicē
 possum? q̄ formatio te. posteriora
 tur/ post formationē masculī p. x.
 di. q. sit labilis et fluxibilis mā illa
 vbi imprimū talis forma. q̄ nō pōt
 ea retinē nisi in m̄rice ad p̄sentiaq̄
 agēs. vt ad p̄sentia semis maris. S̄
 si deberet eē h̄mōi formatio sic soli
 data/ q̄ possit p̄ abozsūz saltē in aq̄
 frigida apparē/ oꝝ q̄ p̄pleuerit du-
 os menses/ q̄ sunt. lxxx. dies vel ēt
 q̄ aliqd̄ ret̄ gerit de. iij. mēse vt vī
 sentire p̄hs. i. ix. de aialib⁹. nō est g⁹
 file de formatiōe masculī et fe. Hā
 q̄ formatio/ et lineatio masculī/ sit
 in mā magis cōpacta/ et magis sic-
 ca iō statī cū facta est talis foziatio
 poterit fetus retinere tales forma-
 tiōē/ si nō labat in terrā. s̄ funda-
 tur sup̄ aquā frigidā. s̄ formatio
 femine/ h̄ nō p̄t pp̄ labilitatē m̄ae
 s̄ q̄s modos tactos p̄trouersie q̄-
 libet solut possunt. ¶ Aduertēdū
 āt q̄ cū dicebam⁹ sup̄ra. q̄ i. xviij.
 q̄n p̄pacta/ et foziata ē. aro tē appēt
 p̄ncipalia mēbra: cor epar. et cere-
 brii. itelligēdū de h̄mōi mēbris. q.
 p̄plet et p̄fectis. q̄ quātū ad q̄daz
 choziatiōē h̄oz mēbroꝝ/ ēt cū fet⁹
 ē. q. lac spumiosus. iā incipit appa-
 rere lēa h̄oz mēbroꝝ. statī enī ibi
 apparēt q. tres ampule. q. tria lo-
 ca illoz trū mēbroꝝ. Sic enī est cu

re nāc de illis tribus mēbris. vt ste-
 tim a p̄ncipio q̄n adhuc est. q. lac i-
 cipiāt facē ampulas in locis illis/
 vbi debēt illa tria mēbra situari. de
 mō itaqz foziatiōis pueri. et etiaz de
 tempore. h̄ dicta sunt.

¶ Cap. xvj. Quod agit in quo
 tēpore sit h̄ois partus et q̄re tēpus
 et terminū pariendi magis d̄m̄ersi
 ficas in h̄oie q̄ in aialibus alijs.

¶ P̄ma. q. aialta.
 vt dicit p̄hs. ix. de
 aialibus h̄ū vnū
 terminū pariēdi.
 Solus āt h̄o/ vt
 ait. h̄z d̄iūsos ter-
 minos. q̄ qdā
 pariunt in mēse. vij. In maiori āt
 parte. i. vt plurimū/ sit part⁹ in. ix.
 mēse. vt idē p̄hs ait. ¶ Quidā āt
 intrāt mēsez. x. Quic. āt i. ix. de aia-
 libus recitat de muliere qdā/ q̄ p̄-
 perit post. xij. mēsem. ¶ P̄hs tñ
 in. ix. de aialib⁹ vult/ q̄ mulieres vt
 plurimū errāt/ vī dñr errāt. q̄n vl
 tra. ix. mēses portāt. vtrūqz tñ ver⁹
 est. Hā multoties mulieres errāt
 in p̄purādo. q̄ p̄tigit aliq̄qz ma-
 trix attrahit propriū sp̄ma/ et clau-
 dit se sup̄ ipsūz et q̄ inutile est tale
 sp̄ma ad ḡionē. h̄ pp̄ caliditatem
 m̄ricis et clausurā ei⁹ possit ad hoc
 ibi aliqd̄ attrahi et retineri/ vt in h̄
 mulier se impregnata putet. nō tñ
 ip̄regnata est si postmodū h̄mōi
 ml̄ier/ vtrāqz vtro et mat̄rix euomat.
 q̄ in se h̄z/ et attrahat sp̄ma viri/ et
 mat̄rix euomat. et ex h̄ incipiat/ cō-
 putabit forte mulier ip̄regnatiōēz
 fuisse factā/ in tēpore p̄p̄tū āt in

tēpore: in quo facta fuit. iō cōpu-
rant: q̄ puer fuerit pluri tēpore in
matrice. Et fuerit. ¶ Potest enī
p̄tingē q̄ vir sit valde frigidus: vel
valde tardus ad emittēdus semē.
pp̄ q̄ p̄t p̄tingē: q̄ mulier pus emit-
tat sp̄ma. q̄ emissus detrahatur a ma-
trice. et ex h̄ se p̄cepisse putat. et sic
accidat error. aliqui tñ accidunt: q̄
vltra. ix. mēses portāt. Itā et si tal
error p̄t accidere in illis: q̄ post im-
pregnationē. vel postq̄ se ip̄pregna-
tas eē credūt. itē se copulāt viro.
In alijs at̄ se nō copulantib⁹ talis
error eē nō p̄t vt ex h̄ certitudinez
hēre possit multe de ip̄pregnationis
tēpore. ¶ Multe g⁹ p̄iunt in. ix.
mēse. et errātes credūt se plus in
vtero portasse. et multe s̄ vitatem
vltra illuz terminū portāt. minor
g⁹ termin⁹ est. vj. mēsiū. ita q̄ añ
nati. s̄ p̄h̄. nullo mō viuūt. cōis at̄
termin⁹ ē. ix. mēsiū. portāt tñ aliq̄
vltra. ix. Recitat enī doctor q̄dam
q̄ cū q̄dam mulier honesta: et fide-
digna peperisset filiū magne quā-
ritat̄ et ip̄se miraret̄ de magnitudi-
ne eius asseruit illa sibi. q̄ vltra. ix.
menses eū in ventre portauerat.
¶ Septimus itaqz mēsis: sic est tē-
pus minor partus. possunt tñ vi-
uere hoīes: et si nō p̄plenerit septē
mēses i vtero. s̄ tales ip̄perfecti val-
de nascunt̄: ita q̄ sic nati poros et
vias sensū: potissime nares: et au-
riculas h̄nt valde paruas. s̄ si vi-
xerint: tales vie ampliabunt̄. vñ ta-
les inuolui debēt i p̄anis lineis mol-
libue: vt p̄h̄erradit i. ix. addit autē
p̄anosillos: nō solū debere eē line-

os et molles. s̄ et sūctios. Inde est
q̄ Aliū. dicit i. ix. q̄ndaz fuisse na-
tum: post. vj. mēses q̄ bñ vixit. s̄ in-
telligēdū ē sic fuisse natū in. vj. q̄
aliquē tetigit de. vj. in. viij. at̄ mēse
nasci dñr: viuē tñ non. ¶ Recitat
tñ p̄h̄s in. ix. de asialibus. q̄ apud
egiptū sunt mulieres q̄dā. q̄ virā-
gines et robuste. q̄ et in. viij. mense
pariētes generāt filios q̄ viuunt.
Itā at̄. ¶ Et in. viij. mēse nati vt
plurimū moriunt̄ assignat duplici
via. vna p̄h̄ica. alia astronomica.
p̄h̄ica q̄des. qz vt dī puer in vtero
natus. ip̄ in. vj. mēse: p̄t exitū. et
si inueniāt aditū extēdū: saluat et vi-
uit. Sin at̄ ex resistētia aliquo mō
ledit: q̄ si postea in. viij. exeat. qz
nōdus sanatus est alesura: et est val-
de passibilis. vt plimū morit̄. sed si
expectet ad. ix. mēses itā sanat⁹ et for-
tificat⁹ extēs: poterit sup̄uiuē. et vt
plimū saluat et viuūt. ¶ Assignat
at̄ h̄mōi et cā astronomica. posue-
rūt enī q̄dā astrologi q̄ in oī con-
iūctiōe p̄mo mēse dñat saturnus et
sic deiceps descendēdo: s̄ ordinē pla-
netar̄. Et q̄a luna tenet. vj. locuz
et vltimū iter planetas. iō. vj. mēse
fm̄ hūc modū loquēdū: dñabit lu-
na. et qz cōpleto nūo planetar̄: re-
uertit dñat s̄ circulū in viij. men-
se dñabit Saturnus. In nono Ju-
pit̄. q̄ imēdiate se h̄z ad saturnū.
dicūt ergo isti: q̄ nati i vj. mēse na-
scūtur sub dñto lune. Et q̄a lunare
frigida et h̄mida. h̄ rōne frigidit̄
sit cā mori: rōne tñ h̄militat̄ est
cā vite. vt sic nati viuē possint. sed
nati in. viij. nascūtur s̄ dñto sa-
tur-

Capitulum

¶ q̄ est frigidus: et siccus. iō nullo modo est cā vite. **M**atī āt in. ix. na scunt sub dñio Jouis. q̄ ē calidus et hūidus. Et q̄ in calido et hūido p̄sistit vita. iō vt dicūt tales potissi me viuūt. ¶ **S**z q̄q̄d sit de alijs causis dato q̄ puer petat exitū in. viij. et nō valens exire. exeat postea in. viij. si sit mulier bñ cōplexiona ra/ et robusta/ et generet filiū viuacē et fortez. nō sic ledet ex eo/ q̄ petat exitū/ et nō optinuit. Sicut si eēt de bilis. ita q̄ i. viij. mēse exiēs licet raro hoc cōtingat: poterit viuē. Sic ēt q̄: corpa sup̄celestia agūt in hoc inferiora/ h̄z q̄ inueniūt ea disposita. quātrūq̄ ex pte sup̄celestiū siue h̄z sup̄iores cās/ videre ē indicandū de morte: tñ si puer sit bñ pplexiōa tus. poterit h̄mōi cālitās īpediti. Sicut in estate aliq̄ patiunt febres frigidā. pp q̄ h̄ rōne dispōnis sup̄ior corpoz/ iste sic patiens debēt pati calorem. tñ q̄ mā est disposita in cōtrariū non calorem. sed frigus patit. Sic ēt tēpore pestilentie quādo est magna mortalitas mul ti euadūt. ¶ **D**ato 5° q̄ fin dispositiōe sup̄ior corpoz. maḡ mortalitas debeat eē in pte mūdi. mul ti tñ poterunt inde euadere. iō si mulieres robuste et. q. viragines ge nerēt puerū pp viuacitatē q̄ h̄nt ex bona cōplexiōe matris: nati i. 8. mēse poterūt sup̄are vtrūq̄ īpē dimētū sup̄ius positū. ¶ **Q**uare aut sic diuersificet partus hoīuz. q̄ aliq̄ gñant in pñ^o. 7. mēsis. aliq̄ cōpleti. 7. et sic de alijs termis vt deū est. aliq̄ āt aīaliū vt deū est

magis vniformē: tñ beat assignat. pōt cā ex mō viuēdi aliq̄ aīaliū et hoīuz. alia. n. aīalia/ h̄nt maḡ siles cibū et magis vtūt vno mō viuēdi: vt ex h̄ sint magis vniformes i cō plexione. et in gñatione. vt magis h̄ant vnū tps p̄cipiēdi et gñandi. hoīes aut taz mares q̄ feie. q̄ sic diuersificant in suo mō viuēdi et i suis cibis diuersificat in cōplexio nib⁹. vt magna sit oīa iter semē et semē viri et menstrū et mēstruū fe. vt aliq̄ masculi gñent magis iuue nes. aliq̄ magis i etate p̄uetti. sic ēt circa feias se h̄z. q̄ aliq̄ magis iuuenes p̄cipiūt. aliq̄ magis p̄ue cte. aliq̄ nullo mō et aliq̄ nō p̄cipiūt p̄iūcte vni viro. nec p̄nt p̄cipe cū eo q̄ postea p̄cipiūt cū alio. q̄ oīa ad diuersitatē cōplexionis sūt re ferēda. h̄z ex aliq̄b⁹ ēt organoz īpē dimētis possit p̄ingere. ¶ **E**t q̄ deū est de p̄ceptū veritatē h̄z et de p̄tu. q̄ aliq̄ cicius pariunt et pau cior tpe stat in vtero h̄z q̄ tardi⁹ vel cicius i vtero foīant. ad q̄ tar ditatē et celeritatē bonitas et mali tia cōplexionuz coopari possunt. ¶ **S**z si q̄rat q̄re aliq̄ nascūt i. 7. mēse. aliq̄ i. 8. et sic deiceps. ¶ **R**ñ dēt aliq̄ q̄ puer p^o organizat. po stea organizat. et p̄fect⁹ h̄z suuz motū: vltimo paritur. de organiza tione aut et de p̄fectione et foīatio nē. deū est sup̄. vbi dicebat q̄ ali quorū foīatio et organizatio est in 30. dieb⁹. Et istud est tps minus. aliquoz est. i. 45. et istud tps vt dī cebat est tps mai⁹. Et q̄ puer nō stat cū foīatus est mouet: immo

o3 q p^o organisationē pfolidef z
roboref añqz moueri possit. iō pos
sum^o distiguē triplex. tps i q ē pfe
cte organisat^o. tps i q mouet z tps
in q parit. dic āt Auiē. in. 9. de aia
lib^o. recitās dcm medicor. q tps i
q mouet ē duplū ad tps fōiationis.
z tps in q parit duplū ad tps in q
mouet. ita q si totū ad tps i q stat
fet^o in vtero diuideret i. 7. partes:
septimā partē illē tps hūc mo
dum dicēdi hēt fōiatio. duas aut
partes illaz partiū hēt motio. 10
tū aut residuū. i. 4. reliqz partes
hient partus z gñatio. iō si pueri
fōiatio sit vnus mēsis post vnus
mēsez mouet. pactis duob^o mēfib^o
post h gñabit. z pariet pactis. 4.
mēfib^o. si vō fōiet puer in. 45. di.
qz tps fōiationis est mēsis cū di
midio. tps motionis erit triū mē
suū. tps gñosis erit. 6. mēsuū fm
quē modū nascet puer p^o. x. mēsez
C Aliq tñ dñr. q fm hūc modū
cōputādi puer fōiatus in. 30. di.
nascit in seprē mēfib^o. fōiatus aut
i. 45. nascit in. 9. mēse. hz errāt i cō
putādo. qz si fōiatus in. 30. dieb^o
partus ptimebit. 120. qz vti dñr. na
scit in. 8. mēse. o3 q fōiatus in. 45.
di. partus ptimeat. 315. q tps nō so
lū se extendit vltra. 9. mēsez. hz ē
se extēdit aliquo mō vltra. 10. q
nō ēēt incōueniēs. fm supius oca
vbi dicebat exp^o ēē aliqz portas
se in vtero vltra. 10. mēsez. dic tñ
Auiē. in. 9. de aialib^o. q iste mo
dus cōputādi nō est oīo firmus qz
forte non sp sic accidit. hz forte vt
plūm sic possit ptingere. C Zer

tio tñ canonis sen. 14. dicit q qca
qz tpe ppleat fōiatio pueri i dup
plo tpe sit motus. partus aut sit
post triplicitatē tps mor^o. q si vo
lumus vnū pcordare cū alio vice
mus q ista triplicitas sumit. put
ibi includit tps motus. ita q tps
partus excepto tpe fōiationis est
triplū ad tps motus: includēdo ibi
hui^o tps. z est duplū nō includē
do fm hūc modū loquēdi.

Cap. xvij. C In q agit de cā pa
riēdi plures filios z de mō quō si
tuat puer in vtero mātis.

Altupliciter pōt
assignari cā plu
ralitatē filioz in
vtero. vna qdez
cā tāgē in qdaz
li^o medicor q iti
culat d spmate.
vbi dī. q. 7. sūt receptacula vbi sp
ma recipit. Et ibidē sū dī. q si sp
ma ceciderit in duob^o vel in trib^o
vasis. tot pueri pcreant qz vasa h
recipiūt. ita q fm h: cā multitudi
nis filioz sil in vtero est mltitudo
receptaculoz i eadē mēice. C Si
h nō pōt ēē tota cā. Nam rectat
p^o in. 9. de aialib^o. q accidit cui
dā mulieri. q abortit. 12. z Auiē.
in. 9. de aialib^o dicit. q. se audiuī
se d mliere qdā. q sil abortit. 70.
figuratos vno abortu. cōstat ēē qz
tot receptacula in mēice nō sunt.
C Assignat āt alia cā pliratē filioz
pluralitas ipulsiū virilis spmas
fm q dic Auiē. in. 9. de aialib^o vbi
agēs de cā geminoz: ad diuersi ta
te impulsū spmas vī h reducē.

Capitulum

q̄ iter diuersas vires vt air emit-
tē sp̄ma virile poterūt fm diuer-
sas partes plures in eodez vtero
filij ḡiari. ¶ Sed nec istud oīno
sufficit. q̄ nūq̄ erūt tot impulsus
q̄. 12. filij. vt recitat p̄hs. vel. 70.
vt recitat Zluc. generari possint.
¶ Pōt at assignari tertia cā mo-
tus m̄ficiis. Nam vt dicit Zluc.
in. 9. de aialib⁹. q̄ mulieres p̄nt mo-
uere sp̄ma de loco ad locū in m̄fi-
ce pp̄ delectationē. Quz g⁹ ex tali
motu possit se sp̄ma diuidē in plu-
res partes. p̄t h̄ eē ḡiatio plimuz
filior. ¶ Nec istud oīo sufficit. q̄
nūq̄ posset sp̄ma diuidi i tot par-
tes q̄ fieret i de tot filior ḡiatio.
¶ Pōt autē assignari 4. cā. q̄
tāgit in. 9. de aialib⁹. v̄z impregna-
tio post impregnationē. dicit. n. q̄
q̄dā mulier fornicaria impregna-
bat post impregnationē p̄mā t̄ pe-
perit duos filios/ quoz vnus assi-
milabat iugi. t̄ alius fornicatori.
immo idē ibidē air/ de illa q̄ abor-
sit fil. 1. filios/ q̄ impregnatio il-
loz/ erat successiua. ¶ Pōt g⁹ cō-
tingere impregnatio/ post impre-
gnationē. t̄ h̄ pōt eē cā multitudine
filior. ¶ Sz h̄ v̄z mirabile q̄. 70.
filios p̄ successiua impregnationē
posset mulier p̄cipere. ¶ Posset
autē assignari alia cā/ ex parte mul-
titudinis m̄ae. vt sic accidit aliqui
mōstrū. q̄ sit manus cū. 6. digitis
rōe habūdātie mē. ita q̄ ex habūdā-
tia m̄ae p̄t fieri 8. figuratio sil-
plimū filior. q̄ oēs quoz cāe sil in
cre vnā sufficēter cām efficiūt. nā
t̄ diuersitas receptaculoz in m̄fi

ce. vt Zluc. tāgit i. 9. t̄ diuersitas
impulsus sp̄mat/ t̄ motus sp̄ma-
tis in m̄fice/ t̄ sup̄ impregnatio t̄
multitudo m̄ae hui⁹ pluralitatis
cā eē p̄nt. ¶ Aduertēdū t̄n/ q̄ q̄n
sup̄ imp̄gnatio/ est multū p̄pinq̄
impregnationi/ p̄t vtrūq̄ saluari/
sic accidit in illa q̄ p̄cepit ex mari-
to/ t̄ amasio/ q̄ duos filios peperit
quoz vterq̄ sup̄ vixit. Sed q̄n lō
gīnqua est sup̄ imp̄gnatio ab im-
pregnatione/ nō pōt vterq̄ salua-
ri. vñ d̄ in. 9. de aialib⁹. q̄ accidit
cuidā mulieri impregnate de ge-
mellis. q̄ post impregnata fuit
tertio. illos quidez duos peperit
saluos/ tertius at̄ p̄pit/ t̄ statim
mortuus est/ q̄ pariebat i. v. mēse.
p̄ plures g⁹ mēses/ distabat sup̄ i-
pregnatio ab impregnatiōe. Max-
cū tāta/ distātia ē/ t̄ nō ē p̄plectus
fer⁹. pp̄ q̄ p̄ma ipregnatio descē-
dēs dānat faz. ¶ Vel possumus
d̄se q̄ q̄n distat diu sup̄ ipregna-
tio ab ipregnatiōe q̄ p̄ tātū t̄ps
ante cōcept⁹ ē vn⁹ fer⁹. iō huius
fer⁹ iā p̄ t̄n t̄ps fortificatus t̄ cō-
fortat⁹ suggit/ t̄ attrahit ad se. q̄
totū nutrimentū alteri. ita vt fer⁹
posterior saluari non possit. Ex h̄
at̄ pōt apparere cā/ q̄re fiat abor-
sus si fiat p̄ceptio filior/ in valde
magna m̄litudine/ q̄ oib⁹ illis
ym⁹ seie mēstruū/ non pōt ad nu-
trimentū sufficē. Est g⁹ h̄ diligēter
notādū. q̄ sit ipreḡtio i m̄lie/ su-
p̄ ipregnationē: q̄ alia aialia/ q̄ i
notitia n̄sa sūt. excepta eē/ post i-
pregnationē aborrēt vsq̄z mascu-
li/ mulier autē impregnata/ plus d̄si-

derat: q̄ añ at̄ cu^o cā eē p̄t habū
dātia hūiditatis: in alijs enī aīa
lib^o: q̄ nō v̄tūf. tāto cibo: nec sit
nutritiuo: v̄tūf. sufficit humiditas
ad fouēdū fet^o pp q̄ corpe eorū
remanent sicca: vt aborreāt p̄for
tū masculi. ¶ In muliē at̄ ex ha
būdātia hūiditatis attrahit ad ma
tricē: magis desiderat masculū sic
ē de eā dī: q̄ qū habūdāt i cibo d
siderat equū post ipregnationez
l3 nō sic sup ipregnet vt mulier.
vnde phus. i. ix. de aīalibus. d. q̄
nulla semia aīalius recipit coituz
post imp̄gnationē nisi mlier z eā:
mlier itaqz pp habūdātiā humo
ruz: z qz desiderat vsum viri post
imp̄gnationez: poterit successiue
manēte vna imp̄gnatōe: suscipe
re aliā. ¶ Sed sciēdū: q̄ si fiat i
pregnatio sup imp̄gnationē. v̄l q̄
literciqz alī mlier de. p̄lib^o sit i
p̄gnata vt Aui. tradit i. de aīali
bus. si h̄ sit ex duob^o masculis vel
ex duab^o fēis mlier m̄storis eua
dit Et si de masculo: z semia raro
euadit: q̄ forte iō p̄tigit. qz vt pli
mū maseli cānt in eadē p̄te: vt in
dextra. se. i. eadē vt in sinistra: ideo
magis ordinate possūt ad partuz
puenire vn^o post aliū: s̄ si sit imp̄
gnatio de maselo z se. q. sil cōcur
runt ad partū vt mulier valde
raro euadat. ¶ Alio de plurate fi
lioz volum^o exeg/ de modo exīdi
pueri in vtero. tenend est. n. q̄ eo
mō stat puer in vtero/ s̄ q̄ mū^o
pōt occupare de loco. iō dīc phus
in. ix. de aīalib^o q̄ fet^o h̄ns duos pe
des/ stat in m̄fice curuat/ sic aues

z homo. idē ē p̄hs. tradens mōs
fm q̄ hō stat i m̄fice. dīc/ q̄ puer
in m̄fice h̄s nasus i tra genū. oculi
sup genū alti/ aln^o a gemb^o: et
aures extra. palme at̄ ei^o dñr tace
re/ v̄l iuxta genū. facies añ ei^o vt
Aui. tradit i. x. ē p̄hs dñs m̄fice
cis/ pp defensionē cordis. cibaf g^o
ibi/ dū ē in vtero p vmbilicū/ vt dī
cit p̄hs in. ix. de aīalib^o. q̄ vmbili
cus p̄tinu^o est cochilidōib^o. Cochilidones
at̄ sūt. q. ligamēta ligātia
embriōne cū m̄fice p q̄ ligamenta
pūcta m̄fici attrahit alimētū v̄l
qz ad vmbilicū. idē attrahit vsqz
ad epar/ vbi depurat z cedit i nu
trimētū pueri. dīc at̄ Aui. ix. d aīa
lib^o. q̄ puer i vtero ridet post. xl.
dies z ista ē p̄ma opō/ quas h̄s aīa
rōnal vt ait in suo corpe. Sōnat
at̄ vt ait p̄hs post. ij. mēses. post q̄
ergo p̄fūis ē puer in vtero rūpū
tur cochilidones. i. ligamēta cū q̄
bus ligat a m̄fice. qb^o ruptis/ sta
tiz puer petit exīrū. quem petēdo
v̄tūf. caput ad īferius. ad qd iuuat
pōderositas capitis. ita vt pus īci
piat exire caput quas alia mēbra
Et iste s̄z Aui. ē exitus nālis. Qz
si p̄tingat pus exire pedes/ p̄tingit
ex debilitate creature/ nō potentis
se vertere. vt Aui. in. ix. de aīali
bus tāgit z ē tūc periculosus par
tus: qz nō ita apte exire p̄tēst.

Cap. xvij. ¶ In quo agitur q̄
sit cā masculitas z q̄ feminitas et
vñ est q̄ nō sp̄ agens assimilat sibi
passus z q̄ non sp̄ gñant masculū.

Capitulum

Uolentes tradere
cās masculi. et fe-
mi. dicim⁹ huius
cām eē dominiū
sp̄matis maris
sup̄ mēstruū fe-
mine. i. dominiū
agētis sup̄ mām. nō em̄ hui⁹ cā
actio duorū agētū/ vt vi. . . ē uelle.
Bal. ponēs sp̄ma fe. h̄fe tōnē acti-
uā et sp̄ma maris. volēs. qd si co-
minabatur sp̄ma fe. gñabatur fe. si sp̄-
maris/ masculus. ¶ Nos autē i ge-
neratiōe aialū hūmū corpa disti-
cta et nās distinctas vnā dam⁹ māy.
vt id qd p̄stat fe. et vnū agēs/ vt sp̄-
ma maris et sp̄ agēs/ si sit gñō h̄et
dñūm sup̄ māy. s; nō sp̄ h; totale
dñūm/ pp resistētia mae. sit enim
sp̄ gñatio a fili: nō tñ sp̄ eodēz mō
a fili. qz gñat nō solū equ⁹ ab eq̄.
s; mulus/ ab asino. vt dī i. vij. met.
Semi g⁹ asini intēdit gñare asi-
nū. tñ qz mēstruū eq̄/ nō est dispo-
sitū ad suscipiēdū sōzām asini/ nō
ualēs inde gñare asinū. assimilāt
sibi passum/ q̄tū pōt et gñat inde
mulū/ qm multis est filis asino. h;
nō in oib⁹. Et sic asinus intēdit asi-
nū gñare et eq̄ equū. sic masculus
masculus. Qz si gñat fe. est p̄ter
intētiōnā agētis saltē agētis par-
ticulariter. pp qd dētā est fe. qd est
mas occasionalis. Cū. n. i gñōne
mas se h; vt agēs. fe. vt paciēs. qz
effectus d; assimilari agētū/ p se ē/
qd sp̄ gñat mas. si autē gñabit fe.
h̄ est occasionaliter. s; si fe. se h̄et
et agēs p se eēt/ qd gñat fe. et mas.
eēt fe. occasionaliter. ¶ Ponas g⁹

perfectā obediētia mae semp gñā-
bit mas. Ex resistētia at mae ē. vel
ex aliquo impedimēto. qd passus nō
p̄fecte assimilāt agētū. ¶ Tot ergo
possunt eē cāe femineitatis. q̄t mo-
dis p̄t p̄rigere qd mēstruū fe. resi-
stat sp̄mati maris/ vt nō possit ide
gñari mas. Et tot erūt eē masculiti-
tas/ quot modis semē maris p̄t h̄e-
re dñūm sup̄ id qd/ p̄stat fe. in gñō-
ne vt possit idē gñari mas. Vna g⁹
est cā gñalis masculitatis. dñūm
agētis et obediētia passi. Et q̄uis.
h; vidēant due cāe. Vna tñ cā ē. qz
dñūm agētis/ nō est sine obediētia
passi. et eē. qz si nō esset ibi obediē-
tia/ nō esset ibi dñūm et epra. Sic
ē vna gñalis cā femininitatis/ debili-
tas agētis. et in obediētia passi. Mā
ad debilitatē agētis sequit⁹ passi in-
obediētia. sed licet gñāl⁹ possim⁹
assimilare cās masculitatis et feminei-
tatis ad ista tria gñalia / multa alia
p̄currūt. q̄ sunt. x. q̄ntū ad p̄sens
spectat. v; q̄litas semis viri quāti-
tas/ eius etas/ virtus testis. Com-
plexio mēstrui. receptacū mificis.
varietas ciborū p̄ditio aeris diuer-
sitas v̄etorū. influētia celi. oia enim h;
aliter/ et aliter se h̄ntia / possunt fa-
cere ad gñōnē masculi/ et ad gñōnē
femine. ¶ Prīmū qdēz facit ad h;
q̄litas virilis semis. vt si sit calidū
vel in calore remissum. qz si est cali-
dum facit/ magis ad gñōnē maris
s; i calore remissus/ ad gñōnē fe. sō
dī i. x. m. th. qd ex eod sp̄mate gñā-
bit mas et femina si sit passus/ alia
et alia passione. vt v; passione cali-
di/ et frigiditatis ad hoc facit q̄ntitas
spermas

sperma qz s3 phoz reglaz. Cresce
te corpe crescit et virtus. g° in plu-
ri spmate plus erit de virtute quā
in pauciori. Quo posito magis hē
bit diuim supra passus/ vt magis
possit post generare masculz. Si g°
semē sit calidum/ et multus/ magis
gfiabit masculū. si modicū et frigi-
dum magis feminaz. Tertia autē
cā est etas. qz vt dicit. phs in. xviij.
de aialib°. qz iuuenes generāt plus
feminaz qz pnectionis etatē et se-
nes plus. ge. fe. cuius cām assignāt
qz calor in iuuenib°/ nō est ad huc
pletus. In senib° at est diminut°.
Et si dicat/ qz ista cā est eadē cū pri-
ma. dicemus qz caliditas pōt esse
in spmate ex alio qz ex etate tñ.
Quarta cā ad h° idē sumit ex
virtute testiu. Mā testis dexter ef-
ficatior est ad gfiandū masculuz et
sinister ad gfiandū feminā. vñ dē
de qbusdam rusticis. qz cū ex tauro
volebāt masculū/ ligabāt testē sini-
strū. cū feniellā dextrū. Quinta
cā ad h° idē est receptaculū mificis.
qz in pre sinistra mificis/ magis ge-
nerat fe. In dextra mas. Iuxta il-
lud phs. xviij. de aialib°. mas est in
parte dextra. femina at in sinistra.
Sexta at cā est plectio mēstrui.
Mā cū caro fe. sit lara/ mollis/ et fri-
gida. masculi at calida/ et sicca. Mā
qdē tale est mēstruū/ qd est magis
molle/ et fluxibile/ magis ide gfiabi-
tur femia. Mā at magis calidus/ et
siccus/ magis ide gfiabitur mas.
Septima autē cā est varietas ci-
bor. dictus est enī sup qz id qz dat
fe. i gfiōne et id qz pstat mas/ est

supflus vltimū nutrimentū. h3 aliter.
h3 sit maris et fe. Mā i fe. ē sanguis
tñ siue mēstruū cūz nō hēat rōnez
vbi passus. in mare vero ē h3 attra-
ctū in valis seminatiz/ vt sit vte
spma. et hac rōnez actiui. Cū ergo
ex alijs/ et alijs cibis pstat calidi°
et frigidius nutrimentū ptingit ex va-
rietate cibor spma fieri calidi° vel
frigidit° et fm h3 poterit pstat iua
mēta ad gfiōnē maris/ rōne calidi-
tatē. vel ad gfiōnē fe. rōne frigidita-
tis. Octava at cā p sumit ex pōt
tōe aeris vel alior elementor circū
stātū. Mā hys variat/ variat et cō-
ditio corpi qd dependet ab hmoi-
eliaz/ corpore at variato variat et su-
perfluitates corpi vt sint magis
vel min° digeste. fm h3 g° variabit et
spma qē est superfluitas vltimū ci-
bi/ rōne cui° variatōis pterit face-
re ad gfiōnez maris/ si sit bñ dige-
stus. vel fe. si sit idigestū. vnde phs
in. xviij. de aialib°/ cāz masculinita-
tis et femineitaz/ digōnē/ et idigōnē
supfluitatū sic tribuit. Aduer-
tēdū tñ qz tā in cibis/ quā i elis cir-
cūstātib° cā masculinitatē et scitatis
piderāda est nō solū fm calidita-
tem/ et frigiditatē h3 et fm tēperāti-
am. Mā et nimia caliditas/ et nimia
frigiditas ipdīre posset/ nō solum
gfiōnē maris. S3 et gfiōnez oium/
vt nulla fieret gfiatio. Mā oia nā-
lia/ et artificialia in qdaz tēperā-
tia pstat. vt dē i. xviij. de aialibus.
accipit ibi tēperātia large ad oīz
psonātiā/ fm qz i artificib° reperit
qdā psonātia/ et qdā ordo et qdam
pneuetia partius. sic et in nālib° dē

Capitulum

et pſeruatiā / et temperatiā actiui et paſſiui / ut fiat ibi actio / et paſſio et i-
de eſt. ut in eodē. xviij. add. f. qd al-
qui vult ex aliquo mlierib⁹ gñant. et
ex aliquo nō gñant. p̄t enī eē pſor-
mitas hmoi ad hāc mulierē. ut ex
ea poſſit gñare / qd nō eſt pſormitas
ad aliā / ut ex ea generare poſſit. Et
qz cibizela et circumſtantiē / et ē alie
cāe ſupius assignate ad talez tēp-
ratiā / et pſormitāre poſſunt adiuua-
re / et ēt impxdire. Unde eſt qd hmoi
cāe poſſunt vniuerſaliter gñonem
adiuare / et vlt impedire. Et ſicut
hic poſſunt adiuuare vlt impedire ge-
nerationē ſimplr ita pñt adiuuare
vlt impedire gñonē hāc. vñ maſculi et
fe. ut aliq tēpſratiā vel pſiditaz ma-
ris et femie: ex qbuscūqz cāis ange-
nerata magis faciē ad gñonēz ma-
ſculi. aliq vero magis ad gñonē fe.
¶ Noua qdē cā ſimū p̄t ex diuer-
ſitate ventoz. Nam ut dī in. xviij. de
aialib⁹. ventus meridional magis
facit ad gñonē femiaz. Septētrio-
nalis at ad gñonem maritū. qre at
meridionalis diſponit ad gñonem
femie: assignat ibidē cā. qz hmoi vñ
tus eſt valde hūidus. pp qd corpa
erūt magis hūida: et ſpma erit ma-
gis multiplicati: et ex h magis erit
idigeſtum. Erīt ēt ſpma maris hu-
midius: et ſanguis mēſtru⁹ hūidior.
Et qz hūiditas: et idigeſtio vñ eē cō-
ueniētia cōplexiōi mlier q hñt car-
nē laxā et mollē: et ſupfluitates idi-
geſtas. iō talis ventus eſt cōpētē
gñoni feminaz. vñ ēt ſeptētriona-
lis: qz pur⁹: et frigidus ſirigit poros
pſeruāt calozē nālē: purificat hūo-

res. ut ſit tē ſpma calidi⁹: et magis
digeſtū ex h ſit cōpētēti gñoni ma-
ſculoz. ¶ Et dūertēdū tñ / qd ſupra.
multitudine ſpmaris: dixim⁹ facere
ad gñonē maſculoz. h at vñ voluiſ
ſe p̄hā qd faciat ad gñonē femiaz.
¶ Sed nō eſt p̄rouerſia. qz cete-
ris parib⁹. ut ſi ſit eā digeſtū mul-
tū: ſic et modicū. qz ut dicebat cre-
ſcēte corpe / creſcit et vñus hñt mul-
tū ſpma magis diſtabat materie i-
quā agit et magis trahit ipſaz ad
ſe ut generet idē marē. ſi ſi hmoi
multū ſpma ſit idigeſtū: non rōne
q multū. ſed rōne q idigeſtū pote-
rit femiaz gñonē faciē. ¶ Decima
aut et vltima cā p̄t ſimū ex iſtūcia
celinā ſigna celeſtia planete et alia
ſidera. h nō hēant calitātē directe
in aiaz mas: et i libez arbitriū hñt
tñ in corpa nſa. iō nō icrepant⁹ ce-
lebrātes minutionē: vel faciētes a⁹
q ſpectāt ad corpa nſa ſi obſuāt
p̄ditioēz lune: ordinē eloz diſpōnē
celi: et cetera: q poſſunt nſa corpa
imutare. Ex h g⁹ poſſum⁹ dicē alia
ſig eē maſculina. qz ſupalterāt cor-
pa hoīuz et femiaz. ut magis diſpo-
nāt ea ad gñonē maſcul⁹ or. alia at
eē femia. qz magis diſponit hmoi
corpa ad gñonē femiaz. ¶ Morā-
dū at quodā oīs cās maſculinita-
tis et feminitat⁹: voluiſſe reducere
ad caliditatē et frigiditatē. ut ſi vñ-
tus meridionalis facit ad gñonē fe-
minaz. h eſt qz appetit poros / et fa-
cit euaporare calozē nālēz. ſic ēt dex-
ter teſtie in marib⁹. dexter vētricu-
lus i fe. rōne caliditaz faciūt ad ge-
nerationē maſculoz. Sinistra vero

hoy: rōne frigiditas facit ad gñonē
feminar. Sic ēt cās alias qñcūq; sei
rēt aliq assignare solū ad calores ⁊
frigiditatē referūt. ¶ S; vt pz vo
lēti inuerti veritates: oēs cās nāles
actionū ⁊ passionū nō possum⁹ re
ducē in calidū ⁊ frigidū/ vel i qñcū
q; qñtates efales. s; o; aliqñ talia
referre ad formā specificā ⁊ ad to
tā spēs. sic attractio ferri amagte.
nō enī poterit h̄ referri ad calidū/
vel ad frigidū. q; tūc nō fieret talis
attractio/ nisi ad vnā dñaz pōnis. s;
o; h̄ referre ad nām specificā ma
gnetē vt dicam⁹ q; nāz specificā ma
gnetis semper talis virtus ⁊ talis
proprietas q; hēc h̄ facere. ¶ Sic
ē i pposito. Nā cibi aliq; ex nā sua
specificā dabāt nutrimentū tale. q;
spma inde gñatū magis disponat
ad gñonē masculinā. aliq; vō ma
gis ad gñonē femininā. ¶ Qm̄
g⁹ nō solū o; referri i calidū ⁊ fri
gidū. s; in nā specificā ipor cibor.
vt q; a toto specie hēnt q; sic nu
triāt ⁊ q; taz in gñone simpfr/ q;
ē in gñatione tali. puta mascula
⁊ feminā attrēdēda est nō solū cali
ditas ⁊ frigiditas. s; ēt pēperātia
⁊ cōformitas gñantū. iō isto mō
nō poterimus oēs cās reducere in
vnā cām. s; si volum⁹ oīa reducē
in vnū reducemus in dñm agē
tis/ sup passūz qñtū ad gñonē ma
rū. vel idebilitatē qñtū ad gñonē
feminar. ¶ Morādū ēt pñm in. 18.
de aialib⁹. oīs hāz cās. q; reproba
re: vt vētricus dexter mfcis/ nō
est cā gñationis masculini nec fini
ster feie. q; vt aīz/ aliqñ in sinistra

parte mfcis gñat masculus ⁊ in
dextra se. nec ēt dexter testis. est cā
gñonis masculī/ nec sinister feie.
q; aliqñ/ q; emitit ex dextro/ facie
ad gñonē se. Et q; ex sinistro ad
gñonē magis. sic ēt singulas alias
cās/ mō pñli reprobare possum⁹.
Sed hui⁹ reprobationes dup⁹ ve
ritatē hñt. p⁹ q; nulla dictaz cām
p se/ est sufficiēs. iō cū. 10. sint cāe
assignare. o; cās masculinitatis ⁊
se. simp⁹ ex dñatione pdictaz cāz
accipe. vt dicamus inter ma. ⁊ se.
5. eō. dñas. nā aliq; sūt masculī hñ
tes masculinos mores: aliq; sūt fe
mine/ q; sūt viriles ⁊ audaces hñ
tes. q; mores masculinos. aliq; autē
nec sūt vere feie/ nec sūt vere ma
sculī. s; sūt. q; virtūz. ⁊ sūt her
mosi/ dñi. Immo inueniunt etā
aliq; masculī. q; sūt. q; se. nō solū
qñtū ad mores. s; ēt qñtū ad alia.
vt q; nō hñt barbā ⁊ q; hñt vocē
acutaz ⁊ renuē. sic ēt aliq; feie al
qd participāt de pilis barbe ⁊ ha
bēt vices grauē ⁊ sūt. q; masculī.
¶ Itaq; cū oēs pdicte cāe. vel qñ
oīs masculinitatis/ occurrūt ad ge
nerationē masculī. tūc fit mascu
lus oīo masculinus. ⁊ qñtū ad mo
res. ⁊ qñtū ad barbā. ⁊ qñtū ad vo
cē. ⁊ qñtū ad oīa. Nā vō oēs cāe
feiat/ tūc feia oīo feia. s; qñ plu
res cāe masculinitatis concurrūt
ad gñonem masculī. atq; concurrūt
ibi aliq; cāe feiat. s; nō tot ⁊ nō
tā efficaces. vt puta/ q; spma fuit
calidū ⁊ ex dextro teste emissū/
pp q; scā fuit gñatio masculī. sed
scā fuit in sinistra parte mfcis q;

Capitulum

¶ locus cōpetēs gñoni ē feiaz. tūc ille masculus sic gñat⁹ hēbit aliqd de pōitionib⁹ feiaz. ad q̄ pcurrūt aliq̄ cāe masculinitat⁹. s; qñ cāe masculinitat⁹ ⁊ femininitat⁹ sic mixtis pcurrūt. q; iste nō superant illas/ nec ecōūso. v; si sup̄at sic modicū superāt. q; nō pñt gñare. nec simpliciter masculū/ nec simplr feiaz tūc fiet hermofrodit⁹ q; h; sit virū q; ⁊ mas ⁊ femia: tñ magis se forte tenebit ad modū mar⁹. q; cāe masculinē aliq̄ victoriā habuerūt sup̄ cās femininas. h; nō tāta q; possent facere simplr marez. v; forte magis se tenebit ad feietū modū/ pp̄ filis victoriā cāe femininitatis. sup̄ masculinas. h; illa victoria nō fuerit tāta. q; possit feminā simp⁹ gñare. ¶ Erat g⁹ vnus modus verificādi deñ pñt. q; ille nō sūt cāe masculinitat⁹ ⁊ femininat⁹. q; nūllā illaz de cāz/ cāz est p se sufficiēs/ cā gñonis masculū/ vel feie/ nisi accipiam⁹ valde gñalr cām. v; dñtū vel debilitatē agētis respectu passi. ¶ Pōt autē deñ pñt aliter. verificari. vt dicam⁹ oēs has cās/ v; dextrū testē. vel dextrū mīce vētr/culū. vel et frigiditatē. vel caliditatē eē cās gñonis masculoz ⁊ feiaz. q; remotas. gñonē at mēbrū pñcipalē/ vt cordis eē magis p̄pinquā. pp̄ q; cū pñs. in. ⁊ s. v; aīalib⁹. narrasset plures cās gñonis masculorū ⁊ feiarū. vt dextrū ⁊ sinistrū testes. calidū. ⁊ frigidū. dixit q; iste finis/ est filis finoni illorū/ q; appropinquat cōprehēsiōni cāe ex remoto. ⁊ s; dicit q; debemus cōprehēdē

causam/ ex pñcipijs p̄pinqui. ¶ Et idē in eodē libro dic. q; melius est hoc attribuere victorie mēbrū. s; pñcipalis q̄ calorū aut frigori. Et idē i eodē dic. q; cā illi⁹. s; masculinitat⁹ ⁊ femininat⁹/ est pma virtus. q; est in mēbro in. q; est pñ caloris nālis/ fm q; est substantiatio cordis. p̄pinquius igit fm pñm. assignabimus cām masculinitatis ⁊ femininitatis/ victoriā mēbrū pñcipalis siue victoriā cordis. q̄ illas cās assignatas. itaq; assignate cāe bone sunt ⁊ tñ vīratē h; deñ pñt. ¶ Ad cū euidētiā sciēdū. q; cor in aīali est. q; fundamētū i domo. ⁊. q; lignū recurvū in navi. vt sup̄. tetigimus. videmus aut in domo q; iuxta ordinatū fundamētū. ior fieri ea/ q; sunt in domo. vt taliter possit eē ordinatū fundamētū. q; oportet in domo officinas esse tales/ ex tali pte ⁊ tales ex tali ⁊ sic de alijs. q; i domo p̄siderāda sunt vt. q; ex p̄stitutiōe fundamētū. q; ē pñ inītiū dom⁹ oīa alia depēdēt. ¶ Sic in navi cū sint plures fōte nauū. ⁊ in oib⁹ talib⁹/ nō sit vnus modus curuandi pñ lignū/ fm q; huius lignū fuerit aliter. ⁊ aliter curuatū. sic oz demceps pcedē vt faciat aliā ⁊ aliā fōiam nauis. Sic ⁊ i p̄posito/ pñ mēbrū aggnatū ē cor. i q; corde. aut resulget cōplio simplr feminina. aut masculina/ hñs aliqd de femininitate. aut masculina hñs aliqd de masculinitate. aut. q; simplr media iter s; ⁊ ilud. si aut hēat s; mēbrū pñ forma/ cōplio masculina. tūc iuxta in-

choatū fundamētū fiet totū edificium. vt pſone ſic gemite ſiāt reſtes ⁊ oīa alia/ q̄ ſunt masculi ⁊ ſi ſit illa cōplexio ſimplr masculina nō ſolū hēbit reſtes ⁊ ea q̄ poſſime reſpiciūt masculū. ſ; ē hēbit cōplexionē ratā. vt ī ſuo tpe emittat in barba pilos vnas hēbit ſic formatas. q̄ vt ſuo tpe hēat vocē groſſas ⁊ virilē ⁊ ſic de alijs. ſ; ſi ī corde ſic ſozato/ ſit cōplio masculina aliqd participās de feminitate erit ſic genit⁹ masculus. ſ; q̄ ad vocē. vel q̄ ad barbā. vel q̄ ad mores aliqd hēbit de ſeitate. Similr ſentiēduz eſt de cōplexione ſeie vt ſi cor hēat ſimplr hōi cōplionē. ſetus/ in de ſozatus erit ſeia hīs cōditiones feminēas. ſ; ſi aliqd participabit de masculinitate erit femina hīs aliqd de modis masculi. ſi at cor p⁹ ſozatū vtriuſq; eqlr vel. q. eqlr. ſ. cōplexionis masculitatis ⁊ femininitatis pditionis recte at: ſetus ſozatus erit hermofrodit⁹. ¶ Predicte g⁹. i. o. cāe pūs assignate/ ſm q̄ oēs vel. q. oēs. vel plures vel pauciores pcurrūt ad gñonē aīalis/ faciēt/ q̄ cor p⁹ ſozatū in aīali hēat cōplexionē hāc vel illā. ſm q̄ cōplexionē cordis pmo ſozat/ mēbra cetera ſozabunt. bone g⁹ ſunt ille. i. o. cāe assignate/ q̄ hūc diuerſificare cōplexionē cordis/ q̄ diuerſificata/ ſunt diuerſitas ſenſus ⁊ bonū eſt dictuz p̄hī. vt ex cōplexione principalis mēbr/ ſiue cordis accipiatur talis diuerſitas/ magis ex propinquo q̄ ex assignatis cauſis/ cum predicti

cāis pmo cōplexionē/ cor q̄. ſi a diſtinctio ſenſus/ vt q̄ ſit mas v ſeia. vel hermofroditus.

Cap. xiv. ¶ Tū colligūtur que obijci poſſent. in q uo agit q̄re ſer⁹ aliqñ ſilatur p̄t. aliqñ m̄t aliqñ part ⁊ alter ita/ quādo neutri.

Errat p̄h̄s. i. ix. de aīalib⁹. q̄ filij in maiori p̄e af ſimulāt p̄b⁹. v̄l parēb⁹ ita tñ/ q̄ ſ. p̄ maiori p̄e aſſimilātur

m̄t⁹. masculi p̄b⁹. accidit tñ ali qñ p̄rariuz q̄ mares aſſilant m̄tibus ⁊ ſe. patrib⁹. accidit ē q̄ filij nec aſſimilātur p̄b⁹ nec m̄tibus ſ; autis: vel pautis: accidit ſup aliqñ vt non aſſimulent alicui de gñe ſuo hāc ē eādē m̄z tractat. p̄h̄s. non ſolū in. ix. Sed in. xvij. vbi in ſilia vba p̄rūpit. dato tñ q̄ ipe ſ non d̄fer: ſenſibili vident⁹ ſic eē. tō ad mirādū ēre ex admiratione q̄rēda eſt cā. Nā admiratio ad philoſophādū iducit. cū ſit admiratio p̄gnio effectus: cui ignorātia cāe v̄t enim: q̄ ab h nūq̄ deſicē debet arſer⁹: qñ masculin⁹ aſſilēt ſp patris ⁊ ſe m̄t. Nāz cū ex h gñet masculus: q̄ agens dñabit m̄e. vt q̄ ſpma maris dñabit m̄truo. cum ſit dñari agēs: vt paſſus faciat ſibi ſile v̄l nō ſit ſer⁹ masculin⁹. vel ſi ſit aſſimilabit agēti erit itaq; ſi milis p̄t: q̄ dñū eſt de maleſo reſpectu p̄is v̄t v̄tate h̄re d̄ ſeia reſpectu m̄tis. Nam ſi p̄p h̄ ſit ſetus femine⁹. q̄ agēs nō p̄t dñari m̄e.

Capitulum

qz spmā nō p̄t dñari mēstruo: t in
ducc̄ ibi silitudinē p̄is. Et qz hui⁹
ip̄d̄ mēti cā est resistētia mēstrui:
oz qz ibi intro ducatur talis forma
fm̄ qz requirit mēstruū. Et qz mē-
struū est aliqd̄ derivatū a m̄re: in
tal. inobediētia m̄ae s̄z q̄z sit gñā
tio s̄iaq̄: sp̄ fiet silitudo m̄ris. ita
qz sicut mares pp̄ dominū spma-
tis. maris sp̄ dñt assimilari p̄ribus
ita se. pp̄ resistētiā mēstrui matr̄is
sp̄ debet assimilari m̄ri b̄: s̄z q̄qd̄ sit
de p̄re/yl m̄re a gbus de primo p̄-
cedit fetus. vñ tñ venet silitudo il-
la/ q̄ aliquñ assimilabit̄ aut̄s yl p̄ aut̄s
ñ vñ qz possit cā sufficiens assignari: t
qz plus est p̄tingit̄ aliquñ. qz fecus
nec p̄i/ nec m̄ri/ nec alicui de p̄ge-
n̄te assimilaf. cui⁹ ē oz cāz inquire
re. ¶ Sciendū ergo qz de causis si-
militudinis t dissilitudinis. tripli-
cē inuenim⁹ modū dicēdi. vn⁹ fuit
gal. qz de h̄ se glians/ voluit h⁹ cāz
attribuē dñio actiuoz. dicēs vt s̄ di-
xim⁹ ad gñonē fer⁹/ p̄currē duplex
agēs/ spma viri t feie. t si dñabit
spma femineū/ sit fer⁹ filis matr̄i.
cā masculinum. p̄i. t si dicere/ qz
sp̄ filius erit filis p̄i. qz spma ma-
ris sp̄ se h̄z vt actiuū. spma femie.
s̄z ip̄m Gal. vt s̄b actiuū. respōde-
bat qz spma se. cibat se sanguine
mēstrui. Et ex h̄ vt dicebat confor-
tat̄ in tñ vt aliquñ iualetat̄ supra
spma viri. vt p̄ h̄ possit sibi assimi-
lari passus. ¶ Scōns modus di-
cēdi fuit/ qz cā silitudinis filioruz/
attribuebat̄ quantitati hūiditatis
mēbroz. volebat̄ enī qdā. qz taz in
mare. q̄z i se. exibat ab oib⁹ mēbris

qdā humiditas qz defuebat gñā-
tioi/ vt spma ma. erat qdā humi-
ditas/ exiens ab oib⁹ mēbris ma.
spma se. siue mēstruū ab oib⁹ mē-
bris se. Si ergo maior erat humi-
ditas oīuz mēbroz maris. fer⁹ i oī-
bus mēbris assimilabat̄ p̄i. Si se.
m̄ri. si aliquoz h̄i⁹ t aliq̄ illi⁹. i ali-
qbus illi⁹: vt si de oculo/ plus vent-
ebat ad p̄pōem fetus de masculino/
q̄z de fe. t in naso plus de fe. q̄z de
masculino/ fetus i oculis assimilaba-
tur p̄i/ t i naso m̄ri t s̄z hunc mo-
dū/ credebāt in oib⁹ rōnē silitudi-
nis assignaf. it̄ ij ergo ñ attribue-
bāt cām silitudinis domino spma-
rum actiuoz vt fer⁹ assimilaf illi cu-
ius spma dñabat. s̄z attribuebant
h̄ dñio q̄z titat̄ humiditatis mem-
broz/ vt silit⁹ assimilaret̄ illi s̄z oīa
mēbra: vt fm̄ aliq̄/ put magis fuit
de humi ditate mēbroz oīuz cuius
vel aliquoz ad p̄pōez fer⁹. ¶ Ter-
tius qdē modus dicēdi fuit/ vt h̄i⁹
cā attribueret̄ dñio mixtiōis/ vo-
lebat̄ enī qz ad p̄pōez fer⁹ p̄curre-
rent hūiditates mēbroz/ tā maris
q̄z fe. tā genitor̄ q̄z auoz/ t p̄ auo-
rū ita qz i mēbris h̄i⁹ masculi gene-
rātis sint hūiditates p̄pe t hūi-
ditates auoz/ t pauoz/ vel anarū
pauoz/ sic etiā ex parte fe. gñant̄
sūt h̄i⁹ humiditates/ s̄z oēs itaqz
ad gñationē ferus p̄currebāt oēs
iste hūiditates. videlz m̄ris t ex oī-
bus istis humiditatibus fiebat. qz
qdā mixtū in quo mixto dñaba-
tur illa hūiditas de q̄ erat ibi ma-

for. *g*titas/ *h*z *en*^o dñiuz siebat af-
similatio. vt si plus erat ibi de hu-
miditate pñs assimilabat pñ. Si
aut vñ pau. aro vel pauo. Si ma-
tris mñi rē. ¶ Dñit at hñ tertij a
fis qz si volebāt q. q. remanēt hu-
miditates sñ ppa forma. z qñbet
suo dseruaret mēbro. vt sñ maio-
res *g*titatē humiditatis maris vel
se pcurrēt ad illud mēbruz fieret
assilatio ill^o mēbru. sed hñ tertij n̄
ponebāt hñores remanere in pro-
pa forma/ sñ facere qdā mīxtum.
z fieri assilationē dicebāt a domi-
nio mīxtōis. pp hñ tertij vt dñ
in. xviij. de aialib^o vbi hec due opi-
niones tangūtur pueniētus dice-
bant qñ sñ qz modi silitudis vt ibi
dñ nō sūt in spmare actu: sñ pō ad
quē modū ponēdi magis accēde-
bant hñ^o facientes mīxtionez: qñ
mīxtibilia nō sūt imīxtio actu: sed
potētia. hñ enī mō sūt inīxtio. quia
saluat^o vñ^o eoz vt dñ circa finē pri-
mi de *g*ñatiōe. ¶ Sed ois hñ mo-
di ponēdi z falsa recipiūt in pñis
sñ z cōcessio. In pñis nisi plus
dicere/ nō haberēt ppositū. Itaz
falsa ē opinio Gal. qñ sint ibi duo
actiua. Itā n̄ est ibi/ n. si vñū acti-
uuz vt spma maris z vñū passiūz
vt menstrūū se. spma aut seie/ nec
vt actiūū nec vt passiūū est *g*ñati-
oni cōnētens. sñ ad *g*ñationem
hēat aliq inuamēta vt sñ plen^o di-
cebat. Sic ē tertij z sēdi ponētes
humiditates aliqō in *g*ñone exte-
re ab oībus mēbris siue hñ^o hñdi-
tates maneāt i ppa foza: vt vide-
bant sentire sēdi siue faciāvñū sñ

mīxtionē vt videbant sentire ter-
tij. sñm est qñ dñ. nō oī qñ creat sp-
ma a toto corpore. sñ soluz hñ esse
spma ex sñp suo vltime digōis.
Et hñ tñ pcessio nō hñ intentū. qñ
aliqñ se. assimilaf pñi z masculus
mñi. Rōne g^o qñ seia. plus ēē ibi
de humiditate mñi. rōe qñ filis pñi
plus ēē ibi de humiditate pñs. qñ
sñm pñm. est impossibile qñ plus sit
ibi de vtraqz hñiditate. qñ si vñā
humiditātū excedit. alia/ nō exce-
det. sñ deficiet. nō. n. pōt ēē qñ due
humiditates inquantitate se iūtez
excedāt. ita qñ vñā sit maior alia z
z ecōuerso. sñ hñc modū ē impro-
bationis. pñi. posset improbari dñ
ctuz Gal. qñ si se. assimilaf pñi. vel
masculus mñi. oī vñūqz spma ēē
dñans tā maris/ qñ se. Qñ si posset.
hñ dñm Gal. qñ ad hñc pñē aliq
mō reduci ad bonū intellectū/ nō
est multū curādū de ipso postqñ ac-
cipit sñ fundamētū ponēs sic duo
spmata actiua. ¶ His itaqz pre-
libatis dicamus duplicem esse si-
nilitudinem in substantialibus z
in accītalibus. sic z *g*ñantes sñm hñ
duo pñiderari possūt. qñ z sunt sñe
z sunt hñres accidētia. ¶ In sñali
b^o qñdē semp ē silitudo. qñ sñm hñ nō
dñt auī/ z pauī. sp g^o hñ *g*ñat ho-
minē/ z semp i sñalibus *g*ñans assi-
milat sibi passū. posset enī esse in hñ
defect^o/ qñ mas z se. nō ēēnt eiūsdē
speciei. Sic videm^o qñ asin^o ex mē-
struo eque/ n̄ *g*ñat asinū sñ multū.
Sic ergo dñ de silitudine in sñali-
bus. sñ de accidētialib^o/ ē distiguen-
dū. qñ qdā sñnt nālia/ z sequunt^o cō-

Capitulum

plexioez gñantiū sic quātitas / et q̄-
litas in corpe. Sicut q̄ qdaz sunt
albi / magni / et formosi. Quedā autē
sunt ex arte / et ingenio agita sicut
q̄ qdā sunt gramatici / vel musici.
in sūalib⁹ itaqz semp ē assimilatio.
qz semp hō gñat hoiez. ¶ In acci-
dētib⁹ at / ex ingenio acq̄sitū / nūqz est
assimilatio. qz nūqz gñat⁹ gñā
bit gramaticū. In accidētib⁹ vero
pcomitātib⁹ nām / vel cōplexionē. si
ue sint accidēta aīe / siue corpis: si
semē sit forte / est assimilatio genti
ad gignētē. vt alb⁹ gñabit albū. for-
tis fortes q̄ vidēt p̄tincē ad corp⁹ /
et ingeniosus ingeniosus / qz vī p̄-
tinere ad aīam. h̄ ē h̄ ad cōplexio-
nē corpis / possit referri. s; si semen
maris / nō sit forte. h̄ assimilet sibi
fētū in sūalibus / nō assimilabit sibi
ihaccitalib⁹ / et qz mor⁹ / n̄ h̄ iminuz
cōstale / vt qz ex quolibet eat siue
pgat in qdlibet. s; semp motus est
incōtraria. cū se. sit p̄ua maris. vt di-
cit phs. in. xviij. de aīalib⁹ qū sit de-
fectus s; silitudinē a masculo / siue
a patre / itur ad silitudinē femie / si-
ue maris. sic g⁹ ymaginabim⁹. qz
spma maris agit in mēstruū se. et
qz agēs / est dñi patiēti. si oīno si-
pat spma maris: trahit māz ad se
et iducit ibi silitudinē p̄is. S; si vi-
cat h̄mōi spma / et h̄mōi mēstruum
resistat / cū talis mā: sit accepta ex
mfe: quāti est de se est magis apta
nata: vt iducat ibi silitudo matris.
Sic g⁹ fiet fetus filis mfi. ¶ Ad
oīus rādictoz: qz dicēdoz irelligēti-
am claritatē accipiem⁹ nfe p̄side-
ratiois: atqz declaratiois p̄cipiūz.

qz ait phs. i. xviij. de aīalib⁹ qz non
dīr dicē. qz spma facit h̄ et qz mor⁹
cūmliōet mēbz iducit h̄mōi incre-
mētus et qz primus motor facit h̄.
In oib⁹ enī istis sermōibus fm ip-
sum est eadem intētio. humor enī
ille: vnde fit spma est vltim⁹ cib⁹
mēbrorū patris. et est valde p̄ximū
qd vt transbanciet in mēbra p̄is
sūalr. huius humor g⁹. qz fm sūā
sūaz ē valde p̄piquus / vt trāsbe-
et in mēbris formalr. v̄tute cordis et
v̄tute testū sit spma / qz factū h̄z
v̄tute. vt sit oīa mēbra v̄tualr. Di-
cemus. n. qz sic h̄m⁹ humor est v̄l-
timus cib⁹ qz nū ad aliqz finē parē
v̄tute cordis et epatis et mēbrorū
trāsbat in oīa mēbra sūalr / fm qz
regit cōseruatio indidui. sic ē
ex illo cibo v̄tute testū sit spma.
qz est oīa mēbra v̄tualr fm qz reg-
it p̄seruatio sp̄s. ¶ Qz g⁹ sūt oīa
mēbra p̄is sūalr. h̄ est spma eius
v̄tualr id qz g⁹ sit ex parte maris
p̄ v̄tute infōrātā pōt attribui sp̄
mari in q̄ sic in sūo est talis v̄tus.
et cordis a q̄ p̄cedit talis v̄tus et oī-
bus mēbris. qz oīa mēbra talis v̄r-
tē ē v̄tualr. ¶ Et iō vt dicebam⁹ /
n̄ refert sine attribuat⁹ h̄ spmati / i
q̄ ē talis v̄tus siue h̄ attribuit cor-
di a q̄ p̄ncipalr est talis v̄tus siue
h̄ attribuat⁹ motui cuiuslib⁹ mēbz.
qz oīa mēbra v̄tualr est hui⁹ v̄tus
eadē est intētio hic et ibi. ¶ Quidā
at h̄ deīn phī exponūt aliter. s; si
sufficiat ipz sic exponit. put ad p̄po-
situz spectat. ¶ Si g⁹ spma p̄is /
est oīa mēbra ei⁹ v̄tualr oīz qz i h̄ōt
spmare: sit v̄tualr q̄qd reperit in
oībus

oibus mēbris patris. Et qz in mē-
bris patris reperit masculinitas.
qz oz pīez ēē marē. cōplexio qz for-
te est coleric^o. vel fleumatic^o. color.
qz est alb^o. vel niger. quātitas. qz ē
magnus vel paruus. figura. qz est
forte bene lineatus: et format^o. mo-
res et passiones. qz est iracūdis. vī
mītis. audax. vel timidus. alia: ēē
q p pplexionez attribuitur aīe: vt
puta qz est igemofnis. vel hebes. iō
oportebit semē aliquo modo: esse
etualr oīa ista. vt si sit oīno forte:
assimilabit filiū pīi in oibus. vt sic
pī est masculus. Sic fetus erit ma-
sculus. et si pī est magn^o: fer^o est ma-
gnus. si albus: alb^o: et sic de alijs. sz
si semē sit debile. forte in oīb^o trax-
tur fer^o admodū pīi: vt ad modū
mīis vt qz erit femia: et nō erit filijs
pīi: nec in colore nec i figura: nec i
alijs ceteris. sz filijs mīi. ¶ Aduer-
tēdū āt: qz pī dat forā: et mī ma-
teriā. Et qz quātitas segrur māz: et
qūlitas formā. iō i quātitate: vt pli-
mū pīneuerūt filij mīi dare. in qūl-
tate pīzare. Ex pūis g^o mīib^o: vt
plinius pīneuerūt eē fer^o pūi tū si
semē sit bñ forte in quātitate: et in
qūlitate: poterit fer^o assimilari pīi. et
si multū debile i vtrūq: poterit as-
similari mīi. ¶ Aduertēdū ē: qz
ptigit mīoties qz spma nec ēē oī-
no forte: nec oīno debile. sz est forte
quātū ad vnu: et debile quātū ali-
ud. vt est forte quātū ad masculi-
nitatē. Debile āt quātū ad alia: ex
quo spmate gñabit fer^o in masculi-
nitate filijs pīi. rōne fortitudinis sp-
mas: circa h^o et in alijs filijs mīi rō-

ne debilitat^o ei^o. posset āt eē ecouer-
sō qz spma ēē debile: quātū ad ma-
sculinitatē: et forte quātū ad alia et
tūc fer^o nō ēē masculus filijs mīi sz
ēē femia filijs pīi. vt plimū tū pī
git qz qñ spma est forte quātū ad
masculinitatē: qz ē forte quātū ad
alia iō vt plimū masculi assimilan-
tur pīibus. vt dicitur. x. z. xviij. de
aiālib^o. Sic ēē et vt plimū: qñ sper-
ma est debile: quātū ad masculini-
tatē: qñ nō pī assimilare ferunt pīi
in masculinitate est debile quātū
ad alia qz nō pī ipm assimilare pīi
in alijs iō femie: vt plimū sunt si-
miles mīib^o nō pīib^o. vt idēz pīis
ait. actū. h^o sic sit: vt plimum pos-
sint tū illa separari. Nā aliū est eē
masculinū. Aliud est eē magnū al-
bū. et bñ formatū et sic de alijs. Et
qz ista sunt diuersa adiūcē: pī pī
gere: qz sperma hēat fortitudinē in
vno nō i alio. vt qz faciat fetū filijs
pīi in masculinitate: et nō i alijs. vī
qz faciat ipsūz filēm in alijs et non
in masculinitate. vīqz faciat ipsūz
in aliqb^o filēm nō oibus. qz hūmōl
similitudo est forte in carne vt qz
ex albo gñat alb^o. nō āt i formosita-
te. vt qz ex i formoso gñabit in for-
mis. Dicem^o sū: qz vtus i format^o
na: est qdāmō: tot vtus qz re-
periunt in oibus mēbris pīis. siue p-
tineāt ad masculinitatē: siue ad cō-
plexionē. vt qz fleumatic^o generāt
fleumaticū. siue ptineāt ad qūqz
alia et qz illa tāā diuersitatez hūit
adiūcē: et qz vñū reperiri pī siue
alio. ptigere poterit. qz vtus infōs
natina: exnis in semie hēat fortitu-

Capitulum

in in vno: et nō in alio. et vt vota
 mur vobis phi. in. xviij. de aialib.
 dicem: qd pē aliqis q gignat. et ē mas
 et est socra. i. est talis mas: q est sic
 cōplexionat. sic colorat. sic for-
 mas: et linear. et sic de alijs. vrus g^o
 in semieassimilare poterit fetū gi-
 gnēt. Et est mas. q nō assimilabit
 euz ei: vt est socrates. i. assimilabit
 fetū gignēt in masculinitate et nō
 in alijs. vel poterit eē ecōuerso. qz
 tota nā subiecta ē vt trāsmutatio
 et motu vt qdls possit ipediri et ob-
 litari. iō poterit ptingē qd vti semie
 debilitet: quātū ad vnu: et nō quātū
 ad aliū. et sicut dictū est: qd gignēs
 est mas: et est socrates. i. et est talis
 mas. qd est sic format. sic colorat.
 sic gignēs ē ex tali pte: ex tali auo:
 ex tali pauo si siue aliū sit in eorū
 pditionib⁹ pgenitorū suorū. vrus g^o
 extis cum spmate: vtualiter est oia
 q sunt in gignēte. vt vtualr conti-
 neat: non solum que sunt maris: et
 que sunt socratis sed etiā quodā-
 mō: q sunt progenitorū suorū: iquā-
 tū aliq pditiones pgenitorū relucēt
 in ipso socrate. et sicut pte ptingē: qd
 fortificet vrus isformatiua quātū
 ad ea: q sunt masculinitas: et debili-
 tet quātū ad ea: q sunt socras. vel
 ecōuerso. sic ē pte ptingē: qd hmoi
 vrus fortificet vel debilitet. quātū
 ad ea: q sunt pgenitorū. iō poterit
 ptingere: qd fetū assimilet socratī et nō
 alicui de pgenitorib⁹. vel qd assimile
 tur alicui pgenitorū: et nō socratī.
 pōtū at se p ordinem ista tria. v3
 masculinitas: ea q sunt socras: et ea
 q sunt pgenitorū. qz masculinitas i

assimilatiōe d3 eē fortior: cū in hoc
 pncipalr dicit mas a se. et cū pnci-
 paliorū alia vt plimū sint annexa.
 Et idē est qd vt plimū qd vrus in-
 formatiua: vincit in masculinitate
 victi et in alijs: q sunt socras: siue
 q sunt iduudui. iō qd assimilāt in
 masculinitate: et assimilāt et in alijs.
 iō vt plimū sunt filies pūbus. Sic
 ē qd deficit in masculinitate: defi-
 cit vt plimū et in alijs. iō semie qd
 deficit a similitudine pūis in mascu-
 linitate. deficit vt plimū et in alijs
 vt nō assimilent pūb⁹. S3 mribus.
 S3 sic sit: vt plimum: ptingit
 tū aliqū nō sic eē. masculinitas ita
 qz i gñone erit potior: vt plimū qd
 sunt alia q sunt socras et ea q sūt so-
 cratis vt plimū et tū potiora: qz ea
 q sunt pgenitorū. cui⁹ rō est: qz ea
 q sunt pgenitorū: nō hñt efficaciam
 nisi rōne qua sunt in socrate. et p-
 ut socrates participat pditiones il-
 las. et pp qd vnu qdōq tale: et illud
 magis. Sic ē ea que sunt masculi-
 nitatis: sunt potiora: qz ea q sunt
 socras. qz in gñone socrates nō h3
 efficaciam: nisi rōne masculinitat. S3
 si sit p se et vt in plibus. aliqū tū
 pte aliter ptingere. qd tripliciter eē
 pte. Primo rōne ipsi⁹ spmatis.
 Secundo rōne ipsius mēstrui.
 Tertio rōne aliorū circūadiacē-
 tiū. Rōne qdē ipsi⁹ spmatis. qz
 cū nātia sint trāsmutabilia: et mul-
 tis modis possunt ipediri: pte ptinge-
 re: qd spūs q exit euz spmate est
 magis aptus ad recipiēdū dutes
 informatiuam. vt magis assimiles
 fm ea: q sunt masculinitatis. qz h3

ea q̄ sunt socratis: vel forte ecōuerso. Sic ē: poterit ptingē. q̄ h̄mōi spūs magis sit ap̄tus natus assimi-
lare h̄z ea/q̄ sunt socratis q̄ h̄m ea q̄ sunt p̄genitor. vel ecōuerso. di-
cem⁹ enī q̄ h̄m ḡnatiua/p̄cipalr
est in corde/et socrates h̄z cōplexionē
cordis/ p̄r h̄ere aliq̄ de eis. q̄ sunt
p̄genitor. h̄z ēr aliquā de his/ que
sunt p̄pria. ¶ H̄c ēr tertio h̄z cor
ea/ q̄ regit cōplexio masculina po-
terit enī ptingē/ q̄ semē accipiēs p̄n-
cipalr v̄tutē informatiua a corde
maiorē fortitudinē h̄eat/ quātū ad
ea/q̄ sunt masculinitatē. v̄l forte q̄n-
tū ad ea/q̄ sunt socras. v̄l forte ma-
gis h̄et h̄ quātū ad ea/q̄ sunt p̄ge-
nitor. v̄t si fili⁹ sit filis alicui p̄ge-
nitor. quātū ad aliquā cōplexiōez
cordis h̄z nō sit filis i facie/ p̄p vir-
tutē ḡnatiua p̄cipalr extitē in cor-
de. respectu formatiōis oīum mē-
broz. poterit ille fili⁹ ḡnare/ aliū si
liū filiez/ nō sibi. h̄z alicui p̄genitor.
Erit g⁹ vn⁹ modus sit diuersificā-
di v̄tutē informatiua/ q̄ sit fortior
in h̄ non in illo/ ex pte ipsi⁹ sp̄mat/
p̄ut virtutē accipit a corde. patris.
¶ Scds modus/ vel scda cā h̄mōi
diuersificatiōis p̄r ēē ex parte mē-
strui/ v̄t qz forte mēstruū est magis
ap̄tū natū recipere ip̄ressionē agen-
tis quātū ad ea/q̄ sunt masculini-
tatē/ q̄ quātū ad ea q̄ sunt socras.
vel ecōuerso. ¶ Terti⁹ at modus
vel tertia cā h̄mōi diuersitatis/ esse
poterit ex parte altaz p̄ditionū cir-
cūiacētū. v̄t ex pte ciboz/ vel ex pte
aeris. vel ex pte vētoz. v̄l ex par-
te influētie celestis. vel ex alijs cau-

sis. poterit enī ex cibis ḡnari tale
mēstruū q̄ magis suscipiat h̄z q̄ il-
lud. vel ecōuerso. vel tēperies aeris/
magis faciet ad tēperatiōnē h̄mōi
ip̄ressiōis/ q̄ illi⁹ vel ecōuerso. Sic
ēr poterit dñari tale signū celeste.
vel flare talis vētus. vel aliis silem
diuersitate disponet. ¶ Aduertē-
dū nū q̄ sicut dixim⁹. q̄ ea q̄ sunt
socratis sunt potiora q̄ ea q̄ sunt
p̄genitor sic ea q̄ sunt p̄genitorū
p̄p̄i quoz sunt potiora his/ q̄ sunt
remotor. qz magis relucēt in effe-
ctu ea q̄ sunt cārū p̄p̄inquaz q̄ q̄
sunt remotaz. iō v̄t plimū filius dñi
assimilare p̄t. et si non p̄t: auo. et si
nō auo: pauo. et si non pauo: attra-
uo. v̄t vltima quartā generatiōez ra-
ro vadat nisi forte casu. sicut assi-
milaret vni extraneo hōi. qz raro
relucēt i hōie/ q̄ sunt sic remota.
v̄t possit sibi assimilare filiū h̄z illa.
¶ Sic g⁹ dicēdū ē ex pte p̄ris. qm̄
semē supat mēstruū. siue quātū ad
masculinitatē/ siue quātū ad ea/ q̄
sunt p̄ris. siue quātū ad ea q̄ sunt
p̄genitor. Si qm̄ h̄mōi semē inue-
nit resistētiā m̄e. et nō p̄r eā trahē-
re ad nām suā. Et oīz/ qz fiat assimi-
latio ad ea/q̄ sunt m̄f̄s/ sicut dixim⁹
m⁹ assimilatiōez fieri ad ea/q̄ sunt
p̄ris. iō si sit talis resistētia ad ea/q̄
sunt feminetatē. v̄t nō possit semē
maris trahere m̄az/ in h̄ ad snā cō-
ditionē/ ḡnabit fē⁹ semina. si vero
sit talis resistētia/ quātū ad alia q̄
sunt m̄f̄s ḡnabit fili⁹ filis m̄e. in
alijs/ v̄t puta in colore/ vel in line-
tude mēbroz. vel in aliq̄b⁹ talibz.
Si vero sit talis resistētia/ quātū

Capitulum

ad ea q̄ sunt/ p̄geitor m̄tis. vt pu
ta/q̄ m̄t quātū ad p̄plexionē cor
dis vel quātū ad alia mēbra inte
riora/ teneat aliqd de cōplexiōe p
genitor. ⁊ in h̄ mēstruū sit forte/ ⁊
resistēs poterit eē assimilatio alicui
de p̄genie m̄tis siue sit masculus/ si
ue fe. q̄z auo/ ⁊ aule m̄tis/ ⁊ p̄ano/
⁊ p̄auie/ ⁊ alijs de p̄genie m̄tis/ si
ue marib⁹/ siue feminis/ pōt fieri
talis assimilatio. Sic ēt tenēduz est
de p̄genie p̄is. q̄z ⁊ masculis/ ⁊ fe
minis de p̄genie tā p̄is/ q̄z matris
pōt fieri assimilatio/ put p̄i/ ⁊ m̄f
aliquo mō/ tenēt de p̄ditiōib⁹ illo
rū/ s̄m q̄ ex alia speciali cā cōcurrē
te/ pōt h̄ere sp̄ma sine semen sp̄i
tualē fortitudinē ad causanduz ta
lem assimilationē. ¶ Ostēso quō
sit assimilatio patri/ vel m̄fi. vel ali
cui de progenie patris/ vel matris.
volum⁹ ostendere/ quō possit fieri
talis assimilatio cōs extraneis. in
his/ enī quē s̄m p̄genie non
est mirabile/ s̄ fiat assimilatio. q̄z
vī q̄ h̄ possit h̄ere p se causam. si
cut recitat p̄hs in. ix. de animalibus.
de quadaz muliere q̄ fornicabatur
cū viro nigro/ ⁊ peperit filiā non ni
grā. illa tñ filia de viro non nigro/
peperit filiū nigrū. q̄ sic potuit cō
tingere. q̄z illa fe. nata ex mulie
re alba/ ⁊ viro nigro in mēbris exte
riorib⁹/ nō assimilaret patri nigro
forte in cōplexione cordis/ vel i mē
br⁹ exteriorib⁹/ aliq̄ dicit de p̄di
tiōib⁹ p̄is nigri. vt de h̄ filiā nigrā
pareret. ¶ Sed cū sit assimilatio
eēneis/ nō illis de p̄genie/ vī val
de mirabile. possit tñ h̄ p̄tingē ex

forti imaginatiōe. sic dī de Jacob
q̄ virgas decortizatas p̄iciebat in
aq̄. q̄ rōe motus aq̄/ q̄dā variatio
nē p̄tēdebāt. de q̄ aq̄/ oues post co
itū bibētes/ ⁊ nimis intēse v̄gas il
las respiciētes/ pariebāt fetus. va
rio colore coloratos. vt h̄ i Gen.
sic ēt dī de q̄dā muliere q̄ cū h̄iet
ethiopē depictū in camera quē in
tēse aspiciēbat/ cuz copularet suo
viro/ sc̄m ē vt pareret filiū nigrū.
sic g⁹ ex forti imaginatione alicu
ius fōie apprehēse extranee p̄t ⁊
m̄fi ⁊ vtriusq̄ p̄geniti poterit eē
filitudo ad extraneū. ¶ S̄z h̄ est
valde raro. vel ille cui assimilāt fe
tus poterit eē sic extraneus/ cuius
figura/ numq̄z fuerit apprehēsa a
m̄fe. iō oī dare aliam cām. dicem⁹
.n. q̄ m̄lta p̄tingūt circa dissimili
tudinē pp̄ iobediētā m̄ae nā vbi
est. q̄ ḡnatio in m̄lis ibi effectus
est oīno filis agētī/ sic fōie intēto
nalis. q̄ q̄dāmō sunt fōie sine m̄a
sicut dī de sensu/ q̄ est susceptiu⁹
fōiaz intēcionalū q̄ est susceptiu⁹
speciez sine m̄a. in ḡnōne itaq̄z ta
liū oīo genituz est filie gignētī. sic
imago in speculo ḡnata a facie est
oīo filis faciei: nisi p̄ acciōs p̄tigat
ex ineptitudine speculi/ nūq̄z autē
pp̄ resistētā m̄ae filius est/ sic filis
p̄i: sic imago i speculo/ est filis fa
ciei. Sic g⁹ pōt esse tāta resistētā
m̄ae. ⁊ tāta ineptitudo. q̄ sit mō
strū. vt q̄ nō pōt inducē ibi rectā
fōiaz hoīs. ⁊ rectā fōiaz alicui⁹ mē
brī. vt puta q̄ nō h̄z manū vel pe
dē. filēz manu vel pedī hoīs. sic p̄t
eē talis resistētā ⁊ ineptitudo m̄ae

ut dñs informatiua faciat. q. monstrū ut nō faciat filiū filiez nec pñi nec mñi nec alicui de vtraz pgenie. q. fm pñm est mirabile. i. est monstrū. i. eo mō fit illud sic fit mēstruū. virtus g^o informatiua intēdit assimilare sibi passum/ qñtū pōt. z si fit obediētia mñe assimilabit pñi vel mñi. vel alicui de pgenie pñs. Si at fit ibi resistētia mñe. vel ista resistētia est ex eo q. hui^o mñ hz cōueniētia cū mñe. z cū aliq de pgenie matris. z tunc fiet similitudo vel ad mñez vel ad aliq de pgenie. vñ est illa resistētia extranea. q. poterit trīgere vel ex cibis q. sñant cōplexioni mñis vel ex aliqb^o circumadiacētibz. ut ex pditione aeris. vel ex influētia celi vel ex alijs causis ex qb^o pōt cārī in mēstruo aliq pditio extranea. taz mñi qñ his q. sunt de pgenie ei^o. z tūc ista extraneitas vel est tāta q. nō poterit introduci obita sōia mēbri z tūc est monstrū simplr. vel introducef ibi debita sōia mēbri. sñ nō filis nec pñi nec mñi. nec alicui de pgenie. z tñ est monstrū fm qd. q. erit filiū nō filis suo gñt. Qz aut ex h^o talis fetus assimilabit alicui alijs valde ex neo est fortuitū z casuale ut phs. innuit. 18. poterit. n. fetus sic nat^o assimilari vñi q. nulli alijs. oportet enim in talibus nālibus multa accidere ratione mñe. fortuita z casualia z inexcogitata.

Cap. xx. C Abi colligunt rōes que obijci possent. q. sanguis mēstruus nō est ppria mñ fetus.

Edetur aliquibus afferendi mā. q. sanguis mēstru^o nō sit ppria mñ fet^o. s. magis spma feiens. volumus adducet q

possent obijci positioni supius tradite. adducem^o. n. 10. rōes q. qdā conati sunt assignare/ q. mēstruū nō sit ppria mñ fetus/ s. magis spma feiēti. vel si mēstruū poneref talis mā. s. erit solū qñtū ad carnē. vel adipez. vel qñtū ad aliq supplemēta mēbroz/ nō aut qñtū ad radicalia membra. ¶ Prima qdē via sumit ex obuiatione spermatidis maris. ¶ Secda ex pcomitātia cōceptiōis. ¶ Tertia ex dñta vñtis nutritiue ad informatiua. ¶ Quarta ex purgatiōe mēstruorū. ¶ Quinta ex abstinentia coit^o. ¶ Sexta ex dñta gñon^{is} ad motū. ¶ Septia ex ydoneitate mñe ad sōiaz. ¶ Octaua ex sollicitudine nē. ¶ Nona ex impuritate mēstrui. ¶ Decima ex dñta maris z semie. ¶ Prima via sic pzñā vt aiunt illud est mā embrionis/ cui in actu pceptiōis obuiat spma viri. vñ at h^o ppō/ mētrū pbabilis. Mā cū gñatio nō fiat/ nisi ex pñctiōe actiui cū passiuo. Et q. id q. dat vir se hz vt actiuz. id q. dat mlier/ se hz vt passiuū. iō oīno vñ rōnale. q. illud in mliere/ se hēat vt mā. z vt passiuū ad gñonē fetus q. obuiat ipsi actioni. vs spmari maris/ huius aut nō est mēstruū. s. sperma femine. ¶ Secda at via ad h^o idē sumit ex

Capitulum

promittit a pceptionis. dicitur. n. q. illud q. sit absentia est cā puatio-
nis gñonis t. sit pñtia est cā posi-
tionis illud sp. pcomitat gñonē t.
illud est ppue mā gñonis. huius
āe asserūt eē spma seieū dñtes q.
solaz tūc sit gñatio. qñ tā mas qz
se. spma emittūt. **Tertia** qdez
via sūnt ex dñā vñtis nutritiue
ad informatiua. dicitur. n. hāc differre
ab illa in h. qz pfectius obm exigit
vñtis informatiua. qz nutritiua. eius
rōnē assignātes dñt. q. vñtis info-
rma facit de nō viuēte viuens. t. de
eo qd nō prexit viuū gñat viuū;
nutritiua vō mutat aliqd i aliqd
pexis. vt alimētū puerit i altū.
qd actu pexistit. id āt q. gñat de
nouo accipit eē nō exis pus. plus
est g° t. mirabilis opus qd facit
vñtis informatiua q. gñat. qz nutri-
tiua q. alt. nā nīhil se ipm gñat s.
nutrit t. saluat. Cū g° mēstruū sit
in cōpetēs nutritiōi t. nō sit obm
vñtis nutritiue. qz tāqz supflūū
expellit a corpe mltro g° magis vñ
eē cōpetēs gñoni. t. nō erit obz vñ-
tis informatiue. **Quarta** via
ad h. idē sūnt ex purgatione mē-
struoz. nā vt dñt p° sufficiētē pur-
gationē mēstruoz facilius sit pce-
ptio. t. iō mēdici qñ volūt facē q.
mulier pceptat dāt expimēta mē-
cē purgātia. t. pformāta vt tūc mu-
lier pñtia viro facilius pceptat. si
g° magis ydoneo mō sit pceptio
post purgationē mēstruoz. t. post
qz enacnata ē mērix a mēstruo pñs
est q. mēstruū nō sit mā gñonis.
cū nō fiat gñatio per amotionem

māe. s. p pñtē. **Quinta** via ad
h. idē sūnt ex abstīnētia cotu-
nā cū vir t. mulier volūt plē gñā-
re: dñt p aliqd tps a venerēis ab-
stinere vt magis hēant spma dige-
stū t. vt sit sufficiētius fm quātita-
tē. iō videmus q. nimis dātes ope-
rā venerēis raro gñant: t. mulie-
res infames raro pceptūt: s. si tā t
mari qz in seia regit abstīnētia a
venerēis vt fiat sperma digestū t.
sufficiēs in qñtitate: oz vtrūqz sp-
ma p se ad gñonē pcurrere. s. sp-
ma maris ibi se hz vt agēs. g° sp-
ma se. se habebit vt mā. pp q. mē-
struū nō ē ppa mā fer°. **Sexta**
via sūnt ex dñā gñonis ad motū.
gñatio enī vt aiūt nō est mor°: sed
termin° motus: nec sit tpe: s. i istā
tū illo in q. pcursum duoz spmarū
puerorū: vñt qñtū est agē. alteri° pa-
rū sit enī vt aiūt sit talis gñatio in
instāt: vñt pcederet tps: de q. sit
curādū: qz si pcederet tps/ nō fie-
ret gñio in cotu. sed post cotū: ex
qz tā breue tps: imo. q. nullū tps
regit ad talē gñonē mēstruū qd
in tā breui tpe non possēt dispo-
ni ad formā fetus nō eēt ppa mā fe-
tus: sed seie sperma. **Septima**
via sūnt ex ydoneitate māe ad
formā. Nam cū in mā fetus debe-
at inducti aīa q. regit corpe orga-
nū hñs diuersa mēbra. oz humo-
rem illū qui d. eē mā pportiona-
ta tali forme qd sit ita digestus t.
propinquus ad mēbra. q. qñ hēat
in se vestigiū t. caracere oīum mē-
broz. hñt aut sic digestū t. sic cara-
cteratū fm pportiones ad mēbris

nō pōt esse sanguis menstruus vt
dñr. Sed sp̄ma. ¶ Intelligimus
enī noīe sp̄matis q̄ sunt fet̄s. q.
ydolū oī mēbrozū. Ipsa ergo de
bita p̄portio materie ad formam
sufficiē vt vt arguit. q̄ mā fet̄ nō
sit mēstruum: sed femine sp̄ma.
¶ Octaua ḡdez via sumit̄ ex solli-
citudine n̄e. dñt enī q̄ frustra nā
eēt adeo sollicita de ḡniatione sp̄-
matis mulier. ex quo h̄mōi sp̄ma
nō deseruit ad ḡniationē: vt agens
nec vt disponens. nec vt mā vt rō-
nes superius inducte vñr ostendē
ipsa in q̄ sollicitudo n̄e sufficiē
ter vt arguere/ q̄ sp̄ se. deseruit ad
ḡniationē aliquo p̄dictor̄ modo-
rum. Sed nō deseruit vt agēs/ t vt
dispōnēs: q̄ nō est hui⁹ vtus acti-
ua: deseruiet ergo vt mā. dñt enī vt
dicūt saluatio idiuīdū a saluatio-
ne sp̄ei. ¶ Si igit̄ h̄mō: nutritiū
est p̄ salutē indiuīdū humor sp̄-
maticus erit p̄ salutes sp̄ei. ad ge-
nerationes ergo p̄ncipāl̄ nō facit
humor nutritiū s̄ humor sp̄-
maticus t p̄ p̄ncipāl̄is mā/ fe-
tus nō erit mēstruū sed sp̄ma.
¶ Noua ḡdez sumit̄ ex ipuritate
mēstruū: q̄ hui⁹ mēstruū vt aiunt;
qd̄ sup̄fluū t impur̄ t n̄e odibilē
tō nā ordinauit t̄p̄a ordiata ad ex-
pulsionē eius t̄q̄ ad expulsionē
rei odibilis t ipure. p̄p q̄ dñt/ q̄
ab oib⁹ auēib⁹ ponit̄ mēstruū eē fri-
gidum melēcolicū siccū. t. q. sex
sanguis. tale aut̄ rōne sine impuri-
tatis/ materia fetus esse nō posset.
¶ Decima t vltima via sumit̄ ex
vīa maris t seie. dñt. n. q̄ hōies

carēt mēstruo: qd̄ nō est vt aiūt n̄
si rōe impfectionis t idigestionis
q̄ est in mēstruo. Cū ḡ impfectū
t impurū/ nō sit sic aptū natus ad
recipiendū totāz humanā. sic dige-
stū t purū: mēstruū qd̄ est hui⁹.
nō poterit esse materia fetus hu-
mani sed sp̄ma se.

Cap. xxi. ¶ Vbi adducimus
qdā obōnes p̄ quasdā particulas
in diuersis caplis sup̄ius cōtētas.

Arratis obōnib⁹
p̄ pōnē a nob̄ supe-
rius traditā: dice-
mus obōnes p̄fa-
tas mltas eē nūor:
s̄ modicas eē i effi-

cacia t vtute: att̄i p̄s q̄z soluam⁹
rōnes p̄fatas adducem⁹. 4. rōnes
breues oñdētes nō eē rōabile nec
veritati p̄sonū. q̄ sp̄ma seie sit mā
fet̄. ¶ Prima ḡdē via sumit̄ ex
ipso hui⁹ sp̄mate. ¶ Secda ex lo-
co emissionis. ¶ Tertia ex clausio-
ne m̄ficiis. ¶ Quarta ex nutriti-
to t alimēto fetus. ¶ Prima ḡdez
via sic p̄s. nā l̄ sit oīo rōni p̄sonū
q̄ sp̄ma viri sumat̄ ex aliq̄ valde
puro t digesto. qd̄ p̄s ex eo q̄ ni-
mis debilitat̄ vir ex hui⁹ emissionē
q̄ sic dicit̄ Aluic. 3. de aialib⁹ q̄ qñ
ab hōie exit sp̄ma/ mltū decolorat̄
t debilitat̄ sinuz corp⁹: magis q̄ si
q̄dragēsies exiret de suo corpe san-
guis tātus. ¶ 2. n. fm̄ ipm̄ exit in
maiori quātitate. q̄ fm̄ illud qd̄
fuit residuū de nutrimento mēbū
valde debilitat̄ corpus. q̄ illd̄ qd̄
tūc exit ē habilissimū ad nutritio-
nem mēbrozū. ¶ Si l̄ sic sit in vt

Capitulum

Nō dubitat tū a mēbris vtrū sic sit
 in seīs. q̄ illud qd̄ emittit se, sit de
 mā sic pura et digesta. q̄ et si debi-
 litat ex venereis seīs forte nō tū/
 vt vir. ¶ Et debilitatōis illi affig-
 ri posset alia; cā q̄ puritas māe et
 spmatis ei⁹. dato tū q̄ spma seise
 fieret de rāz pura et digesta mā sic
 et viri non tū pp̄ h̄ possemus suffi-
 ciēter pcludere: q̄ eēt pp̄ia mā se-
 tus. imo h̄ ēt posito mēstruus san-
 guis nō ille ipurus q̄ elicit tanq̄
 qd̄ putridū et infectū. s̄ ille q̄ post
 purificationē illi⁹ ipuritat in ge-
 neratōe fetus stillat in mēbre erit
 magis pp̄a mā fetus. ¶ Dicem⁹
 enī q̄ humor ille q̄ est habilis ad
 nutriendū mēbra et q̄ pōt fieri sp-
 ma attract⁹ ad vasa gñonis q̄dū
 talis hūor ē in mēbris nō est spma
 et postq̄ attract⁹ est ad vasa gñi-
 tionis nō est hūor hīlis ad nutri-
 endū mēbra. Sed ex organis gene-
 ratiuis ad q̄ attrahit humor ille
 sūā pplexionē variat; cū hāc spma
 factus. ¶ Dato igit q̄ humor ille
 in viro. q̄ oīno eēt hīlis ad nutrie-
 dum mēbra si fieret inde spma et
 posset spma redire ad mēbra non
 eēt hīle nutrimentū mēbroz; q̄ mē-
 bra nō nutriunt spmate; s̄ sangui-
 ne; accipiendo sanguinē p sangui-
 ne digesto q̄ ē sic pp̄inquus nutri-
 tiōi membror q̄ modica trāsmu-
 tatōe indiget: vlt̄ modicū tps̄ ibi
 apponit: vt fiat inde cābinz et vbi
 trāsbancet in mēbra spma itaq̄ si
 est pp̄uz nutrimentū mēbroz: et si
 posset eē nutrimentū nō eēt ita op-
 tū et habile sic sanguis. ¶ Prop̄;

q̄ benedictū est; q̄ ille idēz hūor
 q̄ exīs in venis vel in mēbris ē ha-
 bilissim⁹ ad nutriendū mēbra si cō-
 uertat in spma et posset sic conuer-
 sus redire ad mēbra; q̄ ex tali cō-
 uersioe sūā cōplones variasset in
 hīle scī eēt vt puerteret in mem-
 bra. nec valeret si q̄ dīet q̄ spma
 femineū nō est mā fer⁹ tanq̄ nu-
 triens; s̄ tanq̄ primū pstitut⁹: q̄
 ex ei⁹dē nutrimur et sum⁹. ¶ Di-
 cem⁹ ergo q̄ si vir p̄staret materi-
 am in gñone fer⁹ nunq̄ spma pos-
 set esse mā: sed ex hūore illo hūor
 mā sumeret; q̄ eēt hīlis vt puer-
 teret in mēbra: nō ante q̄ fieret sper-
 ma vel ante q̄ puerteret in mem-
 bra spma posset forte sumi talī ma-
 teria. Nō at cū iam eēt spma cō-
 uersus: et qd̄ dīctū ē in maselo q̄tū
 ad ppositū spectat vitatē h̄z in fe-
 mina. Nam si hūor ille q̄ ē mā sp-
 mas in seīs eēt hīlis vt puerteret
 in mēbra fer⁹: ita spma in hīle redi-
 dit: vñ et si talis humor in seīs ita
 fer⁹ spma eo mō q̄ se. h̄z spma ad
 mēbra rediret: nō eēt mēbroz hīle
 nutrimentū: nisi aliqs ita desperet
 q̄ dīet spma eē pp̄uz nutrimentū
 mēbroz. Et h̄ seīs nō pp̄e hēat sp-
 ma vt diffuse pbat Aui⁹. in. ix. de
 aīalib⁹. In humore tū illo quod
 emittit se. tāq̄ spma: multum di-
 uersificat cōplo qñ ē in membris
 et qñ ita scūs est spma. dicemus q̄
 aliqd̄ pp̄z querere/ tāq̄ materiāz
 fetus sed tale purū. qd̄ sit habile
 q̄ ide fiat mēbra: nō at tale purū
 q̄ sit in hīle: qd̄ puerat in mēbra
 a mēbris ergo seise vlt̄ a corpore fe-
 mine

in fine stillat in mifice qđ est m̃a fe-
tus. ⁊ vñ sūt mēbra. nō autē sp̃ma
femineum attrahit vt fiat inde fe-
tus. vñ vt fiat inde mēbra eius: qđ
ex eo qđ hūor ille est sp̃ma sc̃m in-
habilitatē p̃traxit vt fiat inde mē-
bra ⁊ p̃ p̃is vt sit fetus materia.

Secūda via ad h̃ idē sumit̃ ex lo-
co emissōis sp̃matis. Mā p̃p̃iam
mān q̃rere debemus in p̃po loco
g̃ñonis. vt si p̃p̃us loc⁹ g̃ñonis me-
talloy sunt vne tre in ipsa vne
tre q̃rem⁹ mān metalloy. Si enī
sp̃ma se. eēt p̃p̃a m̃a fer⁹: ordinat⁹
set nā q̃uo in ip̃a m̃ifice: qđ est p̃p̃i
us locus g̃ñonis: distillaret h̃i sp̃-
ma. nō autē qđ emitteret extra m̃ifi-
ces. p̃p̃ qđ ordinauit nā qđ fieret emis-
sio hui⁹ sp̃matis extra m̃ificē. vt ibi
p̃tinctū cū sp̃mate maris haberet
aliq̃ iuuamēta ad g̃ñonē. nō at qđ
eēt g̃ñonis m̃a. **T**ertia via sumi-
tur ex clausione m̃ificis. Mā si sic
eēt sp̃ma se. p̃is m̃a fetus nō ordi-
nasset nā qđ matrix clauderet tpe
p̃ceptiōis ⁊ qđ nō posset tunc tps
recipere sp̃ma. Sed magis ordinat⁹
set aliq̃s meat⁹ vñ aliq̃s ap̃turas i
mifice vt tpe p̃ceptiōis attraheret
tale sp̃ma ne p̃deretur illo tpe qđ
eēt sic m̃a habilis: vt fieret m̃a fe-
tus. **D**icimus enī qđ tpe impre-
gnatiōis in p̃n⁹ sc̃ia aborret vne-
rea. S; postea: vt dī post duos mē-
ses vñ post tres d̃siderat⁹ ⁊ p̃cipit
colū. Tū enī nā sic sit sollicita de
p̃seruatiōe sp̃ci vt totū op⁹ faciat
meliori mō: qđ fieri pōt. magis or-
dinasset: qđ toto tpe ip̃regnatiōis
p̃cupisceret coitū qđ nō p̃deret: qđ

eēt sic exp̃diens nāe plis. ⁊ qđ eēt
sic p̃p̃a m̃a eius. **Q**uarta qđē
via sumit̃ ex nutrimento ⁊ augmē-
to prolis: qđ via itia est completi-
ua q̃rre. Mā h̃ matrix sic claudat
nō tū est in oib⁹ equalr clausura
vt aliq̃ fecit: h̃ raro. sup̃ impregna-
tionez recipiat. Tū ergo matrix
aliq̃n recipiat ad sup̃ ip̃regnatio-
nez faciendā: qđ vt plimū est lesina
prioris fetus: multo forti⁹ ordinat⁹
set nā nō solū qđ raro: sed ē qđ se-
pe recipit m̃fix ad nutritiōē ⁊ ab
augmentationez fer⁹ qđ nō esset
lesiuū. Sed eēt ad iuuamentum
eius ⁊ ad p̃fectū ei⁹: sonnat ēt fe-
sicut ⁊ mas. Si ergo nā est saga-
cissima ⁊ g̃nat fetū meliori modo
qđ fieri pōt: ordinasset qđ tpe ip̃re-
gnatiōis. multū habūdaret femi-
na in sp̃mate p̃ somnū ⁊ alr tunc
tps fieret frequēs emissio: vt hoc
mō ex m̃a sic p̃ueniēt: nō solū ge-
neraret: sed vntretur fer⁹: vt caro
eius ⁊ mēbra ipsius fierent de pu-
ra ⁊ conuenienti materia.

Cap. xij. **I**n quo ponitur
solutiones ad omnes obiectiones
prehabitas.

Quā collegi-
mus rōnes cō-
tradictentes po-
sitiōi in sup̃ius
posite: volum⁹
illas rōnes sol-
uere. Cūq̃ pri-
mo dī. qđ illud est m̃a fer⁹ cū ob-
uiat sp̃ma viri dicem⁹: qđ natura-
lia determināt sibi p̃p̃us locū ge-
neratiōis: obuiatio g⁹ actiui ad

Capitulum

passiū extra locū gñonis ponere
nō debem⁹ / qđ p se / z pncipalr ad
gñonē faciat / dicem⁹ g⁹ qđ in feia
est duplex mēstruū vnū valde im-
pur qđ emittit velut supfluitas et
velut qđ ineptū ad gñonē. Quaz
diu enī durat flux⁹ illi⁹ mēstruū / nō
est debitu tps gñonis imo si tunc
tpis fieret pceptio fer⁹ fieret infe-
ctus / vñ leprosus vel suffocaretur
pp minū fluxū z habūdā illi⁹
māe / iō oīo inhībendū est marib⁹
ne tūc ad vxores accedā / sed post
purgationē illi⁹ māe sic ipure / ē cō-
gruū tps ad gñationē : qđ tunc a
mēbris z a corpe mlieris est aptū
natū stillare mēstruū pur in mē-
te / qđ p obuiare spmati naris i
ppō loco gñationis / vt h nō fiat
gñatio fetus. nō enī fuisse sagax
z prudens nā / si obuiationē actiui
ad passiū vñ debeat fieri genera-
tio ordinasset extra ppū locū ge-
neratiōis / argu⁹ g⁹ nō cludit qđ
intendit / s; magis pttit / qđ est i cō-
trariū z cludit oppositū cū ob-
uiatio illa de q arguit sit extra pp-
um locū gñatiōis : h; enī ad gene-
rationē talis obuiatio aliq̄ iuuā-
menta / vt s̄ oīdebat. Cūz g⁹ sper-
ma viri extra locū gñatiōis obui-
et spmati feie in ipō aut loco ge-
neratiōis possit obuiare mēstruo /
sufficiēt nos d; istud / qđ ppa mā
fetus / sit ipm mēstruū nō spma s;
solū hīc possit ad h aliq̄ iuuamē-
ta. Cōuenit g⁹ dici qđ reliq̄ mē-
strui sūt mā fetus. qđ sic est intelli-
gendū qđ pmo stillat menstruum
grossū z abijciē tanq̄ in purum

a qđ purgatur matrix stillat postea
magis pur qđ pōt esse mā fetus.
¶ Qz vō fo addebat de cōcomi-
tāta pceptionis / vbi asserēbat / qđ
cūz feia spma emittit / pōt fieri cō-
ceptio non pōt aut fieri sine tali e-
missionē : vt ex h fiat talis pcomi-
tāta vñ ad alter pp qđ videtur
qđ ex h hēat qđ spma fe. sit propa
mā fetus. dicem⁹ qđ pcessis pmiss-
is / non seq̄t delio. Mā cā sine q̄ nī
nō sp est cā p se / sed pōt eē p acci-
dēs vt si oīs scōz statue eēt music⁹
z eo⁹. posito musico poneret scōz
statue z eo⁹ music⁹ tū nō esset cā
statue p se. s; p accidens. rō itaqz
illa falsa recipit / z nō sillogizat. ac-
cipit qđez falsa : qđ ponit : qđ vbi fe-
mina spma emittit nō pōt fieri
pceptio cū tñ experimentis multis
prrariū sit inuentū. ¶ Et si dicat
de vetula illa / q dixit se i balneo cō-
cepisse. qđ vt snā fornicationēz ce-
laret h dixit dicem⁹ qđ inuētus est
a multis nuptis ex ppō viro concī-
pientib⁹ sic se hēc. z qđ vna / vñ due
deciperent : qđ se l fieret pceptio
sed qđ tot z quotiēs asserat sic se
hēc : in tali mā nolle expis cre-
dere : vñ est pūire vñ est declinare
ad in sipiaz. ¶ Rursus pfata rō /
vt pōt patere p hita / nō solūz fla
recipit z in mā peccat : s; etiā nō sil-
logizat z dīngt in fōia : qđ dato sic
eē cā sufficiēti pcluderet / qđ spma
fe. eēt sine qđ nō. nō tñ / qđ eēt causa
p se : s; qđ eēt ppa mā generatiōis.
¶ Qz ergo addebat tertio : de dis-
ferētia vtrius nutritiue / ad infōia-
tiua / z qđ pfect⁹ obm requit vtrius

informatiua/ q̄ nutritiua, nec cōclu-
dit/ ex tali intentū/ nec ppositū: sed
magis itur extra intentionē/ et affir-
mat oppositū. ¶ Rōnes entz ra-
les pōnē a nobis narratā/ nō ifri-
gūt: s; magis approbāt/ et pfirmāt
q; et si mēstruū est inepta mā vtu-
tis nutritiue. loquēdo de mēstruo
de quo formā fer^o multo magis ē
huius inepta mā spma. ¶ Nam
h; mēstruū illud ipuz: post cui^o ab-
fectionē est ipregnationis tps. Iu-
xta illud Aulic. in. ix. de aialib^o. q
qñ mulier cōplete menstruat post
erit tps nāle ipregnatiōis. Sic q̄ si
inepta mā oīno ad nutriendū ibi
mēstruuz: tñ qd postea distillat. q.
pur: qd pōt ēē cōpetens mā fetus/
magis est apta mā nutritionis: q̄
sit qdēq; spma: q; mēbra vt supe-
rius dixim^o nō nutriunt spmate:
sed sanguine. ¶ Cōcedimus ergo
q; talis d; esse mā nutritionis q;
possit cōverti in mēbra: et pcedim^o
q; talis d; esse mā gñatiōis/ et vtu-
tis formatiue ex qua possint fieri
mēbra. Si g^o spma nō ē apta mā
vt puertat in mēbra: et nō est debi-
tuz obm vntis nutritiue: sed ma-
gis tale obm est sanguis mltō ma-
gis fm rōnē tactā/ spma non erit
mā gñationis: nec erit obm virtu-
tis informatiue: s; magis tale obm
erit sanguis. rō ergo scā: nō argu-
it pposituz: sed opposituz. Sed si
illud d; ēē obm virtutis informa-
tiue: ex q̄ multuz habilit pnt fieri
mēbra: et etiā magis hilt q̄ ex obo
virtutis nutritiue. q; sperma nō est
hile q; puertat in mēbra/ nō erit q;

ma mā debita nutritiōis/ nec ēē ge-
neratiōis. Et vt clarior mō appa-
reat defect^o rōnis facte. dicem^o rō-
nē p̄fātā ex duplici ignorātia p̄ces-
sisse. ¶ Primo qdēz. q; magis/ et
minus in actiōe/ nō semp o; exgre-
re ex hilitate m̄e. s; ex fortitudi-
ne agētis vt q; ex eadem m̄a. vel ēē
ex min^o hilt/ agēs fort^o p̄ excellen-
tiorē effc: cū facit q̄ agēs debilt^o/ ex
mā magis habili. iō spma vtri p̄
sui spmiositate/ cū nimia habun-
dantia spūm/ efficac^o est ad faciē-
dam gñonez ex mā sibi p̄portiona-
ta/ q̄ mēbra nutritionū ex alimēto
ad ipsa trāsmisso. agit enī spma in
v̄tute oīuz mēbroz. ita q; q. v̄tutū
nā v̄tutes h; ad formāduz oīa mē-
bra. quā v̄tutē ipsa mēbra. q. spar-
saz et diuisaz hnt et q; v̄tus v̄tutū
fortior est se. ipsa disp̄sa. Si effica-
tiorē effectū facit v̄tus informatiua/
q̄ nutritiua/ nō o; h; exquirere ex
maiori hilitate m̄e. s; sufficit hoc
exgrt ex maiori et fortiori efficacia
agētis. nō enī i nutriendō actio vir-
tutis informatiue/ attribuit p̄ncip-
p̄is dñis/ magis q̄ nutritio mē-
broz. q; magis mō dñō/ et magis
v̄tutuos/ h; spma v̄ oīuz mēbroz:
q̄ hēant ipsa mēbra. Nā mēbra di-
uisa: et distincta: et m̄ta diuisim: et di-
sticte hnt. qd spma p̄tinet v̄tutue.
¶ Secōdo defict p̄p̄ta ratio. q; pu-
rius et ipuri^o hilt^o: et min^o hile i mā
nō est accipiēduz fm actionē: s; fm
passionē. vt nō est illa hiltor mā. q̄
magis p̄t agere. s; q̄ magis pati. i-
mo q; magis p̄t agere q; minus p̄t
pati ex h; hiltor mā. ¶ Illud g^o

Capitulum

ex quo sit sp̄ma et femineus q̄dū
est in mēbris. ut sup̄ r̄gebat: forte
est magis h̄ilis mā ut puer tat̄ i mē
bra q̄ sit menstruū. s̄ post q̄ puer
f̄us est in sp̄ma: et trāmissus est ad
vasa: ubi sit ḡnatio sp̄ma: si posset
tale sic existēs reuocari ad mēbra:
nō ē apta mā nutritiōis. nec esset
qd̄ habile qd̄ puerteret in mēbra.
Alia ergo ḡnatio sp̄ma: ipe dūit
habilitatē māe ut q̄ variat̄ et mu-
tat̄ cōplexionē hūoris p̄ quā est ha-
bilis ut puer tat̄ in mēbra. vel q̄ si-
ant̄ idē mēbra. vel q̄ dāt ei actui-
tatē: quādā actiua dūit ad agen-
dum. q̄ si h̄ic scōs modus nō ē in
sp̄mate femie. q̄ nō est ibi virtus
actiua: est n̄ ibi p̄mus modus v̄
p̄mutatio cōplexiōis. Unde sane
bat̄. habitas ut fieret ex tali hūo-
re mēbra et ut puerteret in mēbra.
q̄ ut r̄gebam: si humor ille ē in
femia tā sc̄us sp̄ma: reuocaret̄ ad
mēbra ēēt inhabilis q̄ cōuertere
in mēbra. Q̄ at̄. ij. dicebat̄. q̄ post
sufficiētē purgationē mēstruor̄: est
habile tēpus ḡnatiois et cōceptiōis.
dicem⁹ q̄ eguocat̄ in menstruo. q̄
post purgationē mēstrui ip̄uri inci-
pit stillare in m̄rice mēstruū pur-
iō n̄c est cōgruū ḡnatiois tēpus ut
ḡnet̄ fer⁹: ex mā pura nō ex ipura.
¶ Et si dicat̄ ubi remanet illd̄ mē-
struū cū purgata sit matrix. dice-
mus q̄ remanet in mēbris et in cor-
pore mulieris. vñ post abiectiōes a
m̄rice mēstrui ip̄uri sc̄ip̄t̄ ibi stilla-
re mēstruū purū. igit̄ mēstruū abi-
ectū q̄ mā iep̄ta. cū sunt ip̄uri et li-
git̄ a mā tāq̄ mā ḡnatiois aptat̄ in

capit stillare pur. ¶ Q̄ at̄ adde-
bat̄. et. v. de abstinentia aueneris. di-
cemus: q̄ i viris et feminis: s̄ p̄h̄us
in de alalib⁹. debilitat̄ corpus ex ni-
mio venereor̄ vsu. corpore at̄ debi-
lato: mā quā dat mulier: nō ē sic
ydonea et sp̄ma: qd̄ dat vir: nō ē sic
p̄fectū. oz enī h̄iorē illū: q̄ se h̄z: ut
mā fetus aliq̄ decoctionē accipe i
corpore femie. ut sit mā ḡnatiois de-
bita. a q̄ decoctione deficit debilita-
to corpe eius. ¶ Possunt at̄ alie
cāe assignari. q̄ se nimis vtētes ve-
nereis: raro p̄cipiūt. ut q̄ forte ex
nimio tali vsu: sic matrix nimis lu-
brica: ut nō possit retinere sp̄ma. vñ
ē ex nimio tali vsu: adeo tollit̄ et
remittitur delectatio. ut m̄rix: nō
delectabilr recipiat. vt ex h̄ nō sit
ad p̄cipiēdum apta. vñ. Aliq̄. ait.
q̄ mulieres multū coeūtes: nō dele-
cran̄ in coitu. ¶ Querebat̄ g⁹ rō
facta. q̄ moderata abstinentia a ve-
nereis tā in marib⁹: q̄ in feminis:
facit ad faciliōrē et frequētiōrē ḡna-
tionē. s̄ nō arguebat̄ p̄positū. di-
cem⁹ enī ad formā argumēti q̄ i fe-
minis abstinentia a venereis facit ut
facilius et ap̄ius femia p̄cipiat nō
q̄ sp̄ma eius: sit magis purū. Sed
q̄ magis vel min⁹ debilitato corpo-
re: mēstruū ei⁹ sit idigestū: et ne ma-
trix sit nimis lubrica: et ne sine dele-
ctatiōe recipiat sp̄ma. Q̄ vo. vj.
dicebat̄: de dūa mor⁹ et ḡnatiois q̄
ḡnatio sit instāti. dicem⁹ q̄ cū ge-
neratio sit ex h̄is et in h̄is. q̄ sp̄
in ḡnatioe: oz expelli formā h̄is et i-
duci formā p̄positā: nūq̄ fiet ḡna-
tio idest introductio forme in iustā.

si sine tēpore pcederet: et disponēte
mā. Gñatio enī intēriōalē: vel mlti-
plicatio spētēi coloris pōt fieri i
istāt: qz aer recipiēs color spētē:
vel similitudinē: nō hz p̄trarietate
ad talē īsceptionē. Sic ē multī-
plicatio lucis: sicut ī istāt. qz ī aerē
nō est sōla p̄traria īp̄silnei hz ibi
possit eē p̄natio lucis. Si enī passū
nō hēret p̄trarietate ad agēs ī illo ī
stant: ī q̄ agēs p̄p̄quaret passō:
īduceret ibi formā. S; rōne p̄tra-
rietatis: regit ibi tēpus. et q̄a oēs
gñones nāles et reales: vt p̄z ex p̄o
phy. et. xij. metha. sūnt ex p̄r̄is iō
semp. regit ibi tēpus vñ et phy.
p̄mo de gñe ī. cap. d. actiōis et pas-
siōis volens p̄cordare sentētias an-
tiquorū: quorū qdā dicebāt q̄ p̄r̄iū
parit a p̄rio et fili a fili. dic q̄ agēs
et patiēs sūnt ī p̄ncipio p̄ria. ī fi-
ne vō filia. Stati g° cū agēs ap̄o
pinquat passō īcipit agē. s; h̄mōi
actio cū fundet ī motu/ sicut ī tpe.
post qd tēpus/ īducit formā: nec est
īcōueniēs ad gñonē alicui⁹ rei per
fecte q̄ sūnt ibi mltē gñones/ et cor-
ruptiōes. vt sēp. p̄cedat de īper-
fecto ad īperfecta/ donec sit cōple-
ta gñatio. Scdm g° h̄ describem⁹
gñonē fetus. q̄ aptiori mō sit cū
sp̄ma maris obuiat sp̄mati fe. qz
h̄ mō habilius recipit a m̄fice. S;
postq̄ est sic receptū/ si est tēp⁹ ad
gñonē habile/ statim īcipit stillare
a mēbris femie mēstruū purū ī ma-
trice. qd sit/ et ex parte fe. et ex par-
te passi/ et ē ex parte agētis. ex par-
te qdēz passi. qz tūc habile tēpus ē
ad gñonē/ qñ purgata ē m̄fice a mē-

struo īpuro: īcipit stillare mēstruū
purū. Ex parte qdēz agētis. qz pōt
ad h̄ opari aliquid sp̄ma viri. vt vir-
tutē eius stillare statim īcipiat/ h̄mōi
mēstruū vñ gñatio fiat grossa. Est
enī ymaginatio/ q̄ statim ī ipso cō-
tū/ ex p̄ma p̄iunctiōe sp̄mati/ gñatio
fiat extra m̄fice/ q̄ est loc⁹ nālīs
gñonis/ fieret s; hāc p̄p̄tesim/ nā-
lis gñatio ex locū gñonis nālē. h̄nt
enī isti p̄o īcōueniēt/ qd nō est ī-
cōueniēs. v; q̄ post actū venerēz:
vt post emissiōē fiat gñatio. Cum
enim h̄mōi emissio/ et p̄iunctio/ fiat
ex m̄fice/ et post fiat p̄ceptio ī m̄fi-
ce. erit generatio post emissiōē et
post p̄iunctiōē non ī cōiunctiō-
ne facta qdē de receptiōe ī m̄fice si
debeat ibi fieri gñatio vt plimū
statim īcipit ibi eē triplex humor
v; sp̄ma viri. sp̄ma feie. et mēstru-
ū distillās. et qz sp̄ma fe p̄p̄ rōes
superius habilitas nec pōt esse vt
agēs nec vt mā s; solū hz ibi vñ h̄nt
p̄t quasdā vtilitates alias. iō mē-
struū stillās īcipit ibi eē mā. q̄ p̄p̄
sui paucitatē ī p̄n⁹ sic sp̄ vincit a
sp̄mate viri. qd est sp̄mosius et al-
bi⁹. q̄ statim. vel. q. statim dealbat
p̄p̄ qd cōpertū est q̄ embryo ī p̄n⁹
est qd albi⁹. et q̄si lac. vel. q. butirū
cū g° dī q̄ ī breui tpe / nō posset
mēstruū sic dealbari. videmus ex-
p̄riētū p̄r̄iū. nā cū lac/ nō sit nisi
mēstruū dealbatū ī māmillis. si
tāta copia mēstrui p̄t sic breui tpe
dealbari/ nō est p̄ueniēs q̄ virtute
sp̄matis tā qd modicum sic est id
qd ī p̄mordio est mā fetus/ cito
dealbet. Auic. tñ. ī. 9. de aialib⁹.

Capitulum

ut uelle/ nō ēē remotū a rōne/ qu
pter sanguinē mēstruū/ sit i multie
re alius sanguis. ⁊ ipse sit sanguis
dealbatus/ forte tunc est aptū tps
impregnationis qñ post purgatio
nē mēstruū impuri/ incipit stillare
in mērice aliqd ita decoctus qd est
q. album. quā albedinē/ nō h̄ ex
fleumate qd sit mēstruū fleumati
cū. s; ex decoctione/ qd sit mēstruū
bñ decoctū. ⁊ si tale qd decoctū vo
lum⁹ vocare spma. sic v̄ba Auiē.
i. 9. de aialib⁹. sonare vident dice
mus nō ēē icōueniēs qd tale spma
sit mā ex mērice/ ⁊ qd imitūē cū i
pulsi⁹ ⁊ delectatione ēē māz fetus.
qd ipse locus emissionis designat/
cū emittat ex mērice vbi est p̄p̄ius
gñonis locus. s; si vocare vellem⁹
spma se. qd a mēbris eius in mēri
ce stillat/ nō est incōueniēs tale sp
ma ēē māz fetus. vtrū autē sic sit qd
i ipsa mērice stillat/ duplex sanguis/
qñ ē habile tps ad gñonē p⁹ qd ē
magis decoctus/ ⁊ q. alb⁹/ ⁊ postea
rubēs vel qd virtute spmatis maris/
fiat talis dealbatio/ ⁊ maxime in
pñ⁹/ qñ modica mā sufficit ad ge
nerationē/ cui modice m̄ae magis
pōt dñari agēs/ nō refert. put spe
ctat ad solutionē rōis scē. qz qñ
qz mō ponat nō o; mētrū appōi de
tēpore ad dealbationē/ talis m̄ae.
¶ Ad autē vltimus. 7. dicebat ex
ydoneitate m̄ae ad formas. qz opz
m̄am valde ydoneā esse soīe. ⁊ qz
humorē illū i quē o; inducit forma
aialis o; esse ita decoctū ⁊ digestū
qd sit p̄p̄ius ad mēbra aialis/
⁊ qd in se h̄eat vestigiū ⁊ caractere

oīm mēbrorū cutusmōt si ē sanguis
mēstruus/ s; spma. leue est soluē.
¶ Hā h̄hī p̄p̄ingratem ad mēbra/ ⁊
huius soīaz mēbrorū o; dīe illd qd
est mā fetus/ nō actiue/ qd sit oīa
mēbra facere s; passiue qd sit oīa
mēbra fieri. huius at p̄p̄ingratē.
⁊ si h̄z humor qd est mā spmat/ oñ
est in mēbris añq; fiat inde spma.
tñ tal humor iā tract⁹ ad vasa ⁊ iā
deseruiētia gñoni. q̄lrcūq; deseruiāt
cōuersis in sperma. qz mutatus
est a sua cōplexione iā elongatus
est ab illa p̄p̄ingrate qd p̄p̄ingus
erat qd ēēt mēbra fieri. Diximus
autē de mēbris deseruiētib⁹ gñoni aia
lis ⁊ potissime de mēbris q̄rū vru
te sit spma. q̄lrcūq; gñoni deserui
ant. qz aliter videtur deseruire in
gñione t. si es in mari ⁊ i seia. ⁊ al
iter gñoni spma maris. qd deseruit
directe ⁊ p̄nciplr oās soīaz ⁊ al
ter spma seie. qd nec dat soīaz nec
se exhibet. vt mā. sed solus h̄z etiā
qdas alia inuamēta. diximus et qd
p̄p̄ingras i humore illo qd est mā
aialis ad mēbra/ o; ēē passiue. qd
sit oīa mēbra fieri nō actiue. qd sit
oīa mēbra facere. nō qd ex h̄ h̄e ve
limus/ qd spma in seia/ sit oīa mē
bra facere nisi forte in directe in
gñi dat aliqd inuamētū spmati
maris. vt sup̄ius dicebat. s; pro tā
to h̄ dixim⁹. qz humor ille/ qd in se
est mā spmat/ ⁊ añ puerionē i sp
ma/ erat p̄p̄ingus ad mēbra fie
ri/ ⁊ vt pueret in mēbra/ iā sic cō
uersis ⁊ a sua cōplexione varlat⁹
ab illa p̄p̄ingrate ⁊ ydoneitate re
cessit. ¶ Scōz h̄ g⁹ spma se. p̄uēt

et dicitur a spermate viri. nam sperma viri cum hoc quod non est habile quod sit materia fetus et quod conuertatur in membra agnoscitur et ut possit inducere formam in membris et ut possit materiam fetus organizare et ipsam in membra conuertere. sperma quidem se. vel humor ille vnde sit sperma in forma conuersus in habilitatem prout quod sit materia membrorum. virtutes tamen actiuas non acquirit. quod possit organizare materiam vel quod possit eam disponere ad formam. vel ibi inducere formam. et quod sperma magis sonat et magis dat intelligere quod acquirit actiuitates. ut inducat. vel ut disponat ad formam. quod quod recessit a passibilitate ut sit obiecta materia. id est sperma se. et si a passibilitate recessit ut si sit ydonea materia fetus. tamen quod actiuitatem non requirit. ut possit inducere vel disponere formam. id est dicitur est equo ce sperma: inde est. quod Aluic. in. 9. de animalibus. diffusse pertractat. quomodo sperma seie equo ce sperma nuncupatur. ¶ Ad formam autem arguendum quod magis est quod ydoneus propinquum ad membra sperma se. quod menstruum. dicemus quod sperma se. potest dupliciter considerari vnde ut est habitus in membris et sic forte est magis aliquid digestum et per prius quod ydoneum et quod habile. vel conuertatur in membra quod menstruum vel non est id est sperma conuersum. et per prius a sua complexionem variatum et sic non est quod sit ydoneum sicut est ipsum menstruum. loquendo de menstruo puro quod est habile quod conuertatur in membra et quod sit generans materiam. ¶ Ex hoc autem patere potest illud etiam philosophi. in. 15. quod sperma seie non est conueniens generanti. quod nec est sperma. nec est menstruum quod

ut diximus humor ille in se. est materia spermatum per conuersionem in sperma recessit ab ydoneitate passiva. ut id non sit habile quod conuertatur in membra. vel quod sit membrorum materia. et ut diximus talis humor in se. conuersus in sperma per talem conuersionem sic recessit ab ydoneitate materiali et passiva. quod non sit ulterius ydoneum vel sit membra fieri. quod tamen non acquirit virtutes actiuas quod sit membra facere. igitur quod recessit ab ydoneitate passiva dicitur non esse menstruum et non esse conueniens generanti tamquam materia quod non acquirit virtutes actiuas dicitur non esse sperma et non esse conueniens generanti tamquam dicitur forma. ¶ Aduertendum tamen quod distinguimus de humore quod est materia spermatum in se. vel ut est in membris. et sic diximus forte esse magis quod digestum. et magis aliquid ydoneum vel conuertatur in membra quod ipsum menstruum. quod id apponimus ibi forte sub dubio locuti sumus. quod apud multos est dubium quid sit humor ille qui in se. est materia spermatum vtrum sit quod digestum vel quod indigestum. et superfluum. dicitur. n. aliquid / hoc est emittere quod melius seiat quod prius sperma. n. ut dicitur ex impregnatione leditur mulier. quod multi boni humores transiunt in statum fetus. quod cederet in nutrimentum membrorum se. si impregnata non esset. non tamen sic est ut alunt de vasa venereorum vbi finem eorum quod indigestum a femina emittitur. addunt autem quod si ex vasa venereorum se. leditur hoc est ex alijs causis non quod ex emissionem spermatum debilitet virtutem nisi forte adeo emitteret quod oporteret per defectum illius materiam superflue et quod est in ea

Capitulum

qd purū in huius mām cedere/vt
 sꝫ eos/sic ⁊ in oibꝫ ex nimio vene-
 reorꝫ vsū aliquū sanguis emittit. vt
 fm hꝫ sit modus pueris in mari ⁊
 se. vt in mari sperma sit qd valde
 digestū. q̄ deficiēte suppleat vices
 eiꝫ sanguinis q̄ est qd magis indi-
 gestū. in feia vō ecōuerso sit/ mā
 qd indigestū q̄ deficiēte/ suppleat
 vices eiꝫ/ qd digestū habile. Quic
 qd n̄ sit de hac mā sp̄ habet itēti
 q. s. humor ille q̄ est ydonea mā
 sp̄ma in feia vt est in mēbris/ siue
 sit qd digestū vt puerat i mēbra/
 siue nō puerat n̄ in sp̄ma a tali
 habilitate discesset vt nō vltius/
 sit debita mēbrorū mā. ¶ Ad vō
 dicebat. 8. de sollicitudine nē q̄ si
 sp̄ma semie. nō faceret directe ad
 gñonē/ nō eēt de eo sic sollicita nā
 ⁊ cū humor nutritiuus in feia/ fa-
 ciat ad p̄seruationē indiuidui. oꝝ
 q̄ humor sp̄maticus in ea/ faciat
 ad p̄seruationē sp̄ei. dici pōt/ q̄ n̄
 si eēt tāta delectatio in feia in vsū
 venereorū/ q̄ n̄ aborreret ma-
 sculū. cū tor passionē ⁊ dolores
 nāl̄ fortia ex partu. sollicita gº
 fuit nā vt ibi tāta delectationē ap-
 poneret. ⁊ sp̄eto futuro dolore.
 vel ē ignominia ad talē actū cōpa-
 scētā p̄ns. q. nāl̄ inclinaret. hꝫ n̄
 nihilominus humor sp̄maticus i
 feia/ plura iuuamēta ad gñonē. vt
 nō in merito de huius humore nā
 eēt sollicita. ¶ Ad at dicebat. 9.
 q̄ mēstruū est qd impurū/ nē odi-
 bile frigidū. siccū. melēconicū ⁊ c.
 equocat in mēstruo. qz loq̄tur de
 mēstruo ad cuiꝫ expullionē nā cer-

ta tpa ordinant. in qbus tpsibꝫ nō
 est ydonēti gñonis tps. sꝫ post ex-
 pulsionē illius mēstrui impuri. qd
 est sic nāe odibile/ sit habilitatio i
 mēbris vt inde in m̄fice stillat mē-
 struū purū/ qd est gñonis mā ydo-
 nea. iō dñr auctores medicine/ q̄
 post illā purgationē qñ tā dꝫ icipe
 stillare mēstruū purū est p̄gruum
 gñonis tps. ¶ Ad qdē addebat.
 10. de vīa maris ⁊ se. qz mares ca-
 rēt mēstruo. q̄ nō est nisi rōne sue
 indigestionis ⁊ impfectionis. dice-
 mus q̄ mares carēt mēstruo vtro-
 qꝫ puro ⁊ impuro. hñt enī mares
 meliorē cōplexionē. q̄ feia. q̄tū
 ad gñonē pp qd pōt in eis gñari
 verū sp̄ma. qd est qd nobilius ⁊
 dās fōiaz. in feminis vō quaz cō-
 plexio hꝫ nō patit ne eēt in vtilis
 ad p̄seruationē sp̄ei ordinatū in
 eis/ nā mēstruū. qd i gñone se exhi-
 bet. vt mā. vt hꝫ mō mas ⁊ feia de
 uirēt ad p̄seruationē sp̄ei. qz feia i
 gñone p̄beret mās. masculus autē
 induceret fōiaz. ¶ Dīa gº maris
 ⁊ se. hꝫ nō arguet q̄ mēstruū loq̄n-
 do de mēstruo puro/ nō sit in gñō-
 ne mā. sꝫ q̄ se. ex ignobilitate sine
 cōplexionis/ nō p̄t aliquē humorē
 tñ de coquere/ ⁊ tāntū trāsmutare
 quod fiat verū sperma ⁊ q̄ det in
 generatione fōrmaz. ideo natura
 ordinant in ea mēstruū. q̄ in ge-
 neratione se exhibet vt mā.

Cap. xxiij. ¶ Abi adducuntur
 quedam obiectiones cōtra quas-
 dam particulas in diuersis capi-
 tulis superius contentas.

Obmissio

Emisso pmo ca-
pitulo vbi solus
narrant rōes/ q̄
imponunt Gal.
q̄ i spmate fecit/
sit virtus actiua.
qz t i. 1. 2. 3. cap.

diffuse oñdebat. q̄ sperma se. nec
tāq̄ dās forniā nec tāq̄ mām ad
gñones est vtile. iō rōnes addu-
xi- mus q̄ possent fieri in frū. q̄ hu-
ius sperma se hiet tāq̄ mā. t eas
soluimus. nā t si aliq̄ rōnes/ ad h̄
circa libri pñ^m in pñib⁹ caplis ad
ducebant t ille solnebat. nū qz po-
terāt plures fieri q̄ aliqb⁹ forte vi-
deretur validiores t foriores. iō
volumus illas rōes circa finē hu-
ius tractatus adducere/ t ēr solue-
re. qb⁹ adductis t eis ias solutis.
qz p̄ aliq̄ verba/ circa finem tertij
capli posita/ t ēr p̄ mltā alia capla
sequēta/ pñt aliq̄ obones fieri. iō
in h̄ caplo/ illas obones adduce-
re t postea obones illas in sequē-
ti caplo soluere. vt nō vltius ad
cōplemētū tractatus restet nisi ad
dē vltimū caplū in q̄ sit finis libri.

¶ Adducem⁹ ēr q̄tū ad pñs spe-
crat. 1. 4. obones p̄ qdā posita cir-
ca fines tertij capli. t p̄ qdā posita
in qbusdā capitulis sequētib⁹.

¶ Dicebat. n. i. 3. caplo q̄ vltim⁹
cib⁹ mēbroz ē sanguis sic ēba pñi
in plib⁹ locis ide aialib⁹ apte dñt.
p̄ qd obicē q̄ sanguis nō pōr ē vlti-
mus cib⁹ mēbroz. nisi p̄ digōnez
aprat⁹ mēbris silitudie vltima. qz
vt dñt. oz q̄ sanguis q̄ dñ nutriti
aliq̄ mēbroz quādiu manet san-

guis sit cōis mā nutritionis. t in-
differēs oib⁹ mēbris. s̄ si dñ aliq̄
mēbrum nutrire oz q̄ determinet
ad tale mēbrū. ex ppria vtute nā-
li sita i illo mēbro. ita q̄ qdlib⁹ mē-
brū nutriat ex cibo pueniēti vt os
nutriat ex nutrimento osseo: caro
ex carneo. imo anq̄ sanguis fiat
nutrimētū mltos alics gradus re-
cipit/ vt dicat esse sub foza glutini
aliquā vñionē hñs ad mēbra. t po-
stea sit sub foza rois qñ qd subti-
le t penetratiuū totū mēbrū sub-
intrās t ad singulas partes trās-
missus nō ad singulas fm mās. qz
tales partes sunt qdāmō infinite.
s̄ ad quāz partē fm fozas. sic dici-
mus q̄ qly pars aucti est aucta t
qly pars nutrit est nutrita: qz ad
quāz partē s̄ fozas trāsmitit ali-
mētū. qd est at caro siue pars car-
nis fm mās t qd s̄ fozas inde gñā-
tione diffusius dixim⁹. vltimo at
dicemus ē alimētū s̄ foza cāb⁹.
qñ nō amplius fiat alimētū s̄ fo-
ma s̄ra. s̄ vtute nāl mēbrū cābiat
fozas t accipit fozas mēbrū t fit de
s̄ba mēbrū. qb⁹ oib⁹ p̄sideratis nō
vñ sanguis ē vltimus mēbroz ci-
bus. cū post sanguinez fiant in nu-
tritōe mlti gradus. ¶ Nec vñ qd
videt pñs dñe/ q̄ mēbra nutriant
sanguine. qz interius mēbra sunt
rubeat pp qd vñ est qd rubeū. t
qd sanguinēū nutrimentū ipoz. qz
vt qdaz aut. ille carnes sunt albe
ē in aialibus hñrib⁹ sanguinē. s̄
vident rubeo pp sanguinis admi-
tionē s̄ si foriter exprimat ab eis
albe remanēt. ¶ Dicebat autē tu

Capitulum

eodē. 3. cap^o q^d fleuma iuxta dēi
 Fluor. in fini Coll. nō est nisi san-
 guis indigestus. 3° qd obicit. q^d fleu-
 ma est humor p se digestus distin-
 ctus sicut colera z melēconia. ha-
 bilis tamē est vt aiūt. q^d ex fleu-
 mate fiat sanguis q^d ex colera. q^d
 colera ē qd valde accūsus z p dūs
 v^t qd valde coctū. facilius est. n.
 vt aiūt. q^d crudū coquat q^d coctū
 in crudat. iō facilius est q^d fleuma
 fiat sāguis. qd ē. q. qd crudū q^d q^d
 colera. q. qd sup coctū. sic ē me-
 lēconia pp sui terrilitates nō est
 habilis vt puertat i sanguine. ipz
 tū fleuma/ cui sit dare qtuor hu-
 mores. iuxta qtuor cla est distinc^o
 humor ab alijs humorib^o. nō aut
 est vt vident^r qba illius capli sona
 remisi humor distinct^o. sⁱ sanguis
 indigestus. vt q digestio fiat i epa-
 re. z i corde. siue v^tute cordis. vbi
 colera tāq^d qd supflūū nutrat in
 cistam fellis. melēconia ad splenē.
 fleuma aut sit sanguis indigestus.
 ac si nō ēē distinctus humor a san-
 guine. ¶ Dicebat ēē tertio i eodē
 tertio caplo. q^d eadē mā totius z
 partis. pp q innuebat ibi. q^d san-
 guis z nō spma q ē mā pūū ē mā
 totū. vt sic ptes corpis siue mēbra
 in nutritione nutriūtur sanguine
 non spmate. Sic in gēratōe totus
 embrio/ siue totū corpū embrio-
 nis fit ex sanguine. ¶ Sed 3° esse
 v^t. q^d dispō sūficiens ad nutritio-
 nez vt aliqui aiūt. nō sufficit ad ge-
 neratōem. nūq^d mā gñomoz vt si
 gallez effigie oīum mēbroz pp q^d
 opz q^d illa mā ad vnitatē. z cōcor-

diā reducat. vñ debēt fieri oīa mē-
 bra. ¶ Dicemus ergo q^d mā par-
 tiū siue mēbroz ē appropara mē-
 bris. z hⁱ distinctionē sⁱ mēbra. vt
 os. put dicebat nutrit^r nutrimento
 ossio. caro carneo. mā aut totius
 nō hⁱ hāc distinctionē. sⁱ magis hⁱ
 quādā p^rcordiā. z vnitatē. falsus ē
 ergo qd ibi dicit^r q^d eadē sit mā to-
 tius embriois in gñonē. mēbroz
 siue partiū corpis in nutritione.
 ¶ Dicebat aut. iij. ca. q^d se. hⁱ re-
 fles. venas. z arterias a q^d potest
 aliqs humor effluere medi^o. q. in-
 ter aq^d z spma in v^tl tū ad gene-
 rationē. Dicebat ēē in. v. q^d si sper-
 ma viri dē supflūū alimētū nō tū ē
 supflūū simplē. q^d z si est supflūū
 indiuiduo nō est tū supflūū spēi. sp-
 ma tū se. v^t humor ille. q^d est mate-
 ria spmatis ei^o. qū tā est cōuersus
 in spmarest supfluitas simpliciter
 nec est qd necessariū spēi nec indi-
 uiduo. q^d p se z pncipalr nec facit
 admixtionē. nec ad gñonē sⁱ qua-
 si a latere hēat qdā inuamēta ad
 gñonē. vt q^d hⁱ irrigare mīscē. vel
 hⁱ p^rēperare spma maris. vel hēt
 facere vt spma maris a mīscē ar-
 tius attrahat. ¶ Sed 3° est vt qui-
 das aiūt. q^d Aulē. in. j. de gñone
 aialū vult q^d humiditas qdā aq-
 sa decisa a spmate. q^d p digestionē
 in vasis scinnarijs est seq^rstratio
 puri ab impuro deccurrit in mīscē
 z irrigat eā. q^d humiditas nō ē sp-
 ma sⁱ supfluitas ei^o. pōr g^o hⁱ colli-
 gi q^d sicut in vita est qdā humidi-
 tas. q^d ē supfluitas spmatis. q^d d^r ēē
 humor medius in aquas z spma

fit est in se. h^o humiditas: nō ergo bene dicebat q^d sp^{ma} se. fit hūor medius iter aquā z sp^{ma}: sⁱ hū^o humiditas ē in seia est talis humor meus. ¶ Nec ē vt v^o bñ dicebat q^d sp^{ma} se. h^o irrigare matricez sⁱ hū^o humor meus: habet irrigare siue sit emissus a mari siue a se. ¶ Dicebat aut. v. in. vi. c. q^d mulier p^o īpregnari siue emissionē sp^{ma} sic p^o totū illd cap^l h^o p^obat p^o q^d z sⁱ in. ca. iij. dicebat. q^d testes in seia nō d^o fūat d^o recte ad g^oionē sⁱ in m^olis d^oferu^oant. q^d v^o in p^oueniēs: q^d vt d^ont/ si mulieri ali testū d^oficiat steril^o red d^oit. q^d nō ēē vt v^o. nisi sp^{ma} eius d^o necessitate regreret ad g^oionē z nisi testes eius d^orecte ad g^oionē facerent. ¶ Dicebat ē. vj. in. ix. c. q^d erat duplex sp^o. organic^o z nō organicus. ¶ Sed ē est q^d q^lz sp^o d^o d^octi organicus siue sit sp^ois for mās mēbra. sⁱ sp^ois q^d pōt d^octi sp^o g^oiat^o siue sit sp^ois format^o in mēbris q^d pōt d^octi sp^ois genit^o. Nam sp^ois g^oiat^o format^o mēbra vt q^d d^oat atū est organū v^oru^o īfoiatiue p^ois q^lz ad g^oionē. Sp^ois aut for mat^o in mēbris est organū geniti q^lz ad v^ote p^oseruationē. ¶ Qui libet g^o tal^o sp^ois erit organic^o cuius p^oru^o asserēbat. ¶ Dicebat ē. z. vj. in. ix. ca. q^d ex s^oleumate possunt nutriri mēbra. nō aut ex melinconia/ nec ex cola. q^d q^dā falsū reputat. q^d cola z melia nullo mō nutriūt cū q^dā mēbra dicat cole-rica. q^dā melica. in sanguine etiaz mīnutoz q^d d^ocurrūt p^o v^onas/ vnde

accipit mēbroz nutrimentū. d^oes tūq^l. hūiores apparent q^d nō esset. nisi ex q^ltruo: hūorib^o nutrimentum accipere ē. ¶ Dicebat quidē. vij. in. ca. xij. q^d cū sit triplex sp^o in aīali. nālis. sⁱ q^d est in epate. aīalis q^d est i cerebro. vital^o q^d est in corde/ nō sic h^o ēē ītelligendū/ qⁿ oīa ista p^oncip^ol^o sint i corde. appropiatur tū cordi sp^ois vital^o magis q^lz aīalis z nālis: q^d sensus/ q^d sit p^o sp^o ritū aīalez/ agit cor p^o cerebrū: nutritionem/ q^d sit p^o sp^ois nālem/ agit cor p^o epatē: sed pulsus/ q^d est opus vite/ agit cor p^o v^onas pulsantes/ q^d sint p^ope cordi. ¶ Sⁱ ē nō v^o sit nisi v^o sp^ois: q^d vt est in corde d^o vitalis. vt accōmodat^o cerebro/ d^o aīalē/ vt accōmodat^o epatē/ nālis. Si ergo ex epe h^o tal^o sp^ois. q^d dicat nālis. z ex cerebro q^d aīalis: nō dicent talia ēē in corde. Immo q^d v^onū z idēz organū nō pōt p^ola facere. q^d sint diuersay cōplexionū. cor nō dicet h^ore sp^ois vitales. aīalē z nālez. vt oīa opa attribuūt v^ono organo. sⁱ cordi: sⁱ attribuūt diuersis organis. ¶ Dicebat ā. ix. i. ca. xv. embriōez in p^omordio ēē albu. q^d lac. v^ol. q^d butir. q^d nō negāt aliq^d sic esse. cū. authores medicine h^o dicāt: sⁱ volūt h^o dictū ē d^ore s^op^oriori d^oco. vidēz q^d p^omordialis mā fer^o/ sit menstrū. sⁱ vt aut h^o p^omordialis mā est sp^{ma} seie. ideo vt atunt. embriō/ siue ferus/ est. q^d lac z q^lsi albu z postea adueniēte menstruo d^o q^d nutrit fer^o iā conceptus/ īcipiūt ibi appere v^one sanguinis z īcipit ferus iāz rube^o ap

Capitulum

parere. Si ergo p̄mordialis m̄a
esset mēstruū/etia i ip̄o p̄mordio
apparēt fer⁹ rube⁹. qđ est falsum.
Dicebat i superiori eodez. xvj.
ca. qnqz modōs eē i fctū. qz p̄o aſi
milatur lacti. C Secdo sanguini.
C Tertio coagulatōi. C Quar
to fiūt mēbra p̄ncipalia. C Qui
to alia mēbra. Et qz corpi organi
zato/iſundit aia p quā corp⁹ uiuit
videt ex h dicto/ut qdā auit. qz in
p̄mordio fer⁹/nō uiuat. qđ falsum
est ut auit:qz tūc tota dīstrueret
aſtronomia. q nō ſolū accipit na
tūitates:ſz etiā cōceptus. vñ z re
geerut qdā dūt. p̄ſueuerūt ſigna
re horas ſuoz p̄cubitū. Erat ni
hilominus ut vñ. xi. dictū non be
nedictū i. c. xviij. vbi dicebatur qz
pōt fieri ip̄regnatio poſt ip̄egna
tionē. qđ vñ oīo mirabile. qz cum
i ſe. impregnata ita ſit clauſa ma
trix ſm auctores medicine. q nec
acumē acis ip̄ma intrare poſſet.
Dicebat etiā. c. xvij. qz ad ge
nerationes maſculi faciebat habū
dantia caloris: z remiſſio caloris
ad generationem femine. Sed ſ
tēperamentū caloris facit ad ſor
titudinez vtrius:fortitudo at ētu
tis:ad gñationem maſculi. g⁹ nec
magnitudo caloris:ſed tēperamētū
caloris. facit ad gñationē maſculi.
Dicebat etiā. xij. in eodem ca.
xviij. qz quātitas m̄ie facit ad gñō
nez maſculi. C Sz ſ. quanto plus
eſt de m̄a minus ducit ab agente:z
minus dñat in ea agens. z p̄ p̄is
minus gñabit maſculus cū ſemper
agens intendat gñare maſculum.

Dicebat et ultimo. xij. dictū
eodez. xvij. ca. qz ut vñ bñdictū. qz
in corde re ſulget cōplexio maſcu
lina. femina z media: ſm cuius cō
plexiones ſoiānt alia mēbra. cuius
p̄rarium eſſe vñ. qz in. aliqbz re
periunt ſig caliditat cordis: z ſig
frigiditat reſtū. qđ nō eēt ſi ſz cō
plexiōez cordis fieret cōplexio oī
um alioz mēbroz. C Idē qdē
ſunt obiectiōes. q poſſent induce
re aliquem. ad dubitandū de hie:
q poſita ſunt in caplis auidictis.

Cap. 24. C In quo ponitur
ſolutiōes ad oēs obones p̄bitas.

Bdicim⁹ a ſapientib⁹ facile eſſe nō
dū facere. ſed diſ
ficile eſſe nō dū
factū diſſoluere.
qđ nō de oīmodo
eſt itelligendū qz
aliqñ ipſe nodus ſui ipſius diſſo
lutionem indicat. ne ergo videat
rara eſſe diſſiciles in nodis ſp̄abit
tis z in oib⁹ obonib⁹ p̄bitas. qz ſi ſit
vñ ad diſſoluēdū: volumus obie
ctiōes illas ſertati ſoluere. eo mo
do quo poſite ſunt. C Qz ergo p̄
mo dicebat. qz vltimū nutrimentū
mēbroz ut eſt ſanguis qz. q. in eodē
dicto triplici diſſicilate arguebat:
tū qz qđ ſz mēbra nutrit nutriti
to ſibi appropriato: ut caro nutriti
mēto carneo. os oſſeo. tū qz poſt ſan
guinē eſt dare vltiores gradus/
videlz glutinum/rore/teābiū. tū ē
teſto. qz expreſſus ſanguis a car
ne remanēt carnes albe. pp qđ nu
trimētū carnis/nō vñ eē qđ rubeū.

Edicem⁹ g^o ad h^o oia/ q^o totū pōt
vocari sanguis/ donec sit sacra/ trās-
latio in mēbru/ siue sit glutinū/ si-
ue ros. vt h^o nō noient nisi sangui-
nē iaz decoctū/ z digestū. qd est val-
de qd primū trāslatiōi in mēbru.
q^o viterius nō idiget/ nisi q^o fiat cā-
biūm vt q^o cābriet formā/ z trāsbe-
f i mēbru. pp h^o g^o nō iprobat dictū
p^oh^o. q^o vltimū cib^o mēbroz est san-
guis. cū totū h^o mōi humor sic deco-
ctus/ sanguis vocari possit. Et qd
dē/ q^o caro nutrit nutrimento car-
neo. cō osseo. quātūz ad formā ar-
guēdi/ nō pbat. qn sanguis sit nu-
trimentū oīz mēbroz/ s^o solū arg^o
q^o ex diuersitate mēbroz agētium
diuerse nutritiōes sūt ex sangui-
ne. sicut si dicem⁹ q^o aer est mā re-
stauratiōis ignis/ z aqua. q^o aqua
ingrossat aerē/ z gīat idē aquaz/ z
ignis sūtiliat aerē. z gīat idē ignē.
pp ergo diuersas actionez ignis ex
eodē aere generari p^ot ignis/ z aq.
Sic pp diuersam actionē mēbroz/
ex eodē sanguine nutriunt diuersa
mēbra. **E**duertēdū tū q^o nō pp
h^o negam⁹. qn in ipso sanguine sūt
multe diuersitates. z qn ipūz aīal
sit ciuitas optime ordinata. vt sic
in ciuitate optime ordinata/ cullī-
bet ciui dā f m frutes snā. sic z in
aīali sano z bñ cōplexiōato ad qd-
h^o mēbru trāsmitit alimētū. ppor-
tiōatū cōplexiōi sue. Mā sic i ipso
aere dam⁹ diuersitatē/ q^o qdā pars
est sūtilior/ z illa est magis cib^o illi⁹
ignis. qdāz grossior/ z illa est magis
puertibilis in aquā/ sic z i ipso san-
guine diuersitates dare possumus

Sic sit diuer for mēbroz ydoneū
nutrimētū. Et si dicat/ q^o sanguine
expresso a carne remanet caro al-
ba/ vt nutrimentū eius non sit san-
guis. q^o est qd rubē sed alius hu-
mor alb⁹. qd dicem⁹. q^o forte color
ille alb⁹ apparet in carne. post ex-
pressionē sanguinis non est color
carnis. s^o apparebit. ibi talis color
pp subitrātez aerē. Mā si ex cornu
nigro fiat rasura aliqua illa rasura
apparebit alba. S^o cū partes cor-
ni nigri. sint nigre. quia illa rasu-
ra apparet alba. cā est claritas ae-
ris subintrātis. dato tū q^o opor-
ret sanguinē aliquat⁹ dealbari/ vt
fieret nutrimentū carnis/ non pp h^o
hēret q^o sanguis/ nō sit vltimū nu-
trimentū mēbroz/ nisi sicut dē men-
struū ē nutrimentū pueri extrayre
rū. vt lac/ qd est nutrimentū ei⁹/ nō
est nisi mēstruū in māmills dealba-
tū. sic vlti⁹ cib^o mēbroz/ posset dici
sanguis/ ēt hac ypotēsi stāte. q^o hu-
mor ille q^o ponit ē tale nutrimentū
nō ē nisi sanguis decoct⁹ a mēbris.
Qz at obijciebat. tū. falsum esse
q^o fleuma/ nō sit nisi sanguis idige-
stus. q^o fleuma est humor p se di-
stinctus ab alijs hūiorib⁹. debilis ē
obiectio. Sic z enī posset obici fal-
sum esse. q^o femina/ nō sit nisi mas
occasiōat⁹. q^o sex⁹ femineus est sex⁹
p se distinctus. Dicem⁹ ergo q^o sem-
per agēs intēdit assimilare sibi pas-
sūz. z volēdo assimilare sibi passūz
aliqua reicit tāq³ supflua nō valē-
tia recipere formā agētis. in aliqui-
bus at idēit snā formā simplr. vt
cū masculus gīat masculū. in alē

Capitulum

qbus iduci aliquat vt cū n
lus gñat femina. iō dī femia mas
occasidatus. qz semē maris qd est
in gñone agēs/ ex aliqua actiōe. z
ex aliquo impedimēto/ nō valēs gñā
re mak hz generant se. vt possit di
ci femina. vel mas occasidatus/ vel
mas idigestus. vt qz nō potuit mā
tātā digestiōē pati qz fieret cōple
tio masculina/ facta fuit ibi cōple
tio feminina. sic t i pposito/ epar
qd est. q. sanguis coagulatus/ vel
virtute sua/ vel virtute cordis inten
dit gñare sanguines. vbi sunt aliq
hūiores. q. supfluitates vt melēco
nia est. q. fex. colera. q. spuma: san
guis at est/ id qd q. pfecte sibi assi
milar: flemma vō est. q. sanguis oc
casidatus. vt qz pp aliquā occasio
nē vel aliquā resistētiā mae/ nō est
ad tātā digōnē deductus ille hūior
qz sit sanguis. vñ vocatus est etiaz
sanguis idigestus. pp h g nō tolli
tur: qz nō sit hūior p se distinctus:
nec ēt pp h hz qz nō sit humor ne
cessariū/ sicut z sexus femineus ne
cessariū/ est: nō obstat. qz se. sit mas
idigestus. vel mas occasidat nō so
lus enī flemmate. s. ēt colera z me
lācoma vñ nā ad aliqōs vtilitates
z ad aliqua inuamētia. tāta est. enī
sagacitas eius. qz ēt ipsas supflui
tates ordinat ad aliq inuamen. a.
¶ Quod aut obijciebat. iij. nō ēē
eadēz mām totius: z partiu: nec ēē
eadēz mās nutritiōis z generatio
nis qz in nutritiōe est mā distincta
iuxta distictionēz mēbroz. In gñā
tiōe vō est mā magis vnica: z ma
gis pcora. dic: mī qd oia mēbra cō

tinēt d sicut: spma vñi pñet vñi
tine. oia enī mēbra mās debita con
uertūt in oia mēbra vt qd h mēbz
pñit i se alimētū: ad se trāsmittū.
¶ Ergo facit oia mēbra disticte
z. q. diuiz h facit vñs spmas vñ
tine. Spūs enī q est in spmate per
forat vñd: qz mās sibi obiectā: eam
organisās ac fodans in ea oia mē
bra. ¶ Hāc ergo dñas. in gñone z
nutritiōe hz vñtione z distictionē
magis reducem i diuersitatē agē
tiuz qz in diuersitatem mae: nec tñ
pp h negare itendū. qn possit ēē
aliqualis dñā iter mās nutritiōis
z gñōis hz maioritate z minorita
te digōis. vel alicui alteri diuer
sitatis. Hā cū dicim eadēz esse
mās nutritiōis z gñōis partiu. s.
z totū nō oī idēmpitates istam
ēē pūctales. s. sufficit eā esse fm ali
quē gradū. z vt h adaptem ad p
positū. dice forte qz i muliere est tri
plex sanguis. ¶ Un oīno ipur. q
determinato tpe efficit. ¶ Ali at
q post eiectionēz ei est aptus stilla
re in mfices. q est. q. qd pur/ q p
est gñōis mā. ¶ Tertius at de q
nutritiū mēbra femie. Cum ergo
dē. qz eadēz est mā gñōis z nutri
tiōis: p tāto vñtates hz. qz sanguis
est qz trahit ad mēbra feminea: z
est mā nutrimenti. z sanguis etiaz
q stillat in mfice: est mā gñōis.
¶ Obijciebat. 4. qz mulier: ēt hz
quendā hūiditates aquosaz diffe
rentes a spmate. z illa hūiditas est
humor medius iter spma z aquā
z quilla est qz hz irrigare mficem.
dicem. qz hz se. possit pēre: vel pēat

quod ad humiditatem magis idigenti
 quod suus spuma. illud tamen quod in eo est
 magis spuma digestum: non pro ad hoc
 reuocare quod sit de spuma. et quod sit ut
 aliqd acquisit. ut etiam tale spuma pos
 sit dici humor medius inter aquam et
 spumam: et possit propter in acquisitionem
 aliquid temperare spumam maris. et irri
 gare mices. ¶ Quod autem obieciat,
 v. falsum esse quod mulier possit impregna
 ri sine emissionem spumam: quod testes in
 femina directe non deseruiat ad generatio
 nem. cum se. deficiens vno teste iuenia
 tur esse sterilis. dicemus sicut et prius
 dicebamus. quod hoc apriori non fiat genera
 tio. cum tam mas quam se. sit spumantia.
 et raro fiat aliter: copertum est tamen fe
 minam concipere sine omni tali emissionem.
 ¶ Quod ergo dicitur: quod mulier defi
 ciens vno teste est sterilis hoc est di
 ctum: sed non probatur. Nam certum est
 testes in masculo ad generationem. et tamen
 propter est masculum cum vno teste genera
 re. imo quodam rustici cum ex tauro et
 vacca voluit suscipere fetus masculu
 num. ligant sinistram testem tauri. ut si
 at emissio a dextro. quod magis facit ad
 generationem masculi. dato tamen quod se. defi
 ciens in vno teste fieret sterilis. non tamen
 propter hoc oporteret quod testes seculi dire
 cte ad generationem faceret. si sufficiat
 quod haberet aliquid inuamem ad generationem.
 ut puta quod calefaceret partes illas.
 quod propter amotionem talium testium infri
 gatis redderet femina sterilis sic et
 masculus in iuuetute castratus effici
 citur in herbis. quod forte ex absentia re
 stium aliquid frigiditas indicitur in corpore.
 vnde sit clausura pororum ut non possint
 exire pili. Cum ergo dicimus te

stes in seia. directe ad generationem non non fa
 cere. intelligimus quod non faciat talis par
 tes spuma quod inducat formam vel quod
 se exhibet talis materia. non autem intelli
 gimus quod possint aliquid inuamem
 habere calefactionem. scilicet partes illas sine
 quod calefactione possit impedi per
 pino. ¶ Quod autem obieciat. 6. quod non est
 dare spiritum non organicum. sed omnis spiritus
 est organicus quod omnis spiritus est orga
 num alicuius. propter dicitur ob hoc ex imper
 fecta notitia illius capli. non. n. intelli
 gimus esse dare spiritum non organicum. i.
 esse dare spiritum quod non sit organum alicui
 tus/ nec est intelligimus esse dare spiritum
 qui non sit corpus. quod nomine spiritus
 (ut hic de spiritu loquimur) intelligimus
 quoddam spiritale corpus. sed dicebamus
 quod erat dare spiritum non organicum quod
 erat dare spiritum quod non agebat in virtute
 alicuius spiritualis organi. sed eius
 erat formare omnia organa. et huius est
 spiritus emissus cum spumate maris. quod
 cum sit separatum ab organis maris
 format omnia organa fetus in matrice fe
 minae non reducemus huius spiritum in
 aliquid organi cui sit principium in cuius
 virtute agitur: nisi forte reduceremus
 spiritum ad organum a quo est separatus/
 ut ad cor patris a quo recepit virtutes
 agendi. ¶ Quod autem obieciat. 7. quod
 colera et melancolia possit esse nutri
 mentum membrorum. quod aliquid membra dicuntur
 esse colerica. aliquid melancolica.
 et etiam quod in minutione apparent
 omnes. 4. humores. dicemus quod membra
 nutriunt sanguine. et in necessitate
 possunt nutriri slemare. tamen non est in co
 ueniens quod humores seipsos parti
 cipent. ut non sit ibi dare quod simple

Capitulum

purū. pp q nō est inconueniēs q sanguis in vnis i aliq sui parte sit magis sanguineus. in aliq magis colericus. in aliq magis melēconicus. rōe cuius in mīnutione pnt apparere tales diuersitates. totū tñ pōt dici sanguis. ¶ Scdm hūc g° moduz nō est tōrte incōueniēs aliq mēbra nutrirī melēconia aliq colera/nō qz nō nutrant sanguie. s; nutriunt declināte ad hunc humorem vel ad illū. ¶ Qd autē dicebat. 8. de triplici spū. q nō est in corde spūs nālis t aialis s; vitalis. ille tñ idē spūs q in corde est vitalis i epare est nālis. in cerebro aialis. qz non pnt diūsa opa attribui eidē organo dicemus q cor est p^m senties. p^mus nutries. p^m viuens. vt Auer. pbat i suo Coll. iō spūs nālis. aialis. t vitalis pnciplr dñr esse in corde. nec est incōueniēs ab eodē organo pcedē diuersa opa p diuersas vtutes. in eodē. n. corde possūt oēs ille vtutes fundari. Im quē modū dubitat Aристо. in. 2. de aia. verū sensus tactus sit vn^o sensus. enī sit sensus particularis t p se discretiū plimū prietatū vz. calidi t frigidi. humidi t siccī. nec ē dubiū s; eūdē ibidē. qn sensus tactus sit vnus māl^r t s; iecet ne. qz i eodē nerno tāqz in sbo pē fundari vtus t actiua p quē aialis discernit prietatē calidi. t frigidi. t ē vtus p qz discernit prietatē humidi. t siccī. ¶ Sy qeqd sit de diuersitate vtutū tactiue. vtz. s. sit realr vna t eadēz v. us tactina p quē discernit h prietatē t illa.

dubius tñ si dy ē: qn i eodē organo ples vtutes realr differētes fundari possunt. ¶ In ipso g° corde est vtus p qz est vtus senties: vtus p qz est pnciplr nutries t pnciplr viuēs. vt i eo pnciplr sit spūs aialis. nālis. t vitalis. vtrū āt sit vn^o t idēz spūs aialis. nālis. t vitalis. non refert. put ad ppositum spectat. nā sufficit i corde ēē illas tres vtutes qru organū est aliq corpus sibile qd dī spūs. qd corpus sibile siue qd organuz vt deseruit vtuti sensitiue cordis dī aialis. vt deseruit nutritiue nālis. t vt deseruit vtuti pulsatiui eius. dī vitalis. verū tñ qz cor nutritionē t maxime nutritionē sferiorū mēbrorū exerceat p epar siue p cerebrū. pulsū aut p venas pulsaniles sibi appariatas. iō specialius spūs pulsatiuis siue vitalis appropriat cordi. aialis cerebro. nālis epari. oia tñ ista pncipalr sunt i corde. vt pē ēē p hita māifestū. ¶ Qd āt obiebat. 9. q nā pmodialis embryonis est spma se. t nō mēstruū. qz si esset pmodialis mā ei^o mēstruūz esset fetus in sui pmodio rubeus: t nō albus. dici pōt: q h obiectio soluta fuit in. 22. cap. vbi. q. duplr soluebat. vel qz in ipsa mīce: pōt stillare mēstruū. q. albū vt vñr sonare vba Auiē. vl qz modica est illa mā i pñ^o iō spma viri statī affinitat sibi eā dealbādo ipaz. s; postqz incipit multiplicari mōt mā spma viri nō hz tā oñiū sup eā. vt possit dealbare ipsaz: pp qz incipit sibi apparere vne rubet. t incipit illa mā iube

inbe fieri. ¶ Nec valet figs vel-
 let obicere qd ex hoc sperma se. rō-
 ne albedinis/ sit magis mā ydo-
 nea. qz albedinem/ q̄s h̄z mā fetus
 in primordio/ nō d̄z h̄z tāq̄s quid
 conuersum in sp̄ma/ vel tāq̄s exis
 sp̄ma. qz h̄ impediret ip̄m/ ne pos-
 set esse mā. vel ne posset esse passi-
 uū/ z qd puertibile in mēbra. s̄z al-
 bedinē mā/ d̄z h̄z. vel a mēbris se.
 nisi decoquet talis mā/ tāq̄s aliqd
 habile/ qd puertat mēbra. vel al-
 bedinē illā/ d̄z h̄z a sp̄mate maris
 vincētem talem mām z disponēte
 eā/ vt sic s̄no tpe puertat in mem-
 bra. talis enim mā nō d̄z esse sper-
 ma. sed d̄z esse a sp̄mate passiu.
 ergo d̄z esse alba qz sit a viri sper-
 mate supata z dealbata. ¶ Ad ac-
 obiciebat. 10. qd aia infundit cor-
 poru organizato/ z qz p aiam viuit
 corpus. ideo videt ex hoc/ qd in sui
 primordio embrio nō uiuat. dice-
 mus qd embrio in sui primordio/
 uiuit vita plāte. ita qd si pungere
 non sentiret. postea uiuit vita aia-
 lis. fm q̄s uiuēs/ si pungere/ se re-
 traheret. postea uiuit vita hois qm̄
 infundit sibi aia rōnalis. a sui er-
 go p̄mordio/ n̄ uiuit embrio vita
 hois vel vita aialis sed uiuit vita
 plāte. qd aut addebat de astro. qd
 reges consueuerūt signare horas
 s̄noz p̄cubitiū/ nihil ad p̄positū
 siue. n. embrio uiuat/ siue nō. suffi-
 cit ad talē signationē qd ibi sit p̄u-
 ctio actiui z passiu. qz oia hic i fe-
 rus agētia/ agūt in v̄tute celi. iō in
 ipsa impregnatione/ cū clauditur
 m̄fix post receptionē sp̄matis viri

incipit stillare mēstruū purū z cō-
 iungi actiui passiuo/ fm aliā z a liā
 dispositionē celi p̄ actiui h̄ie ma-
 gis diuiz sup passiuū z adducere
 meliorē cōplexionē i passio. z ad h̄
 v̄z signatio celi. vt sic sit cōiunctio
 maris z fe. put regit d̄bita cōple-
 xio/ fm quēz modū nō solū signa-
 tio celoz. s̄z et signatio vētoz. val e-
 re pōt. qz flāte borea/ ceteris partibz
 inducit in fetum melior cōple-
 xio q̄s flāte anstro. s̄z enim corpa
 sup celestia. z q̄cūqz alia corpa di-
 recte nō possunt h̄ie diuiz super li-
 berū arbitriū z sup volūtates nō-
 strā h̄nt diuiz sup ipsū corpus.
 quo aliter/ z aliter disposito. s̄z nō
 necessitemur/ multum tū inclina-
 mur ad aliter z aliter volēdū. qz
 aia fm p̄h̄m. sequit cōplexionem
 corporis. ¶ Ad aut obiciebat. 11.
 mirabile eē si pōt fieri impregna-
 tio. cum matrix ita claudat qd neq̄
 acumē acus/ ibi intrare posset. dic̄
 d̄z qd nō est incōueniēs m̄fixē/ q̄s tū
 ad aliqd nō claudt. ¶ Vel possu-
 mus dic̄/ qd nihil in nālibus est sic
 stabile z v̄niforme. qd non recipiat
 aliq̄s d̄m̄ r̄s̄tātē. nā q̄suis h̄ sit cō-
 iunctio. qd matrix sic claudat. i ali-
 qbus tū p̄gnātibus aliqū aliquā-
 liter aperit. vt et tpe impregnatio-
 nis/ q̄tū ad aliqd mēstruēt. s̄z hoc
 vergat in periculū fetus. pp qd si-
 cut in aliqbz p̄gnātibus/ aliqū
 aliquāliter aperit m̄fix ad aliqd
 emittēdū s̄r̄ z multo magis/ ali-
 qū/ s̄z raro/ aperit ad aliqd rectū
 p̄dūm. vt fm h̄ possit fieri impre-
 gnatio/ super impregnationem.

Capitulum

¶ Ad aut obiectebat. n. q. ad generatione masculi/ nō facit habūdātia caloris. s. p. antia. dicemus q. ad gñonē aialis/ p. curret triplex calor. s. celestis. aialis. t. elementaris. q. triplex color/ vtrū sit alius t. alius. vel sit vnus t. idē q. fm se dī elementaris. q. q. d. est calidū est tale vt participat nām ignis. dī m. talis calor aialis/ put regulat ab aia vel. put agit in v. tute aie. dī ē celestis/ put agit in v. tute celi. nō refertur put ad ppositus spectat. **¶** Sufficiat enim scire q. ad gñonē aialis p. curret calor oibus istis modis. Cum ergo dī q. habūdātia caloris facit ad gñationez masculin/ non intelligit de calore vt est elementaris q. fm se non h. nisi de siccare t. cōsumere. s. vt est aialis: t. vt est regulatus ab aia/ s. p. ut dicit q. habūdātia caloris tēperat/ facit ad bonā cōplexionē/ vt idē sit calor tēperat/ t. calor. vt est organū anime: t. vt est ab anima regulatus: fm quē modum facit ad bonā digestionē/ t. ad bonitatez cōplexi. q. put talis calor/ cōplexionē deprauat vt est qd regulatū ab aia/ nec est organū aie. s. magis est qd p. riu aie. **¶** Ad aut obiectebat. xij. q. habūdātia mae nō facit ad gñonē masculi. immo magis ad gñonē p. riu. q. quāto ibi plus est de mā tāto min⁹ p. r. ibi p. r. agēs. dicemus. q. vt p. ex illo capitulo/ non loqmur ibi de quātitate menstrui. S. de quātitate spmas maris. qd se h. vt agēs nō vt mā. Itā tale spma nō ēē sufficiens in quātitate ēē

remissus i v. tute vt min⁹ h. r. dī. um supra passus t. p. p. min⁹ generant masculus. **¶** Q. aut obiectebat. xij. t. vltio. q. nō ex corde tāquā ex p. mo fundamēto accipiēda est p. plo alioz mēbroz. q. i aliquo apparerēt signa cordis calidi/ in q. apparent signa testiu frigidor/ p. q. iudicaret ille h. r. cor calidū/ t. testes frigidos. nō igit s. cōplexionē cordis/ accipiēda ē cōplexio aliorū mēbroz. dicemus ergo q. spma maris/ vt sepi⁹ repleauim⁹ ex mēstruo femie/ itendit gñare masculus. q. semp agēs irēdit assimilare sibi passū. qd faciēdo/ p. mo format cor iuxta cui⁹ formationes/ format alia mēbra. sicut iuxta fundamētū positū o. cetera regulari/ p. q. si p. r. formare cor/ oino s. cōplexionē masculinā/ gñabit simplr masculus habens masculinos mores/ virilē vocē cōplexionē calidā t. h. mōi. s. alit q. rōne loci gñonis. vt q. forte generat fer⁹ in sinistro parte m. r. is. vel p. aliq. alia ipedimēta/ gñabit ēr ip. um cor oino fm cōplexiones masculinā. vt ex h. sit defect⁹: t. i alit mēbris. vt sit genit⁹ enī tibi forte in membris suis. vel h. b. r. frigidus testes. vel aliqua alia h. mōi p. qd quātūq. appareāt signa cordis calidi. p. r. t. aliq. defect⁹ ēē quātū ad cōplexionē mas. vñ fer⁹ aliquas feminitatē p. r. x. h. n. testes frigidus. vel aliq. alia p. r. cōplexioi femine. **¶** Vel passus dicere/ put snp dicebat q. nihili nālīb⁹/ hic i. r. est tā stabile q. sp est vniforme/ p. qd sicut rōne ipedimēti mae vñ

pp alia impedimēta possunt fieri mō-
stra i mēbris. vt qđ ser nō hēat mē-
bra ei corūdentia. ita pp hmoi im-
podimēta possunt fieri mōstra i eo
plexiōib⁹. vt qđ cōplexiōi pōz mē-
broz pmo formatōz nō rūdeat cō-
plexio alioz mēbroz hz quē modū
caliditati cordis/pōt vt rūdere ca-
liditas testū. Effect⁹ eni rerū nātū-
us hic iferi⁹ existētiū: qz sūt ex cau-
sis possibilib⁹/ipediri multotiēs nō
sūt vt fieri debēt. Nilominus/ tñ
vere sunt regule date de talib⁹. nisi
ipedian⁹ eoz cause/ qđ ipedi⁹ ipe-
diuntur effectus. Et hec ad obie-
cta facta sufficiant.

Cap. xxy. ¶ In qđ est finis operis.

Omne d⁹ meus
mirabilia sunt o-
pera tua. qđ quan-
to magis cogita-
mus magis co-
gnoscim⁹ ea in sa-
piētia eē facta. ni-
hil ē eni in tuis opib⁹ / in qđ nō re-
luceat magna subtilitas/ et magna

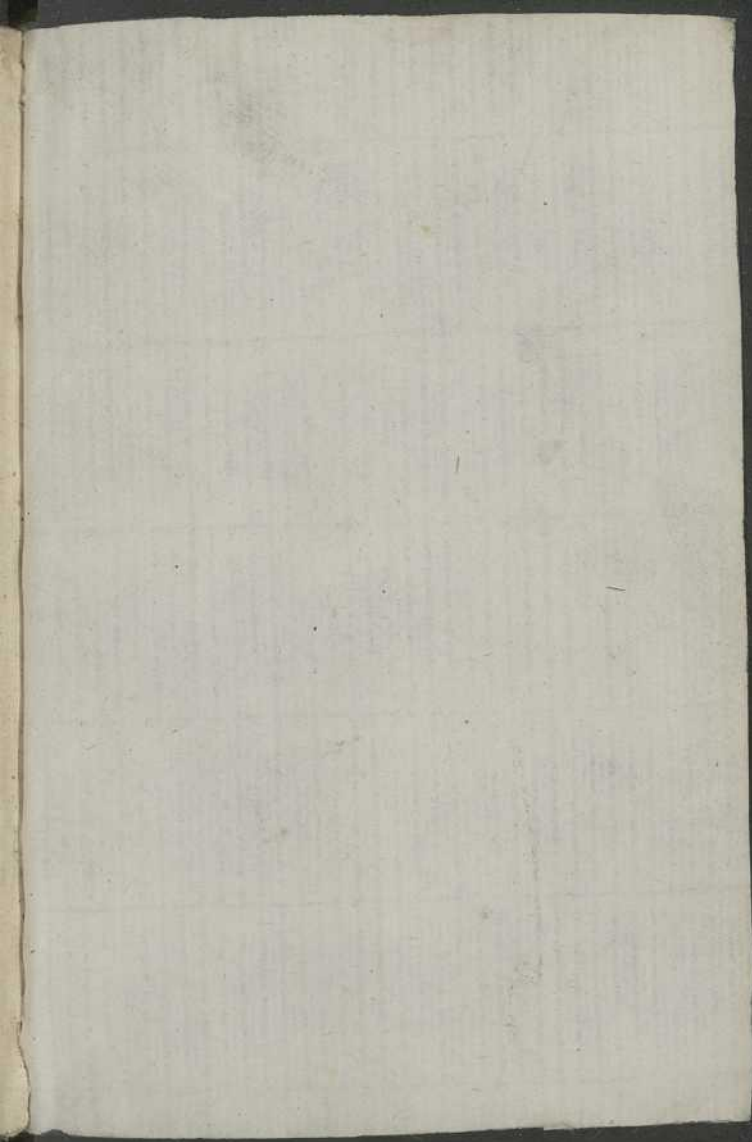
sapiētia icōparabl⁹ exsuperās mē-
te nram. Itā et illa/ qđ obscura sunt
sensui si pñderent⁹ sūt: et cāe ibi
relucētes sunt valde delectabilia
rōnē. vt sic hz apli tui sūiam. p⁹ co-
rū. xij. qđ putam⁹ ignobilia mēbra
eē copis hīs honore habūdātiōz
circūdā⁹. sic et qđ rōe pccī pñi pa-
rētis legē mēbroz itroducentis mē-
ti sūia sunt obscena sensui magis
multotiēs causis sub talib⁹ sunt re-
pēsa qđ pp hmoi obscenitatē. nō de-
bent silētiō pñāfiri. ¶ Amore igitur
vitat⁹ declarādē. hz mult⁹ coacti
pctib⁹ deformatiōe corporis hūani
tractatū edidim⁹. vbi hvideat esse
obscena mā sensui. tñ pp mltas: et
varias subtilitates ibi reptas: itel-
lectui delectatiōē ingerūt: et ad-
mirātis aīam in tuā laudez: et reue-
rentiā manu ducunt: in quo tracta-
tu rōne māe. qđrim⁹ indulgentiaz de
obmissis de declarāt āratqz iunen-
tis: tibi qđ es actor: et pñitor oīz sic
laus honor et gloria in secula secu-
lorum. Amen.

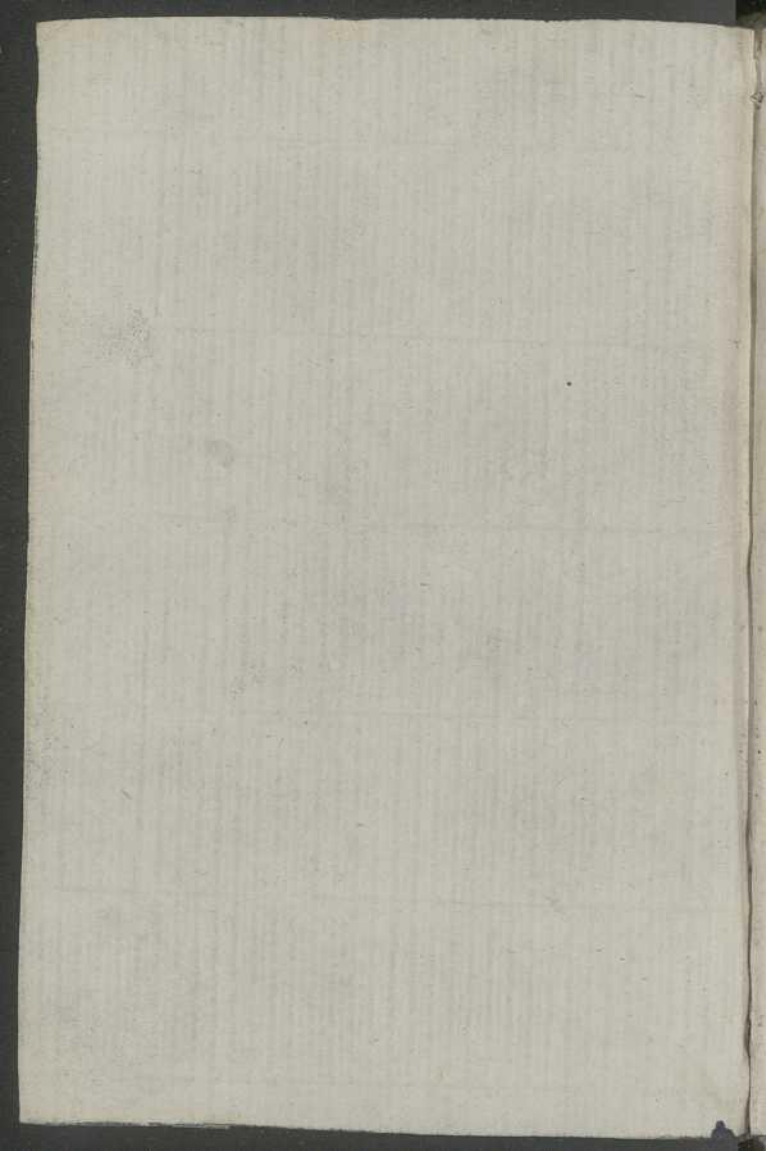
Explicit tractatus de formatione humani corporis
editus a fratre Egidio romano ordinis fra-
trum eremitarum sancti Augustini.

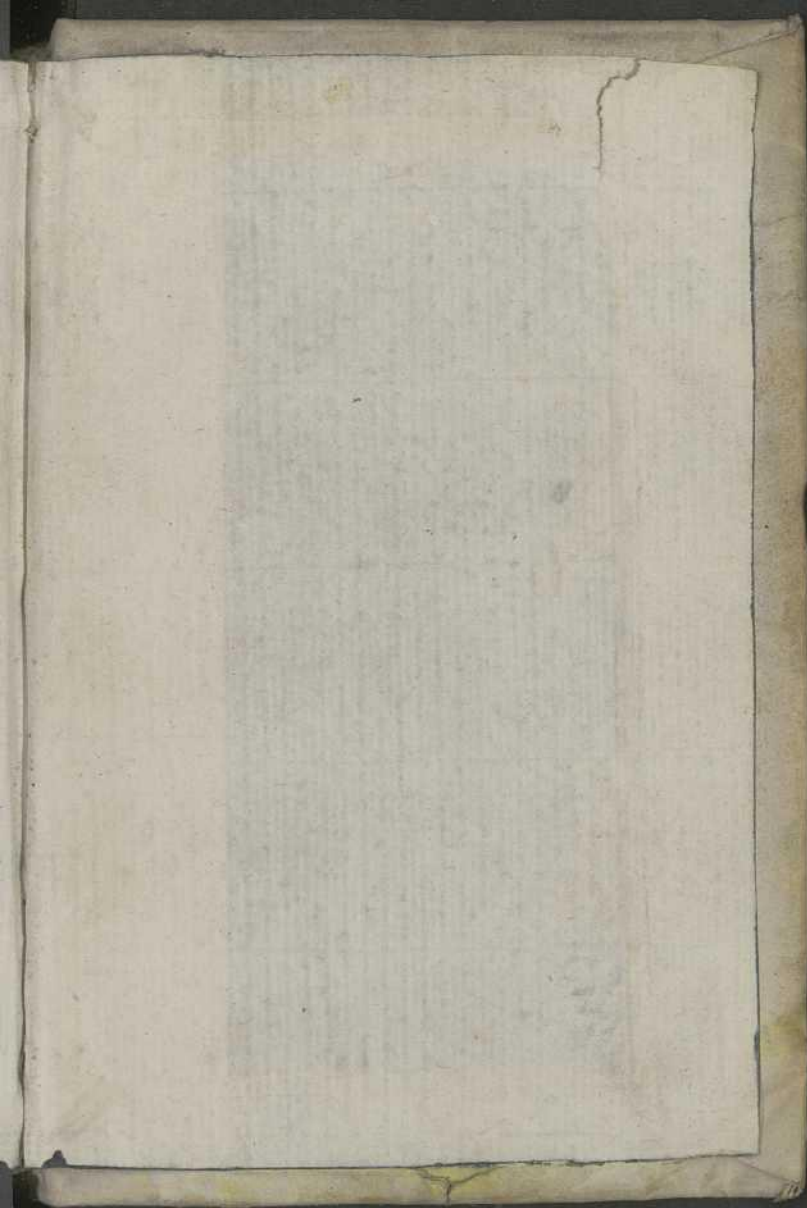
Impressum venetijs per Iacobum pentium de Leuco
Anno. M. ccccc. xxiij. adi. xv. Decemb.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in two columns.]

M

T

cl

48

Miscellane.
Variorum.
Tractatum
diversorum.
A. 7. 1. 1. 1.

44

92

4.996